

АХТАРОНИ АДАБ

29

**ҲАЙАТИ МУШОВАРА ВА ТАҲРИРИЯИ
50-ЧИЛДАИ ОСОРИ КЛАССИКОН ВА МУОСИРОН
АЗ СИЛСИЛАИ “АХТАРОНИ АДАБ”**

ҲАЙАТИ МУШОВАРА

*Абдуҷаббор Раҳмонзода
Шамсиддин Орумбекзода
Фарҳод Раҳимӣ
Низом Қосим
Гулназар
Сахидод Раҳматуллозода
Гурез Сафар*

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ

*Абдулҳамид Самад
Кароматулло Олимзода
Сайидалӣ Маъмур
Абдунабӣ Сатторзода
Худой Шариф
Мирзо Муллоаҳмад
Алии Муҳаммадии Хуросонӣ
Муҳтарам Ҳотам*

ҲОФИЗИ ШЕРОЗӢ

Д Е В О Н

Душанбе
«Адиб»
2015

ББК 84 Тоҷик 7-5

Ҳ-84

Таҳияи матн аз
Шарифмурод Исрофилниё

Муҳаррир *Мубашиш Акбарзод*

Ҳ-84   **Ҳофизи Шерозӣ. Девон.**
– Душанбе: «Адиб», 2015, 480 саҳ.

Ин китоб Девони комили бузургтарин шоири ғазалсарои адабиёти форсу тоҷик Ҳоча Шамсуддин Муҳаммад Ҳофизи Шерозӣ аст. Воқеан, дар тӯли асрҳо девони ҳеч шоире ба пояи Девони ин мумтозтарин, маҳбубтарин ва мардумитарин шоири соҳир нарасидааст. Девони Лисонулғайб дарёеро ме-монад, ки ҳар кас метавонад ба андозаи ниёзи хеш аз он шодоб гардад.

ISBN 978-99947-2-416-1

© Нашриёти “Адиб”, 2015

ШОИРИ ШОИРОНИ АСРҶО ВА НАСЛҶО

Адабиётро худи адибон, чи дар гузашта ва чи дар замони муосир, маъмулан ба «кохи баланд» (Фирдавсӣ), «гулистони ҳамешахуш» ва «бӯстон» (Саъдӣ), «баҳористони беҳазон» ва «равзаи биҳиштойин» (Абдурахмони Ҷомӣ) ва ё мисли Пушкин ба «пайкараи зебои беҳамто» монанд мекунад ва дар он ҷойи шак нест. Аммо ман вақте ки имрӯз ба пасманзари таърихи чандинҳазорсолаи адабиёти гузашта ва муосирӣ форсии тоҷикӣ нигоҳ мекунам ва намояндагони барҷастаи онро як-як пеши назар меоварам, ин адабиёти мондагор мисли силсилакӯҳи тӯлонӣ ва намояндагони нобиғааш монанди қуллаҳои осмобӯси он менамояд. Қуллаҳои Рӯдакӣ, Фирдавсӣ, Хайём, Носири Хусрав, Низомӣ, Мавлавӣ, Саъдӣ, Ҳофиз, Камоли Хучандӣ, Ҷомӣ, Бедил, Аҳмади Дониш, Садриддин Айнӣ, Лоҳутӣ, Мирзо Турсунзода, Сотим Улуғзода, Лоиқ Шералӣ, Иқбол, Халилуллоҳи Халилӣ, Нодири Нодирпур, Фурӯғи Фаррухзод, Симини Беҳбаҳонӣ, Маҳмуди Давлатободӣ ва дигарон аз замин ба само сар кашидаанд ва аз дуриҳои дур аз вучуди бузургвори худ гувоҳӣ медиҳанд.

Аз ин миён қуллаи Шамсиддин Муҳаммад Ҳофизи Шерозӣ яке аз баландтаринҳо ба шумор меравад. Бино бар шаҳодаати аввалин ношир ва муҳаққиқи Девони Ҳофиз Муҳаммади Гуландом, ки аз дӯстони наздик ва ҳамзамонони шоир буд, «равоҳили ғазалҳои ҷаҳонгираш дар аднои муддате ба ҳудуди ақолими Туркистон ва Ҳиндустон расида ва қавофили суҳанҳои дилпазираш дар ақалли замон ба атрофу акнофи Ироқайн ва Озарбойҷон кашида... Самоъи сӯфиён бе ғазали шӯрангези ӯ гарм нашудӣ ва базми подшоҳон бе нуқли суҳани завқомези ӯ зебу зинат надоштӣ, балки ҳою ҳуи мастон бе валвалаи шавқи ӯ набудӣ ва суруди руди майпарастон бе гулғулаи ишқи ӯ равнақ наёфтӣ».

Шоир, ориф ва суҳаншиноси бузург Абдурахмони Ҷомӣ дар «Нафаҳотулунс» аз номи яке аз азизони силсилаи хоҷагони нақшбандия фармудааст, ки «ҳеч девон беҳ аз Де-

вони Ҳофиз нест». Агар ин гуфта ҳақиқат намедошт, талош барои гирдоварию девони шоир дуруст дар ҳамон соли марги ӯ (792/1390) оғоз намегардид. Ҳофизшиносии эронӣ Алиӣ Мирансорӣ аз «хузури наздик ба 1700 нусхаи хаттии Девони Ҳофиз дар муҳити форсизабонон» (Нусхаҳо ва шарҳҳои Девони Ҳофиз//Ҳофиз (зиндагӣ ва андеша), Техрон, 1391/2012) дарак медиҳад ва илова мекунад, ки «бар пояи феҳристу мавҷуд, шумори махтутоти Девони Ҳофиз, дастикам дар кутубхонаҳои Эрон ва дар қиёс бо нусхаҳои хаттии осори дигар бузургони адаби форсӣ, дар мартабаи нахуст аст ва пас аз он ба тартиб осори бузургоне чун Фирдавсӣ, Мавлавӣ, Саъдӣ, Низомии Ганҷавӣ, Аттӯр ва Саной қарор дорад». Ба мушоҳидаи ин пажӯҳишгар, котибон ҳама, бидуни истисно, бо ифтихор номи хешро дар анҷоми нусха «ба унвони имзои котиб» қайд мекардаанд ва саҳҳофон «орзу доштаанд, то дар партави ҷовидонагии номи Ҳофиз номи хешро ҷовидон созанд». Ҳам ҳамин муаллиф таъкид намудааст, ки дар миёни тамоми нусхаҳои мавҷудаи мероси хаттии гузаштагонӣ мо «нусхаҳои Девони Ҳофиз камтар осеб дидаанд» ва сабабашро дар он дидааст, ки мардум онро «дар қанори Қуръони маҷид ва дар баробари дидагонӣ худ қарор медиҳанд».

Девони Ҳофиз на танҳо дар миёни мардумони форсизабон, балки дар кишварҳои дигари Шарқ, аз қабилӣ Шибҳӣ Қораи Ҳинд, Туркия ва мамлакатҳои араб низ шуҳрати тамоми дошт. Ба ин мавҷуд будани нусхаҳои хаттии зиёди Девони ӯ дар ин сарзаминҳо, пайдо шудани силсилаи шарҳҳои боарзиш ба он, нашр ва таҳқиқи он, ҳамчунин тарҷумаҳои гуногуни шеърӣ Ҳофиз ба забонҳои урду, панҷобӣ, синдӣ, ҳиндӣ, пашту, балучӣ, арабӣ, туркӣ, ўзбакӣ, озарӣ, қазоқӣ, қирғизӣ, туркманӣ, доғистонӣ, болқарӣ, гурҷӣ, арманӣ ва ғайра, тақлид ва пайравиҳо далели равшан бар он мебошад. Зиндаёд Шокир Мухтор, ки тамоми умр бо омӯзиши робитаҳои адабиёти форсии тоҷикӣ бо Фарбу Шарқ машғул буд, ба хулосае омаддааст, ки: «Миёни шуароии форсигӯии Ховар нест суҳанваре, ки Девони Ҳофизро гаштаю баргашта қироат накарда ва аз ин ё он байт, фикр ва образҳои ғазалиёти ӯ баҳраманд нагардида бошад» (Шокир Мухтор. Нури Ҳофиз

(ё худ назаре ба нуфузи Хоҷа Ҳофиз Шерозӣ дар шеъри ҷаҳон) // Шокир Мухтор. Мақолот. Душанбе: Матбуот, 2001).

Агарчи ғарбиён ба тарҷумаи шеърҳои ҷудогонаи Ҳофиз аз асри XV11 сар карда буданд, шуҳрати воқеии ин шоири бузурги Шарқ метавон гуфт, ки пас аз чопи тарҷумаи комили Девони Ҳофиз аз тарафи шоир ва тарҷумон Йозеф фон Ҳаммер Пургштол ба забони олмонӣ дар соли 1812 ва хосса баъд аз бо шӯру вачд пазируфта шудани он аз тарафи «фарди аввали адабиёти олмонӣ... ва яке аз чанд нобиғаи шеъри дунё» (Муҳаммадалӣ Исломии Надушан. Чаҳор суҳангӯи вичдони Эрон: Фирдавсӣ, Мавлавӣ, Ҳофиз, Саъдӣ), Техрон, 1381/2002), шоири бузурге мисли Иоҳан Волфҳанг Гуте ва дар пайравии Ҳофиз офаридани асари машҳури ӯ «Девони шарқии шоири ғарбӣ» (номи нахусташ «Мачмӯаи ашъоре ба шеваи Муҳаммад Шамсиддини Ҳофиз, сарояндаи бузурги форсӣ») оғоз гардид. Ин тарҷумаи олмонӣ дар марҳалаи аввали шиносоии ғарбиён бо шеъри Ҳофиз замина барои тарҷума ба забонҳои дигари ғарбӣ, аз он ҷумла ба русӣ, чехӣ ва ғайра шуд. Ба шарофати тарҷумаи ғазалиёти Ҳофиз ба забонҳои ғарбӣ (олмонӣ, англисӣ, фаронсавӣ, испонӣ, лаҳистонӣ ва ғайра) навъи ғазал ба адабиёти ғарбӣ роҳ ёфт ва касоне мисли шоирони олмонӣ Август фон Платен ҳамсари Гуте, Фридрих Рюккерт ва Ҳуфмонстол пайдо шуданд, ки «ҳамонанди ғазалҳои Ҳофиз» (Ҳасани Накӯрӯҳ. Тарҷумаҳои олмони ашъори Ҳофиз// Ҳофиз (зиндагӣ ва андеша). Техрон, 1391/2012) бо риояти лафзу маънии он, аз ҷумла қофия ва радиф шеър гуфтаанд. Эътирофи нобиғаи адабиёти ҷаҳонӣ Гуте низ тасдиқ бар ин падидаи адабӣ мебошад. Ӯ гуфта буд, ки «ба ростӣ девона мешавам, агар барои таскини ҳаяҷони худ ба гуфтани ғазал оғоз нанамоям». Физикдони рӯйиҷаҳонӣ Алберт Эйнштейн гуфтааст, ки «ман ҳар вақт аз кори рӯзона хаста мешавам ва бар он чи бар дунё ва башар мегузарад, ранҷ мебарам, даст ба домони Ҳофиз Шероз мешавам» (Дуктур Ковуси Ҳасанлӣ. Чашмаи хуршед. Бозхонии зиндагӣ, андеша ва сухани Ҳофиз Шерозӣ, Шероз: Навид, 1385 /2006). Ховаршиноси номии инглис Виллиам Ҷонз ба дӯсташ навиштааст, ки «Канти азизам, ман

бо мутолиаи ашъори Ҳофиз ба хоб меравам ва бо мутолиаи он аз хоб бармехезам» (Ҳамон ҷо).

Ховаршиноси номии фаронсавӣ Блоше дар «Феҳрасти дастхатҳои форсии Китобхонаи миллии Порис» аз мавҷуд будани 48 нусхаи хаттии Девони Ҳофиз маълумот додааст.

Адиб ва донишманди номии Эрон доктор Парвиз Нотили Хонларӣ соли 1971 пас аз сафари хеш ба Тоҷикистон ва иштирок дар ҷашни бузургдошти Ҳофиз сафарномаи пур аз меҳру муҳаббат ба мардуми тоҷик ва сарзамини онро зери унвони «Аз шаҳри Ҳофиз то диёри Рӯдакӣ» навишт ва дар он ишқу алоқаи фавқулодаи тоҷикон ба Ҳофиз ва шеъри ўро чунин ба қалам оварда буд. «Аммо дилбастагии тоҷикон ба шеъри Ҳофиз агар бештар аз эронӣён набошад, камтар нест. Ҳамаи эшон лоақал чанд шеъре аз ин шоири ҷодусуханро азбар доранд. Гуфтанд, ки он ҷо ҳам дар замони гузашта ва дар мактабҳои қадим хондан ва навиштанро бо шеъри Ҳофиз меомӯхтаанд ва баъзе аз модарони тоҷик Девони Ҳофизро барои таяммун ва табаррук зери болиши кӯдакони худ мегузоштаанд. Хулоса он ки Ҳофизро, агарчи зодгоҳи ў ва маҳалли зиндагониаш садҳо фарсанг аз он ҷо дур аст, шоири миллии худ мешуморанд ва ин баҷо ва сазовор аст. Зеро ки марзҳои сиёсӣ ғайр аз марзҳои фарҳангӣ аст» (Доктор Парвиз Нотили Хонларӣ. Ҳафтад сухан, ҷилди аввал, Шеър ва ҳунар. Техрон, 1367/1986). Ба ҳамин монанд суҳанҳоро донишманди маъруфи эронӣ доктор Абдулҳусайни Зарринқӯб низ, ки бо Хонларӣ ҳамсафар буд, гуфтааст ва бар он ақида аст, ки маҳбубияти беандозаи Ҳофиз дар миёни мадуми тоҷик «аз ҳамон рӯзгори шоир оғоз шуд» (Абдулҳусайни Зарринқӯб. Бо Ҳофиз дар диёри Рӯдакӣ // «Садои Шарқ», 1971, №6). Дар воқеъ, агар ба қавли шоири номии тоҷик Мирзо Турсунзода бигӯем, «мардуми тоҷик дар байни ҳама китобҳои Девони Ҳофизро китоби муқаддастарин мешуморид» (М. Турсунзода. Ҷазалсарои бузурги Машриқ // Маҷ. «Садои Шарқ», 1971, №4). Ба шаходати академик Муҳаммадҷон Шақурии Бухорӣ «Шеъри Ҳофиз ҳамсари тамоми умри Айнӣ, ба истилоҳ, аз гаҳвора то тобут будааст. Ин фақти ҳаёти устод Айнӣ ба назари мо маънои рамзӣ дорад.

Халқи мо як умр бо шеъри Ҳофиз мезист. Мардум ба дунё омада шеъри Ҳофизро мешуниданд ва то дами охир онро мехонданд. Ҳиссиёти мухталиф, ҳаяҷони пурҷӯш. Фалсафаи зиндагии халқ бо сухани олии Ҳофиз ифода мешуд. Шеъри ӯ ба зисту маишати мардум ончунон сар дароварда буд, ки худ ба як ҷузъи муҳимми ҳаёти ҷамъият табдил ёфта буд» (М. Шукуров. Оинаи дилҳо // М. Шукуров. Пайванди замонҳо ва халқҳо Душанбе: Ирфон, 1982). Байтҳои зерини Мӯъмин Қаноат низ ин қазияро тасдиқ мекунанд:

*Агар дар хонаи тоҷик тамоми чиз ночиз буд,
Ба ҳар гаҳвора Ҳофиз буд ё Девони Ҳофиз буд...
Агар бо номи Ҳофиз мешудӣ дар хонаи тоҷик,
Баногоҳ қаср мешуд аз карам вайронаи тоҷик.*

Ёдам меояд, бори нахуст номи Ҳофиз ва шеъри ӯро аз мӯйсафеди ҳамдеҳаамон амаки Маҳмадлатифи Карим шунида будам. Он кас саводи андак доштанд ва чаканафурӯшӣ мекарданд. Аз бозори Панҷакент мол (сӯзану ришта, шонаву сақич ва ғайра) меоварданд ва дар деҳа мефурӯхтанд. Солҳо баъд дарк кардам, ки чаро Ҳофиз ва шеъри ӯ на танҳо дар миёни аҳли савод ва мактабу мадрасахонда, балки дар байни мардумони одии тоҷик низ беш аз ҳамаи шоирони дигар шуҳрат ва маҳбубият дорад.

Боиси ифтихор аст, ки тоҷикон ин ишқу алоқаи фавқулодаи худ ба Ҳофизӣ бузургвор ва шеъри мондагорашро дар даврони инқилобҳои рангбаранги ду асри охир низ нигоҳ доштанд ва нагузоштанд, ки онро пастиву баландиҳои замона коста гардонанд.

Нашр ва таҳқиқи Ҳофиз ва шеъри ӯ дар Тоҷикистон дар даврони нав аз солҳои 40-уми садаи XX, аз замони таълифи «Намунаҳои адабиёти тоҷик» (1940) оғоз гардида, дар он 6 ғазал, 8 рубой ва 50 байт аз «Соқинома»-и шоир чоп шуда буд. Ва нахустин маҷмӯаи шеърҳои Ҳофиз пас аз 11 сол бо номи «Мунтахабот» ба кӯшиши шарқшиноси рус А.Н. Болдирев ва таҳрири умумии устод Айнӣ ба таъби расид. Дар солҳои баъдӣ «Мунтахаби Девон» (1957, Х. Мирзозода),

«Мунтахаби ғазалиёт» (1967, Ҷ. Шанбезода), «Ашъори гузида» (1971, Носирҷон Маъсумӣ ва Ҷамшед Шанбезода), «Чашмаи меҳр» (1971, Назира Ҷаҳҳорова ва Фотеҳ Абдулло), "Чиҳилу се ғазал" (1971, зери назари академик Абдулғанӣ Мирзоев ва матни интиқодии Гулсум Галимова), «Куллиёти Ҳофизӣ Шерозӣ» (1983, муруттиб ва муаллифи сарсухан Ҷамшед Шанбезода), «Куллиёти Ҳофизӣ Шерозӣ» (2001, муқобила ва тасҳеҳи Муҳаммадсиддиқи Комил, зери назари Муҳаммади Борӣ), «Гулчини Девони Ҳофиз» (2006, Мирзо Муллоаҳмадов), «Саду як ғазал» (2008, Б. Раҳимӣ ва А. Мӯсоев), «Насихат гӯш кун, чоно» (2008, Асрор Раҳмонфар ва Мубашшир Акбарзод) нашр шуданд.

Бо ин ҳама, тавре ки аз тадқиқоти олимаи ҷавони тоҷик Мушкинисо Раҳимзода «Ҳофизшиносӣ дар Тоҷикистон» (2012) маълум шуд, то ҳол дар Тоҷикистон нашри комил ва саҳеҳи Девони Ҳофиз, нашре, ки бидуни бадхониву ғалатхониву ғалатфаҳмиҳо, иштибоҳот ва саҳву хатоҳо дар бознависи кирилӣ сурат гирифта, фарогири ҳамаи шеърҳои Ҳофиз бошад ва дар он таваҷҷуҳ ба асолати матни Девони шоир шавад, вучуд надост. Профессори зиндаёд Абдулманнони Насриддин, ки дар ташаққули матншиносии тоҷик саҳми арзандае дорад, соли 2009 дар мақолаи арзишманди хеш «Тасҳеҳу нашри ашъори Ҳофиз» навишта буд, ки: «Матншиносони тоҷик дар назди мухлисони ашъори Ҳофиз ва аслан дар назди фанни ҳофизпажӯҳӣ барои таҳияи як матни ҷомеу саҳеҳи Ҳофиз ба алифбои криллӣ мадҷун ҳастанд» (Абдулманнони Насриддин. Матншиносии осори адабӣ, Душанбе, 2011). Аз ин рӯ ибтиқори ҳофизшиносии номии тоҷик доктори илми филология, профессор Шарифмурод Исрофилниё дар таҳияи чунин нашр сазовори дастгирӣ ва қадршиносист.

Нашри ҳозир дар заминаи таҷрибаи ноширони тоҷикӣ ва дастовардҳои ноширон ва ҳофизшиносони дунё, хосса дар Эрон, таҳия гардидааст ва бидуни шак, арзиши баланди илмӣ ва амалӣ дошта, заминаи хубе барои шинохти беҳтари Ҳофиз ва шеъри ӯ дар кишвари мо хоҳад шуд.

Исрофилниё дар таҳияи нашри феълӣ ба алифбои сирилик яке аз нашрҳои беҳтарин вироиши дуҷуми чопи форсии

«Девони Ҳофиз» дар қироатгузинии интиқодӣ ба кӯшиши Баҳоуддин Хуррамшоҳӣ ва Ҳошими Ҷовидро (Техрон, 1388/2010) асос қарор дода, онро бо нашрҳои дигар ва чопҳои охирини онҳо, аз он ҷумла бо нусхаҳои Муҳаммади Қазвинӣ ва доктор Қосими Ғанӣ (1385/2006), Хусайн Пажмони Бахтёрӣ (1389/2010), Саййидмуҳаммадризо Ҷалолии Нойинӣ ва Назир Аҳмад (1388/2009), доктор Парвиз Хонларӣ (1375/1996), Баҳоуддини Хуррамшоҳӣ (1385/2006), Ҳушанги Ибтиҳоҷи Соя (1387/2008), Баҳроми Аштарӣ (1388/2009) ва ғайра муқоиса ва аз шарҳҳои мавҷуда бар Девони Ҳофиз, монанди «Ҳофизнома»-и Баҳоуддини Хуррамшоҳӣ, «Шарҳи ирфонии ғазалиёти Ҳофиз»-и Хатмии Лоҳурӣ, «Шохи наботи Ҳофиз»-и Муҳаммадризо Барзғари Холиқӣ, «Ҳофиз»-и Раҳими Зуннур, «Дарси Ҳофиз» (нақду шарҳи ғазалҳои Ҳофиз)-и Муҳаммади Истеъломӣ ва ғайра истифода кардааст.

Сирри шуҳрати беандозаи ин «мумтозтарин, маҳбубтарин ва мардумитарин» (Муҳаммадамини Риёҳӣ) «шоири соҳир» ва шеъраш ва муҳаббати фавқулодаи тоҷикон ва миллатҳои дигари дунё дар чист? Чаро «Нагуфтӣ кас ба ширинӣ чу Ҳофиз шеър дар олам»? Чаро «ҳеч девон беҳ аз Девони Ҳофиз нест»? Чаро Гуте навиштааст, ки «агар рӯзе дунё ба сар ояд, эй Ҳофизии осмонӣ, орзу дорам, ки танҳо бо ту ва дар канори ту бошам, ҳамроҳи ту бода нӯшам ва чун ту ишқ варзам, зеро ин ифтихори зиндагӣ ва мояи ҳаёти ман аст»? Чаро алломаи ҳиндӣ Шиблии Нуъмонӣ, донандаи хуби адабиёти ҳазорсолаи форсии тоҷикӣ машварат додааст, ки: «Гар худовандӣ ҳавас дорӣ дар иқлими сухан, Бандагии Ҳофизии Шероз мебоист кард»? Чаро шарқшиноси номии англис Эдвард Браун, муаллифи китоби машҳури «Таърихи адабии Эрон» бовар бар он дорад, ки «Ҳофиз баргузидатарин, номитарин ва беҳтарин шоири адабиёти форсӣ, устоди фанонопазир ва беназири ғазал аст»? Чаро адиби ғарбӣ Ҳенри Бромс ба хулосае омадааст, ки «агар бигӯем, ки дар дунё одаме ёфт намешавад, ки шеъри Ҳофизро шунуфта волаи он нагардад, хато нахоҳем кард»? Чаро шоири номвари австриолиёӣ Паул Смит эътимод бар он дорад, ки «аз оғози хилқати башар то ба имрӯз дар ҳеч забоне, ҳеч шоире по ба

арсаи вучуд наниҳодааст, ки битавонад бо Ҳофиз баробарӣ кунад»? Чаро устои забоншиносии амрикоӣ Тедеско «шоире бузургтар аз Ҳофиз»-ро тасаввур накардааст ва гуфтааст, ки «гумон надорам шоире бузургтар аз ӯ дар вучуд омада бошад»?

Дар ҳофизшиносии умумидунӣ шуморе аз донишмандон кӯшиш намудаанд, ки ба ин савол ҷавоб бигӯянд, рамзи ҷовидонагии ӯро боз намоянд ва то андозае ба он муваффақ ҳам гардидаанд, мисли Иохан Волфханг Гуте («Тавзеҳот бар ғазали Ҳофиз», 1815), Муҳаммад Муин («Нуктадоне базлагӯ чун Ҳофизии ширинсухан», 1319/1940), И.С. Брагинский («12 миниатюр», 1966), Абдулҳусайни Заринқӯб («Аз кӯчаи риндон», 1356/1977), Манучеҳри Муртазавӣ («Мактаби Ҳофиз», 1365/1986), Асғари Додбеҳ («Шарҳе бар Ҳофиз, пироста аз латофатҳо», 1365/1986), Насруллоҳ Пурҷаводӣ («Ринди Ҳофиз», 1367/1988), Баҳроуддини Хурамшоҳӣ («Ҳофизнома», 1367-68/ 1988-89), Муҳаммадалӣ Исломии Надушан («Моҷарои поённопазири Ҳофиз», 1368/1989), Муҳаммадамини Риёҳӣ («Гулгашт дар шеър ва андешаи Ҳофиз», 1374/1995), Сирусӣ Шамисо («Сабкшиносии шеър», 1374/1995), Тақии Пурномдориён («Гумшудаи лаби дарё, тааммуле дар маънӣ ва сурати шеъри Ҳофиз», 1382/ 2003), ҳайати муаллифони «Ҳофиз (зиндагӣ ва андеша)» (1391/ 2012) ва дигарон. Бо баҳрабардорӣ аз эшон ва тақия бар мушоҳида ва мулоҳизаҳои хеш мо ҳам мехоҳем ҷавобе ба он савол гуфта бошем, то ба алоқамандон ва хонандагони шеъри шоир барои шиноختи бештари он мусоидат намояд. Агарчи аз пеши назари ин камина як гуфтаи ҳофизшиносии номии эронӣ Муҳаммадалӣ Исломии Надушан ҳаргиз дур намеравад: «Дар бораи ҳеч шоире ба андозаи Ҳофиз дар замони ҳозир китоб навишта нашудааст...Дар айни ҳол, ҳеч шоири дигаре ҳамчун ӯ дар забони форсӣ нест, ки маҷол дода бошад, то он ҳама матолиби бепоя, сатҳӣ ва ҳошияӣ дар борааш ба қалам ояд».

Барои кашфи сирри шуҳрати беандозаи Ҳофиз ва шеъри ӯ бояд ба ду савол «Ҳофиз чӣ мегӯяд?» ва «Чӣ тавр мегӯяд?» ҷавоби дуруст гуфт.

Чӣ гуфтани Ҳофиз ба тарзи нигоҳи ӯ вобаста мебошад. Нигоҳи ӯ ба оламу одам, махлуқоту мавҷудот, кавну макон, олами сағиру кабир, ҷомеа, дирӯз, имрӯз ва ояндаи зиндагӣ, зиндагӣ ва марг, хулоса ба ҳама чиз глобалӣ мебошад. Шоир ба ҳама чиз аз шаш ҷиҳат назар меандозад, бино бар ин аз доираи нигоҳи фарогири ӯ ҳеч чиз берун наместонад. Барои ҳамаи мардумони дунё, намояндагони қавму қабилаҳои мухталиф, пайравони дину мазҳабҳои гуногун, тоифаҳои гуногуни ҷомеа: дорову нодор шеърӣ ӯ яксон пазируфта мешавад. Дар миёни ношир, тарҷумон ва пажӯҳишгарони шеърӣ Ҳофиз ҳамзамон бо шоирону адибон ва аҳли касб мавҷуд будани қозӣ, табиб, ҷарроҳ, муаллими мактаб, устоди донишгоҳ, дипломат, сиёсатмадор, деҳқон, косиб, кашӣш, бозаргон, бонкдор, ҳисобдор, низомӣ ва дигарон далел бар он мебошад. Инъикоси ин гуна назари фарогири фавқулдаро пеш аз ӯ то як андоза дар рубоӣҳои Хайём ва ашъори орифи бузург Мавлоно мебинем. Аз ин рӯ тамоми кӯшишҳои онҳое, ки Ҳофизро аз рӯи андеша ва ҷаҳонбинию ҷаҳонфаҳмиаш дар ҷорҷӯбҳои муайяну маълум гунҷониданӣ шудаанд, беҳуда буда, барор нагирифтааст. Ҳофиз на шиаи мутаассиб, на сунӣ, на маломатӣ, на муътазила, на ашоира, на аз фирқаи қаландария, на даҳрӣ (атеист, мулҳид), на ориф, на ҳақими хайёммашраб, на ринди хароботӣ, на шайх, на сӯфӣ ва на ғайра дар алоҳидагӣ мебошад. Ҳофиз ин ҳама ҳаст, вале дар як они воҳид, зеро, чунон ки гуфтем, назари шашҷиҳата дорад. Ҳақ ба ҷониби ҳофизшиноси номӣ Алии Даштӣ аст, ки навишта буд: «Ҳофиз шиа нест, сунӣ нест, маломатия нест, мутадайнӣ нест, Ҳофиз Ҳофиз аст!» (Али Даштӣ. Нақше аз Ҳофиз, Техрон, 1336/1957). Аз ин вижагии хоси андешаи шоир дар замонаи худи ӯ низ бохабар будаанд. Муҳаммади Гуландом дар «Муқаддимаи ҷомеаи Девони Ҳофиз» бо сароҳат чунин навиштааст: «Ҳам асҳоби зоҳирро бад-ӯ авбоби ошноӣ гушуда ва ҳам арбоби ботинро аз ӯ маводи рӯшноӣ афзуда. Дар ҳар боб сухани муносиби ҳол гуфта ва барои ҳар кас маънии ғариби латиф ангехта». Муҳаққиқони муосир низ, аз ҷумла Муҳаммадалӣ Исломии Надушан, ба мушоҳида гирифтаанд, ки: «Ҳофиз танҳо касест, ки таъорузҳоро ошӣ

дода ва табоеъи муҳолифро дар канори ҳам нишонида: бе-дин ва диндор, ориф ва омӣ, ситамгар ва ситамкаш, мард ва номард, ҳамагӣ даст ба сӯи ӯ дароз карда ва аз ӯ тасалли гирифтаанд. Ҷазалҳои ӯ ҳам бар сари минбар хонда шудааст ва ҳам дар маҷолиси фисқ. Монанди ҳолифи маъбади Далф ҳар ҳоҷатманде аз ӯ саволе кардааст, ба муқтазои ҳоли худ ҷавобе шунида. Шеъри ӯ, аз як сӯ, мавриди таъбирҳои мута-зод ва гуногун қарор гирифта ва ҳар фард ё фирқае муво-фиқи ҳоли хеш барои он мафҳуме ҷуста. Ва, аз сӯи дигар, аксарияти бешумор бидуни кунҷовӣ ва чуну чаро бо сидқ ва эътимод худро ба мусиқии дилнавози афсункунандаи он супурдаанд, чи дар он маъное биёбанд ва чи наёбанд».

Шорехон ва муҳаққиқоне, ки Ҳофизро дар қолаби муайяне ё ориф, ё сӯфӣ, ё шайх, ё даҳрӣ ва ғайра гунҷониданӣ шуда-анд, натавонистаанд ва ба душвориҳо рӯбарӯ шудаанд, мис-ли соҳиби «Бадрушшуруҳ», «Шарҳи Судӣ» ва дигарон. Онҳо шакку шубҳа ва тазодҳои ба вучуд омадаро хостаанд бо роҳи саволу ҷавоб ва таъвил рафъ намоянд, барояшон муяссар нагардидааст. Ҳақ ба ҷониби доктор Тақии Пурномдориён аст, ки навиштааст: «Зехни Ҳофиз дар чорҷӯби ҳеч андеша ва бовардоште асир намешавад» (Дуктур Тақии Пурномдо-риён. Гумшудаи лаби дарё, тааммуле дар маънӣ ва сурати шеъри Ҳофиз, Техрон, 1382/2003).

Доктор Асғари Додбех, ҳофизшиноси номӣ, ки низоми фикрӣ, фалсафии Ҳофизро ба таври густарда ва амиқ таҳқиқ намудааст, ба хулосае омадааст, ки «мактаби Ҳофиз, макта-би риндӣ аст» (Дуктур Асғари Додбех. Мактаби Ҳофиз, макта-би риндӣ // Ҳофиз (зиндагӣ ва андеша), Техрон, 1391/2012). Муаллифи «Мактаби Ҳофиз, мактаби риндӣ» пас аз таҳқиқи нуктасанҷонаи ҷанбаҳои мухталифи ин масъала, аз он ҷумла аз ринд аз дидгоҳи вожашиносӣ ва истилоҳши-носӣ, низоми мактаби риндӣ (чаҳонбинии Ҳофиз), манбаъҳои мактаби риндӣ, ҷилвагоҳи фалсафаи риндӣ, забони риндона ва хиради риндона ва ғайра натиҷагирӣ кардааст, ки ба дарки дурусти Ҳофиз ва шеъри ӯ мусоидат менамояд. Аз ин хотир, агарчи барои иқтибос андак тӯлонӣ ба назар мерасад, басо ҷолиб ва боарзиш мебошад, овардани онро зарур

мешуморем. «*Риндӯ*, – навиштааст *ӯ*, – низоми равшан-фикрона ва фалсафӣ ва *ринд* мутафаккир ва равшангар аст ва аз лиҳози назарӣ ошиқест хирадманд ё хирадмандест ошиқ, ки ба «чавҳари доной» даст ёфта ва дорои фалсафае хос ё ҳамон «фалсафаи риндӣ» аст.

Дар ин фалсафа зимни тавачҷуҳ ба масоили гуногуни худошиносӣ ва ҷаҳоншиносӣ инсон ва масоили инсонӣ марказият дорад, аз он рӯ, ки лозимаи риндӣ инсонгарой ва тааммул дар аҳвол ва сарнавишти инсон аст, ба вижа тааммул дар он чи бар *ӯ* мегузарад ва *ӯ*ро аз ҳуқуқи табиӣ ва қонунӣ маҳрум месозад. Мунтаҳо инсонгароии ринд бар ҳилофи инсонгароии ғарбӣ ё гумонисм дорои пуштвонаи маънавӣ ва илоҳӣ низ ҳаст. Ҷамчунин аз лиҳози амалӣ *риндӣ* якраңгӣ, якҷиҳатӣ, мардумгарой ва камозорӣ аст ва *ринд* зиракест хушманд, якҷиҳат, якраңг, мардумгаро ва камозор, ки на фиреб меҳӯрад, на фиреб медиҳад, худ аҳли тарки дунё нест ва тарки дунё ҳам ба мардум намеомӯзад, балки бо пайравӣ аз назарияи ифтиноми фурсат баҳра ва насиби худро аз дунё фаромӯш намекунад ва дар «айши нақд» мекушад ва мардумро ҳам ба ифтиноми фурсат даъват мекунад ва аз онон меҳоҳад, то аз лаҳза-лаҳзаи умри худ баҳраманд шаванд».

Ҷофиз худ борҳо изҳор намудааст, ки тариқи (мазҳаби) риндиро ихтиёр кардааст ва бовар бар он доштааст, ки турбати *ӯ* рӯзе зиёратғаи риндони ҷаҳон хоҳад шуд:

*Нифоқу зарқ набахшад сафои дил Ҷофиз,
Тариқи риндиву ишқ ихтиёр хоҳам кард.*

* * *

*Маро рӯзи азал коре ба ҷуз риндӣ нафармуданд,
Ҷар он қисмат, ки он ҷо рафт, аз он афзун нахоҳад шуд.*

* * *

*Солҳо пайрави мазҳаби риндон кардам,
То ба фатвои хирад ҳирс ба зиндон кардам.*

* * *

*Фурсат шумур тариқаи риндӣ, ки ин нишон
Чун роҳи ганҷ бар ҳама кас ошкора нест.*

* * *

*Бар сари турбати мо чун гузарӣ, ҳиммат хоҳ,
Ки зиёратгаҳи риндони ҷаҳон хоҳад буд.*

Аз се «маҷмӯаи мурод»-и Ҳофиз дар шеър агар яке *риндӣ* буд, дуи дигар *ишқ ва шароб* аст:

*Ишқу шаробу риндӣ маҷмӯаи мурод аст,
Чун ҷамъ шуд маонӣ, гӯйи баён тавон зад.
Ҳофиз, ба ҳаққи Қуръон, к-аз зарқу шайд боз о,
Бошад, ки гӯйи айше дар ин миён тавон зад.*

Вобаста ба мавзӯи *ишқ* Ҳофиз гуфтааст, ки:

*Як қисса беш нест ғами ишқу ин аҷаб,
К-аз ҳар забон, ки мешунавам, номукаррар аст.*

Қиссаи нотақрори ишқи шоир аз баёни ҷанбаҳои зерини ин мавзӯё иборат мебошад:

А) Васфи «ҷамоли ёр», «рӯйи зебо»-и «саҳиқадони сияҳчашми моҳсимо», «лутфи ҳолу хату зулфу қомат», «ҳусни хулқу вафо», «ҳусну малоҳат»-и онҳо:

*Зи ишқи нотамоми мо ҷамоли ёр мустағнист,
Ба обу рангу ҳолу хат чӣ ҳоҷат рӯйи зеборо?!*

* * *

*Ба ҳусни хулқу вафо кас ба ёри мо нарасад,
Туро дар ин сухан инкори кори мо нарасад.
Агарчи ҳуснфурӯшон ба ҷилва омадаанд,
Касе ба ҳусну малоҳат ба ёри мо нарасад.
Ба ҳаққи суҳбати дерин, ки ҳеч маҳрами роз
Ба ёри якҷиҳати ҳақғузори мо нарасад.*

Б) Баёни ишқ (меҳр) ва хушиҳои он, шавқи лаъл ва вафои ошиқ:

*Дилам чуз меҳри маҳрӯён тариқе барнамегирад,
Зи ҳар дар медиҳам пандаш, валекин дар намегирад.*

* * *

*Маро меҳри сияҳчашмон зи сар берун нахоҳад шуд,
Қазои осмон аст ину дигаргун нахоҳад шуд.*

* * *

*Ман дӯстдори рӯи хушу мӯи дилкашам,
Мадҳуши чашми масту майи софи беғашам.*

* * *

*Аз садои сухани ишқ надидам хуштар
Ёдгоре, ки дар ин гунбади даввор бимонд.*

В) Лаҳзаҳои айши васли ошиқ ва маъшуқа (Дӯст):

*Донӣ, ки чист давлат? Дидори ёр дидан,
Дар кӯи ӯ гадоӣ бар хусравӣ гузидан.*

Г) Шарҳи сӯзи ғами ишқ, талхии фироқ, чабру чафо ва «қаҳти вафо»-и «бути сангиндили симинбуноғӯш» ба ошиқ:

*Надонам аз чӣ сабаб ранги ошноӣ нест
Саҳиқадони сияҳчашми моҳсиморо...
Чуз ин қадар натвон гуфт дар ҷамоли ту айб,
Ки вазъи меҳру вафо нест рӯи зеборо.*

* * *

*Бо дили сангинат оё ҳеч даргирад шабе
Оҳи оташноку сӯзи синаи шабгири мо?!
Тири оҳи мо зи гардун бигзарад, Ҳофиз, хамӯш,
Раҳм кун бар ҷони худ, парҳез кун аз тири мо.*

* * *

*Маҷмаъи хубиву лутф аст изори чу маҳаш,
Лекинаш меҳру вафо нест, Худоё, бидиҳаш.*

Ишқ дар тафсири Ҳофиз аз зебӣ, «партави ҳусн» пайдо мешавад, вале ҳамроҳ бо ғаму дард даст.

*Дар азал партави ҳуснат зи таҷаллӣ дам зад,
Ишқ пайдо шуду оташ ба ҳама олам зад...*

* * *

*Рӯзгорест, ки савдои бутон дини ман аст,
Ғами ин кор нишоти дили ғамгини ман аст.*

* * *

*Роҳест роҳи ишқ, ки ҳечаш канора нест,
Он ҷо, ҷуз он ки ҷон бисупоранд, чора нест.*

* * *

*Ба дарди ишқ бисозу хамӯш кун, Ҳофиз,
Румузи ишқ макун фош пеши аҳли уқул.*

* * *

*Дар ошиқӣ гузир набошад зи созу сӯз,
Истодаам чу шамъ, матарсон зи оташам.*

* * *

*Носеҳе гуфт, ки: «Ҷуз ғам чӣ ҳунар дорад ишқ?»
Бирав, эй хоҷаи оқил, ҳунаре беҳтар аз ин.*

Ишқи Ҳофиз чӣ ишқест ва маъшуқа (дӯст, ҳабиб) ва ошиқе, ки ӯ офаридааст, чӣ касоне мебошанд? Маҷозӣ ва ё ҳақиқӣ? Илоҳӣ ва ё заминӣ ё худ чизи дигар ва касони дигаранд ва аз ишқи шоирони дигар ва шахсиятҳои офаридаи онҳо фарқ мекунанд ё на? Ва аз бас ки Ҳофиз ҳам шеъри ошиқона ва ҳам шеъри орифона гуфтааст, дар шеъри ӯ табиист, ки ҳам ишқи маҷозӣ ва ҳам ҳақиқӣ вучуд доранд. Вале ғолибан онҳоро дар шеъри Ҳофиз аз ҳам ҷудо намудан номумкин аст, зеро шоир аз имтизоҷи шеърҳои ошиқонаву орифона шеъри риндона ва аз имтизоҷи ишқи ҳақиқиву ишқи маҷозӣ ишқи риндона офаридааст. Ишқе, ки ба замин, замона ва муаммову мушкилоти онҳо наздиктар мебошад. Муҳаммадамини Риёҳӣ дар замина дуруст менависад, ки

«Ҳофиз беш аз ҳар чиз шоир аст, шоири маҳз, на орифи маҳз ва мазомини ирфониро дар хидмати ҳунари ҷодуии шеъри худ гирифтааст» (Муҳаммадамини Риёҳӣ. Гулгашт дар шеър ва андешаи Ҳофиз, Техрон, 1374/1995). Баҳроуддини Хуррамшоҳӣ, дигар аз ҳофизшиносони номӣ, ба мушоҳида гирифтааст, ки «дар ҷанби шеърҳои ирфонӣ ва осмони Ҳофиз, ки ҳаҷми камтаре аз Девони ўро дар бар мегирад, шеъри ошиқонаи заминӣ ва хокӣ ҳам дар Девони ў мавҷ мезанад... Мақоми шеърӣ ва ҳунарии Ҳофиз шомихтар аз мақоми ирфонии сирфи ўст. Ҳофиз ғазали форсиро ба авҷи аълояш расондааст, на ирфони исломии эронирӣ» (Баҳроуддини Хуррамшоҳӣ. Ҳофизнома, бахши аввал, Техрон, 1368/1989).

Май (бода, шароб, ҳамр, мул, оби тарабнок, ҷоми май ва ғайра) дар шеъри Ҳофиз, тавре ки ишора рафт, ҳамзамон бо *риндиву ишқ* аз мавзӯҳои калидӣ ба шумор меравад. Шоир худро муриди ҷоми май ва ҷоми майро мазҳаби худ ва асоси ҳастиаш ва ғӯшаи майхонаро хонақоҳу дуои пири муғонро вирди субғоҳаш номидааст:

*Ҳофиз муриди ҷоми май аст, эй сабо, бирав
В-аз банда бандагӣ бирасон шайхи ҷомро.*

* * *

*Ман нахоҳам кард тарки лаъли ёру ҷоми май,
Зоҳидон, маъзур доредам, ки **инам мазҳаб** аст.*

* * *

*Манам, ки ғӯшаи майхона хонақоҳи ман аст,
Дуои пири муғон **вирди субғоҳи** ман аст.*

Исрофилниё дар «Ҳамриёти Ҳофиз» пас аз баррасии назари ҳофизшиносон ба хулоса омадааст, ки дар шеъри шоир асосан аз се бода: ангурӣ, ирфонӣ ва адабӣ ё киноӣ сухан меравад. Ба сухани дигар, майи Ҳофиз ҳам ангурӣ, ҳам ирфонӣ ва ҳам адабию киноӣ мебошад. Шоир дар ин ҳар се навъи май шеър сурудааст, аммо бештар он серо дар ғазалҳояш, тавре ки ба ў хос аст, ба ҳам тазвиҷ додааст.

Ишқу шаробу риндӣ дар шеъри Ҳофиз ҳам мабдаи тасвир ва ҳам воситаи тасвир мебошанд. Аз мабдаи тасвир будани онҳо дар боло сухан рафт, ҳоло бубинем, ки шоир аз ин «маҷмӯъаи мурод»-и хеш ба хотири ифодаи кадом ҳадафҳои хеш истифода бурдааст.

Ишқ ба шоир барои баёни меҳру алоқаи худ ба Худованди бузург, ба соҳибони «рӯи зебо», «саҳиқадони сияҳчашми моҳсимо», ба зебоиҳои инсон, зиндагӣ ва ҷаҳон, даъват ба вафо, меҳру садоқат, дӯстӣ, лутфу марҳамат, хубӣ, покбозию покдилӣ, якрӯйиву якҷиҳативу ҳақғузори, хушхулқӣ мусоидат намудааст. Ёри Ҳофиз маҳраи рози ӯ, ҳарифи ҳамдами ӯ дар маҷлисҳои унс ва дар рӯзҳои танҳои ва фироқ мебошад.

Шароб (май) сарчашмаи шодию хушдилӣ, ҳаётбахш, розукушӣ, рамзи покию сафо, позаҳри риё, ғамзудой, воситаи беҳудӣ, раҳӣ аз шакку ҳайрат, тазкияи нафсу таҳзиби дил, воситаи фаромӯш кардани ғами айёму қасри амал мебошад.

Риндӣ дар шеъри Ҳофиз воситаи эътироз аст:

А) бар зидди аҳли рӯву риёву солусу нифоқу зарқу тазвир – зоҳидону сӯфиёну шайхону муфтиву воизону фақеҳону обидону муҳтасибони зоҳирпарасту хому худбиную чоҳилу гумроҳи «даҷҷолфеъли мулҳидшакл» ва пур аз боди ғурур, ки Ҳофиз аз онҳо гоҳе бо номҳои «ғурӯҳи азрақлибосу дилсияҳ», «афсурдағони хом» ва «зуҳдфурӯшон» ва ғолибан муддаиён ва мункироне, ки манъи ишқу маю риндӣ кунанд, ёд меоварад ва салоҳу тақову тоати риёӣ, зуҳди хушк, зуҳди риёӣ, низоъу душманӣ, фитна, тааллуқпазирӣ, дурӯй, беномусиву бенангӣ, худфурӯшӣ, ҳуснфурӯшӣ, ҳасудӣ, пастӣ, ночинсиву ноқасӣ ва ғайраро ба онҳо нисбат медиҳад.

*Рӯза як сӯ шуду ид омаду дилҳо бархост,
Май зи хумхона ба ҷӯш омаду мебояд хост.
Таъбаи зуҳдфурӯшони гаронҷон бигузашт,
Вақти риндиву тараб кардани риндон пайдост.
Чӣ маломат бувад онро, ки чунин бода хӯрад?
Ин чӣ айб аст бад-ин беҳирадӣ в-ин чӣ хатост?
Боданӯшӣ, ки дар ӯ рӯю риёе набувад,
Беҳтар аз зуҳдфурӯшӣ, ки дар ӯ рӯву риёст.*

*Мо на риндони риёему ҳарифони нифоқ,
Он, ки ӯ олими сирр аст, бад-ин ҳол гувост.
Фарзи Эзад бигузоре му ба кас бад накунем
В-он чи гӯянд: раво нест, нагӯем: равост.
Чӣ шавад, гар ману ту чанд қадаҳ бода хӯрем?
Бода аз хуни разон аст, на аз хуни шумост!
Ин чӣ айб аст, к-аз он айб халал хоҳад буд?
В-ар бувад низ, чӣ шуд, мардуми беайб кучост?*

* * *

*Бирав, эй зоҳиду бар дурдакашон хурда мағир,
Ки надоданд чуз ин туҳфа ба мо рӯзи аласт.
Он чи ӯ рехт ба паймонаи мо, нӯшидем,
Агар аз хамри биҳиштаст в-агар бодаи маст,
Хандаи қоми маю зулфи гиреҳгири нигор,
Эй басо тавба, ки чун тавбаи Ҳофиз бишикаст.*

* * *

*Зоҳиди зоҳирпараст аз ҳоли мо огоҳ нест,
Дар ҳақи мо ҳар чӣ гӯяд, қойи ҳеч икроҳ нест...
Бар дари майхона рафтан кори яқрангон бувад,
Худфурӯшонро ба кӯйи майфурӯшон роҳ нест...
Бандаи пири хароботам, ки лутфааш доим аст
В-арна лутфи шайху зоҳид гоҳ ҳасту гоҳ нест.*

* * *

*Ғуломи ҳиммати дурдикашони яқрангам,
На он гурӯҳ, ки азрақлибосу дилсияҳанд.*

* * *

*Моро ба риндӣ афсона карданд
Пирони қоҳил, шайхони гумроҳ.
Аз дасти зоҳид кардем тавба
В-аз феъли обид астағфируллоҳ!*

Б) бар зидди фалаки ҳуққабоз, дунёи данӣ, гардуни дун-
парвар, ғами замона, ғами рӯзгори дун, қаҳони пиру бебунё-

ди фарҳодкуши афсунгари найрангбоз, дунёи бемехру вафо,
чаври даврон ва зулми абнои замон.

*Маҷӯ дурустии аҳд аз ҷаҳони сустниҳод,
Ки ин аҷуза арӯси ҳазор домод аст.*

* * *

*Дар ин замона рафиқе, ки холӣ аз халал аст,
Суроҳии майи нобу сафинаи ғазал аст.*

* * *

*Хоҳам шудан ба кӯйи муғон остинфишон
З-ин фитнаҳо, ки домани охирзамон гирифт.
Май хур, ки ҳар кӣ охири кори ҷаҳон бидид,
Аз ғам сабук баромаду ратли гарон гирифт.
Бар барги гул ба хуни шақоиқ навиштаанд,
К-он кас, ки пухта шуд, майи чун арғавон гирифт.*

* * *

*Ҳофиз, ғами дил бо кӣ бигӯям, ки дар ин давр
Ҷуз ҷом нашояд, ки бувад маҳрами розам.*

* * *

*Ҷаҳон пир асту бебунёд, аз он фарҳодкуш фарёд,
Ки кард афсуну найрангааш малул аз ҷони ширинам.*

В) ва ҳамчунин воситаи даъват ба ғанимат шуморидани вақт, вақтшиносӣ, айши нақд, хушбошию хушҳолӣ, хушдилӣ ва ишрат. Агар аз забони Абдулҳусайни Зарринкӯб бигӯем, Ҳофиз дар дунёи пур аз ваҳшат ва сукути замонааш, ки дар ҳоли фурурехтан буд, «нидои шодӣ, нидои нишот ва нидои зиндадилӣ дарафканд ва дар варои олому дардҳои зоҳир ишқҳо ва зебоиҳои ботинро нишон дод» (Дуктур Абдулҳусайни Зарринкӯб. Бо корвони ҳулла, маҷмӯаи нақди адабӣ, Техрон, 1374/1995).

*Эй дил, шабоб рафту начидӣ гуле зи айш,
Пиронасар бикун хунаре нангу номро.
Дар айши нақд кӯш, ки чун обхӯр намонд,
Одам биҳишт равзаи Доруссаломро.*

* * *

*Соқиё, бархезу дардеҳ ҷомро,
Хок бар сар кун ғами айёмро!*

* * *

*Нест дар бозори олам хушдилӣ в-ар з-он ки ҳаст,
Шеваи риндию хушбошии айёрон хуш аст.*

* * *

*Вақти азиз рафт, биё, то қазо кунем,
Умре, ки бе ҳузури суроҳиву ҷом рафт...
Дилро, ки мурда буд, ҳаёте ба ҷон расид,
То бӯйе аз насими маяш дар машом рафт.*

* * *

*Ғами куҳан ба майи солхӯрда дафъ кунед,
Ки тухми хушдилӣ ин аст, пири деҳқон гуфт.*

* * *

*Даме бо ғам ба сар бурдан ҷаҳон яқсар намеарзад,
Ба май бифрӯш далқи мо, к-аз он беҳтар намеарзад.*

* * *

*Хезу дар косаи зар оби тарабнок андоз,
Пештар з-он ки шавад косаи сар хокандоз.*

* * *

*Ишқбозию ҷавонию шароби лаълфом,
Маҷлиси унсу ҳарифи ҳамдаму шурби мудом...
Шоҳиде аз лутфу покӣ рашки оби зиндагӣ,
Дилбаре дар ҳусну хубӣ ғайрати моҳи тамом...
Ҳар кӣ ин ишрат нахоҳад, хушдилӣ бар вай табоҳ
В-он ки ин маҷлис начӯяд, зиндагӣ бар вай ҳаром!*

* * *

*Ҳофизо, чун ғаму шодии ҷаҳон даргузар аст,
Беҳтар он аст, ки ман хотири худ хуш дорам.*

* * *

*Биё, ки вақтшиносон ду кавн бифрӯшанд
Ба як пиёла майи софу суҳбати санаме.*

Г) воситаи даъват ба озодию озодандешӣ.

*Айби Ҳофиз, гӯ, макун воиз, ки рафт аз хонақоҳ,
Пойи озоде чӣ бандӣ? Гар ба ҷоёе рафт, рафт.*

* * *

*Фош мегӯяму аз гуфтаи худ дилшодам,
Бандаи ишқаму аз ҳар ду ҷаҳон озодам.*

*Ишқу шаробу риндӣ барои Ҳофиз, тавре ки худ мегӯяд,
дар замонааш паноҳгоҳе ва ҳаволагоҳе буданд, ки дар кано-
ри онҳо ва дар ҳамроҳӣ бо онҳо аз дунёву шару шӯраш, офа-
ти айём ва аз гурӯҳи азрақлибос паноҳ мечуст.*

*Дилам зи савмаа биғрифту хирқаи солус,
Кучост дайри муғону шароби ноб кучост?
Чӣ нисбат аст ба риндӣ салоҳу тақворо,
Самӯи вазъ кучо, нағмаи рубоб кучо?*

* * *

*Эй қасри дилафрӯз, ки манзилгаҳи унсӣ,
Ё Раб, макунод офати айём харобат!*

* * *

*Чуз остони туам дар ҷаҳон паноҳе нест,
Сари маро ба чуз ин дар ҳаволагоҳе нест.
Чаро зи кӯйи харобот рӯй бартобам,
К-аз ин беҳам ба ҷаҳон ҳеч расму роҳе нест...
Чунин ки аз ҳама сӯ доми роҳ мебинам,
Беҳ аз ҳимояти зулфаш маро паноҳе нест.*

* * *

*Сӯфии савмааи олами қудсам, лекин
Ҳолиё дайри муғон аст ҳаволатгоҳам.*

Ба *ишқу шаробу риндӣ*, яъне ба майкадаву майхона, харобот, дайр, кӯйи муғон, чоми май, суроҳӣ, бодаи ноб, оби харобот, бонги барбату наю чанг, кӯчаи риндон паноҳ овардани Ҳофиз ва дасти иродат додани ӯ ба пири майфурушон, пири майхона, пири майкада, пири харобот, пири дурдикашон ва муршид ва дар маҷлиси унс нишастан бо ориф, дарвешон, соқӣ, сабӯкаш, муғбачагон, майфурушон, дурдикашон, ҳарифи ҳамдам, шоҳиди латифу пок, дилбари моҳи тамом, санам, бути чинӣ, мутриб, риндону айёрон, аҳли розу аҳли дарду аҳли назар, ёри надим, дӯст, рафиқ, аҳбоб, ҳабиб, пӯшидани далқи айбпӯшу хирқаи майолуд, рафтан аз масҷиду савмааву хонақоҳу работ, дурӣ чустан аз аҳли нифоқу зарқу рӯю риё, абнои замон, аз шайху зоҳиду сӯфию воизу обиду фақеҳ, муддаӣ, муҳтасиб, имоми ҷамоат, аҳли томоту шатҳу тасбеҳу тайласон, зуҳдфурушон, чи маънӣ дорад?

Аввал ин ки маломат, хурдагирӣ, айбҷӯйӣ кардан ба мафкурабардорони шариати исломӣ ва ирфони амалӣ ва ситоиш намудани намояндагони дину оинҳои қадимӣ ҳаргиз маъноӣ инкори яке ва ҳимоят ва ё тарғибу ташвиқи дигареро надорад. Танқид дар ин маврид танҳо маъноӣ рафъи рӯю риёе мебошад, ки дар «рӯзгори фасод, рӯзгори дурӯғ, рӯзгори риё»-и замони шоир (Дуктур Абдулҳусайни Зарринқуб. Бо қорвони ҳулла, маҷмӯаи нақди адабӣ, Техрон, 1374/1995) ва дар амалияи мафкурабардорони шариати исломӣ ва ирфон вучуд дошт. Ҳофиз шайху сӯфию воизу зоҳиду обиду муфтию муҳтасибро барои рӯву риё дар тоату ибодат, зуҳдфурушӣ, чоҳилӣ, гумроҳӣ, беҳудагӯӣ, хомию нодонӣ, беҳирадӣ, дилсиёҳӣ, бефаҳмӣ, нифоқ, зоҳирпарастӣ, фисқ, тазвир, макру фиреб, нопокӣ, худфурушӣ, тундхӯию бадхӯӣ, беномунангӣ, ноҷинсӣ, белутифӣ, беҳунарию беҳабарӣ, бадфеълӣ, тезӣ, ҳуққабозӣ ва дигар қорҳои бад, ки дар шариати исломӣ ва тариқати ирфон низ раво нестанд, маломат кардааст ва онҳоро аз ин ҷиҳат ба хотири ислоҳ ва ба роҳи рост дароварданашон фош намудааст. «Танзи Ҳофиз, – навиштааст Баҳоуддини Хуррамшоҳӣ, – дар бораи муқаддасоте чун намоз ва рӯза ва ҳаҷ ва масҷид ва тасбеҳ ва сачҷода ва хирқа ва хонақоҳ ҳоқӣ аз ин аст, ки «дарди дин» дорад. Мекӯшад ба мадади танз ва

дар камоли хушбошӣ ва каромати нафс ва азамати рӯҳ, бидуни талхзабонӣ ва ҳаҷв арзишҳои таҳрифшударо аз таҳриф ва табоҳӣ биронад» (Баҳоуддини Хуррамшоҳӣ. Ҳофизнома, бахши аввал, Техрон, 1368/1989). Ба гуфтаи Ҳофиз «ёрони шаҳр» – сӯфиву шайху воизу муҳтасибу муфти, агарчи дар сухан иддиои риояти тоату ибодат, тавба, тақво, зуҳд мекунанд ва аз дигарон нахӯрдани май ва нагаравидан ба риндӣ, андешаи табоҳ ва ба ҳарза умр нагузарониданро тақозодоранд ва онҳоро номасиёҳ меноманд, дар амал худашон май мехуранду риндӣ мекунанд. Чунончи шоир дар замина чунин шаҳодат додааст:

*Фақеҳи мадраса дӯ маст буду фатво дод,
Ки май ҳаром, вале беҳ зи моли авқоф аст.
Ба дурду соф туро ҳукм нест, хуш даркаш,
Ки ҳар чи соқии мо кард, айни алтоф аст.*

* * *

*Сӯфӣ ар бода ба андоза хурад, нӯшаш бод
В-арна андешаи ин кор фаромӯшаш бод!*

* * *

*Эй дил тариқи риндӣ аз муҳтасиб биёмӯз,
Маст асту дар ҳақи ӯ кас ин гумон надорад.*

* * *

*Зоҳиди хом, ки инкори маю ҷом кунад,
Пухта гардад, чу назар бар майи хом андозад...
Бода бо муҳтасиби шаҳр нанӯшӣ зинҳор,
Ки хурад бодаату санг ба ҷом андозад.*

* * *

*Зоҳиди хилватнишин дӯш ба майхона шуд,
Аз сари паймон бирафт, бо сари паймона шуд.
Сӯфии маҷлис, ки дӯ ҷому қадаҳ мешикаст,
Боз ба як ҷуръа май оқилу фарзона шуд.
Шоҳиди аҳди шабоб омада будаш ба хоб,
Боз ба пиронасар ошиқу девона шуд.*

*Муғбачае мегузашт роҳзани дину дил,
Дар пайи он ошно аз ҳама бегона шуд.*

* * *

*Шукри Эзад, ки миёни ману ӯ сулҳ афтод,
Сӯфиён рақскунон соғари шукрона заданд.*

* * *

*Сӯфӣ, ки бе ту тавба зи май карда буд дӯш,
Бишкаст аҳд, чун дари майхона дид боз.*

* * *

*Сӯфӣ зи кунчи савмаа бо пойи хум нишаст,
То дид муҳтасиб, ки сабӯ мекашад ба дӯш.
Аҳволи шайху қозию шурбуляҳудашон
Кардам суол субҳдам аз пири майфурӯш,
Гуфто: «Нагуфтанист сухан, гарчи маҳрамӣ,
Даркаш забону парда ниғаҳ дору май бинӯш».*

Шояд бисёриҳо бар асари мутолиаи аксари шарҳҳое, ки дар гузашта ва имрӯз ба шеъри Ҳофиз навиштаанд ва тасаввуре, ки аз суҳбат бо баъзе аз «донандагон»-и ин шоири бузург бардоштаанд ва ҳам бар асари беҳабарӣ аз корҳои арзишманде, ки дар ҳофизшиносӣ ба вучуд омадаанд, гумон кунанд, ки маю ишқе, ки ӯ ба «ёрони шаҳр» нисбат медиҳад, майи ангурӣ ва маъшуқаи мачозӣ (воқеъӣ) набуда, нӯшидани чунин май ва дилбастагӣ ба чунин маъшуқа равоаст ва маломату танзи Ҳофиз маъниҳои дигаре дорад. Аввал ин ки, тавре ки дар боло ишора шуд, чунин нест, яъне на ҳама вақт маю маъшуқае, ки Ҳофиз мегӯяд, ирфониву ҳақиқӣ (илоҳӣ) мебошанд, сониян, ошкор намудани рӯву риё, риёситезӣ дар шарияту тариқат, на бадном намудани намояндагони масъули онҳо ва ё тавҳин ба дини мубини ислому ирфон аст. Ин тоифа бисёр меҳоянд, ки ҳофизшиносон «симои фарзонаи Ҳофизро аз он мизоне, ки ба воқеъият ҳаст, динитар ё орифтар» (Баҳоддини Хуррамшоҳӣ. Ҳофизнома, бахши аввал, Техрон, 1368/1989) чилва диҳанд, ки дуруст нест.

Ҳофиз ҳунари ринд, афзалияти ринди ро бар шайху сӯфи-
ву зоҳиду обиду муҳтасиб дар он дидааст, ки вай бар хилофи
онҳо бе рӯю риё, нифоқу зарқ, якранг, ҳушёру зирак, доно,
баландназар, озодандеш, бо меҳру муҳаббат, хайрандешу
некирасон, бохираду боҳикмат, беозор, бениёзу бетамаъ,
поку соф, инсондӯст, вақтшинос, зиндагидӯст, дастгиру
ҳимоятгари шикастадилон, тарафдори айши нақд буда, бо-
данӯшиву ишқбозиро беҳтар аз рӯву риё, тоату ибодату
зуҳди хушк ва золимон мешуморад.

*Бар дари майхона рафтан кори якрангон бувад,
Худфурӯшонро ба кӯи майфурӯшон роҳ нест.*

* * *

*Зоҳид ғурур дошт, саломат набурд роҳ,
Ринд аз сари ниёз ба доруссалом рафт.
Нақди диле, ки буд маро, сарфи бода шуд,
Қалби сиёҳ буд, аз он дар ҳаром рафт.*

* * *

*Ҳофиз, макун маломати риндон, ки дар азал
Моро Худо зи зуҳди риё бениёз кард.*

* * *

*Нифоқу зарқ набахшад сафои дил, Ҳофиз,
Тариқи риндиву ишқ ихтиёр хоҳам кард.*

* * *

*Ману инкори шароб, ин чӣ ҳикоят бошад?
Ғолибан ин қадарам ақл кифоят бошад...
Зоҳиду уҷбу намозу ману мастию ниёз,
То туро худ зи миён бо кӣ иноят бошад.
Зоҳид ар роҳ ба риндӣ набарад, маъзур аст,
Ишқ корест, ки мавқуфи ҳидоят бошад...
Бандаи пири муғонам, ки зи ҷаҳлам бираҳонд,
Пири мо ҳар чӣ кунад, айни иноят бошад.*

* * *

*Шароби беғашу соқии хуш ду доми раҳанд,
Ки зиракони ҷаҳон аз камандашон нараҳанд.
Ман арчи ошиқаму ринди масту номасиёҳ,
Ҳазор шукр, ки ёрони шаҳр беғунаҳанд...
Ғуломи ҳиммати дурдикашони яқрангам,
На он гурӯҳ, ки азрақлибосу дилсияҳанд.*

* * *

*Гарчи бар воизи шаҳр ин сухан осон нашавад,
То риё варзаду солус, мусулмон нашавад.
Риндӣ омӯзу карам кун, ки начандон ҳунар аст
Ҳаявоне, ки нанӯшад маю инсон нашавад.*

* * *

*Муриди тоати бегонагон машав, Ҳофиз,
Вале муошири риндони порсо мебош.*

* * *

*Бади риндон мағӯ, эй шайху хуш дор,
Ки бо ҳукми худой кина дорӣ.*

Сониян, Ҳофиз як мусулмони комил ва ё ба қавли Баҳоуддини Хуррамшоҳӣ, «мусулмоне покэътиқод» буда, «имонаш омезае аз маънавиёт ва рӯҳонияти сегона ва дар айни замон ягона «шариат – тариқат – ҳақиқат» аст» (Баҳоуддини Хуррамшоҳӣ. Ҳофизнома, бахши аввал, Техрон, 1368/1989) ва дар ин ҳеч ҷойи шакке нест. Худи шоир дар шеъраш борҳо ба ин ишора намудааст. Чунончи:

*Фарзи Эзад бигузоре му ба кас бад накунем
В-он чи гӯянд: «Раво нест». Нағӯем: «Равост».*

* * *

*Душман ба қасди Ҳофиз агар дам занад, чӣ бок?
Миннат Худойро, ки наям шармсори дӯст.*

* * *

*Эй чанг фуру бурда ба хуни дили Ҳофиз,
Фикрат магар аз ғайрати Қуръони Худо нест?*

* * *

*Ту бо Худои худ андоз кору дил хуш дор,
Ки раҳм агар накунад муддаӣ, Худо бикунад.*

* * *

*Зоҳид ар риндии Ҳофиз накунад фаҳм, чӣ бок:
Дев бигрезад аз он қавм, ки Қуръон хонанд.*

* * *

*Ҳарчанд пиру хастадилу нотавон шудам,
Ҳар гаҳ, ки ёди рӯйи ту кардам, ҷавон шудам.
Шукри Худо, ки ҳар чӣ талаб кардам аз Худо,
Бар мунтаҳои ҳиммати худ комрон шудам.*

* * *

*Надидам хуштар аз шеъри ту, Ҳофиз,
Ба Қуръоне, ки андар сина дорӣ.*

Ҳофиз агарчи ишқу шаробу риндиро ихтиёр кардааст, яъне ишқи бутону шоҳидону дилбарон ва нӯшидани шароб ва риндпешагири ба худ раво дошт, умед ба файзи афву лутфи азалии Худованд, назари поки хатопӯшу атобахшу гуноҳбахши ӯ, шукри Эзад дорад ва ба он нигоҳдорандаи дилу дин паноҳ овардааст ва бовар бар он кардааст, ки муддаиён ва мункирон раҳм накунад, Худо кунад. Гузашта аз ин шоир худро «аз аҳли раҳмат» мешуморад. Вай имон бар он овардааст, ки Худованди бузург худааш медонад, ки кӣ хуб асту кӣ зишт.

*Ноумедам макун аз собиқаи лутфи азал,
Ту паси парда чӣ донӣ, ки кӣ хуб асту кӣ зишт?*

* * *

*Макун ба номасиёҳӣ маломати мани маст,
Кӯ огаҳ аст, ки тақдир бар сараш чӣ навишт?*

* * *

*Соқие, ҷоми маям деҳ, ки нигорандаи ғайб
Нест маълум, ки дар пардаи асрор чӣ кард.*

* * *

*Эй гадоёни харобот, Худо ёри шумост,
Чашми инъом мадоред зи анъоме чанд.*

* * *

*Шукронаро, ки чашми ту рӯйи бутон надид,
Моро ба афву лутфи Худовандгор бахш.*

* * *

*Ҳаст уммедам, ки алорағми адӯ рӯзи ҷазо
Файзи афваш наниҳад бори гунаҳ бар дӯшам.*

«Ишқу шаробу риндӣ» дар пайвастагӣ ба ҳам воситае шудаанд, ки шоир замонаи басо пурпечутоб ва пур аз зиддиятҳо ва фоҷиаҳоро бо тамоми мураккабиҳояш ошиқона, орифона ва риндона ба қалам диҳад. Ва силсилаи чеҳраҳои мондагори давронашро офарад, ки мавҷуди фарзӣ мебошанд, на вучуди хоричӣ, монанди Ринд, Пири муғон, Муғбача, Харобот, Майкада, Мастаба, Майхона, Дайри муғон, Масҷид, Хонақоҳ, Савмиъа, Сӯфӣ, Зоҳид, Шайх, Шоҳид, Соқӣ, Маъшуқа, Турк, Ёр, Дӯст, Ҳабиб, Рақиб, Май, Ҷому Соғар, Мушқу Нофа, Лаълу Гавҳар, Боди сабо ва ғайра. Аксарияти ин чеҳраҳои адабӣ дар шеъри форсии тоҷикии пеш аз Ҳофиз ва баъд аз ӯ низ маъмул буданд ва ҳанӯз ҳам ҳастанд, аммо вақте ки хонанда ва ё шунаванда номи Ринд, Соқӣ, Шайх, Сӯфӣ, Зоҳид, Шоҳид, Соғар, Бода, Турк ва дигаронро мехонад ва ё мешунавад, пеш аз ҳама, ёди Ҳофиз мекунад.

Доктор Тақии Пурномдориён бар он бовар аст, ки шахсиятҳои офаридаи шоир дар ҷумлаи инсонии табиӣ мебошанд, яъне инсоне, ки «ҳам воҳиди буъди моддӣ ва ҷисмонӣ аст ва

хам буъди илоҳӣ ва рӯҳонӣ. Ва чун инсони табиӣ истода дар барзахи миёни фаришта ва ҳайвон, ки гоҳе ба ин сӯ ва гоҳе ба он сӯ навасон дорад, на яксара аз мақоми эътидоли худ ба он сӯи ин мақом суъуд мекунад ва на ба ин сӯи ин мақом суқут». Аз ин рӯ ин чехраҳо, бино бар гуфтаи ин донишманд, барои «сухан ва одатҳои ғолиб» бегона менамоянд. Агарчи «ҳар як метавонад дар шеъри Ҳофиз он рӯи пихони чехраи худро ҳам бубинад». Бо назардошти ин муаллиф шоирро аз «зиндатарин шоирони муосир» доништааст ва навиштааст: «Ҳофиз ҳатто дар асри мо бо тамоми дигаргунӣ ва истиҳолоае, ки дар боварҳо ва писандҳо ҳодис шудааст, ҳанӯз зиндатарин шоири муосир аст» (Доктор Тақии Пурномдориён. Гумшудаи лаби дарё, тааммуле дар маънӣ ва сурати шеъри Ҳофиз, Техрон, 1382/2003).

Қаҳрамонони Ҳофиз дар «замоиаи хунрези» ӯ хушбинтарин инсонҳо буданд, ҳеч гоҳ ноумед намешуданд ва бовар бар он доштанд, чархи гардун дар охир бар муроди онҳо низ хоҳад гашт. Ва шоир аз забони онҳо ва аз номашон мегуфт, ки:

*Эй дил, сабур бошу махур ғам, ки оқибат
Ин шом субҳ гардаду ин шаб саҳар шавад.*

* * *

*Бигзарад ин рӯзгори талхтар аз захр,
Бори дигар рӯзгори чун шакар ояд.
Булбули ошиқ, ту умр хоҳ, ки охир
Боғ шавад сабзу сурхгул бадар ояд.
Сабру зафар ҳар ду дӯстони қадиманд,
Бар асари сабр навбати зафар ояд.*

* * *

*Даври гардун гар ду рӯзе бар муроди мо нагашт,
Доимо яксон набошад ҳоли даврон, ғам махур.*

Онҳо заифону наҳифон, гадоёни раҳнишин, нотавонон, мискинон, беваю бечорагон, дармондагонро пуштибон, дастгиру мададгор буданд. Зеро бовар бар он доштанд, ки :

*Доим гули ин бустон шодоб наместонад,
Дарёб заифонро дар вақти тавоноӣ!*

* * *

*Ҳофиз, абнои замонро ғами мискинон нест,
З-ин миён, гар битавон, беҳ, ки каноре гиранд.*

* * *

*Ба хорӣ мангар, эй мунъим, заифону наҳифонро,
Ки садри маҷлиси ишрат гадои раҳнишин дорад.
Чу бар рӯи замин бошӣ, тавоноӣ ғанимат дон,
Ки даврон нотавониҳо басте зери замин дорад.*

Вале вақте дидаанд, ки чархи гардуни гардон на ҳамеша бар муроди дили онҳо мегардад, хостаанд, ки онро барҳам зананд ва фалакро сақф бикшода, тарҳи нав дарандозанд:

*Чарх барҳам занам, ар ғайри муродам гардад,
Ман на онам, ки забунӣ кашам аз чархи фалак!*

* * *

*Биё, то гул барафшонему май дар соғар андозем,
Фалакро сақф бишофему тарҳе нав дарандозем.*

Тавре ки дидем, Ҳофиз дар шеър андешаи худ, мавзӯъ, паём ва қаҳрамонони худро дошт. Муайян намудани он ки шоир ин андеша ва паёмҳои худро ба алоқамандони осораш ба чӣ тарзу тариқ расондааст, ин мавзӯъхоро ба кадом забон ва воситаҳо баён доштааст, қаҳрамонҳои худро чӣ тавр офаридааст, низ бағоят муҳим мебошад.

Мутолиаи Девони ин бузургтарин гӯяндаи ғазал ва садри-нишини он дар тамоми даври замонҳо ва пеши ҳамаи миллатҳо ва қавмҳо моро ба ин натиҷа овард, ки сабке, ки дар ғазали форсии тоҷикӣ бо номи сабки Ҳофиз ё ғазали ҳофизвор шуҳрат дорад, дорои унсурҳои зерин аст:

1. Корбурди хуштарину зеботарин, поку беғаштарин, латифтарину дилкаштарин, ширинтарину мавзунтарин лафзу таркибу таъбир.

Ҳофизшиноси номӣ Муҳаммадалӣ Исломии Надушан мушоҳидаи аҷибе кардааст ва гуфтааст: «Ҳофиз... калимотро монанди ашк қатра-қатра аз масомоти вучуд таровиш медиҳад... Калимоти Ҳофиз ҳамагӣ дастчин шудаанд» (Муҳаммадали Исломии Надушан. Мочарои поённопозири Ҳофиз. Техрон, 1368 / 1989). Дар воқеъ, дар шеъри Ҳофиз лафзи нохуш, таркибу таъбири нохуше вучуд надорад. То ба андозае, ки лафзу таркибу таъбирҳои зоҳиран нохуш дар матну батни шеъри ӯ хушоянд ва писандида мегарданд. Чунонки лафзи «муҳаққар», ки зоҳиран нохуш, камистеъмол ва нописанд менамояд, дар байти маълуми шоир чунон гунҷидааст, ки хонанда ва шунаванда ҳаргиз нохушояндии онро эҳсос наменамояд:

*Чон нақди муҳаққар аст, Ҳофиз,
Аз баҳри нисор хуш набошад.*

Донишманди номии дигар Али Даштӣ, ки дар таҳқиқ ва наشري осори шоир саҳми назаррасе гузоштааст, дар замина навиштааст, ки: «Дар қариб 5000 байти Ҳофиз ба як таъбири фурӯафтада ва бозорӣ ва ба як таркиби сушт барнамехӯрем, шояд ин хусусият дар бисёре аз гӯяндагони дигар каму беш дида мешавад. Аммо ба навъе хос аз сухани одӣ бартар меравад» (Али Даштӣ. Шеваи сухани Ҳофиз //Девони Хоҷа Ҳофиз Шерозӣ, ба эҳтимоми Абулалои Инҷӯӣ, Техрон, 1344 / 1965).

Ҳофиз калимаву таркиб ва таъбирҳоро чунон ба ҳам мепайвадад ва паҳлуи ҳам меоварад, ки онҳо робитаи наве пайдо мекунанд, аз ин сабаб ҳатто маъмултарин ва куҳантарини онҳо «дар зери қалами ӯ чунон дурахшиши тозае ба худ мегиранд, ки гӯӣ нахустин бор аст, ки мо бо онҳо бармехӯрем» (Муҳаммадалӣ Исломии Надушан. Мочарои поённопозири Ҳофиз. Техрон, 1368 / 1989). Надушан ин тарзи баёнро дар шеър наздик ба ҷодугарӣ хонда, онро нишонаи нубӯғи «истисной ва хориқулода» донистааст (Муҳаммадалӣ Исломии Надушан. Чаҳор сухангӯи вичдони Эрон: Фирдавсӣ, Мавлавӣ, Ҳофиз, Саъдӣ, Техрон, 1381/2002).

Шоир ҳамзамон бо додани тобишу дурахши нав ба калимаву таркибу ибораҳои маъмули забони форсии тоҷикӣ силсилаи калимаву таркибу таъбирҳои офаридааст, ки дар шеър пеш аз ӯ маълум набуданд. Аз ин рӯ комилан ҳақ дошт бигӯяд, ки:

*Манам он шоири соҳир, ки ба афсуни сухан
Аз найи килк ҳама қанду шакар меборам.*

* * *

*Нагуфтӣ кас ба ширинӣ чу Ҳофиз шеър дар олам,
Агар тӯтии табъашро зи лаъли ӯ шакар будӣ.*

2. Унсури дигари барҷастаи сабки шеъри Ҳофиз *истеҳком дар забон ва баён* аст.

Шоир калима, таркиб ва таъбирҳои забонро чунон паҳлуи ҳам мегузорад, ки яке ба дигаре саҳт мепайвандад ва миёнашон холигоҳе боқӣ нахоҳад монд. Дар ин маврид ӯ ба меъмори забардасте шабоҳат дорад, ки ҳар хишти иморати хешро аввал борҳо санчида, баъд рӯи хишти дигаре мегузорад, то дар он халале роҳ наёбад. Аз ин рӯ дар шеъри Ҳофиз, хосса дар ғазалиёти ӯ калимаву таркибу таъбири зиёда, ҳашвҳои қабех ва айбҳои дигари шеърӣ ба назар намерасанд. Ин чизро на дар чанд ва ё дастаи ғазалиёти шоир, балки дар ҳамаи онҳо, бидуни истисно, метавон мушоҳида кард. Чунончи:

*Ёрӣ андар кас намебинем, ёронро чӣ шуд?
Дӯстӣ кай охир омад, дӯстдоронро чӣ шуд?
Оби ҳайвон тирагун шуд, Хизри фаррухпай кучост?
Хун чакид аз шохи гул, боди баҳоронро чӣ шуд?
Сад ҳазорон гул шукуфту бонги мурғе барнаҳост,
Андалебонро чӣ пеш омад, ҳазоронро чӣ шуд?
Лаъле аз кони мурувват барнаёмад, солҳост,
Тобиши хуршеду саъйи абру боронро чӣ шуд?
Зухра сози худ намегирад, магар удаш бисӯхт?
Кас надорад шавқи мастӣ, майгусоронро чӣ шуд?*

*Кас намегӯяд, ки ёре дошт ҳаққи дӯстӣ,
Ҳақшиносро чӣ ҳол афтод, ёронро чӣ шуд?
Гӯи тавфиқу каромат дар миён афкандаанд,
Кас ба майдон дарнамеояд, саворонро чӣ шуд?
Ҳофиз, асрори илоҳӣ кас намедонад, хамӯш!
Аз кӣ мелурсӣ, ки даври рӯзгоронро чӣ шуд?*

Ва:

*Сина молмоли дард аст, эй дарего, марҳаме,
Дил зи танҳой ба ҷон омад, Худоро, ҳамдаме.
Чашми осоиш кӣ дорад аз сипеҳри тезрав,
Соқиё, ҷоме ба ман деҳ, то биёсоям даме.
Зиракero гуфтам: Ин аҳвол бин! Хандиду гуфт:
«Саъб рӯзе, булачаб коре, парешон оламе».
Сӯхтам дар чоҳи сабр аз баҳри он шамъи Чигил,
Шоҳи туркон фориг аст аз ҳоли мо, ку Рустама?
Дар тариқи ишқбозӣ амну осоиш балост,
Реш бод он дил, ки бо дарди ту хоҳад марҳаме!
Аҳли кому нозро дар кӯи риндӣ роҳ нест,
Раҳбаре бояд ҷаҳонсӯзе, на хоме, беғаме.
Одамӣ дар олами хокӣ намеояд ба даст,
Оламе дигар бибояд сохт в-аз нав одаме.
Хез, то хотир бад – он турки самарқандӣ диҳем,
К-аз насимаш бӯи Ҷӯи Мулиён ояд ҳаме.
Гиряи Ҳофиз чӣ санҷад пеши истиғнои ишқ,
К-андар ин дарё намояд ҳафт дарё шабнаме.*

3. Ҳамаи воситаву васила, асбобу афзор ва санъатҳои бадеие, ки Ҳофиз дар баёни хеш истифода бурдааст, муносибу мувофиқ ва табиӣ буда, ҳаргиз сунъӣ ва намоишӣ чун ибороти пурсанъати воизон (Ҳадиси ишқ зи Ҳофиз шунав, на аз воиз, Агарчи санъати бисёр дар иборат кард) намебошанд, мисли истеъмоли истиора ва ташбеҳе, ки дар ин байтҳои ӯ ба назар мерасанд:

*Мазраи сабзи фалак дидаму доси маҳи нав,
Ёдам аз киштаи хеш омаду ҳангоми дарав.*

* * *

*Биё, ки пардаи гулрезии ҳафтхонаи чашм
Кашидаем ба таҳрири коргоҳи хаёл.*

* * *

*Чу рӯят меҳру маҳ тобон набошад,
Чу қаддат сарв дар бустон набошад.
Чу лаълу луълуяг дар дилфурузӣ
Дури дарёву лаъли кон набошад.*

4. *Фаровонии тасвир, маънӣ ва нуктаҳои шоирона.*

Ғазалиёти Ҳофиз ҳама, бидуни истисно, бар тасвир, маънӣ ва нуктаҳои шоирона устувор мебошанд. Ба ростӣ ҳам, «нуктадоне, базлагӯ чун Ҳофизи ширинсухан» беназир аст. Чунончи:

*На ҳар кӣ чеҳра барафрӯхт, дилбарӣ донад,
На ҳар кӣ оина созад, сикандарӣ донад.
На ҳар кӣ тарфи кулаҳ қач ниҳоду тунд нишаст,
Кулоҳдорию ойини сарварӣ донад.
Ҳазор нуктаи бориктар зи мӯ ин ҷост,
На ҳар кӣ сар битарошад, қаландарӣ донад.
Дар оби дидаи худ ғарқаам, чӣ чора кунам,
Ки дар муҳит на ҳар кас шиноварӣ донад.
Ғуломи ҳиммати он ринди офиятсӯзам,
Ки дар гадосифатӣ кимиёгарӣ донад.
Мадори нуктаи биниш зи холи туст маро,
Ки қадри гавҳари якдона чавҳарӣ донад.
Бибохтам дили девонаву надонистам,
Ки одамибачае шеваи парӣ донад.
Ба қадду чеҳра ҳар он кас, ки шоҳи хубон шуд,
Ҷаҳон бигирад, агар додгустарӣ донад.
Вафову аҳд накӯ бошад, ар биёмӯзӣ,
В-агарна ҳар кӣ ту бинӣ, ситамгарӣ донад.
Ту бандагӣ чу гадоён ба шартӣ музд макун,
Ки дӯст худ равиши бандапарварӣ донад.
Зи шеъри дилкаши Ҳофиз касе бувад огоҳ,
Ки лутфи табъу сухан гуфтани дарӣ донад.*

5. Муҳимтарин унсури шеъри Ҳофиз, ки ба он худи шоир ва бисёре аз ҳофизшиносон ишора ва таъкид намудаанд, «лутфи сухан», «лутфи таъбу сухан гуфтани дарӣ» мебошад. Муаллиф дар замина фармудааст:

*Зи шеъри дилкаши Ҳофиз касе бувад огоҳ,
Ки лутфи таъбу сухан гуфтани дарӣ донад.*

* * *

*Ҳасад чӣ мебарӣ, эй сустназм, бар Ҳофиз?!
Қабули хотиру лутфи сухан худодод аст.*

Ҳофизшинос ва ношири маъруф Баҳоуддини Хуррамшоҳӣ вақте ки аз хусусиятҳои шеъри Ҳофиз сухан мекунад, таъкид менамояд, ки шеъри ӯ на танҳо «ғолибан дупаҳлӯ ва иҳомпарвард ва саршор аз ишорот ва талмеҳот аст», балки «дупаҳлӯӣ ва иҳомпарвардӣ аслан...дар тору пуди бофт ва сохти шеъри Ҳофиз аст» (Баҳоуддини Хуррамшоҳӣ. Ҳофиз ҳофизаи мост. Теҳрон: нашри Қатра, 1382 /2003). Аз ҷумла танз дар шеъри Ҳофиз аз унсурҳои аслии «лутфи сухан»-и шоир мебошанд. Ба мушоҳидаи ҷолиби Муҳаммадалӣ Исломии Надушан, азбаски Ҳофиз «як равшанбини шаккок буда», «ҳеч нуктаеро бе як рашҳаи танз баён намекунад,... ҳама чизро то луоби танз надихад, ором намегирад» (Муҳаммадалӣ Исломии Надушан. Чаҳор сухангӯи вичдони Эрон, Теҳрон, 1381/2002).

*Насиби мост бихишт, эй худдоношинос, бирав,
Ки мустаҳиқи каромат гуноҳкоронанд.*

* * *

*Ту бандагӣ чу гадоён ба шарти музд макун,
Ки хоҷа худ равиши бандапарварӣ донад.*

* * *

*Риштаи тасбеҳ агар бигсаст, маъзурам бидор,
Дастам андар соиди соқии симинсоқ буд.*

* * *

*Кардаам тавба ба дасти санами бодафурӯш,
Ки дигар май нахурам бе рухи базморое.*

* * *

*Ба азми тавба саҳар гуфтам истихора кунам,
Баҳори тавбашикан мерасад, чӣ чора кунам?*

* * *

*Гуфтӣ: Аз Ҳофизи мо бӯйи риё меояд,
Офарин бар нафасат бод, ки хуш бурдӣ бӯй!*

* * *

*Сӯфии шаҳр бин, ки чун лӯқмаи шубҳа меҳурад,
Пордумаш дароз бод он ҳаявони хушалаф!*

* * *

*Сӯфиён ҷумла ҳарифанду назарбоз, вале
3-ин миён Ҳофизи дилсӯхта бадном афтод.*

* * *

*Ҳофиз ба худ напӯшид ин хирқаи майолуд,
Эй шайхи покдоман, маъзур дор моро!*

* * *

*Айби риндон макун, эй зоҳиди покизасиришт,
Ки гуноҳи дигарон бар ту нахоҳанд навишт.*

* * *

*Майхораву саргаштаву риндему назарбоз
В-он кас, ки чу мо нест дар ин шаҳр, кадом аст?
Бо муҳтасибам айб мағӯед, ки ӯ низ
Пайваста чу мо дар талаби айши мудом аст.*

* * *

*Ман арчи ошиқаму ринди масту номасиёҳ,
Ҳазор шукр, ки ёрони шаҳр беғунаҳанд.*

* * *

*Тарсам, ки сарфае набарад рӯзи бозхост
Нони ҳалоли шайх зи оби ҳароми мо.*

6. Шеъри Ҳофиз имтизочи беҳтарин дастовардҳои адабиёти форсии тоҷикӣ мебошад.

Бино бар гуфтаи Сируси Шамисо, ӯ «тавонист Саъдӣ ва Мавлоноро ба устодонатарин наҳве талфиқ кунад ва дар миёна албатта аз худ низ мояҳое бисёр гузошт... Дар ғазалиёти Ҳофиз яъсу бадбинӣ ва танзи Хайём ва шӯру шавқ ва тасаввуфи Мавлоно ва ишқу сафо ва латофату хушоҳангии забони Саъдӣ дар ҳам омехтааст» (Дуктур Сируси Шамисо. Сайри ғазал дар шеъри форсӣ, Техрон, чопи шашум, 1380 / 2001).

Хонандагони арчманд ва дӯстдорони шеъри дилкаши Ҳофизи ширинсухан, он чи гуфта шуд, кӯшише буд барои мусоидат ба шинохти ин шоири шоирон ва шеъри оламгири ӯ. Аммо беҳтарин ва озмудатарин роҳи шинохти ӯ ва шеъраш, чун ҳар вақти дигар, мутолиаи бевоситаи ин «беҳтарин Девон» дар адабиёти форсии тоҷикӣ ва дунёст.

профессор Абдунабӣ САТТОРЗОДА,
шаҳри Душанбе,
22 июн – 26 августи 2015.

* * *

Ало, ё айюҳассоқӣ, адир каъсан ва новилҳо,
Ки ишқ осон намуд аввал, вале афтод мушкилҳо.

Ба бўйи нофае, к-охир сабо з-ан турра бикшояд,
Зи тоби чаъди мушкинаш чӣ хун афтод дар дилҳо.

Маро дар манзили ҷонон чӣ амни айш, чун ҳар дам
Чарас фарёд медорад, ки барбандед маҳмилҳо?

Ба май саччода рангин кун, гарат пири муғон гӯяд,
Ки солик беҳабар набвад зи роҳу расми манзилҳо.

Шаби торику бими мавчу гирдобе чунин ҳоил,
Кучо донанд ҳоли мо сабукборони соҳилҳо?

Ҳама корам зи худкомӣ ба бадномӣ кашид охир,
Ниҳон кай монад он розе, к-аз ӯ созанд маҳфилҳо?

Ҳузуре гар ҳамехоҳӣ, аз ӯ ғоиб машав, Ҳофиз,
Мато мо талқа ман тахвӣ даъиддунё ва аҳмилҳо.

* * *

Дил меравад зи дастам, соҳибдилон, Худоро,
Дардо, ки рози пинҳон хоҳад шуд ошкоро.

Киштинишастагонем, эй боди шурта, бархез,
Бошад, ки боз бинем дидори ошноро.

Даҳрӯза меҳри гардун афсона асту афсун,
Некӣ ба ҷои ёрон фурсат шумор, ёро.

Дар ҳалқаи гулу мул хуш хонд дӯш булбул,
Ҳоти-с-сабӯҳа хуббу ё айюҳа-с-суқоро!

Эй соҳиби каромат, шукронаи саломат,
Рӯзе тафаққуде кун дарвешии бенаворо.

Осоиши ду гетї тафсири ин ду ҳарф аст:
Бо дӯстон мурувват, бо душманон мудоро.

Дар кӯи некномї моро гузар надоданд,
Гар ту намеписандї, тағйир кун қазоро.

Он талхваш, ки сӯфї уммулхабоисаш хонд,
Ашҳолано ва аҳло мин кублат-ил-изоро.

Ҳангоми тангдастї дар айш кӯшу мастї,
К-ин кимиёи ҳастї Қорун кунад гадоро.

Саркаш машав, ки чун шамъ аз ғайратат бисӯзад
Дилбар, ки дар кафи ӯ мум аст санги хоро.

Ойнаи Сикандар чоми май аст, бингар,
То бар ту арза дорад аҳволи мулки Доро.

Туркони порсигӯ бахшандагони умранд,
Соқї, бидеҳ башорат риндони порсоро.

Ҳофиз ба худ напӯшид ин хирқаи майолуд,
Эй шайхи покдоман, маъзур дор моро!

* * *

Ба мулозимони султон кї расонад ин дуоро,
Ки ба шукри подшоҳї зи назар марон гадоро.

Зи рақибӣ девсират ба Худои худ паноҳам,
Магар он шаҳоби соқиб мададе диҳад, Худоро.

Мижаи сиёҳат ар кард ба хуни мо ишорат,
Зи фиреби ӯ бияндешу ғалат макун, нигоро.

Дили оламе бисӯзӣ, чу изор барфурӯзӣ,
Ту аз ин чӣ суд дорӣ, ки намекунӣ мудоро?

Ҳама шаб дар ин умедам, ки насими субҳгоҳӣ
Ба паёми ошное бинавозад ошноро.

Чӣ қиёмат аст, чоно, ки ба ошиқон намудӣ,
Дилу чон фидои рӯят, бинамо изор моро.

Ба Худо, ки чуръае дех ту ба Ҳофизи саҳархез,
Ки ба вақти субҳгоҳон асаре бувад дуоро.

* * *

Агар он турки шерозӣ ба даст орад дили моро,
Ба холи ҳиндуяш бахшам Самарқанду Бухоро.

Бидех, соқӣ, майи боқӣ, ки дар чаннат нахоҳӣ ёфт
Канори оби Рукнободу гулгашти Мусаллоро.

Фиғон, к-ин лӯлиёни шӯхи ширинкори шахрошӯб,
Чунон бурданд сабр аз дил, ки туркон хони яғморо.

Зи ишқи нотамоми мо чамоли ёр мустағнист,
Ба обу рангу холу хат чӣ хочат рӯи зеборо?!

Ман аз он ҳусни рӯзафзун, ки Юсуф дошт, дониستم,
Ки ишқ аз пардаи исмат бурун орад Зулайхоро.

Агар дашном фармой в-агар нафрин, дуо гӯям,
Чавоби талх мезебад лаби лаъли шакархоро.

Насихат гӯш кун, чоно, ки аз чон дӯсттар доранд
Чавонони саодатманд панди пири доноро.

Ҳадис аз мутрибу май гӯву рози даҳр камтар чӯ,
Ки кас накшуду накшоёд ба ҳикмат ин муамморо.

Ғазал гуфтию дур суфтӣ, биёву хуш бихон, Ҳофиз,
Ки бар назми ту афшонад фалак иқди Сурайёро.

* * *

Сабо, ба лутф бигӯ он ғизоли раёноро,
Ки сар ба кӯху биёбон ту додаӣ моро.

Шакарфурӯш, ки умраш дароз бод, чаро
Тафаккуде накунад тӯтии шакархоро?

Ғурури хуснат ичозат магар надод, эй гул,
Ки пурсише накунӣ андалеби шайдоро?

Ба хулку лутф тавон кард сайди аҳли назар,
Ба дому дона нагиранд мурғи доноро.

Надонам, аз чӣ сабаб ранги ошноӣ нест
Саҳикадони сияҳчашми моҳсиморо?

Чу бо ҳабиб нишинию бода паймой,
Ба ёд дор муҳиббони бодпайморо.

Чуз ин қадар натавон гуфт дар чамоли ту айб,
Ки вазӣ меҳру вафо нест рӯи зеборо.

Дар осмон, на ачаб, гар ба гуфтаи Ҳофиз
Суруди Зухра ба рақс оварад Масеҳоро.

* * *

Сӯфӣ биё, ки ойна софист чомро,
То бингарӣ сафои майи лаълфомро.

Рози даруни парда зи риндони маст пурс,
К-ин ҳол нест зоҳиди олимақомро.

Анқо шикори кас нашавад, дом бозчин,
К-он ҷо ҳамеша бод ба даст аст домро.

Дар базми давр як-ду қадах даркашу бирав,
Яъне, тамаъ мадор висоли давомро.

Эй дил, шабоб рафту начидӣ гуле зи айш,
Пиронасар бикун хунаре нангу номро.

Дар айши нақд кӯш, ки чун обхур намонд,
Одам биҳишт равзаи Доруссаломро.

Моро бар остони ту бас ҳаққи хидмат аст,
Эй хоҷа, бозбин ба тараҳҳум ғуломро.

Ҳофиз муриди чоми май аст, эй сабо, бирав,
В-аз банда бандагӣ бирасон шайхи чомро.

* * *

Соқиё, бархезу дардеҳ чомро,
Хок бар сар кун ғами айёмро!

Соғари май дар кафам неҳ, то зи сар
Баркашам ин далқи азракфомро.

Гарчи бадномист назди оқилон,
Мо намехоҷем нангу номро.

Бода дардеҳ, чанд аз ин боди ғурур
Хок бар сар нафси нофарчомро!

Дуди оҳи синаи нолони ман
Сӯхт ин афсурдағони хомро.

Маҳрами рози дили шайдои худ
Кас намебинам зи хосу охро.

Бо дилороме маро хотир хуш аст,
К-аз дилам якбора бурд оромро.

Нангарад дигар ба сарв андар чаман,
Ҳар кӣ дид он сарви симандомро.

Сабр кун, Ҳофиз, ба сахтӣ рӯзу шаб,
Оқибат рӯзе биёбӣ комро.

* * *

Равнақи аҳди шабоб аст дигар бустонро,
Мерасад муждаи гул булбули хушалхонро.

Эй сабо, гар ба ҷавонони чаман бозрасӣ,
Хидмати мо бирасон сарву гулу райхонро.

Гар чунин ҷилва кунад муғбачаи бодафурӯш,
Хокрӯби дари майхона кунам мижгонро.

Эй ки бар маҳ кашӣ аз анбари соро чавгон,
Музтарибҳол магардон мани саргардонро.

Тарсам ин қавм, ки бар дурдкашон механданд,
Дар сари кори харобот кунанд имонро.

Ёри мардони Худро бош, ки дар киштии Нӯх
Ҳаст хоке, ки ба обе нахарад тӯфонро.

Бирав аз хонаи гардун ба дару нон маталаб,
К-ин сияҳкоса дар охир бикушад меҳмонро.

Хар киро хобғаҳи охир муште хок аст,
Гӯ, чӣ хочат, ки ба афлок кашӣ айвонро?

Моҳи канъонии ман, маснади Миср они ту шуд.
Вақти он аст, ки падруд кунӣ зиндонро.

Ҳофизо, май хуру риндӣ куну хуш бош, вале
Доми тазвир макун чун дигарон Қуръонро.

* * *

Дӯш аз масҷид суи майхона омад пири мо,
Чист, ёрони тариқат, баъд аз ин тадбири мо?

Мо, муридон, рӯй сӯи қибла чун орем, чун
Рӯй сӯи хонаи хаммор дорад пири мо?!

Дар хароботи тариқат мо ба ҳам манзил шавем,
К-инчунин рафтаст дар аҳди азал тақдири мо.

Ақл агар донад, ки дил дар банди зулфаш чун хуш аст,
Оқилон девона гарданд аз паи занҷири мо.

Рӯй хубат ояте аз лутф бар мо кашф кард,
3-он замон чуз лутфу хубӣ нест дар тафсири мо.

Бо дили сангинат оё ҳеч даргирад шабе
Оҳи оташноку сӯзи синаи шабгири мо?

Тири оҳи мо зи гардун бигзарад, Ҳофиз, хамӯш,
Раҳм кун бар ҷони худ, парҳез кун аз тири мо!

* * *

Эй фурӯғи моҳи ҳусн аз рӯйи рахшони шумо!
Обрӯи хубӣ аз чоҳи занаҳдони шумо!

Азми дидори ту дорад чони барлабомада,
Бозгардад ё барояд, чист фармони шумо?

Кас ба даври наргисат тарфе набаст аз офият,
Бех, ки нафрӯшанд мастурӣ ба мастони шумо.

Бахти хоболуди мо бедор хоҳад шуд магар,
З-он ки зад бар дида обе рӯйи рахшони шумо.

Бо сабо ҳамроҳ бифрифт аз рухат гулдастае,
Бу, ки бӯе бишнавам аз хоки бустони шумо.

Умратон боду мурод, эй соқиёни базми Чам,
Гарчи чоми мо нашуд пурмай ба даврони шумо.

Дил харобӣ мекунад, дилдорро огаҳ кунед,
Зинҳор, эй дӯстон, чони ману чони шумо!

Кай диҳад даст ин ғараз, ё Раб, ки ҳамдастон шаванд
Хотири маҷмӯи мо, зулфи парешони шумо?

Дур дор аз хоку хун доман, чу бар мо бигзарӣ,
К-андар ин раҳ кушта бисёранд қурбони шумо.

Мекунад Ҳофиз дуое, бишнава, омине бигӯ:
Рӯзии мо бод лаъли шаккарафшони шумо!

Эй сабо, бо сокинони шаҳри Язд аз мо бигӯ,
К-эй сари ҳақношиносон гӯйи чавғони шумо!

Гарчи дурем аз бисоти курб, ҳиммат дур нест,
Бандаи шоҳи шумоему санохони шумо.

Эй шаҳаншоҳи баландахтар, Худоро, ҳиммате,
То бибӯсам ҳамчу ахтар хоки айвони шумо.

* * *

Соқӣ, ба нури бода барафрӯз чоми мо,
Мутриб, бигӯ, ки кори ҷаҳон шуд ба коми мо.

Мо дар пиёла акси рухи ёр дидаем,
Эй беҳабар зи лаззати шурби мудоми мо.

Ҳаргиз намирад, он ки дилаш зинда шуд ба ишқ,
Сабт аст бар ҷаридаи олам давоми мо.

Чандон бувад карашмаву нози саҳиқадон,
К-ояд ба чилва сарви санавбархироми мо.

Эй бод, агар ба гулшани аҳбоб бигзарӣ,
Зинҳор арза деҳ бари чонон паёми мо.

Гӯ, номи мо зиёд ба амдо чӣ мебарӣ?
Худ ояд, он ки ёд наёрӣ зи номи мо.

Мастӣ ба чашми шоҳиди дилбанди мо хуш аст,
З-он рӯ супурдаанд ба мастӣ зимоми мо.

Тарсам, ки сарфае набарад рӯзи бозхост
Нони ҳалоли шайх зи оби ҳароми мо.

Ҳофиз, зи дида донаи ашке ҳамефишон,
Бошад, ки мурғи васл кунад қасди доми мо.

* * *

Салоҳи кор кучову мани хароб кучо?
Бибин тафовути раҳ,к-аз кучост то ба кучо.

Дилам зи савмаа бигрифту хиркаи солус,
Кучост дайри муғону шароби ноб кучо?

Чӣ нисбат аст ба риндӣ салоҳу тақворо,
Самоӣ ваъз кучо, нағмаи рубоб кучо?

Зи рӯи дӯст дили душманон чӣ дарёбад,
Чароғи мурда кучо, шамъи офтоб кучо?

Чу куҳли биниши мо хоки остони шумост,
Кучо равем, бифармо, аз ин чаноб, кучо?

Мабин ба себи занахдон, ки чоҳ дар роҳ аст,
Кучо ҳамеравӣ, эй дил, бад-ин шитоб, кучо?

Бишуд, ки ёди хушаш бод рӯзгори висол,
Худ он карашма кучо рафту он итоб кучо?

Қарору хоб зи Ҳофиз тамаъ мадор, эй дӯст,
Қарор чист, сабурӣ кадому хоб кучо?

* * *

Медамад субҳу килла баста саҳоб,
Ассабӯх, ассабӯх, ё асҳоб!

Мечакад жола бар рухи лола,
Алмудом, алмудом, ё аҳбоб!

Мевазад аз чаман насими биҳишт,
Ҳон, бинӯшед дам ба дам майи ноб.

Тахти зумруд задаст гул ба чаман,
Роҳи чун лаъли оташин дарёб.

Дари майхона бастаанд дигар,
Ифтих, ё муфаттиҳу-л-абвоб!

Лабу дандон-тро ҳуқуқи намак
Ҳаст бар қону синаҳои кабоб.

Инчунин мавсима ачаб бошад,
Ки бибанданд майкада ба шитоб,

Бар руҳи соқии парипайкар
Ҳамчу Ҳофиз бинӯш бодаи ноб.

* * *

Гуфтам: – Эй султони хубон, раҳм кун бар ин ғариб.
Гуфт: – Дар дунболи дил раҳ гум кунад мискин ғариб.

Гуфтамаш: – Мағзар замоне. Гуфт: – Маъзурам бидор,
Хонапарварде чӣ тоб орад ғамаи чандин ғариб?

Хуфта бар санҷоби шоҳӣ нозанинро чӣ ғам,
Гар зи хору хора созад бистару болин ғариб?

Эй ки дар занҷири зулфат қои чандин ошност,
Хуш фитод он холи мушкин бар руҳи рангин ғариб.

Менамояд акси май дар ранги рӯи маҳвашат
Ҳамчу барги арғавон бар сафҳаи насрин ғариб.

Бас ғариб афтодааст он мӯри хат гирди рухат,
Гарчи набвад дар нигористон хати мушкин ғариб.

Гуфтам: – Эй шoми ғарибон турраи шабранги ту,
Дар саҳаргоҳон ҳазар кун, чун бинолад ин ғариб.

Гуфт: – Ҳофиз, ошноён дар мақоми хайратанд,
Дур набвад, гар нишинад хаставу мискин ғариб.

* * *

Эй шоҳиди кудсӣ, кӣ кашад банди ниқобат?
В-эй мурғи биҳиштӣ, ки диҳад донаву обат?

Хобам бишуд аз дида дар ин фикри чигарсӯз,
К-оғӯши кӣ шуд манзили осоишу хобат?

Дарвеш нампурсию тарсам, ки набошад
Андешаи омуришу парвои савобат.

Роҳи дили ушшоқ зад он чашми хуморӣ,
Пайдост аз ин шева, ки маст аст шаробат.

Тире, ки задӣ бар дилам аз ғамза, хато рафт,
То боз чӣ андеша кунад ройи савобат.

Ҳар нолаву фарёд, ки кардам, нашунидӣ,
Пайдост, нигоро, ки баланд аст чанобат.

Дур аст сари об аз ин бодия, ҳуш дор,
То ғули биёбон нафиребад ба саробат.

То дар раҳи пирӣ ба чӣ ойин равӣ, эй дил,
Боре ба ғалат сарф шуд айёми шабобат.

Эй қасри дилафрӯз, ки манзилғаҳи унсӣ,
Ё Раб, макунод офати айём харобат!

Ҳофиз на ғуломест, ки аз хоҷа гурезад,
Сулҳе куну боз о, ки харобам зи итобат.

* * *

Хаме, ки абруи шӯхи ту дар камон андохт,
Ба қасди чони мани зори нотавон андохт.

Набуд ранги ду олам, ки нақши улфат буд,
Замона тарҳи муҳаббат на ин замон андохт.

Ба як карашма, ки наргис ба худфурӯшӣ кард,
Фиреби чашми ту сад фитна дар ҷаҳон андохт.

Шаробхӯрдаву хайкарда меравӣ ба чаман,
Ки обрӯи ту оташ дар арғавон андохт.

Ба базмгоҳи чаман дӯш маст бигзаштам,
Чу аз даҳони туам ғунча дар гумон андохт.

Бунафша турраи мафтули худ гиреҳ мезад,
Сабо ҳикояти зулфи ту дар миён андохт.

Зи шарми он ки ба рӯи ту нисбаташ кардам,
Суман ба дасти сабо хок дар даҳон андохт.

Ман аз вараъ маю мутриб надидаме з-ин пеш,
Ҳавои муғбачагонам дар ину он андохт.

Кунун ба оби майи лаъл хирқа мешӯям,
Насибай азал аз худ наметавон андохт.

Магар кушоиши Ҳофиз дар ин харобӣ буд,
Ки баҳшиши азалаш дар майи муғон андохт.

Ҷаҳон ба коми ман акнун шавад, ки даври замон
Маро ба бандагии Хоҷаи ҷаҳон андохт.

* * *

Сина аз оташи дил дар ғами чонона бисӯхт,
Оташе буд дар ин хона, ки кошона бисӯхт.

Танам аз воситаи дурии дилбар бигудохт,
Чонам аз оташи меҳри рухи чонона бисӯхт.

Сӯзи дил бин, ки зи бас оташи ашкам дили шамъ
Дӯш бар ман зи сари меҳр чу парвона бисӯхт.

Ошноӣ на ғариб аст, ки дилсӯзи ман аст,
Чун ман аз хеш бирафтам, дили бегона бисӯхт.

Хирқаи зуҳди маро оби харобот бибурд,
Хонаи ақли маро оташи майхона бисӯхт.

Чун пиёла дилам аз тавба, ки кардам, бишикаст,
Ҳамчу лола чигарам бе маю хумхона бисӯхт.

Мочаро кам куну боз о, ки маро мардуми чашм
Хирқа аз сар бадар оварду ба шукрона бисӯхт.

Тарки афсона бигӯ, Ҳофизу май нӯш даме,
Ки нахуфтем шабу шамъ ба афсона бисӯхт.

* * *

Соқиё, омадани ид муборак бодат
В-он мавоид, ки кардӣ, маравод аз ёдат!

Дар шигифтам, ки дар ин муддати айёми фирок
Баргирифтӣ зи ҳарифон дилу дил медодат.

Бирасон бандагии духтари раз, гӯ, бадар ой,
Ки даму ҳиммату мо кард зи банд озодат.

Шодии маҷлисиён дар қадаму мақдами туст,
Ҷойи ғам бод ҳар-он дил, ки нахоҳад шодат!

Шукри Эзад, ки зи торочи хазон раҳна наёфт
Бӯстони суману сарву гулу шамшодат.

Чашми бад дур, к-аз он тафриқаат боз овард
Толеъи номвару давлати модарзодат.

Ҳофиз, аз даст мадеҳ давлати ин киштии Нӯх,
В-арна тӯфони ҳаводис бибарад бунёдат.

* * *

Эй насими сахар, оромгаҳи ёр кучост?
Манзили он маҳи ошиқкуши айёр кучост?

Шаби тор асту раҳи водии Айман дар пеш,
Оташи Тур кучо, мавъиди дидор кучост?

Ҳар кӣ омад ба чаҳон, нақши харобӣ дорад,
Дар харобот, бигӯед, ки ҳушёр кучост?

Он кас аст аҳли башорат, ки ишорат донад,
Нуктаҳо ҳаст басте, маҳрами асрор кучост?

Ҳар сари мӯйи маро бо ту ҳазорон кор аст,
Мо кучоему маломатгари бекор кучост?

Бозпурсед зи гесӯи шикан дар шиканаш,
К-ин дили ғамзада саргашта гирифтор кучост?

Ақл девона шуд, он силсилаи мушкин ку,
Дил зи мо гӯша гирифт, абруи дилдор кучост?

Соқию мутрибу май чумла муҳайёст, вале
Айш бе ёр муҳанно нашавад, ёр кучост?

Ҳофиз, аз боди хазон дар чамани даҳр маранҷ,
Фикри маъкул бифармо, гули бехор кучост?

* * *

Рӯза як сӯ шуду ид омаду дилхо бархост,
Май зи хумхона ба чӯш омаду мебояд хост.

Тавбаи зуҳдфурӯшони гаронҷон бигузашт,
Вақти риндию тараб кардани риндон пайдост.

Чӣ маломат бувад онро, ки чунин бода хурад?
Ин чӣ айб аст бад-ин бехирадӣ в-ин чӣ хатост?

Боданӯшӣ, ки дар ӯ рӯю риёе набувад,
Бехтар аз зуҳдфурӯшӣ, ки дар ӯ рӯю риёст.

Мо на риндони риёему ҳарифони нифок,
Он ки ӯ олими сирраст, бад-ин ҳол гувост.

Фарзи Эзад бигузореку ба кас бад накунем
В-он чи гӯянд, раво нест, нагӯем равост.

Чӣ шавад, гар ману ту чанд қадах бода хӯрем,
Бода аз хуни разон аст, на аз хуни шумост.

Ин чӣ айб аст, к-аз он айб ҳалал хоҳад буд?
В-ар бувад, низ чӣ шуд, мардуми беайб кучост?

* * *

Дилу динам шуду дилбар ба маломат бархост,
Гуфт: – Бо мо манишин, к-аз ту саломат бархост.

Кӣ шунидӣ, ки дар ин базм даме хуш бинишаст,
Ки на дар охири суҳбат ба надомат бархост?

Шамъ агар з-он лаби хандон ба забон лофе зад,
Пеши ушшоқи ту шабҳо ба ғаромат бархост.

Дар чаман боди баҳорӣ зи канори гулу сарв
Ба ҳаводории он оразу қомат бархост.

Маст бигзаштию аз хилватиёни малакут
Ба тамошои ту ошӯби қиёмат бархост.

Пеши рафтори ту по барнагирифт аз хичлат
Сарви саркаш, ки ба ноз аз қаду қомат бархост.

Ҳофиз, ин хирқа бияндоз, магар чон бибарӣ,
К-оташ аз хирмани солусу каромат бархост.

* * *

Ҳоли дил бо ту гуфтанам ҳавас аст,
Хабари дил шунуфтанам ҳавас аст.

Тамаъи хом бин, ки қиссаи фош
Аз рақибон ниҳуфтанам ҳавас аст.

Шаби кадре чунин азизу шариф
Бо ту то рӯз хуфтанам ҳавас аст.

Ваҳ, ки дурдонае чунин нозук
Дар шаби тор суфтанам ҳавас аст.

Эй сабо, имшабам мадад фармой,
Ки сахаргаҳ шукуфтанам ҳавас аст.

Аз барои шараф ба нӯги мижа
Хоки роҳи ту руфтанам ҳавас аст.

Ҳамчу Ҳофиз ба рағми муддаиён
Шеъри риндона гуфтанам ҳавас аст.

* * *

Чу бишнавай сухани аҳли дил, мағӯ, ки хатост,
Суханшинос найй, чони ман, хато ин чост!

Сарам ба дунйию уқбӣ фурӯ намеояд,
Таборакаллаҳ аз ин фитнаҳо, ки дар сари мост.

Дар андаруни мани хастадил, надонам, кист,
Ки ман хамӯшаму ӯ дар фиғону дар ғавғост?

Дилам зи парда бурун шуд, кучой, эй мутриб?
Бинол, ҳон, ки аз ин парда кори мо ба навост.

Маро ба кори чаҳон ҳаргиз илтифот набуд,
Руҳи ту дар назари ман чунин хушаш ороост.

Нахуфтаам зи хаёле, ки мепазад дили ман,
Хумори садшаба дорам, шаробхона кучост?

Чунин ки савмаа олуида шуд зи хуни дилам,
Гарам ба бода бишӯед, ҳақ ба дасти шумост.

Аз он ба дайри муғонам азиз медоранд,
Ки оташе, ки намирад ҳамеша, дар дили мост.

Чӣ соз буд, ки дар парда мезад он мутриб,
Ки рафт умру ханӯзам димоғ пур зи хавост.

Нидои ишқи ту дишаб дар андарун доданд,
Фазои синаи Ҳофиз ханӯз пур зи садост.

* * *

Хаёли рӯйи ту дар ҳар тариқ ҳамраҳи мост,
Насими мӯйи ту пайванди чони оғаҳи мост.

Ба рағми муддаиёне, ки манъи ишқ кунанд,
Ҷамоли чехраи ту ҳуччати муваҷҷаҳи мост.

Бубин, ки себи занаҳдони ту чӣ мегӯяд:
Ҳазор Юсуфи Мисрӣ фитода дар чаҳи мост.

Агар ба зулфи дарози ту дасти мо нарасад,
Гуноҳи баҳти парешону дасти кӯтаҳи мост.

Ба ҳочиби дари хилватсарои хос бигӯ:
«Фалон зи гӯшанишинони хоки дарғаҳи мост».

Ба сурат аз назари мо агарчи маҳҷуб аст,
Ҳамеша дар назари хотири мураффаҳи мост.

Агар ба соле Ҳофиз даре занад, бикушой,
Ки солҳост, ки муштоқи рӯйи чун маҳи мост.

* * *

Ба доми зулфи ту дил мубталои хештан аст,
Бикуш ба ғамза, ки инаш сазои хештан аст.

Гарат зи даст барояд муроди хотири мо,
Ба даст бош, ки хайре ба ҷойи хештан аст.

Ба ҷонат, эй бути шириндаҳан, ки ҳамчун шамъ
Шабони тира муродам фанои хештаи аст.

Чу ройи ишқ задӣ, бо ту гуфтам, эй булбул,
Макун, ки он гули хандон барои хештан аст.

Ба мушки Чину Чигил нест бӯи гул муҳтоҷ,
Ки нофаҳош зи банди қабои хештан аст.

Марав ба хонаи арбоби бемурувати даҳр,
Ки ганчи офиятат дар сарои хештан аст.

Бисӯхт Ҳофизу дар шарти ишқу ҷонбозӣ
Ҳанӯз бар сари аҳду вафои хештан аст.

* * *

Моро зи хаёли ту ҷӣ парвои шароб аст?
Хум, гӯ, сари худ гир, ки хумхона хароб аст.

Гар хамри бихишт аст, бирезед, ки бе дӯст
Ҳар шарбати азбам, ки диҳӣ, айни азоб аст.

Афсӯс, ки шуд дилбару дар дидаи гирён
Таҳрири хаёли хати ӯ нақш бар об аст.

Бедор шав, эй дида, ки эмин натавон буд
3-ин сели дамодам, ки дар ин манзили хоб аст.

Маъшук аён мегузарад бар ту, валекин
Ағёр ҳамебинад, аз он бастаниқоб аст.

Гул бар рухи рангини ту то лутфи арақ дид,
Дар оташи рашк аз ғами дил ғарқи гулоб аст.

Сабз аст дару дашт, биё, то нагузорем
Даст аз сари обе, ки чаҳон ҷумла сароб аст.

Дар кунчи димоғам маталаб ҷойи насихат,
К-ин гӯша пур аз замзамаи чангу рубоб аст.

Ҳофиз, чӣ шуд, ар ошиқу ринд асту назарбоз?!
Бас таври ачаб лозими айёми шабоб аст.

* * *

Зулфат ҳазор дил ба яке тори мӯ бибаст,
Роҳи ҳазор чорагар аз чор сӯ бибаст.

То ошиқон ба бўйи насимаш диҳанд ҷон,
Бикшуд нофаеву дари орзу бибаст.

Шайдо аз он шудам, ки нигорам чу моҳи нав
Абрӯ намуду чилвагарӣ карду рӯ бибаст.

Соқӣ ба чанд ранг май андар пиёла рехт,
Ин нақшҳо нигар, ки чӣ хуш дар каду бибаст,

Ё Раб, чӣ ғамза кард суроҳӣ, ки хуни хум
Бо наъраҳои қулқулаш андар гулӯ бибаст?

Мутриб чӣ парда сохт, ки дар ҳалқаи самоъ
Бар аҳли вучду ҳол дари ҳою хӯ бубаст.

Ҳофиз, ҳар он ки ишқ наварзиду васл хост,
Эҳроми тавфи Каъбаи дил бевузӯ бибаст.

* * *

Он шаби қадре, ки гӯянд аҳли хилват, имшаб аст,
Ё Раб, ин таъсири давлат дар кадомин кавқаб аст?

То ба гесӯи ту дасти носазоён кам расад,
Ҳар диле аз ҳалқае дар зикри «ё Раб! ё Раб!» аст.

Куштаи чоҳи занаҳдони туам, к-аз ҳар тараф
Сад ҳазораш гардани чон зери тавқи ғабғаб аст.

Шаҳсавори ман, ки маҳ ойинадори рӯи ўст,
Тоҷи хуршеди баландаш хоки наъли марқаб аст.

Тоби хай бар оразаш бин, к-офтоби гармрав
Дар ҳавои он арақ то ҳаст, ҳар рӯзаш таб аст.

Ман нахоҳам кард тарки лаъли ёру чоми май,
Зоҳидон, маъзур даредам, ки инам мазҳаб аст.

Андар он соат, ки бар пушти сабо банданд зин,
Бо Сулаймон чун биронам ман, ки мӯрам марқаб аст?!

Он ки новак бар дили ман зери чашме мезанад,
Қути чони Ҳофизаш дар хандаи зери лаб аст.

Оби ҳайвонаш зи минқори балоғат мечакад,
Зоғи килки ман, баномэзад, чӣ олимашраб аст.

* * *

Худо чу сурати абрӯи дилкушои ту баст,
Кушоди кори ман андар карашмаҳои ту баст.

Марову сарви чаманро ба хоки роҳ нишонд,
Замона то қасаби наргису қабои ту баст.

Зи кори мову дили ғунча сад гиреҳ бигшуд,
Насими гул чу дил андар пайи ҳавои ту баст.

Маро ба банди ту даврони чарх розӣ кард,
Вале чӣ суд, ки сарришта дар ризои ту баст.

Чу нофа бар дили мискини ман гиреҳ мафикан,
Ки аҳд бо сари зулфи гиреҳкушои ту баст.

Ту худ ҳаёти дигар будӣ, эй насими висол,
Хато нигар, ки дил уммед дар вафои ту баст.

Зи дасти ҷаври ту, гуфтам, зи шаҳр хоҳам рафт,
Ба ханда гуфт, ки – Ҳофиз, бирав, кӣ пои ту баст?

* * *

Хилватгузидаро ба тамошо чӣ ҳоҷат аст?
Чун кӯи дӯст ҳаст, ба саҳро чӣ ҳоҷат аст?

Ҷоно, ба ҳоҷате, ки туро ҳаст, бо Худой,
К-охир, даме бипурс, ки моро чӣ ҳоҷат аст?

Эй подшоҳи ҳусн, худоро, бисӯхтем,
Охир, суол кун, ки гадоро чӣ ҳоҷат аст?

Арбоби ҳоҷатему забони суол нест,
Дар ҳазрати карим таманно чӣ ҳоҷат аст?

Муҳтоҷи қисса нест, гарат қасди хуни мост,
Чун рахт аз они туст, ба яғмо чӣ ҳочат аст?

Чоми ҷаҳоннамои замири мунири дӯст,
Изҳори эҳтиёҷи худ он чо чӣ ҳочат аст?

Он шуд, ки бори миннати маллоҳ бурдаме,
Гавҳар чу даст дод, ба дарё чӣ ҳочат аст?

Эй муддаӣ, бирав, ки маро бо ту кор нест,
Аҳбоб ҳозиранд, ба аъдо чӣ ҳочат аст?

Эй ошиқи гадо, чу лаби рӯҳбахши ёр
Медонадат вазифа, тақозо чӣ ҳочат аст?

Ҳофиз, ту хатм кун, ки ҳунар худ аён шавад,
Бо муддаӣ низоъу муҳоко чӣ ҳочат аст?

* * *

То сари зулфи ту дар дасти насим афтодаст,
Дили савдозада аз ғусса дуним афтодаст.

Чашми ҷодуи ту худ айни саводи сеҳр аст,
Лекин ин ҳаст, ки ин нусха сақим афтодаст.

Дар хамаи зулфи ту он холи сияҳ, донӣ, чист?
Нуқтаи дуда, ки дар ҳалқаи чим афтодаст.

Зулфи мушкини ту дар гулшани фирдавси изор
Чист? Товус, ки дар боғи наим афтодаст.

Дили ман дар ҳаваси рӯи ту, эй мӯнисе чон,
Ҳоки роҳест, ки дар дасти насим афтодаст.

Ҳамчу гард ин тани хокӣ натавонад бархост,
Аз сари кӯи ту з-он рӯ, ки азим афтодаст.

Соия қадди ту бар қолабам, эй исодам,
Акси рӯҳест, ки бар азми рамим афтодаст.

Он ки ҷуз Каъба мақомаш набуд аз ёди лабат,
Бар дари майкада дидам, ки муқим афтодаст.

Ҳофизи гумшударо бо ғамат, эй ёри азиз,
Иттиҳодест, ки дар аҳди қадим афтодаст.

* * *

Бирав ба кори худ, эй воиз, ин чӣ фарёд аст?
Маро фитод дил аз раҳ, туро чӣ афтодаст?

Миёни ӯ, ки Худо офаридааст аз ҳеч,
Дақиқаест, ки ҳеч офарида нақшодаст.

Ба ком то нарасонад маро лабаш чун ной,
Насиҳати ҳама олам ба гӯши ман бод аст.

Гадои кӯи ту аз ҳашт хулд мустағнист,
Асири ишқи ту аз ҳар ду олам озод аст.

Агарчи мастии ишқам хароб кард, вале
Асоси ҳастии ман з-он хароб обод аст.

Дило, манол зи бедоду чаври ёр, ки ёр
Туро насиб ҳамин кардасту ин додаст.

Бирав, фасона махону фусун мадам, Ҳофиз,
К-аз ин фасонаву афсун маро бале ёд аст.

* * *

Биё, ки қасри амал сахт суштбунёд аст,
Биёр бода, ки бунёди умр бар бод аст.

Гуломи ҳиммати онам, ки зери чархи кабуд
Зи ҳар чӣ ранги тааллуқ пазирад, озод аст.

Чӣ гӯямат, ки ба майхона дӯш масту хароб
Суруши олами ғайбам чӣ муждаҳо додаст,

Ки «Эй баландназар, шоҳбози сидранишин,
Нишемани ту на ин кунчи меҳнатобод аст».

Туро зи кунгураи арш мезананд сафир,
Надонамат, ки дар ин домгаҳ чӣ афтодаст?

Насиҳате кунамат, ёд гиру дар амал ор,
Ки ин ҳадис зи пири тариқатам ёд аст.

Ғами ҷаҳон махуру панди ман мабар аз ёд,
Ки ин латифаи ишқам зи раҳраве ёд аст.

Ризо ба дода бидеҳ в-аз ҷабин гиреҳ бикшой,
Ки бар ману ту дари ихтиёр накшодаст.

Маҷӯ дурустии аҳд аз ҷаҳони сустниҳод,
Ки ин аҷуз арӯси ҳазор домод аст.

Нишони аҳду вафо нест дар табассуми гул,
Бинол, булбули бедил ки ҷойи фарёд аст.

Ҳасад чӣ мебарӣ, эй сустназм, бар Ҳофиз,
Қабули хотиру лутфи суҳан худодод аст.

* * *

Дар дайри муғон омад ёрам қадаҳе дар даст,
Маст аз маю майхорон аз наргиси масташ маст.

Дар наъли саманди ӯ шакли маҳи нав пайдо
В-аз қадди баланди ӯ болои санавбар паст.

Охир, ба чӣ гӯям ҳаст, аз худ хабарам чун нест
В-аз баҳри чӣ гӯям нест, бо вай назарам чун ҳаст?

Шамъи дили дамсозон бинишаст, чу ӯ бархост
В-афғони назарбозон бархост, чу ӯ биншаст.

Гар ғолия хушбӯ шуд, дар гесуи ӯ печид
В-ар вусма камонкаш гашт, дар абруи ӯ пайваст.

Боз ой, ки боз ояд умри шудаи Ҳофиз,
Ҳарчанд ки н-ояд боз тире, ки бишуд аз шаст.

* * *

Бе меҳри рухат рӯзи маро нур намондаст
В-аз умр маро чуз шаби дайчур намондаст.

Ҳангоми видои ту зи бас гиря, ки кардам,
Дур аз рухи ту чашми маро нур намондаст.

Мерафт хаёли ту зи чашми ману мегуфт:
«Ҳайҳот аз ин гӯша, ки маъмур намондаст!»

Васли ту аҷалро зи сарам дур ҳамедошт,
Аз давлати ҳачри ту кунун дур намондаст.

Наздик шуд он дам, ки рақиби ту бигӯяд:
«Дур аз дарат он хастаи ранчур намондаст».

Сабр аст маро чораи ҳичрони ту, лекин
Чун сабр тавон кард, ки мақдур намондаст!

Дар ҳачри ту гар чашми маро об намонад,
Гӯ, хуни чигар рез, ки маъзур намондаст.

Ҳофиз зи ғам аз гиря напардохт ба ханда,
Мотамзадаро доияи сур намондаст.

* * *

Боғи маро чӣ ҳочати сарву санавбар аст?
Шамшоди хонапарварири мо аз кӣ камтар аст?

Эй нозанинписар, ту чӣ мазҳаб гирифтаӣ,
К-ат хуни мо ҳалолтар аз шири модар аст?

Чун нақши ғам зи дур бибинӣ, шароб хоҳ,
Ташхис кардаему мудово муқаррар аст.

Як қисса беш нест ғами ишқу ин аҷаб,
К-аз ҳар забон, ки мешунавам, номуқаррар аст.

Дӣ ваъда дод васламу дар сар шароб дошт,
Имрӯз то чӣ гӯяду бозаш чӣ дар сар аст?

Дар кӯйи мо шикастадилӣ мехаранду бас,
Бозори худфурӯшӣ аз он сӯйи дигар аст.

Шерозу оби Рукнию он боди хушнасим,
Айбаш макун, ки холи рухи ҳафт кишвар аст.

Фарқ аст аз оби Хизр, ки зулмот ҷойи ӯст,
То оби мо ки манбааш «Аллоҳу ақбар» аст.

Мо обрӯи фақру қаноат намебарем,
Бо подшаҳ бигӯй, ки рӯзӣ муқаддар аст.

Ҳофиз, чӣ турфа шоҳи наботест килки ту,
К-аш мева дилпазиртар аз шаҳду шаккар аст.

* * *

Ба чони хоҷаву ҳаққи қадиму аҳди дуруст,
Ки мӯниси дами субҳам дуои давлати туст.

Сиришки ман, ки зи тӯфони Нӯҳ даст бибурд,
Зи лавҳи сина наёрист нақши меҳри ту шуст.

Бикун муомилае в-ин дили шикаста бихар,
Ки бо шикастагӣ арзад ба сад хазор дуруст.

Забони мӯр ба Осаф дароз гашту равост,
Ки хоҷа хотами Чам ёва карду бозначуст.

Дило, тамаъ мабур аз лутфи бениҳояти дӯст,
Чу лофи ишқ задӣ, сар бибоз чобуку चुст.

Ба сидқ кӯш, ки хуршед зояд аз нафасат,
Ки аз дурӯғ сияҳрӯй гашт субҳи нахуст.

Шудам зи дасти ту шайдои кӯҳу дашту ханӯз
Намекунӣ ба тараҳҳум нитоқи силсила суст.

Маранҷ, Ҳофизу аз дилбарон ҳифоз маҷӯй,
Гуноҳи боғ чӣ бошад, чу ин гиёҳ наруст?

* * *

Алминнату лиллах, ки дари майкада боз аст,
3-он рӯ, ки маро бар дари ӯ рӯйи ниёз аст.

Хумҳо ҳама дар чӯшу хурӯшанд зи мастӣ
В-он май, ки дар он қост, ҳақиқат, на маҷоз аст.

Аз вай ҳама мастию ғурур асту такаббур
В-аз мо ҳама бечорагию аҷзу ниёз аст.

Розе, ки бари ғайр нагуфтему нагуём,
Бо дӯст бигуём, ки ӯ маҳрами роз аст.

Шарҳи шикани зулфи ҳам андар хамаи ҷонон
Кӯтаҳ натавон кард, ки ин қисса дароз аст.

Бори дили Маҷнуну хамаи турраи Лайлӣ
Рухсораи Маҳмуду кафи пой Аёз аст.

Бардӯхтаам дида чу боз аз ҳама олам,
То дидаи ман бар рухи зебои ту боз аст.

Дар Каъбаи кӯйи ту ҳар он кас, ки биёяд,
Аз қиблаи абрӯи ту дар айни намоз аст.

Эй маҷлисиён, сӯзи дили Ҳофизи мискин
Аз шамъ бипурсед, ки дар сӯзу гудоз аст.

* * *

Агарчи бода фараҳбахшу бод гулбез аст,
Ба бонги чанг махур май, ки муҳтасиб тез аст.

Суроҳиеву ҳарифе гарат бо чанг афтад,
Ба ақл нӯш, ки айём фитнаангез аст.

Дар остини муракқаъ пиёли пинҳон кун,
Ки ҳамчу чашми суроҳӣ замона хунрез аст.

Ба оби дида бишӯем хирқаҳо аз май,
Ки мавсими вараъу рӯзгори парҳез аст.

Маҷӯй айши хуш аз даври божгуни сипехр,
Ки софи ин сари хум ҷумла дурдиомез аст.

Сипехри баршуда парвезанест хунафшон,
Ки резааш сари Кисрову тоҷи Парвиз аст.

Ироқу Форс гирифтӣ ба шеъри хуш, Ҳофиз,
Биё, ки навбати Бағдоду вақти Табрес аст.

* * *

Саҳни бустон завқбахшу суҳбати ёрон хуш аст,
Вақти гул хуш бод, к-аз вай вақти майхорон хуш аст

Аз сабо ҳар дам машоми ҷони мо хуш мешавад,
Оре, оре, тиби анфоси ҳаводорон хуш аст.

Ногушуда гул ниқоб, оҳанги рехлат соз кард,
Нола кун, булбул, ки гулбонги дилафгорон хуш аст.

Мурғи шабхонро башорат бод, к-андар роҳи ишқ
Дӯстро бо нолаи шабҳои бедорон хуш аст.

Нест дар бозори олам хушдилӣ в-ар з-он ки ҳаст,
Шеваи риндию хушбошии айёрон хуш аст.

Аз забони савсани озодаам омад ба гӯш,
К-андар ин дайри куҳан кори сабукборон хуш аст.

Ҳофизо тарки ҷаҳон гуфтаи тариқи хушдилист,
То напиндорӣ, ки аҳволи ҷаҳондорон хуш аст.

* * *

Кунун, ки бар кафи гул чоми бодаи соф аст,
Ба сад ҳазор забон булбулаш дар авсоф аст.

Бихоҳ дафтари ашъору роҳи саҳро гир,
Чӣ вақти мадрасаву баҳси кашфи «Кашшоф» аст?!

Фақеҳи мадраса дӣ маст буду фатво дод,
Ки май ҳаром, вале беҳ зи моли авқоф аст.

Ба дурду соф туро ҳукм нест, хуш даркаш,
Ки ҳар чӣ соқии мо кард, айна алтоф аст.

Бибур зи халқу зи анқо қиёси кор бигир,
Ки сити гӯшанишинон зи Қоф то Қоф аст.

Ҳадиси муддаиёну хаёли ҳамкорон
Ҳамон ҳикояти зардӯзу бўриёбоф аст.

Хамӯш, Ҳофизу ин нуктаҳои чун зари сурх
Нигоҳ дор, ки қуллоби^{*} шаҳр сарроф аст.

* * *

Дар ин замона рафиқе, ки холӣ аз халал аст,
Суруҳии майи нобу сафинаи ғазал аст.

Чарида рав, ки гузаргоҳи офият танг аст,
Пиёла гир, ки умри азиз бебадал аст.

На ман зи беамалӣ дар чаҳон малуламу бас,
Малолати уламо ҳам зи илми беамал аст.

---

* Қуллоб – сурати тоҷикӣ шудаи «қуллаб» дар забони арабӣ аст ва дар форсӣ бо алифи зоид ба кор меравад. Сифати қуллобӣ аз он сохта шуда аст. Дар манобеи луғат бо фатҳи қоф, бар вазни баққол низ забт шуда, ки дуруст нест ва як забти қиёсӣ аст.

Ба чашми ақл дар ин раҳгузори пуросҳӯб
Чаҳону кори чаҳон бесуботу бемаҳал аст.

Бигир турраи маҳчеҳраеву қисса маҳон,
Ки саъду наҳс зи таъсири Зухраву Зухал аст.

Дилам умеди фаровон ба васли рӯи ту дошт,
Вале аҷал ба раҳи умр раҳзани амал аст.

Ба ҳеч давр нахоҳанд ёфт хушёраш,
Чунин ки Ҳофизи мо масти бодаи азал аст.

* * *

Гул дар бару май дар кафу маъшук ба ком аст,
Султони чаҳонам ба чунин рӯз ғулом аст.

Гӯ, шамъ маёред дар ин чамъ, ки имшаб
Дар маҷлиси мо моҳи руҳи дӯст тамом аст.

Дар мазҳаби мо бода ҳалол аст, валекин
Бе рӯи ту, эй сарви гуландом, ҳаром аст.

Гӯшам ҳама бар қавли наю нағмаи чанг аст,
Чашмам ҳама бар лаъли лабу гардиши чом аст.

Дар маҷлиси мо атр маёмеz, ки моро
Ҳар лаҳза зи гесуи ту хушбӯй машом аст.

Аз чошни қанд мағӯ ҳечу зи шаккар,
З-он рӯ, ки маро аз лаби ширини ту ком аст.

То ганҷи ғамат дар дили вайрона муқим аст,
Ҳамвора маро кунҷи харобот мақом аст.

Аз нанг чӣ гӯйӣ, ки маро ном зи нанг аст
В-аз ном чӣ пурсӣ, ки маро нанг зи ном аст.

Майхораву саргаштаву риндему назарбоз
В-он кас, ки чу мо нест дар ин шаҳр, кадом аст?

Бо мухтасибам айб магӯед, ки ӯ низ
Пайваста чу мо дар талаби айши мудом аст.

Ҳофиз, манишин бе маю маъшук замоне,
К-айёми гулу ёсуману иди сиём аст.

* * *

Шукуфта шуд гули ҳамрову гашт булбул маст
Салои сархушӣ, эй сӯфиёни бодапараст!

Асоси тавба, ки дар муҳкамӣ чу санг намуд,
Бибин, ки чоми зучоҷӣ чӣ турфааш бишикаст.

Биёр бода, ки дар боргоҳи истиғно
Чи посбону чи султон, чи хушёру чи маст.

Аз ин работи дудар чун зарурат аст раҳил,
Равоку тоқи маишат чи сарбаланду чи паст.

Мақоми айш муяссар намешавад бе ранҷ,
Бале, ба ҳукми «бало» бастаанд аҳди аласт.

Ба ҳасту нест маранҷон замиру хуш мебош,
Ки нестист саранҷоми ҳар камол, ки ҳаст.

Шукӯҳи осафию асби боду мантиқи тайр
Ба бод рафту аз ӯ хоча ҳеч тарф набаст.

Ба болу пар марав аз раҳ, ки тири партобӣ
Ҳаво гирифт замоне, вале ба хок нишаст.

Забони килки ту, Ҳофиз, чӣ шукри он гӯяд,
Ки гуфтаи суҳанат мебаранд даст ба даст.

* * *

Маталаб тоату паймону салоҳ аз мани маст,
Ки ба паймонакашӣ шуҳра шудам рӯзи аласт.

Ман ҳамон дам, ки вузӯ сохтам аз чашмаи ишқ,
Чор такбир задам яксара бар ҳар чӣ, ки ҳаст.

Май бидеҳ, то диҳамат оғаҳӣ аз сирри қазо,
Ки ба рӯйи кӣ шудам ошиқу аз бӯйи кӣ маст.

Камари кӯҳ кам аст аз камари мӯр ин чо,
Ноумед аз дари раҳмат машав, эй бодапараст!

Ба чуз он наргиси мастона, ки чашмаш марасод,
Зери ин торуми фирӯза касе хуш нанишаст.

Чон фидои даҳанаш бод, ки дар боғи назар
Чаманорoi қаҳон хуштар аз ин ғунча набаст.

Ҳофиз аз давлати ишқи ту Сулаймоне шуд,
Яъне, аз васли туаш нест ба чуз бод ба даст.

* * *

Зулфошуфтаву хайкардаву хандолабу маст,
Пираҳанчоку ғазалхону суроҳӣ дар даст,

Наргисаш арбадачӯю лабаш афсӯскунон,
Ними шаб дӯш ба болини ман омад, бинишаст.

Сар фарогӯши ман оварду ба овози ҳазин
Гуфт: – Эй ошиқи деринаи ман, хобат ҳаст?

Ошиқеро, ки чунин бодаи шабгир диҳанд,
Кофари ишқ бувад, гар нашавад бодапараст.

Бирав, эй зоҳиду бар дурдкашон хурда магир,
Ки надоданд чуз ин тухфа ба мо рӯзи аласт.

Он чи ӯ реҳт ба паймонаи мо, нӯшидем,
Агар аз хамри биҳишт аст в-агар бодаи маст.

Хандаи чоми маю зулфи гиреҳгири нигор,
Эй басо тавба, ки чун тавбаи Ҳофиз бишикаст.

* * *

Ба кӯи майкада ҳар солике, ки раҳ донист,
Даре дигар задан андешаи табаҳ донист.

Замона афсари риндӣ надод чуз ба касе,
Ки сарфарозии олам дар ин кулаҳ донист.

Бар остонаи майхона ҳар кӣ ёфт раҳе,
Зи файзи чоми май асрори хонақаҳ донист.

Ҳар он ки рози ду олам зи хатти соғар хонд,
Румузи чоми Чам аз нақши хоки раҳ донист.

Варои тоати девонагон зи мо маталаб,
Ки шайхи мазҳаби мо оқилӣ гунаҳ донист.

Дилам зи наргиси соқӣ амон нахост ба чон,
Чаро ки шеваи он турки дилсияҳ донист.

Зи чаври кавкаби толеъ сахаргаҳон чашмам
Чунон гирист, ки Ноҳид диду маҳ донист.

Хуш он назар, ки лаби чому рӯйи соқиро
Ҳилоли якшабаву моҳи чордаҳ донист.

Ҳадиси Ҳофизу соғар, ки мезанад пинҳон,
Чӣ қои мухтасибу шаҳна, подшаҳ донист.

Баландмартаба шоҳе, ки нух равоқи сипеҳр
Намунае зи хамаи тоҷи боргаҳ донист.

* * *

Сӯфӣ аз партави май рози ниҳонӣ донист,
Гавҳари ҳар кас аз ин лаъл тавонӣ донист.

Қадри мачмӯаи гул мурғи сахар донаду бас,
Ки на ҳар к-ӯ варақе хонд, маонӣ донист.

Арза кардам ду чаҳон бар дили корафтода,
Ба чуз аз ишқи ту боқӣ ҳама фонӣ донист.

Он шуд акнун, ки зи абнои авом андешам,
Мухтасиб низ дар ин айши ниҳонӣ донист.

Дилбар осоиши мо маслиҳати вақт надид
В-арна аз чониби мо дилнигаронӣ донист.

Сангу гилро кунад аз юмни назар лаълу ақиқ,
Ҳар кӣ қадри нафаси боди ямонӣ донист.

Эй ки аз дафтари ақл ояти ишқ омӯзӣ,
Тарсам, ин нукта ба таҳқиқ надонӣ донист.

Май биёвар, ки нанозад ба гули боғи ҷаҳон,
Ҳар кӣ ғоратгарии боди хазонӣ донист.

Ҳофиз ин гавҳари манзум, ки аз табъ ангехт,
3-асари тарбияти Осафи сонӣ донист.

* * *

Равзаи хулди барин хилвати дарвешон аст,
Мояи мухташамӣ хидмати дарвешон аст.

Ганҷи узлат, ки тилисмооти аҷоиб дорад,
Фатҳи он дар назари раҳмати дарвешон аст.

Қасри фирдавс, ки Ризвон-ш ба дарбонӣ рафт,
Манзаре аз чамани нузҳати дарвешон аст.

Он чи зар мешавад аз партави он қалби сиёҳ,
Кимиёест, ки дар суҳбати дарвешон аст.

Он ки пешаш биниҳад тоҷи такаббур хуршед,
Кибриёест, ки дар ҳашмати дарвешон аст.

Давлатеро, ки набошад ғам аз осеби завол,
Бетакаллуф бишунав, давлати дарвешон аст.

Хусравон қиблаи ҳоҷоти ҷаҳонанд, вале
Сабабаш бандагии ҳазрати дарвешон аст.

Рӯйи мақсуд, ки шоҳон ба дуо металабанд,
Мазҳараш ойинаи талъати дарвешон аст.

Аз карон то ба карон лашкари зулм аст, вале
Аз азал то ба абад ғурсати дарвешон аст.

Эй тавонгар, мафӯруш ин ҳама нахват, ки туро
Сару зар дар канафи ҳиммати дарвешон аст.

Ганчи Қорун, ки фурӯ меравад аз қаҳр ҳанӯз,
Хонда бошӣ, ки ҳам аз ғайрати дарвешон аст.

Ҳофиз, ар оби ҳаёти абадӣ меҳохӣ,
Манбааш хоки дари хилвати дарвешон аст.

Ман ғуломи назари Осафи аҳдам, к-ӯро
Сурати хоҷагию сирати дарвешон аст.

* * *

Лаъли сероби ба хун ташна лаби ёри ман аст
В-аз пайи дидани ӯ додани ҷон кори ман аст.

Шарм аз он чашми сияҳ бодашу мижғони дароз,
Ҳар кӣ дил бурдани ӯ диду дар инкори ман аст.

Сорвон рахт ба дарвоза мабар, к-он сари кӯй
Шоҳроҳест, ки манзилғаҳи дилдори ман аст.

Бандаи толеъи хешам, ки дар ин қаҳти вафо
Ишқи он лӯлии сармаст харидори ман аст.

Таблаи атри гулу дурчи абирафшонаш
Файзи як шамма зи бӯйи хуши аттори ман аст.

Боғбон, ҳамчу насимам зи дари хеш марон,
К-оби гулзори ту аз ашки чу гулнори ман аст.

Шарбати қанду гулоб аз лаби ёрам фармуд
Наргиси ӯ, ки табиби дили бемори ман аст.

Он ки дар тарзи ғазал нукта ба Ҳофиз омӯхт,
Ёри ширинсухани нодирағуфтори ман аст.

* * *

Рӯзгорест, ки савдои бутон дини ман аст,
Ғами ин кор нишоти дили ғамгини ман аст.

Дидани рӯи туро дидаи чонбин бояд
В-ин кучо мартабаи чашми чаҳонбини ман аст?

Ёри ман бош, ки зеби фалаку зинати даҳр
Аз маҳи рӯйи туву ашки чу Парвини ман аст.

То маро ишқи ту таълими сухан гуфтан кард,
Халкро вирди забон мидҳату таҳсини ман аст.

Давлати фақр, Худоё, ба ман арзонӣ дор,
К-ин каромат сабаби ҳашмату тамкини ман аст.

Воизи шаҳнашинос ин азамат, гӯ, мафурӯш,
З-он ки манзилғаҳи султон дили мискини ман аст.

Ё Раб, ин Каъбаи мақсуд тамошоғаҳи кист,
Ки муғелони тариқаш гулу насрини ман аст?

Ҳофиз, аз ҳашмати Парвиз дигар қисса махон,
Ки лабаш чуръакаши Хусрави ширини ман аст.

* * *

Манам, ки гӯшаи майхона хонақоҳи ман аст,
Дуои пири муғон вирди субҳгоҳи ман аст.

Гарам таронаи чанги сабӯҳ нест, чӣ бок?
Навои ман ба саҳар оҳи узрхоҳи ман аст!

Зи подшоҳу гадо фориғам, бихамдиллаҳ,
Гадои хоки дари дӯст подшоҳи ман аст.

Ғараз зи масчиду майхонаам висоли шумост,
Ҷуз ин хаёл надорам, Худо гувоҳи ман аст.

Магар ба теги ачал хайма барканам, в-арна
Рамидан аз дари давлат на расму роҳи ман аст.

Аз он замон ки бар ин остон ниҳодам рӯй,
Фарози маснади хуршед такягоҳи ман аст.

Гуноҳ агарчи набуд ихтиёри мо, Ҳофиз,
Ту дар тариқи адаб бошу гӯ: «Гуноҳи ман аст».

* * *

Зи гиря мардуми чашмам нишаста дар хун аст,
Бибин, ки дар талабат ҳоли мардумон чун аст.

Ба ёди лаъли туву чашми масти майгунат
Зи ҷоми ғам майи лаъле, ки мехурам, хун аст.

Зи машриқи сари кӯй офтоби талъати ту
Агар тулӯъ кунад, толеъам ҳумоюн аст.

Ҳикояти лаби Ширин каломи Фарҳод аст,
Шиканҷи турраи Лайлӣ мақоми Маҷнун аст.

Дилам бичӯ, ки қадат ҳамчу сарв дилчӯяст,
Сухан бигӯ, ки каломат латифу мавзун аст.

Зи даври бода ба ҷон роҳате расон, соқӣ,
Ки ранҷи хотирам аз ҷаври даври гардун аст.

Аз он даме, ки зи чашмам бирафт рӯди азиз,
Канори домани ман ҳамчу рӯди Ҷайхун аст.

Чӣ гуна шод шавад андаруни ғамгинам
Ба ихтиёр, ки аз ихтиёр берун аст.

Зи беҳудӣ талаби ёр мекунад Ҳофиз,
Чу муфлисе, ки талабкори ганчи Қорун аст.

* * *

Хамаи зулфи ту доми куфру дин аст,
Зи користони ӯ як шамма ин аст.

Қамолат муъчизи ҳусн аст, лекин
Ҳадиси ғамзаат сеҳри мубин аст.

Зи чашми шӯҳи ту чон кай тавон бурд?
Ки доим бо камон андар камин аст.

Бар он чашми сияҳ сад офарин бод,
Ки дар ошиққушӣ сеҳрофарин аст.

Аҷаб илмест илми ҳайати ишқ,
Ки чархи ҳаштумаш ҳафтум замин аст.

Ту пиндорӣ, ки бадгӯ рафту чон бурд,
Ҳисобаш бо киромулкотибин аст.

Машав, Ҳофиз, зи кайди зулфаш эмин,
Ки дил бурду кунун дар банди дин аст.

* * *

Он сиёҳчарда, ки ширинии олам бо ӯст,
Чашми майгун, лаби хандон, дили хуррам бо ӯст.

Гарчи шириндаҳанон подшаҳонанд, вале
Ӯ Сулаймони замон аст, ки хотам бо ӯст.

Рӯйи хуб асту камоли ҳунару домони пок,
Лочарам, ҳиммати покони ду олам бо ўст.

Холи мушкин, ки бад-он орази гандумгун аст,
Сирри он дона, ки шуд раҳзани Одам, бо ўст.

Дилбарам азми сафар кард, Худоро, ёрон,
Чӣ кунам бо дили мачрӯҳ, ки марҳам бо ўст?

Бо кӣ ин нукта тавон гуфт, ки он сангиндил
Қушт морову дами Исии Марям бо ўст.

Ҳофиз аз муътақидон аст, гиромӣ дораш,
З-он ки бахшоиши бас рӯҳи мукаррам бо ўст.

* * *

Дил саропардаи муҳаббати ўст,
Дида ойинадори талъати ўст.

Ман, ки сар дарнаёварам ба ду кавн,
Гарданам зери бори миннати ўст.

Туву тӯбию мову қомати ёр,
Фикри ҳар кас ба қадри ҳиммати ўст.

Гар ман олудадоманам, чӣ аҷаб,
Ҳама олам гувоҳи исмати ўст.

Ман кӣ бошам дар он ҳарам, ки сабо
Пардадори ҳарими ҳурмати ўст.

Бе хаёлаш мабод манзари чашм,
З-он ки ин гӯша хоси хилвати ўст.

Ҳар гули нав, ки шуд чаманорой,
3-асари рангу бӯйи суҳбати ӯст.

Даври Мачнун гузашту навбати мост,
Ҳар касе панҷ рӯз навбати ӯст.

Мулкати ошиқию ганҷи тараб,
Ҳар чӣ дорам, зи юмни давлати ӯст.

Ману дил гар фидо шудем, чӣ бок,
Ғараз андар миён саломати ӯст.

Ғақри зоҳир мабин, ки Ҳофизро
Сина ганҷинаи муҳаббати ӯст.

* * *

Равоқи манзари чашми ман остонаи туст,
Карам намову фуруд о, ки хона хонаи туст.

Ба лутфи холу хат аз орифон рабудӣ дил,
Латифаҳои аҷаб зери дому донаи туст.

Дилат ба васли гул, эй булбули сахар хуш бод,
Ки дар чаман ҳама гулбонги ошиқонаи туст.

Илоҷи заъфи дили мо ба лаб ҳаволат кун,
Ки ин муфарриҳи ёқут дар хизонаи туст.

Ба тан муқассирам аз давлати мулозиматат,
Вале хулосаи қон хоки остонаи туст.

Ман он наям, ки диҳам нақди дил ба ҳар шӯхе,
Дари хизона ба муҳри тую нишонаи туст.

Ту худ чӣ луъбатӣ, эй шаҳсавори ширинкор,
Ки тавсане чу фалак роми тозиёнаи туст?!

Чӣ чои ман, ки билағзад сипехри шуъбадабоз
Аз ин ҳиял, ки дар анбонаи баҳонаи туст.

Суруди маҷлисат акнун фалак ба рақс орад,
Ки шеъри Ҳофизи ширисухан таронаи туст.

* * *

Дорам умеди отифате аз чаноби дӯст,
Кардам чиноятею умедам ба афви ӯст.

Донам, ки бигзарад зи сари ҷурми ман, ки ӯ
Гарчи париваш аст, валекин фариштахӯст.

Чандон гириستم, ки ҳар кас ки баргузашт,
Дар ашки мо, чу дид равон, гуфт, к-ин чӣ ҷӯст?

Ҳеч аст он даҳону набинам аз ӯ нишон,
Мӯй аст аст он миёну надонам, ки он чӣ мӯст.

Дорам ачаб зи нақши хаёлаш, ки чун нарафт
Аз дидаам, ки дам ба дамаш кор шустушӯст.

Бе гуфтугӯй зулфи ту дилро ҳамекашад,
Бо зулфи дилкаши ту киро рӯйи гуфтугӯст?

Умрест, то зи зулфи ту бӯе шундаам,
З-он бӯй дар машоми дили ман ҳанӯз бӯст.

Ҳофиз, бад аст холи парешони ту, вале
Бар бӯи зулфи ёр парешоният накӯст.

* * *

Сари иродати мо в-остони ҳазрати дӯст,
Ки ҳар чӣ бар сари мо меравад, иродати ўст.

Назири дӯст надидам, агарчи аз маху меҳр
Ниҳодам ойинаҳо дар муқобили руҳи дӯст.

Сабо зи ҳоли дили танги мо чӣ шарҳ диҳад,
Ки чун шиканчи варақҳои ғунча тўбартўст.

На ман сабӯкаши ин дайри риндсӯзаму бас,
Басо саро, ки дар ин корхона сангу сабӯст.

Магар ту шона задӣ зулфи анбарашфшонро,
Ки бод ғолиясой асту хок анбарбӯст.

Нисори рӯйи ту ҳар барги гул, ки дар чаман аст,
Фидои қадди ту ҳар сарвбун, ки бар лаби чӯст.

Забони нотиқа дар васфи шавқи мо лол аст,
Чӣ чойи килки буридазабони беҳудагӯст?!

Руҳи ту дар дилам омад, мурод хоҳам ёфт,
Чаро ки ҳоли накӯ дар қафои фоли накӯст.

На ин замон дили Ҳофиз дар оташи ҳавас аст,
Ки доғдори азал ҳамчу лолаи худрӯст.

* * *

Он пайки номвар, ки расид аз диёри дӯст,
Овард ҳирзи чон зи хати мушқбори дӯст.

Хуш медихад нишони чалолу чамоли ёр,
Хуш мекунад ҳикояту иззу виқори дӯст.

Дил додамаш ба муждаву хичлат ҳамебарам
З-ин нақди қалби хеш, ки кардам нисори дӯст.

Шукри Худо, ки аз мадади бахти корсоз
Бар ҳасби орзуи ҳама корубори дӯст.

Сайри сипехру даври қамарро чӣ ихтиёр?
Дар гардишанд бар ҳасаби ихтиёри дӯст.

Гар боди фитна ҳар ду ҷаҳонро ба ҳам занад,
Мову чароғи чашму раҳи интизори дӯст.

Кухлулҷавоҳире ба ман ор, эй насими субҳ,
З-он хоки некбахт, ки шуд раҳгузори дӯст.

Моему остонаи ишқу сари ниёз,
То хоби хуш киро барад андар канори дӯст.

Душман ба қасди Ҳофиз агар дам занад, чӣ бок?
Миннат Худойро, ки наям шармсори дӯст.

* * *

Сабо, агар гузаре афтадат ба кишвари дӯст,
Биёр нафҳае аз гесуйи муанбари дӯст.

Ба ҷони ӯ, ки ба шукрона ҷон барафшонам,
Агар ба сӯи ман орӣ паёме аз бари дӯст.

В-агар ҷунон ки дар он ҳазратат набошад бор,
Барои дида биёвар ғуборе аз дари дӯст.

Мани гадову таманнои васли ӯ? Ҳайҳот!
Магар ба хоб бибинам ҳаёли манзари дӯст.

Дили санавбариям ҳамчу бед ларзон аст
Зи ҳасрати каду болои чун санавбари дӯст.

Агарчи дӯст ба чизе намехарад моро,
Ба оламе нафурушем мӯе аз сари дӯст.

Чӣ бошад, ар шавад аз банди ғам дилаш озод,
Чу ҳаст Ҳофиз мискин ғулому чокари дӯст.

* * *

Марҳабо, эй пайки муштоқон, бидеҳ пайғоми дӯст,
То кунам чон аз сари рағбат фидои номи дӯст.

Волаву шайдост доим ҳамчу булбул дар қафас
Тўтии табъам зи ишқи шаккару бодоми дӯст.

Зулфи ӯ дом асту холаш донаи он дому ман
Бар умеди донae афтадаам дар доми дӯст.

Сар зи мастӣ барнагирад то ба субҳи рӯзи ҳашр,
Ҳар кӣ чун ман дар азал як чуръа хӯрд аз чоми дӯст.

Бас нагӯям шаммае аз шарҳи шавқи худ, аз он-к
Дарди сар бошад намудан беш аз ин иброми дӯст.

Гар диҳад дастам, кашам дар дида ҳамчун тўтиё
Хоки роҳе, к-он мушарраф гардад аз ақдоми дӯст.

Майли ман сӯйи висолу қасди ӯ сӯи фироқ,
Тарки коми худ гирифтам, то барояд коми дӯст.

Ҳофиз, андар дарди ӯ месӯзу бедармон бисоз,
З-он ки дармоне надорад дарди беорони дӯст.

* * *

Рӯйи ту кас надиду ҳазорат рақиб ҳаст,
Дар ғунчай ҳанӯзу садат андалеб ҳаст.

Гар омадам ба кӯйи ту, чандон ғариб нест,
Чун ман дар ин диёр ҳазорон ғариб ҳаст.

Дар ишқ хонақоҳу харобот фарқ нест,
Ҳар чо, ки ҳаст, партави рӯйи ҳабиб ҳаст.

Он чо, ки кори савмааро чилва медиҳанд,
Ноқуси дайри роҳибу номи салиб ҳаст.

Ошиқ кӣ шуд, ки ёр ба ҳолаш назар накард,
Эй хоҷа, дард нест, в-агарна табиб ҳаст.

Фарёди Ҳофиз ин ҳама, охир, ба ҳарза нест,
Ҳам қиссае ғарибу ҳадисе ачиб ҳаст.

* * *

Агарчи арзи ҳунар пеши ёр беадабист,
Забон ҳамӯш, валекин даҳон пур аз арабист.

Парӣ ниҳуфта руҳу дев дар карашмаи ҳусн,
Бисӯхт ақл зи ҳайрат, ки ин чӣ булҷаабист.

Дар ин чаман гули бехор кас начид, оре,
Чароғи мустафавӣ бо шарори бўлаҳабист.

Сабаб мапурс, ки чарх аз чӣ сифлапарвар шуд,
Ки комбахшии ўро баҳона бесабабист.

Ба ним чав нахарам тоқи хонақоҳу работ,
Маро, ки мастаба айвону пойи хум танабист.

Цамоли духтари раз нури чашми мост магар,
Ки дар ниқоби зучочию пардаи инабист.

Ҳазор ақлу адаб доштам ман, эй хоҷа,
Кунун, ки масти харобам, салоҳ беадабист.

Биёр май, ки чу Ҳофиз мудроам истизҳор
Зи гирия сахарию ниёзи нимишабист.

* * *

Хуштар зи айшу суҳбати боғу баҳор чист,
Соқӣ кучост, гӯ сабаби интизор чист?

Ҳар вақти хуш, ки даст диҳад, муғтанам шумор,
Касро вуқуф нест, ки анҷоми кор чист.

Пайванди умр баста ба мӯест, хуш дор,
Ғамхори хеш бош, ғами рӯзгор чист?

Маънии оби зиндагию равзаи Ирам
Чуз тарфи рӯзгору майи хушгӯвор чист?

Мастуру маст ҳар ду чу аз як қабилаанд,
Мо дил ба ишваи кӣ диҳем, ихтиёр чист?

Рози даруни парда чӣ донад фалак, хамӯш,
Эй муддаӣ, низоӣ ту бо пардадор чист?

Саҳву хатои банда гараш ҳаст эътибор,
Маънии афву раҳмати омурзгор чист?

Зоҳид шароби Кавсару Ҳофиз пиёла хост,
То дар миёна хостаи Кирдгор чист?

* * *

Бинол, булбул, агар бо манат сари ёрист,
Ки мо ду ошиқи зорему кори мо зорист.

Дар он замин, ки насиме вазад зи турраи дӯст,
Чӣ чойи дам задани нофаҳои тоторист?

Биёр бода, ки рангин кунем чомаи зарқ,
Ки масти чоми ғурурему ном хушёрист.

Хаёли зулфи ту пухтан на кори ҳар хомест,
Ки зери силсила рафтан тариқи айёрист.

Латифаест ниҳонӣ, ки ишқ аз ӯ хезад,
Ки номи он на лаби лаълу хатти зангорист.

Чамоли шахс на чашм асту зулфу оразу хол,
Ҳазор нукта дар ин корубори дилдорист.

Қаландарони ҳақиқат ба ним чав нахаранд
Қабои атласи он кас, ки аз ҳунар орист.

Бар остони ту мушкил тавон расид, оре,
Уруч бар фалаки сарварӣ ба душворист.

Саҳар карашмаи чашмат ба хоб медидам,
Зиҳӣ маротиби хобе, ки беҳ зи бедорист.

Дилаш ба нола маёзору хатм кун, Ҳофиз,
Ки растгории ҷовид дар камозорист.

* * *

Ё Раб, ин шамъи дилафрӯз зи кошонаи кист?
Чони мо сӯхт, бипурсед, ки чононаи кист?

Ҳолиё хонабарандози дилу дини ман аст,
То дар оғӯши кӣ мехуспаду ҳамхонаи кист?

Бодаи лаъли лабаш, к-аз лаби ман дур мабод,
Роҳи рӯҳи киву паймондеҳи паймонаи кист?

Давлати суҳбати он шамъи саодатпартав
Бозпурсед, Худоро, ки ба парвонаи кист?

Медамад ҳар касаш афсунею маълум нашуд,
Ки дили нозуки ӯ моили афсонаи кист?

Ё Раб, он шоҳваши моҳрухи зуҳрачабин
Дурри яктои киву гавҳари якдонаи кист?

Гуфтам: – Оҳ аз дили девонаи Ҳофиз бе ту!
Зери лаб хандазанон гуфт, ки – «Девонаи кист?»»

* * *

Моҳам ин ҳафта шуд аз шаҳру ба чашмам солест,
Ҳоли ҳичрон ту чӣ донӣ, ки чӣ мушкил ҳолест.

Мардуми дида зи лутфи рухи ӯ дар рухи ӯ
Акси худ дид, гумон бурд, ки мушкин холест.

Мечакад шир ханӯз аз лаби ҳамчун шакараш,
Гарчи дар шевагарӣ ҳар мижааш қаттолест.

Эй ки ангуштнамой ба карам дар ҳама шаҳр,
Ваҳ, ки дар кори ғарибон ачабат эҳмолест.

Баъд аз инам набувад шоиба дар чавҳари фард,
Ки даҳони ту дар ин нукта хуш истидлолест.

Мужда доданд, ки бар мо гузаре хоҳӣ кард,
Нийяти хайр магардон, ки муборақ фолест.

Кӯҳи андӯҳи фироқат ба чӣ ҳолат бикашад
Ҳофизи хаста, ки аз нола танаш чун нолест?!

* * *

Кас нест, ки афтодаи он зулфи дуто нест,
Дар раҳгузари кист, ки доме зи бало нест?

Чун чашми ту дил мебарад аз гӯшанишинон,
«Дунболи ту будан гунаҳ аз чониби мо нест».

Рӯйи ту магар ойинаи лутфи илоҳист?
Ҳаққо, ки чунин асту дар ин рӯю риё нест.

Наргис талабад шеваи чашми ту, зиҳӣ чашм!
Мискин хабараш аз сару дар дида ҳаё нест.

Аз баҳри Худо, зулф маперой, ки моро
Шаб нест, ки сад арбада бо боди сабо нест.

Боз ой, ки бе рӯйи ту, эй шамъи дилафрӯз,
Дар базми ҳарифон асари нуру сафо нест.

Тимори ғарибон сабаби зикри чамил аст,
Чоно, магар ин қоида дар шаҳри шумо нест?

Дӣ мешуду гуфтам: «Санамо, аҳд ба ҷой ор!»
Гуфто: «Ғалате, хоча, дар ин аҳд вафо нест!»

Гар пири муғон муршиди ман шуд, чӣ тафовут?
Дар ҳеч саре нест, ки сирре зи Худо нест.

Ошиқ чӣ кунад, гар накашад бори маломат,
Бо ҳеч диловар сипари тири қазо нест.

Дар савмааи зоҳиду дар хилвати сӯфӣ
Чуз гӯшаи абрӯи ту меҳроби дуо нест.

Эй чанг фуру бурда ба хуни дили Ҳофиз,
Фикрат магар аз ғайрати Қуръону Худо нест?

* * *

Мардуми дидаи мо чуз ба рухат нозир нест,
Дили саргаштаи мо ғайри туро зокир нест.

Ашкам эҳроми тавофи ҳарамат мебандад,
Гарчи аз хуни дили реш даме тоҳир нест.

Бастаи дому қафас бод чу мурғи ваҳшӣ,
Тоири сидра агар дар талабат тоир нест.

Ошиқи муфлис агар қалби дилаш кард нисор,
Мақунаш айб, ки бар нақди равон қодир нест.

Оқибат даст бад-он сарви баландаш бирасад,
Ҳар киро дар талабат ҳиммати ӯ қосир нест.

Аз равонбахшии Исо назанам дам ҳаргиз,
З-он ки дар рӯҳфизой чу лабат моҳир нест.

Ман, ки дар оташи савдои ту оҳе назанам,
Кай тавон гуфт, ки бар доғ дилам собир нест.

Рӯзи аввал, ки сари зулфи ту дидам, гуфтам,
Ки парешонии ин силсиларо охир нест.

Сари пайванди ту танҳо на дили Ҳофизрост,
«Кист он, к-аш сари пайванди ту дар хотир нест?»

* * *

Зоҳиди зоҳирпараст аз ҳоли мо огоҳ нест,
Дар ҳақи мо ҳар чӣ гӯяд, ҷойи ҳеч икроҳ нест.

Дар тариқат ҳар чӣ пеши солик ояд, хайри ӯст,
Бар сироти мустақим, эй дил, касе гумроҳ нест.

То чӣ бозӣ рух намояд, байдаке хоҳем ронд,
Арсай шатранҷи риндонро маҷоли шоҳ нест.

Чист ин сақфи баланди содаи бисёрнакш?
З-ин муаммо ҳеч доно дар ҷаҳон огоҳ нест.

Ин чӣ истиғност, ё Раб, ин чӣ қодир ҳикмат аст,
К-ин ҳама захми ниҳон ҷасту маҷоли оҳ нест?!

Соҳиби девони мо, гӯӣ намедонад ҳисоб,
К-андар ин туғро нишони ҳисбатан лиллоҳ * нест?

Ҳар кӣ хоҳад, гӯ биёву ҳар чӣ хоҳад, гӯ бигӯ,
Кибру нозу ҳоҷибу дарбон бад-ин даргоҳ нест.

Бар дари майхона рафтан кори якрангон бувад,
Худфурӯшонро ба кӯӣ майфурӯшон роҳ нест.

Ҳар чӣ ҳаст аз қомати носози беандоми мост
В-арна ташрифи ту бар болои кас кӯтоҳ нест.

---

* Яъне, дар роҳи Худо, ройгон.

Бандаи пири хароботам, ки лутфаш доим аст
В-арна лутфи шайху зоҳид гоҳ ҳасту гоҳ нест.

Ҳофиз ар бар садр наншинад, зи олий машрабист,
Ошиқи дурдикаш андар банди молу чоҳ нест.

* * *

Роҳест роҳи ишқ, ки ҳечаш канора нест,
Он чо чуз он ки қон бисупоранд, чора нест.

Ҳар гаҳ ки дил ба ишқ диҳӣ, хуш даме бувад,
Дар кори хайр ҳочати ҳеч истихора нест.

Моро зи манъи ақл матарсону май биёр,
К-он шаҳна дар вилояти мо ҳечкора нест.

Аз чашми худ бипурс, ки моро кӣ мекушад?
Қоно, гуноҳи толеъу ҷурми ситора нест.

Ўро ба чашми пок тавон дид чун ҳилол,
Ҳар дида қои қилваи он моҳпора нест.

Фурсат шумур тариқаи риндӣ, ки ин нишон
Чун роҳи ганҷ бар ҳама кас ошкора нест.

Нагрифт дар ту гиряи Ҳофиз ба ҳеч рӯй,
Ҳайрони он дилам, ки кам аз санги хора нест.

* * *

Равшан аз партави рӯят назаре нест, ки нест,
Миннати хоки дарат бар басаре нест, ки нест.

Нозири рӯйи ту соҳибназаронанд, оре,
Сирри гесӯи ту дар ҳеч саре нест, ки нест.

Ашки ғаммози ман ар сурх баромад, чӣ ачаб?
Хичил аз кардаи худ пардадаре нест, ки нест.

То ба доман нанишинад зи насимаш гарде,
Селхез аз назарам раҳгузаре нест, ки нест.

То дам аз шоми сари зулфи ту ҳар ҷо назанад,
Бо сабо гуфтушунидам саҳаре нест, ки нест.

Ман аз ин толеъи шӯрида ба ранҷам, в-арна
Бахраманд аз сари кӯят дигаре нест, ки нест.

Аз ҳаёи лаби ширини ту, эй чашмаи нӯш,
Ғарқи обу арақ акнун шакаре нест, ки нест.

Маслиҳат нест, ки аз парда бурун афтад роз
В-арна дар маҷлиси риндон хабаре нест, ки нест.

Шер дар бодияи ишқи ту рӯбоҳ шавад,
Оҳ аз ин роҳ, ки дар вай хатаре нест, ки нест.

Оби чашмам, ки бар ӯ миннати хоки дари туст,
Зери сад миннати ӯ хоки даре нест, ки нест.

Аз вучудам қадаре ному нишон ҳаст, ки ҳаст
В-арна аз заъф дар он ҷо асаре нест, ки нест.

Ғайр аз ин нукта, ки Ҳофиз зи ту нохушнуд аст,
Дар саропои вучудат хунаре нест, ки нест.

* * *

Ҳосили корғаҳи кавну макон ин ҳама нест,
Бода пеш ор, ки асбоби ҷаҳон ин ҳама нест.

Аз дилу ҷон шарафи суҳбати ҷонон ғараз аст,
Ғараз ин аст, вағарна дилу ҷон ин ҳама нест.

Миннати Сидраву Тӯбо зи паи соя мақаш,
Ки чу хуш бингарӣ, эй сарви равон, ин ҳама нест.

Давлат он аст, ки бе хуни дил ояд ба канор,
В-арна бо саъю амал боғи ҷинон ин ҳама нест.

Панҷ рӯзе, ки дар ин марҳала муҳлат дорӣ,
Хуш биёсой замоне, ки замон ин ҳама нест.

Бар лаби баҳри фано мунтазирем, эй соқӣ,
Фурсате дон, ки зи лаб то ба даҳон ин ҳама нест.

Зоҳид, эмин машав аз бозии ғайрат, зинҳор,
Ки раҳ аз савмаа то дайри муғон ин ҳама нест.

Дардмандии мани сӯхтаи зору низор
Зоҳиран ҳоҷати тақриру баён ин ҳама нест.

Номи Ҳофиз рақами нек пазируфт, вале
Пеши риндон рақами суду зиён ин ҳама нест.

* * *

Хоби он наргиси фаттони ту бе чизе нест,
Тоби он зулфи парешони ту бе чизе нест.

Аз лабат шир равон буд, ки ман мегуфтам:
Ин шакар гирди намакдони ту бе чизе нест.

Ҷондарозии ту бодо, ки яқин медонам,
Дар камон новаки мижғони ту бе чизе нест.

Мубталой ба ғами меҳнату андӯҳи фироқ,
Эй дил, ин нолаву афғони ту бе чизе нест.

Дӯш бод аз сари кӯяш ба гулистон бигузашт,
Эй гул, ин чоки гиребони ту бе чизе нест.

Дарди ишқ, арчи дил аз халқ ниҳон медорад,
Ҳофиз, ин дидаи гирёни ту бе чизе нест.

* * *

Чуз остони туам дар чаҳон паноҳе нест,
Сари маро ба чуз ин дар ҳаволагоҳе нест.

Адӯ чу теғ кашад, ман сипар бияндозам,
Ки теғи мо ба чуз аз нолаеву оҳе нест.

Чаро зи кӯи харобот рӯй бартобам,
К-аз ин беҳам ба чаҳон ҳеч расму роҳе нест.

Замона гар бизанад оташам ба хирмани умр,
Бигӯ: Бисӯз, ки бар ман ба барги коҳе нест.

Ғуломи наргиси ҷаммоши он саҳисарвам,
Ки аз шароби ғурураш ба кас нигоҳе нест.

Мабош дар пайи озору ҳар чӣ хоҳӣ, кун,
Ки дар шариати мо ғайр аз ин гуноҳе нест.

Инонкашида рав, эй подшоҳи кишвари хусн,
Ки нест бар сари роҳе, ки додхоҳе нест.

Чунин ки аз ҳама сӯ доми роҳ мебинам,
Беҳ аз ҳимояти зулфаш маро паноҳе нест.

Ҳазинаи дили Ҳофиз ба зулфу хол мадеҳ,
Ки корҳои чунин ҳадди ҳар сиёҳе нест.

* * *

Булбуле барги гуле хушранг дар минқор дошт
В-андар он баргу наво хуш нолаҳои зор дошт.

Гуфтамаш: «Дар айни васл ин нолаву фарёд чист?»
Гуфт: «Моро чилваи маъшуқ дар ин кор дошт».

Ёр агар наншаст бо мо, нест ҷойи эътироз,
Подшоҳе комрон буд, аз гадое ор дошт.

Дарнамегирад ниёзу нози мо бо ҳусни дӯст,
Хуррам он, к-аз нозанинон баҳти бархурдор дошт.

Хез, то бар килки он наққош ҷон афшон кунем,
К-ин ҳама нақши аҷаб дар гардиши паргор дошт.

Гар муриди роҳи ишқӣ, фикри бадномӣ макун,
Шайхи Санъон хирқа раҳни хонаи хаммор дошт.

Вақти он ширинқаландар хуш, ки дар атвори сайр
Зикри тасбеҳи малак дар ҳалқаи зуннор дошт.

Чашми Ҳофиз зери боми қасри он ҳурисиришт
Шеваи ҷанноту таҷрӣ таҳтиҳаланҳор^{*} дошт.

* * *

Дидӣ, ки ёр ҷуз сари ҷавру ситам надошт,
Бишкаст аҳду аз ғами мо ҳеч ғам надошт.

Ё Раб, магираш, арчи дили чун кабӯтарам
Афканду кушту иззати сайди ҳарам надошт.

---

* Боғҳое, ки дар онҳо наҳрҳо ҷорӣ аст; тавсифи боғҳои биҳишт аст, мазмуне, ки беш аз даҳ бор дар Қуръон бо ҳамин таъбир омада ва дар ин байт ишора ба ояи хоссе нест.

Бар ман чафо зи бахти ман омад, в-агарна ёр,
Ҳошо, ки расми лутфу тариқи карам надошт.

Бо ин ҳама ҳар он ки на хорӣ кашид аз ӯ,
Ҳар чо, ки рафт, ҳеч касаш муҳтарам надошт.

Соқӣ, биёр бодаву бо муддаӣ бигӯй:
«Инкори мо макун, ки чунин чом Чам надошт».

Ҳар роҳрав, ки раҳ ба ҳарими дараш набурд,
Мискин бурид водию раҳ дар ҳарам надошт.

Ҳофиз, бибар ту гӯи фасохат, ки муддаӣ
Ҳечаш ҳунар набуду хабар низ ҳам надошт.

* * *

Айби риндон макун, эй зоҳиди покизасиришт,
Ки гуноҳи дигарон бар ту нахоҳанд навишт.

Ман агар некаму гар бад, ту бирав, худро бош,
Ҳар касе он даравад оқибати кор, ки кишт.

Ҳама кас толиби ёранд, чи ҳушёру чи маст,
Ҳама чо хонаи ишқ аст, чи масҷид, чи куништ.

Сари таслими ману хишти дари майкадаҳо,
Муддаӣ гар накунад фаҳми сухан, гӯ: «Сару хишт!»

Ноумедам макун аз собиқаи лутфи азал,
Ту паси парда чӣ донӣ, ки кӣ хуб асту кӣ зишт?

На ман аз пардаи тақво бадар афтодаму бас,
Падарам низ биҳишти абад аз даст биҳишт.

Ҳофизо, рӯзи аҷал гар ба каф орей чоме,
Яксар аз кӯйи харобот барандат ба биҳишт.

* * *

Кунун, ки медамад аз бӯстон насими биҳишт,
Ману шароби фараҳбахшу ёри ҳурсиришт.

Гадо чаро назанад лофи салтанат имрӯз,
Ки хайма сояи абр асту базмгаҳ лаби кишт.

Чаман ҳикояти урдибиҳишт мегӯяд,
На оқил аст, ки нася хариду нақд биҳишт.

Ба май иморати дил кун, ки ин чаҳони хароб
Бар он сар аст, ки аз хоки мо бисозад хишт.

Вафо маҷӯй зи душман, ки партаве надихад,
Чу шамъи савмаъа афрӯзӣ аз чароғи куништ.

Мақун ба номасиёҳӣ маломати мани маст,
Кӣ оғаҳ аст, ки тақдир бар сараш чӣ навишт?!

Қадам дарег мадор аз чанозаи Ҳофиз,
Ки гарчи ғарқи гуноҳ аст, меравад ба биҳишт.

* * *

Он турки паричеҳра, ки дӯш аз бари мо рафт,
Оё чӣ хато дид, ки аз роҳи хато рафт?

То рафт маро аз назар он нури қаҳонбин,
Кас воқифи мо нест, ки аз дида чиҳо рафт.

Бар шамъ нарафт аз гузари оташи дил дӯш
Он дуд, ки аз сӯзи чигар бар сари мо рафт.

Дур аз рухи ту дам ба дам аз чашмаи чашмам
Селоби сиришк омаду тӯфони бало рафт.

Аз пой фитодем, чу омад ғами ҳичрон,
Дар дард бимурдем, чу аз даст даво рафт.

Дил гуфт: «Висолаш ба дуо боз тавон ёфт»,
Умрест, ки умрам ҳама дар кори дуо рафт.

Эҳром чӣ бандем, чу он қибла на ин ҷост,
Дар саъй чӣ кӯшем, чу аз Марва Сафо рафт?

Дӣ гуфт табиб аз сари ҳасрат, чу маро дид:
«Ҳайҳот, ки ранчи ту зи «Қонун»-и «Шифо» рафт».

Эй дӯст, ба пурсидани Ҳофиз қадаме нех,
З-он пеш, ки гӯянд, ки аз дори фано рафт.

* * *

Шарбате аз лаби лаълаш начашидему бирафт,
Рӯи маҳпайкари ӯ сер надидему бирафт.

Гӯйӣ аз суҳбати мо нек ба танг омада буд,
Бор барбасту ба гардаш нарасидему бирафт.

Баски мо фотиҳаву ҳирзи ямонӣ хондем
В-аз паяш сураи «Ихлос» дамидему бирафт.

Ишва доданд, ки бар мо гузаре хоҳӣ кард,
Дидӣ охир, ки чунин ишва харидему бирафт.

Шуд чамон дар чамани ҳусну латофат, лекин
Дар гулистони висолаш начамидему бирафт.

Ҳамчу Ҳофиз ҳама шаб нолаву зорӣ кардем,
К-эӣ дареғо, ба вадоъаш нарасидему бирафт.

* * *

Гар зи дасти зулфи мушкинат хатое рафт, рафт
В-ар зи ҳиндуи шумо бар мо ҷафое рафт, рафт.

Барқи ишқ ар хирмани пашминапӯше сӯхт, сӯхт,
Ҷаври шоҳи комрон гар бар гадое рафт, рафт.

Дар тариқат ранчиши хотир набошад, май биёр,
Ҳар кудуратро, ки бинӣ, чун сафое рафт, рафт.

Ишқбозиро таҳаммул бояд, эй дил, пой дор,
Гар малоле буд, буду гар хатое рафт, рафт.

Гар диле аз ғамзаи дилдор боре бурд, бурд
В-ар миёни ҷону ҷонон мочарое рафт, рафт.

Аз суханчинон малолатҳо падида омад, вале
Гар миёни ҳамнишинон носазое рафт, рафт.

Айби Ҳофиз, гӯ, макун, воиз, ки рафт аз хонақоҳ,
Пойи озоде чӣ бандӣ? Гар ба ҷое рафт, рафт.

* * *

Соқӣ, биё, ки ёр зи рух парда баргирифт,
Кори ҷароғи хилватиён боз дар гирифт.

Он шамъи саргирифта дигар чехра барфурӯхт
В-он пири солхӯрда ҷавонӣ зи сар гирифт.

Он ишва дод ишқ, ки муфтӣ зи раҳ бирафт
В-он лутф кард дӯст, ки душман ҳазар гирифт.

Зинҳор аз он иборати ширини дилфиреб,
Гӯӣ, ки pistaи ту сухан дар шакар гирифт.

Бори ғаме, ки хотири мо хаста карда буд,
Исодаме Худо бифиристорду баргирифт.

Ҳар сарвқад, ки бар маҳу хур ҳусн мефурӯхт,
Чун ту даромадӣ, пайи кори дигар гирифт.

3-ин қисса ҳафт гунбади афлок пурсадост,
Кӯтаҳназар бибин, ки сухан мухтасар гирифт.

Ҳофиз, ту ин сухан зи кӣ омӯхтӣ, ки бахт
Таъвиз кард шеъри турову ба зар гирифт?

* * *

Ҳуснат ба иттифоқи малоҳат ҷаҳон гирифт,
Оре, ба иттифоқ ҷаҳон метавон гирифт.

Ифшои рози хилватиён хост кард шамъ,
Шукри Худо, ки сирри дилаш дар забон гирифт.

3-ин оташи ниҳуфта, ки дар синаи ман аст,
Хуршед шуълаест, ки дар осмон гирифт.

Меҳост гул, ки дам занад аз рангу бӯи дӯст,
Аз ғайрати сабо нафасаш дар даҳон гирифт.

Осуда бар канор чу паргор мешудам,
Даврон чу нуқта оқибатам дар миён гирифт.

Он рӯз шавқи соғари май хирманам бисӯхт,
К-оташ зи акси орази соқӣ дар он гирифт.

Хоҳам шудан ба кӯи муғон остинфишон,
3-ин фитнаҳо, ки домани охирзамон гирифт.

Май хур, ки ҳар кӣ охири кори ҷаҳон бидид,
Аз ғам сабук баромаду ратли гарон гирифт.

Бар барги гул ба хуни шақоиқ навиштаанд,
К-он кас, ки пухта шуд, майи чун арғавон гирифт.

Ҳофиз, чу оби лутф зи назми ту мечакад,
Ҳосид чӣ гуна нукта тавонад бар он гирифт?

* * *

Соқӣ, биёр бода, ки моҳи сиём рафт,
Дардеҳ қадах, ки мавсими номусу ном рафт.

Вақти азиз рафт, биё, то қазо кунем
Умре, ки бе ҳузури суроҳию чом рафт.

Мастам кун ончунон, ки надонам зи беҳудӣ,
Дар арсаи хаёл кӣ омад, кадом рафт.

Бар бӯйи он ки чуръаи ҷомат ба мо расад,
Дар мастаба дуои ту ҳар субҳу шом рафт.

Дилро, ки мурда буд, хаёте ба чон расид.
То бӯе аз насими маяш дар машом рафт.

Зоҳид ғурур дошт, саломат набурд роҳ,
Ринд аз сари ниёз ба доруссалом рафт.

Нақди диле, ки буд маро, сарфи бода шуд,
Қалби сиёҳ буд, аз он дар ҳаром рафт.

Дар тоби тавба чанд тавон сӯхт ҳамчу уд?
Май деҳ, ки умр дар сари савдои хом рафт.

Дигар макун насихати Ҳофиз, ки раҳ наёфт,
Гумгаштае, ки бодаи нобаш ба ком рафт.

* * *

Шунидаам сухане хуш, ки пири Канъон гуфт:
«Фироқи ёр на он мекунад, ки битвон гуфт».

Ҳадиси ҳавли қиёмат, ки гуфт воизи шаҳр,
Киноятест, ки аз рӯзгори хичрон гуфт.

Нишони ёри сафаркарда аз кӣ пурсам боз,
Ки ҳар чӣ гуфт бариди сабо, парешон гуфт.

Ғиғон, ки он маҳи номахрубони меҳргусил
Ба тарки сухбати ёрони худ чӣ осон гуфт.

Ману мақоми ризо баъд аз ину шукри рақиб,
Ки дил ба дарди ту хӯ карду тарки дармон гуфт.

Ғами куҳан ба майи солхӯрда дафъ кунед,
Ки тухми хушдилий ин аст, пири деҳқон гуфт.

Гиреҳ ба бод мазан, гарчи бар мурод равад,
Ки ин сухан ба масал мӯр бо Сулаймон гуфт.

Ба муҳлате, ки сипеҳрат диҳад, зи роҳ марав,
Туро кӣ гуфт, ки ин Зол тарки Дастон гуфт?

Мазан зи чуну чаро дам, ки бандаи мақбул
Қабул кард ба чон, ҳар сухан ки чонон гуфт.

Кӣ гуфт, Ҳофиз аз андешаи ту омад боз?
Ман ин нагуфтаам, он кас, ки гуфт, бухтон гуфт.

* * *

Субҳдам мурғи чаман бо гули навхоста гуфт:
«Ноз кам кун, ки дар ин боғ басе чун ту шукуфт!»

Гул бихандид, ки «Аз рост наранчем, вале
Ҳеч ошиқ сухани талх ба маъшук нагуфт».

Гар тамаъ дорӣ аз он чоми мураассаъ майи лаъл,
Эй басо дур, ки ба нӯги мижаат бояд суфт.

То абад бӯи муҳаббат ба машомаш нарасад,
Ҳар кӣ хоки дари майхона ба рухсора наруфт.

Дар гулистони Ирам дӯш чу аз лутфи ҳаво
Зулфи сунбул ба насими саҳарӣ меошуфт.

Гуфтам: «Эй маснади Ҷам, чоми чаҳонбинат ку?»
Гуфт: «Афсӯс, ки он давлати бедор бихуфт».

Сухани ишқ на он аст, ки ояд ба забон,
Сокиё, май деху кӯтоҳ кун ин гуфтушунуфт,

Ашки Ҳофиз хираду сабр ба дарё андохт,
Чӣ кунад? Сӯзи ғами ишқ наёрист ниҳуфт.

* * *

Ё Раб, сабабе соз,ки ёрам ба саломат
Боз ояду бирҳонадам аз банди маломат.

Хоки раҳи он ёри сафаркарда биёред,
То чашми ҷаҳонбин кунамаш ҷойи иқомат.

Фарёд, ки аз шаш чиҳатам роҳ бибастанд
Он холу хату зулфу руху оразу қомат.

Имрӯз, ки дар дасти туам, марҳамате кун,
Фардо, ки шавам хок, ҷӣ суд ашки надомат.

Эй он ки ба тақриру баён дам занӣ аз ишқ,
Мо бо ту надорем сухан, хайру саломат!

Дарвеш, макун нола зи шамшери аҳиббо,
К-ин тоифа аз кушта ситонанд ғаромат.

Дар хирқа зан оташ, ки хама абруи соқӣ
Бармешиканад гӯшаи меҳроби имомат.

Ҳошо, ки ман аз чавру ҷафои ту бинолам,
Бедоди латифон ҳама лутф асту каромат.

Кӯтаҳ накунад баҳси сари зулфи ту Ҳофиз,
Пайваста шуд ин силсила то рӯзи қиёмат.

* * *

Эй худҳуди сабо, ба Сабо * мефиристамат,
Бигар, ки аз кучо ба кучо мефиристамат.

Ҳайф аст тоире чу ту дар хокдони ғам,
З-ин чо ба ошени вафо мефиристамат.

Дар роҳи ишқ марҳалаи курбу буъд нест,
Мебинамат аёну дуо мефиристамат.

Ҳар субҳу шом қофилае аз дуои хайр
Дар суҳбати шамолу сабо мефиристамат.

То лашкари ғамат накунад мулки дил хароб,
Чони азизи худ ба наво мефиристамат.

Эй ғоиб аз назар, ки шудӣ ҳамнишни дил,
Меғӯямат дуову сано мефиристамат.

Дар рӯи худ тафарручи сунъи Худой кун,
К-ойинаи худойнамо мефиристамат.

То мутрибон зи шавқи манат огаҳӣ диҳанд,
Қавлу ғазал ба созу наво мефиристамат.

Соқӣ, биё, ки ҳотифи ғайбам ба мужда гуфт:
«Бо дард сабр кун, ки даво мефиристамат».

Ҳофиз, суруди маҷлиси мо зикри хайри туст,
Биштоб, ҳон ки асбу қабо мефиристамат.

---

* Номи шаҳр аст, ки Билқис маликаи он буд ва Худҳуд ўро ба дӯстӣ ва байъат бо Сулаймон даъват мекунад.

* * *

Эй ғоиб аз назар, ба Худо месупорамат,
Чонам бисӯхтию ба дил дӯст дорамат.

То домани кафан накашам зери пойи хок,
Бовар макун, ки даст зи доман бидорамат.

Меҳроби абруят бинамо, то сахаргаҳе
Дасти дуо барораму дар гардан орамат.

Гар боядам шудан суйи Ҳорути Бобилӣ,
Сад гуна чодуйӣ бикунам, то биёрамат.

Хоҳам, ки пеш мирамат, эй бевафо табиб,
Бемор бозпурс, ки дар интизорамат.

Сад чӯйи об бастаам аз дида дар канор
Бар бўйи тухми меҳр, ки дар дил бикорамат.

Хунам бирехт в-аз ғами ишқам халос дод,
Миннатпазири ғамзаи ханчаргузорамат.

Мегирияму муродам аз ин сели ашкбор
Тухми муҳаббатест, ки дар дил бикорамат.

Борам деҳ аз карам суйи худ, то ба сӯзи дил
Дар пой дам ба дам гуҳар аз дида борамат.

Ҳофиз, шаробу шоҳиду риндӣ на вазъи туст,
Филчумла мекунию фуру мегузорамат.

* * *

Мири ман, хуш меравӣ, к-андар саропо мирамат,
Хуш хиромон шав, ки пеши қадди раъно мирамат.

Гуфта будӣ: «Кай бимирӣ пеши ман, таъчил чист?»
Хуш тақозо мекуни, пеши тақозо мирамат.

Ошику махмуру маҳчурам, бути соқӣ кучост?
Гӯ, ки бихромад, ки пеши сарви боло мирамат.

Он ки умре шуд, ки то беморам аз савдои ту,
Гӯ: «Нигоҳе кун, ки пеши чашми шаҳло мирамат».

Гуфтай: «Лаъли лабам ҳам дард бахшад, ҳам даво»,
Гоҳ пеши дарду гаҳ пеши мудово мирамат.

Хуш хиромон меравӣ, чашми бад аз рӯйи ту дур!
Дорам андар сар хаёли он, ки дар по мирамат.

Гарчи ҷойи Ҳофиз андар хилвати васли ту нест,
Эй ҳама ҷойи ту хуш, пеши ҳама ҷо мирамат!

* * *

Чӣ лутф буд, ки ногоҳ рашҳаи қаламат
Хуқуқи хидмати мо арза кард бар карамат.

Ба нӯги хома рақам кардаӣ саломи маро,
Ки корхонаи даврон мабод бе рақамат!

Нагӯям аз мани бедил ба саҳв кардӣ ёд,
Ки дар ҳисоби хирад нест саҳв бар қаламат.

Маро залил магардон ба шукри ин неъмат,
Ки дошт давлати сармад азизу муҳтарамат.

Биё, ки бар сари зулфат қарор хоҳам кард,
Ки гар сарам биравад, барнадорам аз қадамат.

Зи ҳоли мо дилат оғаҳ шавад, магар вақте,
Ки лола бардамат аз хоки куштағони ғамат.

Равони ташнаи моро ба чуръае дарёб,
Чу медиҳанд зулоли Хизир зи қоми Қамат.

Ҳамеша вақти ту, эй Исии сабо, хуш бод,
Ки қони Ҳофизи дилхаста зинда шуд ба дамат.

* * *

З-он ёри дилнавозам шукрест бо шикоят,
Гар нуктағони ишқӣ, хуш бишнаван ин ҳикоят.

Бемузд буду миннат, ҳар хидмате, ки кардам,
Ё Раб, мабод касро махдуми беиноят!

Риндони ташналабро обе намедиҳад кас,
Гӯйй валишиносон рафтанд аз ин вилоят.

Дар зулфи чун камандаш, эй дил, мапеч, к-он чо
Сарҳо бурида бинӣ бе чурму бе қиноят.

Чашмат ба ғамза моро хун хӯрду меписандӣ,
Қоно, раво набошад хунрезро ҳимоят.

Дар ин шаби сиёҳам гум гашт роҳи мақсуд,
Аз гӯшае бурун ой, эй кавкаби ҳидоят.

Аз ҳар тараф, ки рафтам, чуз ваҳшатам наҷфзуд,
Зинҳор аз ин биёбон в-ин роҳи бениҳоят!

Эй офтоби хубон, мечӯшад андарунам,
Як соатам бигунҷон дар сояи иноят.

Ин роҳро ниҳоят сурат кучо тавон баст,
К-аш сад ҳазор манзил беш аст дар бидоят.

Ҳарчанд бурдӣ обам, рӯй аз дарат натобам,
Ҷавр аз ҳабиб хуштар, к-аз муддаӣ риоят.

Ишқат расад ба фарёд, ар худ ба сони Ҳофиз
Қуръон зи бар бихонӣ дар чордах ривоят.

* * *

Мудомам маст медорад насими ҷаъди гесӯят,
Харобам мекунад ҳар дам фиреби чашми ҷодуят.

Пас аз чандин шикебой шабе, ё Раб, тавон дидан,
Ки шамъи дида афрӯзем дар меҳробӣ абрӯят?

Саводи лавҳи бинишро азиз аз баҳри он дорам,
Ки ҷонро нусхае бошад зи нақши холи ҳиндуят.

Ту гар хоҳӣ, ки ҷовидон ҷаҳон яксар биёрой,
Саборо гӯ, ки бардорад замоне бурқаъ аз рӯят.

В-агар расми фано хоҳӣ, ки аз олам барандозӣ,
Барафшон, то фуру резад ҳазорон ҷон зи ҳар мӯят.

Ману боди сабо мискин, ду саргардони беҳосил,
Ман аз афсуни чашмат масту ӯ аз бӯйи гесӯят.

Зихӣ ҳиммат, ки Ҳофизрост, к-аз дунёву аз уқбо
Наёяд ҳеч дар чашмаш ба ҷуз хоки сари кӯят.

* * *

Дарди моро нест дармон, алғиёс,
Ҳачри моро нест поён, алғиёс!

Дину дил бурданду қасди чон кунанд,
Алғиёс аз чаври хубон, алғиёс!

Дар баҳои бўсае чоне талаб
Мекунанд ин дилситонон, алғиёс!

Хуни мо хўрданд ин кофирдилон,
Эй мусулмонон, чӣ дармон, алғиёс!

Ҳамчу Ҳофиз рӯзу шаб бе хештан
Гаштаам сўзону гирён, алғиёс!

* * *

Туй, ки бар сари хубони кишварӣ чун тоҷ,
Сазад, агар ҳамаи дилбарон диҳандат боҷ.

Ду чашми шӯхи ту бар ҳам зада Хитову Ҳабаш,
Ба чини зулфи ту Мочину Ҳинд дода хироч.

Баёзи рӯйи ту равшан чу орази рухи рӯз,
Саводи зулфи сиёҳи ту ҳаст зулмати доҷ.

Даҳони шаҳди ту дода ривоч оби Хизир,
Лаби чу қанди ту бурд аз наботи Миср ривоч.

Аз ин мараз ба ҳақиқат шифо нахоҳам ёфт,
Ки аз ту дарди дил, эй чон, намерасад ба илоҷ.

Чаро ҳамешиканӣ, чони ман, зи сангдилӣ
Дили заиф, ки бошад ба нозукӣ чу зучоҷ?

Лаби ту Хизру даҳони ту оби ҳайвон аст,
Қади ту сарву миён мӯю бар ба ҳайати оҷ.

Фитод дар дили Ҳофиз ҳавои чун ту шаҳе,
Камина зарраи хоки дари ту будӣ қоҷ!

* * *

Агар ба мазҳаби ту хуни ошиқ аст мубоҳ,
Салоҳи мо ҳама он аст, к-он турост салоҳ.

Саводи зулфи сиёҳи ту чоъилуззулумот,
Баёзи рӯйи чу моҳи ту фолиқуласбоҳ.

Зи чини зулфи камандат касе наёфт халос,
Аз он камончаи абрӯву тири чашм наҷоҳ!

Зи дидаам шуда як чашма дар канор равон,
Ки ошино накунад дар миёни он маллоҳ.

Лаби чу оби ҳаёти ту ҳаст қуввати қон,
Вучуди хокии моро аз ўст зикри равоҳ.

Бидод лаъли лабат бўсае ба сад зорӣ,
Гирифт коми дилам з-ӯ ба сад ҳазор илҳоҳ.

Дуои қони ту вирди забони муштоқон,
Ҳамеша, то ки бувад муттасил масову сабоҳ.

Салоҳи тавбаву тақво зи мо мачӯ, Ҳофиз,
Зи ринду ошику мачнун касе наёфт салоҳ.

* * *

Дили ман дар ҳавои рӯйи фаррух
Бувад ошуфта ҳамчун мӯйи фаррух.

Ба чуз ҳиндуи зулфаш ҳеч кас нест,
Ки бархурдор шуд аз рӯйи фаррух.

Сиёҳи некбахт аст, он ки доим
Бувад ҳамрозу ҳамзонуи фаррух.

Шавад чун бед ларзон сарви озод,
Агар бинад қади дилчӯйи фаррух.

Бидеҳ, соқӣ, шароби арғавонӣ
Ба ёди наргиси ҷодуи фаррух.

Дуто шуд қоматам ҳамчун камоне,
Зи ғам пайваста чун абрӯи фаррух.

Насими мушки тоторӣ хичил кард
Шамими зулфи анбарбӯи фаррух.

Агар майли дили ҳар кас ба ҷоест,
Бувад майли дили ман сӯи фаррух.

Ғуломи ҳиммати онам, ки бошад
Чу Ҳофиз бандаву ҳиндуи фаррух.

* * *

Дӯш огаҳӣ зи ёри сафаркарда дод бод,
Ман низ дил ба бод диҳам, ҳар чӣ бод, бод!

Корам бад-он расид, ки ҳамрози худ кунам
Ҳар шом барқи ломеъу ҳар бомдод бод.

Дар чини турраи ту дили беҳифози ман
Ҳаргиз нагуфт «Маскани маълуф ёд бод».

Имрӯз қадри панди азизон шинохтам,
Ё Раб, равони носеҳи мо аз ту шод бод!

Хун шуд дилам ба ёди ту, ҳар гаҳ ки дар чаман
Банди қабои ғунчаи гул мегушод бод.

Аз даст рафта буд вучуди заифи ман,
Субҳам ба бӯйи васли ту чон боздод бод.

Ҳофиз, ниҳоди неки ту комат бароварад,
Чонҳо фидои мардуми некӯниҳод бод!

* * *

Рӯзи васли дӯстдорон ёд бод,
Ёд бод он рӯзгорон, ёд бод!

Комам аз талхии ғам чун захр гашт,
Бонги нӯши шодхорон ёд бод!

Гарчи ёрон фориғанд аз ёди ман,
Аз ман эшонро ҳазорон ёд бод!

Мубтало гаштам дар ин банду бало,
Кӯшиши он ҳақгузoron ёд бод!

Гарчи сад рӯд аст дар чашмам мудом,
Зиндарӯди Боғи Корон ёд бод!

Рози Ҳофиз баъд аз ин ногуфта монд,
Эй дареғо, роздорон ёд бод!

* * *

Чамолат офтоби ҳар назар бод!
Зи хубӣ рӯйи хубат хубтар бод!

Хумои зулфи шоҳиншаҳпаратро
Дили шоҳони олам зери пар бод!

Касе, к-ӯ бастаи зулфат набошад,
Чу зулфат дарҳаму зеру забар бод!

Диле, к-ӯ ошиқи рӯят набошад,
Ҳамеша ғарқа дар хуни чигар бод!

Буто, чун ғамзаат новак фишонад,
Дили маҷрӯҳи ман пешаш сипар бод!

Чу лаъли шаккаринат бӯса бахшад,
Мазоқи ҷони ман з-ӯ пуршакар бод!

Маро аз туст ҳар дам тоза ишқе,
Туро ҳар соате ҳусне дигар бод!

Ба ҷон муштоқи рӯи туст Ҳофиз,
Туро дар ҳоли муштоқон назар бод!

* * *

Дӣ пири майфурӯш, ки зикраш ба хайр бод,
Гуфто: «Шароб нӯшу ғами дил бибар зи ёд!»

Гуфтам: «Ба бод медиҳадам бода ному нанг»,
Гуфто: «Қабул кун сухану ҳар чӣ бод, бод!»

Суду зиёни моя чу хоҳад шудан зи даст,
Аз баҳри ин муомала ғамгин мабошу шод.

Бодат ба даст бошад, агар дил ниҳй ба ҳеч,
Дар маъразе, ки тахти Сулаймон равад ба бод.

Ҳофиз, гарат зи панди ҳақимон маломат аст,
Кӯтах кунем қисса, ки умрат дароз бод!

* * *

Сӯфӣ ар бода ба андоза хӯрад, нӯшаш бод
В-арна андешаи ин кор фаромӯшаш бод!

Он ки як чуръа май аз даст тавонад додан,
Даст бо шоҳиди мақсуд дар оғӯшаш бод!

Пири мо гуфт: «Хато бар қалами сунъ нарафт!»
Офарин бар назари поки хатопӯшаш бод!

Шоҳи туркон сухани муддаиён мешунавад,
Шарме аз мазлимаи хуни Сиёвушаш бод!

Гарчи аз кибр сухан бо мани дарвеш нагуфт,
Ҷон фидои шакарин пистаи хомӯшаш бод!

Чашмам аз ойинадорони хату холаш гашт,
Лабам аз бўсарабоёни бару дӯшаш бод!

Наргиси масти навозишкунӣ мардумдораш
Хуни ошиқ ба қадаҳ гар бихурад, нӯшаш бод!

Ба ғулумии ту машҳури ҷаҳон шуд Ҳофиз,
Ҳалқаи бандагии зулфи ту дар гӯшаш бод!

* * *

Танат ба нози табибон ниёзманд мабод!
Вучуди нозукат озурдаи газанд мабод!

Саломати ҳама офоқ дар саломати туст,
Ба ҳеч ориза шахси ту дардманд мабод!

Чамоли сурату маънӣ зи амни сиҳҳати туст,
Ки зоҳират диҷаму ботинат нажанд мабод!

Дар ин чаман чу дарояд хазон ба яғмоӣ,
Раҳаш ба сарви саҳиқомати баланд мабод!

Дар он бисот, ки хусни ту чилва оғозад,
Маҷоли таънаи бадбину бадписанд мабод!

Ҳар он ки рӯи чу моҳат ба чашми бад бинад,
Бар оташи ту ба ҷуз ҷони ӯ сипанд мабод!

Шифо зи гуфтаи шаккарфишони Ҳофиз ҷӯй,
Ки ҳоҷатат ба илоҷи гулобу қанд мабод!

* * *

Хусни ту ҳамеша дар фузун бод!
Рӯят ҳамасола лолагун бод!

Андар сари мо хаёли ишқат
Ҳар рӯз, ки бод, дар фузун бод!

Ҳар сарв, ки дар чаман барояд,
Дар хидмати қоматат нигун бод!

Чашме, ки на фитнаи ту бошад,
Чун гавҳари ашк ғарқи хун бод!

Чашми ту зи баҳри дилрабой
Дар кардани сеҳр зуфунун бод!

Ҳар чо ки дилест, дар ғами ту
Бесабуру қарору бесукун бод!

Қадди ҳама дилбарони олам
Пеши алифи қадат чу нун бод!

Ҳар дил, ки зи ишқи туст хоӣ,
Аз ҳалқаи васли ту бурун бод!

Лаъли ту, ки ҳаст чони Ҳофиз,
Дур аз лаби мардумони дун бод!

* * *

Хусраво, гӯи фалак дар хамаи чавғони ту бод!
Соҳати кавну макон арсаи майдони ту бод!

Зулфи хотуни зафар шефтаи парчами туст,
Дидаи фатҳи абад ошиқи ҷавлони ту бод!

Эй ки иншои Уторид сифати шавкати туст,
Ақли кул чоқари туғроқаши девони ту бод!

Тирази чилваи тӯбо қадӣ чун сарви ту шуд,
Ғайрати хулди барин соҳати бустони ту бод!

На ба танҳо ҳаявоноту набототу ҷамод,
Ҳар чӣ дар олами амр аст, ба фармони ту бод!

* * *

Дерест, ки дилдор паёме нафиристод,
Нанвишт саломею каломе нафиристод.

Сад нома фиристодаму он шоҳи саворон
Пайке надавониду саломе нафиристод.

Сӯи мани ваҳшисифати ақрамида
Оҳуравише, кабкхироме нафиристод.

Донист, ки хоҳад шуданам мурғи дил аз даст
В-аз он хати чун силсила доме нафиристод.

Фарёд, ки он соқии шаккарлаби сармаст
Донист, ки махмураму чоме нафиристод.

Чандон ки задам лофи каромоту мақомот,
Ҳечам хабар аз ҳеч мақоме нафиристод.

Ҳофиз, баадаб бош, ки вохост набошад,
Гар шоҳ паёме ба ғулуме нафиристод.

* * *

Пиронасарам ишқи ҷавонӣ ба сар афтод
В-он роз, ки дар дил бинихуфтам, бадар афтод.

Аз роҳи назар мурғи дилам гашт ҳавогир,
Эй дида, ниғаҳ кун, ки ба доми кӣ дарафтод?

Дардо, ки аз он оҳуи мушкини сияҳчашм
Чун нофа базе хуни дилам дар чигар афтод.

Аз раҳгузари хоки сари кӯи шумо буд,
Ҳар нофа, ки дар дасти насими сахар афтод.

Мижгони ту то теғи чаҳонгир баровард,
Бас куштаи дилзинда, ки бар якдигар афтод.

Бас таҷриба кардем дар ин дайри мукофот,
Бо дурдкашон ҳар кӣ дарафтод, барафтод.

Гар чон бидихад, санги сияҳ лаъл нагардад,
Бо тинати аслӣ чӣ кунад, – бадгуҳар афтод.

Ҳофиз, ки сари зулфи бутон дасткашаш буд,
Бас турфа ҳарифест, к-аш акнун ба сар афтод.

* * *

Акси рӯи ту чу дар ойинаи чом афтод,
Ориф аз хандаи май дар тамаъи хом афтод.

Ҳусни рӯи ту ба як ҷилва, ки дар ойина кард,
Ин ҳама нақш дар ойинаи авҳом афтод.

Ин ҳама акси маю нақши нигорин, ки намуд,
Як фурӯғи руҳи соқист, ки дар чом афтод.

Ғайрати ишқ забони ҳама хосон бибурид,
К-аз кучо сирри ғамаш дар даҳани ом афтод?

Ман зи масҷид ба харобот на худ афтодам,
Инам аз аҳди азал ҳосили фарҷом афтод.

Чӣ кунад, к-аз пайи даврон наравад чун паргор,
Ҳар кӣ дар доираи гардиши айём афтод.

Дар хамаи зулфи ту овехт дил аз чоҳи занаш,
Оҳ, к-аз чоҳ бурун омаду дар дом афтод.

Он шуд, эй хоча, ки дар савмаа бозам бинӣ,
Кори мо бо рухи соқию лаби чом афтод.

Зери шамшери ғамаш рақсунон бояд рафт,
К-он ки шуд куштаи ӯ, нексаранҷом афтод.

Ҳар дамаш бо мани дилсӯхта лутфе дигар аст,
Ин гадо бин, ки чӣ шоистаи инъом афтод.

Сӯфиён чумла ҳарифанду назарбоз, вале
З-ин миён Ҳофизи дилсӯхта бадном афтод.

* * *

Он ки рухсори туро ранги гули насрин дод,
Сабру ором тавонад ба мани мискин дод.

В-он ки гесӯи туро расми татовул омӯхт,
Ҳам тавонад карамаш доди мани ғамгин дод.

Ман ҳамон рӯз зи Фарҳод тамаъ бибридам,
Ки инони дили шайдо ба лаби Ширин дод.

Ганчи зар гар набувад, ганчи қаноат боқист,
Он ки он дод ба шоҳон, ба гадоён ин дод.

Хуш арӯсест чаҳон аз раҳи сурат, лекин
Ҳар кӣ пайваст бад-ӯ, умри худаш ковин дод.

Баъд аз ин дасти ману домани сарву лаби чӯй,
Хоса акнун, ки сабо муждаи фарвардин дод.

Дар кафи ғуссаи даврон дили Ҳофиз хун шуд,
Аз фироқи рухат, эй Хоча Қавомуддин, дод!

* * *

Бунафша дӯш ба гул гуфту хуш нишоне дод,
Ки «тоби ман ба чаҳон турраи фалоне дод».

Дилам хизонаи асрор буду дасти қазо
Дараш бибасту калидаш ба дилситоне дод.

Шикастатор ба даргоҳат омадам, ки табиб
Ба мӯмиёии лутфи туам нишоне дод.

Танаш дурусту дилаш шод боду хотир хуш,
Ки даст додашу ёрии нотавоне дод.

Бирав, муолиҷаи худ кун, эй насихатгӯ,
Шаробу шоҳиди ширин киро зиёне дод?

Гузашт бар мани мискину бо рақибон гуфт:
Дареғ, Ҳофизи мискини ман, чӣ қоне дод.

* * *

Шаробу айши ниҳон чист? Кори бебунёд,
Задем бар сафи риндону ҳар чӣ бодо, бод!

Гиреҳ зи дил бикушо в-аз сипеҳр ёд макун,
Ки фикри ҳеч муҳандис чунин гиреҳ нагшод.

Зи инқилоби замона аҷаб мадор, ки чарх
Аз ин фасона ҳазорон ҳазор дорад ёд.

Қадаҳ ба шарти адаб гир, з-он ки таркибаш
Зи косаи сари Ҷамшеду Баҳман асту Қубод.

Кӣ оғаҳ аст, ки Ковусу Кай кучо рафтанд?
Кӣ воқиф аст, ки чун рафт тахти Ҷам бар бод?

Зи хасрати лаби Ширин ханӯз мебинам,
Ки лола медамад аз хуни дидаи Фарҳод.

Магар, ки лола бидонист бевафоии даҳр,
Ки то бизоду бишуд, чоми май зи каф нанҳод.

Биё, биё, ки замоне зи май хароб шавем,
Магар расем ба ганҷе дар ин харобобод.

Намедиханд иҷозат маро ба сайру сафар
Насими боди Мусаллову оби Рукнобод.

Қадаҳ магир чу Ҳофиз, магар ба нолаи чанг,
Ки бастаанд бар абрешими тараб дили шод!

* * *

Ҳумои авчи саодат ба доми мо афтад,
Агар туро гузаре бар мақоми мо афтад.

Ҳубобвор барандозам аз нишот кулоҳ,
Агар зи рӯи ту аксе ба чоми мо афтад.

Шабе, ки моҳи мурод аз уфуқ шавад толеъ,
Бувад, ки партави нуре ба боми мо афтад.

Ба боргоҳи ту чун бодро набошад бор,
Кай иттифоқи маҷоли саломи мо афтад?

Чу чон фидои лабаш шуд, хаёл мебастам,
Ки қатрае зи зулолаш ба коми мо афтад.

Хаёли зулфи ту гуфто, ки «Чон васила масоз,
К-аз ин шикор фаровон ба доми мо афтад!»

Ба ноумедӣ аз ин дар марав, бизан фоле,
Бувад, ки қуръаи давлат ба номи мо афтад.

Зи хоки кӯи ту ҳар гаҳ ки дам занад Ҳофиз,
Насими гулшани ҷон дар машоми мо афтад.

* * *

Дарахти дӯстӣ биншон, ки коми дил ба бор орад,
Ниҳоли душманӣ баркан, ки ранҷи бешумор орад.

Чу меҳмони хароботӣ, баиззат бош бо риндон,
Ки дарди сар кашӣ, ҷоно, гарат мастӣ хумор орад.

Шаби суҳбат ғанимат дон, ки баъд аз рӯзгори мо
Басе гардиш кунад гардун, басе лайлу наҳор орад.

Аморидори Лайлиро, ки маҳди моҳ дар ҳукм аст,
Худоро, дар дил андозаш, ки бар Маҷнун гузор орад.

Баҳори умр хоҳ, эй дил, в-агарна ин чаман ҳар сол
Чу насрин сад гул орад бору чун булбул ҳазор орад.

Худоро, чун дили решаи қароре баст бо зулфаш,
Бифармо лаъли нӯширо, ки зудаш бо қарор орад.

Дар ин боғ ар Худо хоҳад, дигар пиронасар Ҳофиз
Нишинад бар лаби ҷӯеву сарве дар канор орад.

* * *

Касе, ки ҳусни хати дӯст дар назар дорад,
Муҳаққақ аст, ки ӯ ҳосили басар дорад.

Чу хома дар раҳи фармони ӯ сари тоат
Ниҳодаем, магар ӯ ба теғ бардорад.

Касе ба васли ту чун шамъ ёфт парвона,
Ки зери теғи ту ҳар дам саре дигар дорад.

Ба пойбӯси ту дасти касе расид, ки ӯ
Чу остона бад-ин дар ҳамеша сар дорад.

Зи зуҳди хушк малулам, кучост бодаи ноб,
Ки бӯйи бода мудомам димоғ тар дорад.

Зи бода ҳечат агар нест, ин на бас, ки туро
Даме зи васвасаи ақл беҳабар дорад?!

Касе, ки аз раҳи тақво қадам бурун наниҳод,
Ба азми майкада акнун раҳи сафар дорад.

Дили шикастаи Ҳофиз ба хок хоҳад бурд,
Чу лола доғи ҳавое, ки дар чигар дорад.

* * *

Дили мо ба даври рӯят зи чаман фароғ дорад,
Ки чу сарв пойбанд асту чу лола доғ дорад.

Сари мо фурӯ наояд ба камони абруи кас,
Ки даруни гӯшагирон зи ҷаҳон фароғ дорад.

Зи бунафша тоб дорам, ки зи зулфи ӯ занад дам,
Ту сиёҳи камбаҳо бин, ки ҷӣ дар димоғ дорад!

Ба чаман хирому бингар бари тахти гул, ки лола
Ба надими шоҳ монад, ки ба каф аёғ дорад.

Шаби зулмату биёбон, ба кучо тавон расидан?
Магар он ки шамъи рӯят ба раҳам чароғ дорад.

Ману шамъи субҳгоҳӣ, сазад, ар ба ҳам бигирйем,
Ки бисӯхтему аз мо бути мо фароғ дорад.

Сазадам чу абри баҳман, ки бар ин чаман бигирям,
Тарабошёнӣ булбул бинигар, ки зоғ дорад.

Сари дарси ишқ дорад дили дардманди Ҳофиз,
Ки на хотири тамошо, на ҳавои боғ дорад.

* * *

Он кас, ки ба даст ҷом дорад,
Султони Чам мудом дорад.

Обе, ки Хизир ҳаёт аз ӯ ёфт,
Дар майкада ҷӯ, ки ҷом дорад.

Сарриштаи ҷон ба ҷом бигзор,
К-ин ришта аз ӯ низом дорад.

Мову маю зоҳидону тақво,
То ёр сари кадом дорад.

Берун зи лаби ту соқие нест,
Дар давр касе, ки ком дорад.

Наргис ҳама шеваҳои мастӣ
Аз чашми хушат ба вом дорад.

Зикри руху зулфи ту диламро
Вирдест, ки субҳу шом дорад.

Бар синаи реши дардмандон
Лаълат намаке тамом дорад.

Дар ҷоҳи зақан чу Ҳофиз, эй ҷон,
Ҳусни ту дусад ғулом дорад.

* * *

Диле, ки айбнамоясту чоми Чам дорад,
Зи хотаме, ки даме гум шавад, чӣ ғам дорад?

Ба хатту холи гадоён мадеҳ хазиначи дил,
Ба дасти шоҳваше деҳ, ки муҳтарам дорад.

На ҳар дарахт таҳаммул кунад ҷафои хазон,
Ғуломи ҳиммати сарвам, ки ин қадам дорад.

Расид мавсими он, к-аз тараб чу наргиси маст
Ниҳад ба пойи қадах, ҳар кӣ шаш дирам дорад.

Зар аз баҳои май акнун, чу гул дарег мадор,
Ки ақли кул ба садат айб муттаҳам дорад.

Зи сирри ғайб кас огоҳ нест, қисса махон,
Кадам маҳрами дил раҳ дар ин ҳарам дорад?

Дилам, ки лофи таҷарруд задӣ, кунун сад шуғл
Ба бӯйи зулфи ту бо боди субҳдам дорад.

Муроди дил зи кӣ пурсам, ки нест дилдоре,
Ки чилваи назару шеваи карам дорад.

Зи ҷайби хирқачи Ҳофиз, чӣ тарф битвон баст,
Ки мо самад талабидему ӯ санам дорад.

* * *

Буте дорам, ки гирди гул зи сунбул соябон дорад,
Баҳори оразаш хатте ба хуни арғавон дорад.

Ғубори хат бипӯшонид хуршеди руҳаш, ё Раб,
Бақои ҷовидонаш деҳ, ки ҳусни ҷовидон дорад.

Чу ошиқ мешудам, гуфтам, ки «Бурдам гавҳари мақсуд»,
Надонистам, ки ин дарё чӣ мавҷи хунфишон дорад.

Зи чашмат чон нашоёд бурд, к-аз ҳар сӯ, ки мебинам,
Камин аз гӯшае кардасту тир андар камон дорад.

Чу доми турра афшонад зи гарди хотири ушшоқ,
Ба ғаммози сабо гӯяд, ки рози мо ниҳон дорад.

Бияфшон чуръае бар хоку ҳоли аҳли дил бишнав,
Ки аз Чамшеду Кайхусрав фаровон достон дорад.

Чу дар рӯят бихандад гул, машав дар домаш, эй булбул,
Ки бар гул эътимодест нест, гар ҳусни чаҳон дорад.

Худоро, доди ман бистон аз ӯ, эй шаҳнаи мачлис,
Ки май бо дигаре хӯрдасту бо ман сар гарон дорад.

Ба фитрок ар хамебандӣ, Худоро, зуд сайдам кун,
Ки офатҳост дар таъхиру толибро зиён дорад.

Зи сарви қадди дилчӯят макун маҳрум чашмамро,
Бад-ин сарчашмааш биншон, ки хуш обе равон дорад.

Зи хавфи ҳаҷрам эмин кун, агар уммеди он дорӣ,
Ки аз чашми бадандешон Худоят дар амон дорад.

Чӣ узри бахти худ гӯям, ки он айёри шахрошӯб
Ба талхӣ кушт Ҳофизрову шаккар дар даҳон дорад.

* * *

Ҳар он, к-ӯ хотири мачмӯъу ёри нозанин дорад,
Саодат ҳамдами ӯ гашту давлат ҳамнишин дорад.

Ҳарими ишкро даргаҳ бәсе болотар аз ақл аст,
Касе он остон бӯсад, ки чон дар остин дорад.

Даҳони тангу ширинаш магар муҳри Сулаймон аст,
Ки нақши хотами лаълаш чаҳон зери нигин дорад?

Лаби лаълу хати мушкин, чу онаш ҳасту инаш ҳаст,
Бинозам дилбари худро, ки ҳуснаш ону ин дорад.

Ба хорӣ мангар, эй мунъим, заифону наҳифонро,
Ки садри мачлиси ишрат гадои раҳнишин дорад.

Чу бар рӯи замин бошӣ, тавоноӣ ғанимат дон,
Ки даврон нотавониҳо бәсе зери замин дорад.

Балогардони чону тан дуои мустамандон аст,
Кӣ бинад хайр аз он хирман, ки нанг аз хӯшачин дорад?

Сабо аз ишқи ман рамзе бигӯ бо он шаҳи хубон,
Ки сад Чамшеду Кайхусрав ғуломи камтарин дорад.

В-агар гӯяд: «Намехоҳам чу Ҳофиз ошиқе муфлис»,
Бигӯедаш, ки «Султоне гадое ҳамнишин дорад».

* * *

Ҳар он ки чониби аҳли Худо ниғаҳ дорад,
Худош дар ҳама ҳол аз бало ниғаҳ дорад!

Ҳадиси дӯст нагӯям, магар ба ҳазрати дӯст,
Ки ошно сухани ошно ниғаҳ дорад.

Дило, маош чунон кун, ки гар билағзад пой,
Фариштаат ба ду дасти дуо ниғаҳ дорад.

Гарат ҳавост, ки маъшук нагсилад паймон,
Нигоҳ дор сари ришта, то ниғаҳ дорад.

Сабо, дар он сари зулф ар дили маро бинӣ,
Зи рӯйи лутф бигӯяш, ки чо ниғаҳ дорад.

Чу гуфтамаш, ки диламро нигоҳ дор, чӣ гуфт:
Зи дасти банда чӣ хезад, Худо нигоҳ дорад.

Сару зару дилу чонам фидои он ёре,
Ки ҳаққи суҳбати меҳру вафо ниғаҳ дорад.

Губори роҳгузорат кучост, то Ҳофиз
Ба ёдгори насими сабо ниғаҳ дорад?!

* * *

Он ки аз сунбули ӯ ғолия тобе дорад,
Боз бо дилшудагон нозу итобе дорад.

Аз сари куштаи худ мегузарад ҳамчун бод,
Чӣ тавон кард, ки умр асту шитобе дорад.

Моҳи хуршеднамояш зи паси пардаи зулф
Офтобест, ки дар пеш саҳобе дорад.

Чашми ман кард ба ҳар гӯша равон сели сиришк,
То саҳисарви туро тозатар обе дорад.

Ғамзаи шӯҳи ту хунам ба хато мерезад,
Фурсаташ бод, ки хуш фикри савобе дорад.

Оби ҳайвон агар ин аст, ки дорад лаби дӯст,
Равшан аст ин, ки Хизир баҳра саробе дорад.

Чашми махмури ту дорад зи дилам қасди чигар,
Турки мастест, магар майли кабобе дорад?!

Ҷони бемори маро нест зи ту рӯйи суол,
Эй хуш он хаста, ки аз дӯст ҷавобе дорад.

Кай кунад сӯйи дили хастаи Ҳофиз назаре
Чашми масташ, ки ба ҳар гӯша харобе дорад?

* * *

Шоҳид он нест, ки мӯеву миёне дорад,
Бандаи талъати он бош, ки оне дорад.

Шеваи хуру парӣ гарчи латиф аст, вале
Хубӣ он асту латофат, ки фалоне дорад.

Чашмаи чашми маро, эй гули хандон, дарёб,
Ки ба уммеди ту хуш оби равоне дорад.

Гӯи хубӣ кӣ барад аз ту, ки хуршед он ҷо
На саворест, ки дар даст иноне дорад.

Дилнишон шуд суханам, то ту қабулаш кардӣ,
Оре, оре, сухани ишқ нишоне дорад.

Хами абрӯи ту дар санъати тирандозӣ
Бурда аз дасти ҳар он кас, ки камоне дорад.

Дар рахи ишқ нашуд кас ба яқин маҳрами роз,
Ҳар касе бар ҳасаби фикр гумоне дорад.

Бо хароботнишинон зи каромот малоф,
Ҳар сухан вақтею ҳар нукта маконе дорад.

Мурғи зирак назанад дар чаманаш пардасарой,
Ҳар баҳоре, ки ба дунбола хазоне дорад.

Муддаӣ, гӯ, луғазу нукта ба Ҳофиз мафурӯш,
Килки мо низ забонею баёне дорад?

* * *

Мутриби ишқ ачаб созу навое дорад,
Нақши ҳар нағма, ки зад, роҳ ба чое дорад.

Олам аз нолаи ушшоқ мабодо холӣ,
Ки хуш оҳангу фараҳбахш ҳавое дорад!

Пири дурдикаши мо, гарчи надорад зару зӯр,
Хуш атобахшу хатопӯш Худое дорад.

Мухтарам дор дилам, к-ин магаси қандпараст,
То ҳавохоҳи ту шуд, фарри ҳумое дорад.

Аз адолат набувад дур, гараш пурсад хол
Подшоҳе, ки ба ҳамсоя гадое дорад.

Ашки хунин бинамудам ба табибон, гуфтанд:
«Дарди ишқ асту чигарсӯз давое дорад».

Ситам аз ғамза маёмӯз, ки дар мазҳаби ишқ
Ҳар амал ачрею ҳар карда чазое дорад.

Нағз гуфт он бути тарсобачаи бодапараст:
«Шодии рӯи касе хур, ки сафое дорад».

Хусраво, Ҳофизи даргоҳнишин фотиҳа хонд
В-аз забони ту таманоӣ дуое дорад.

* * *

Чон бе чамоли чонон майли чаҳон надорад,
Ҳар кас, ки ин надорад, ҳаққо, ки он надорад.

Бо ҳеч кас нишоне з-он дилситон надидам,
Ё ман хабар надорам, ё ӯ нишон надорад.

Ҳар шабнаме дар ин раҳ сад баҳри оташин аст,
Дардо, ки ин муаммо шарҳу баён надорад.

Сарманзили фароғат натвон зи даст додан,
Эй сорвон, фурӯ каш, к-ин раҳ карон надорад.

Чанги хамидақомат мехонадат ба ишрат,
Бишнава, ки панди пирон ҳечат зиён надорад.

Эй дил, тариқи риндӣ аз муҳтасиб биёмӯз,
Маст асту дар ҳақи ӯ кас ин гумон надорад.

Аҳволи ганчи Қорун, к-айём дод бар бод,
Дар гӯши дил фурӯ хон, то зар ниҳон надорад.

Гар худ рақиб шамъ аст, асрор аз ӯ бипӯшон,
К-он шӯхи сарбурида банди забон надорад.

Кас дар чаҳон надорад як банда ҳамчу Ҳофиз,
Зеро ки чун ту шоҳе кас дар чаҳон надорад.

* * *

Равшани талъати ту моҳ надорад,
Пеши ту гул равнақи гиёҳ надорад.

Гӯшаи абрӯи туст манзили чонам,
Хуштар аз ин гӯша подшоҳ надорад.

То чї кунад бо рухи ту дуди дили ман,
Ойина, донї, ки тоби оҳ надорад.

Шӯхии наргис нигар, ки пеши ту бишкуфт,
Чашмдарида адаб нигоҳ надорад.

Дидаму он чашми дилсияҳ, ки ту дорї
Чониби ҳеч ошно нигоҳ надорад.

Ратли гаронам дех, эй муриди харобот,
Шодии шайхе, ки хонақоҳ надорад.

Хун хуру хомуш нишин, ки он дили нозук
Тоқати фарёди додхоҳ надорад.

Гӯ, бираву остин ба хуни чигар шӯй,
Ҳар кї дар ин остона роҳ надорад.

Не ман танҳо кашам татовули зулф,
Кист, ки ӯ доғи он сиёҳ надорад?!

Ҳофиз агар сачдаи ту кард, макун айб,
Кофири ишқ, эй санам, гуноҳ надорад.

* * *

Агар на бода ғами дил зи ёди мо бибарад,
Нихеби ҳодиса бунёди мо зи ҷо бибарад.

Агар на ақл ба мастї фурӯ кашад лангар,
Чї гуна киштї аз ин вартаи бало бибарад?

Фиғон, ки бо ҳама кас ғоибона бохт фалак.
Ки кас набуд, ки дасте аз ин дағо бибарад?

Гузор бар зулумот аст, Хизри роҳе ку?
Мабод, к-оташи маҳрумӣ оби мо бибарад.

Дили заифам аз он мекашад ба тарфи чаман,
Ки ҷон зи марг ба бемории сабо бибарад.

Табиби ишқ манам, бода деҳ, ки ин маъҷун
Фароғат ораду андешаи хато бибарад.

Бисӯхт Ҳофизи кас ҳоли ӯ ба ёр нагуфт,
Магар насим паёме, Худойро, бибарад.

* * *

Нест дар шаҳр нигоре, ки дили мо бибарад,
Баҳтам ар ёр шавад, раҳтам аз ин ҷо бибарад.

Ку ҳарифе каши сармаст, ки пеши карамаш
Ошиқи сӯхтадил номи таманно бибарад.

Боғбоно, зи хазон беҳабарат мебинам,
Оҳ аз он рӯз, ки бодат гули раъно бибарад!

Раҳзани даҳр нахуфтаст, машав эмин аз ӯ,
Агар имрӯз набурдаст, ки фардо бибарад.

Дар хаёл ин ҳама луъбат ба ҳавас мебозам,
Бу, ки соҳибназаре номи тамошо бибарад.

Илму фазле, ки ба чил сол дилам чамъ овард,
Тарсам, он наргиси мастона ба яғмо бибарад.

Бонги гове чӣ садо боздихад, ишва маҳар,
Сомирӣ кист, ки даст аз яди байзо бибарад?

Чоми миноии май садди раҳи тангдилист,
Манеҳ аз даст, ки сели ғамат аз чо бибарад.

Роҳи ишқ арчи камингоҳи камондорон аст,
Ҳар кӣ доништа равад, сарфа зи аъдо бибарад.

Ҳофиз, ар чон талабад ғамзаи мастонаи ёр,
Хона аз ғайр бипардозу биҳил, то бибарад.

* * *

Саҳар булбул ҳикоят бо сабо кард,
Ки ишқи рӯи гул бо мо чиҳо кард?

Аз он ранги рухам хун дар дил андохт
В-аз ин гулшан ба хорам мубтало кард.

Ғуломи ҳиммати он нозанинам,
Ки кори хайр бе рӯю риё кард.

Ман аз бегонагон дигар наанолам,
Ки бо ман ҳар чӣ кард, он ошно кард.

Ғар аз султон тамаъ кардам, хато буд
В-ар аз дилбар вафо ҷустам, ҷафо кард.

Хушаш бод он насими субҳгоҳӣ,
Ки дарди шабнишиноро даво кард.

Ниқоби гул кашиду зулфи сунбул,
Гиреҳбанди қабои ғунча во кард.

Ба ҳар сӯ булбули ошиқ дар афғон,
Танаъум аз миён боди сабо кард.

Башорат бар ба кӯи майфурӯшон,
Ки Ҳофиз тавба аз зухди риё кард.

Вафо аз хоҷагони шаҳр бо ман
Камоли давлату дин Булвафо кард.

* * *

Биё, ки турки фалак хони рӯза ғорат кард,
Ҳилоли ид ба даври қадаҳ ишорат кард.

Савоби рӯзаву ҳаҷчи қабул он кас бурд,
Ки хоки майкадаи ишқро зиёрат кард.

Мақоми аслии мо гӯшаи харобот аст,
Худош хайр диҳод, он ки ин иморат кард.

Баҳои бодаи чун лаъл чист? Ҷавҳари ақл,
Биё, ки суд касе бурд, к-ин тичорат кард.

Намоз дар хамаи он абрувони меҳробӣ
Касе кунад, ки ба хуни чигар таҳорат кард.

Фиғон, ки наргиси чаммоши шайхи шаҳр имрӯз
Назар ба дурдкашон аз сари ҳақорат кард.

Ба рӯйи ёр назар кун, зи дида миннат дор,
Ки кордида назар аз сари басорат кард.

Ҳадиси ишқ зи Ҳофиз шунав, на аз воиз,
Агарчи санъати бисёр дар иборат кард.

* * *

Ба оби равшани май орифе таҳорат кард,
Алассабоҳ, ки майхонаро зиёрат кард.

Ҳамин ки сағари заррини хур ниҳон гардид,
Ҳилоли ид ба даври қадаҳ ишорат кард.

Хушо намозу ниёзи касе, ки аз сари дард
Ба оби дидаву хуни чигар таҳорат кард.

Имомхоҷа, ки будаш сари намози дароз,
Ба хуни духтари раз хирқаро қисорат кард.

Дилам зи ҳалқаи зулфаш ба ҷон харид ошӯб,
Чӣ суд дид, надонам, ки ин тичорат кард.

Агар имоми ҷамоат талаб кунад имрӯз,
Хабар диҳед, ки Ҳофиз ба май таҳорат кард.

* * *

Сӯфӣ ниҳод дому сари ҳуққа боз кард,
Бунёди макр бо фалаки ҳуққабоз кард.

Бозии чарх бишканадаш байза дар кулоҳ,
Зеро ки арзи шуъбада бо аҳли роз кард.

Соқӣ, биё, ки шоҳиди раънои сӯфиён
Дигар ба чилва омаду оғози ноз кард.

Ин мутриб аз кучост, ки сози «Ироқ» сохт
В-оҳанги «Бозгашт» ба «Роҳ»-и «Ҳичоз» кард.

Эй дил, биё, ки мо ба паноҳи Худо равем,
З-онч остини кӯтаҳу дасти дароз кард.

Санъат макун, ки ҳар кӣ муҳаббат на рост бохт,
Ишқаш ба рӯи дил дари маънӣ фароз кард.

Фардо, ки пешгоҳи ҳақиқат шавад падида,
Шарманда раҳраве, ки амал бар маҷоз кард.

Эй кабки хушхиром, кучо меравӣ, биист!
Ғарра машав, ки гурбаи зоҳид намоз кард.

Ҳофиз, макун маломати риндон, ки дар азал
Моро Худо зи зуҳди риё бениёз кард.

* * *

Булбуле хуни диле хӯрду гуле ҳосил кард,
Боди ғайрат ба садаш хор парешондил кард.

Тӯтиеро ба хаёли шакаре дил хуш буд,
Ногаҳаш сели фано нақши амал ботил кард.

Қурратулайни ман – он меваи дил ёдаш бод,
Ки чӣ осон бишуду кори маро мушқил кард.

Сорвон, бори ман афтод, Худоро, мададе,
Ки умеди карамам ҳамраҳи ин маҳмил кард.

Рӯи хокию нами чашми маро хор мадор,
Чархи фирӯза тарабхона аз ин каҳгил кард.

Оҳу фарёд, ки аз чашми ҳасуди маҳи чарх
Дар лаҳад моҳи камонабруи ман манзил кард.

Назадӣ шоҳруху фавт шуд имкон, Ҳофиз,
Чӣ кунам, бозии айём маро ғофил кард.

* * *

Чу бод азми сари кӯйи ёр хоҳам кард,
Нафас ба бӯйи хушаш мушкбор хоҳам кард.

Ба ҳарза бе маю маъшуқ умр мегузарад,
Батолатам бас, аз имрӯз кор хоҳам кард.

Ҳар оби рӯй, ки андӯхтаи зи донишу дин,
Нисори хоки раҳи он нигор хоҳам кард.

Чу шамъи субҳдамам шуд зи меҳри ӯ равшан,
Ки умр дар сари ин қору бор хоҳам кард.

Ба ёди чашми ту худро хароб хоҳам сохт,
Биной аҳди қадим устувор хоҳам кард.

Сабо кучост, ки ин ҷони хунгирифта чу гул
Фидои накҳати гесӯйи ёр хоҳам кард.

Нифоку зарқ набахшад сафои дил, Ҳофиз,
Тариқи риндию ишқ ихтиёр хоҳам кард.

* * *

Даст дар ҳалқаи он зулфи дуто натвон кард,
Тақя бар аҳди туву боди сабо натвон кард.

Он чӣ саъйест, ман андар талабат бинмоям,
Ин қадар ҳаст, ки тағйири қазо натвон кард.

Домани дӯст ба сад хуни дил афтод ба даст,
Ба фусӯсе, ки кунад, ҳасм раҳо натвон кард.

Оразашро ба масал моҳи фалак натвон гуфт,
Нисбати дӯст ба ҳар бесарупо натвон кард.

Сарвболои ман он гаҳ, ки дарояд ба самоъ,
Чӣ маҳал чомаи чодро, ки қабо натвон кард.

Назари пок тавонад руҳи чонон дидан,
Ки дар ойина назар чуз ба сафо натвон кард.

Мушкили ишқ на дар ҳавсалаи дониши мост,
Ҳалли ин нукта бад-ин фикри хато натвон кард.

Ғайратам кушт, ки маҳбуби чаҳонӣ, лекин
Рӯзу шаб арбада бо халқи Худо натвон кард.

Ман чӣ гӯям, ки туро нозукии табъи латиф
То ба ҳаддест, ки оҳиста дуо натвон кард.

Ба чуз абрӯи ту меҳробӣ дили Ҳофиз нест,
Тоати ғайри ту дар мазҳаби мо натвон кард.

* * *

Дил аз ман бурду рӯй аз ман ниҳон кард,
Худоро, бо кӣ ин бозӣ тавон кард?

Шаби танҳоиям дар қасди чон буд,
Хаёлаш лутфҳои бекарон кард.

Чаро чун лола хуниндил набошам,
Ки бо мо нарғиси ӯ сар гарон кард.

Киро гӯям, ки бо ин дарди чоносӯз
Табибам қасди чони нотавон кард?

Бад-он сон сӯхт чун шамъам, ки бар ман
Суруҳӣ гиряву барбат фиғон кард.

Сабо, гар чора дорӣ, вақт вақт аст,
Ки дарди иштиёқам қасди чон кард.

Миёни меҳрубонон кай тавон гуфт,
Ки ёри мо чунин гуфту чунон кард?

Адӯ бар чони Ҳофиз он накардӣ,
Ки тири чашми он абрӯкамон кард.

* * *

Ёд бод, он ки зи мо вақти сафар ёд накард,
Ба видеое дили ғамдидаи мо шод накард.

Он чавонбахт, ки мезад рақами хайру қабул,
Бандаи пир, надонам, зи чӣ озод накард?

Коғазинчома ба хуноб бишӯям, ки фалак
Раҳнамуним ба пойи алами дод накард.

Дил ба уммеди садое, ки магар дар ту расад,
Нолаҳо кард дар ин кӯҳ, ки Фарҳод накард.

Соя то боз гирифтӣ зи чаман, мурғи сахар
Ошён дар шикани турраи шамшод накард.

Шояд, ар пайки сабо аз ту биёмӯзад кор,
З-он ки чолоктар аз ин ҳаракат бод накард.

Килки машшотаи сунъаш накашад нақши мурод,
Ҳар кӣ иқрор бад-ин хусни худодод накард.

Мутрибо, парда бигардону бизан роҳи «Ирок»,
Ки бад-ин роҳ бишуд ёру зи мо ёд накард.

Ғазалиёти ироқист суруди Ҳофиз,
Кӣ шунид ин «Раҳ»-и дилсӯз, ки фарёд накард?!

* * *

Дилбар бирафту дилшудагонро хабар накард,
Ёди ҳарифи шахру рафиқи сафар накард.

Ё бахти ман тариқи мурувват фурӯ гузошт,
Ё ӯ ба шохроҳи тариқат гузар накард.

Гуфтам магар ба гиря дилаш меҳрубон кунам,
Чун сахт буд, дар дили сангаш асар накард.

Шӯхӣ макун, ки мурғи дили беқарори ман
Савдои доми ошиқӣ аз сар бадар накард.

Ҳар кас, ки дид рӯи ту, бўсид чашми ман,
Коре, ки кард дидаи ман, бе назар накард.

Ман истода, то кунамаш ҷон фидо чу шамъ,
Ў худ гузар ба мо чу насими саҳар накард.

* * *

Рӯ бар раҳаш ниҳодаму бар ман гузар накард,
Сад лутф чашм доштаму як назар накард.

Сели сиришки мо зи дилаш кин бадар набурд,
Дар санги хора қатраи борон асар накард.

Ё Раб, ту он ҷавони диловар нигоҳ дор,
К-аз тири оҳи гӯшанишинон ҳазар накард.

Моҳию мурғ дӯш зи афғони ман нахуфт
В-он шӯхдида бин, ки сар аз хоб бар накард.

Ман хостам, ки мирамаш андар қадам чу шамъ,
Ў худ гузар ба мо чу насими саҳар накард.

Чоно, кадом сангдили бекифоят аст,
К-ӯ пеши захми теги ту чонро сипар накард?

Килки забонбуридаи Ҳофиз дар анчуман
Бо кас нагуфт рози ту, то тарки сар накард.

* * *

Дидӣ, эй дил, ки ғами ишқ дигар бор чӣ кард?
Чун бишуд дилбару бо ёри вафодор чӣ кард?

Оҳ, аз он наргиси чоду, ки чӣ бозӣ ангехт,
Оҳ, аз он маст, ки бо мардуми хушёр чӣ кард!

Ашки ман ранги шафақ ёфт зи бемехрии ёр,
Толеи бешафакат бин, ки дар ин кор чӣ кард!

Барқе аз манзили Лайлӣ бидурахшид сахар,
Ваҳ, ки бо хирмани Мачнуни дилафгор чӣ кард!

Соқиё, чоми маям деҳ, ки нигорандаи ғайб
Нест маълум, ки дар пардаи асрор чӣ кард.

Он ки пурнақш зад ин доираи миной,
Кас надонист, ки дар гардиши паргор чӣ кард.

Фикри ишқ оташи ғам дар дили Ҳофиз заду сӯхт,
Ёри дерина бибинед, ки бо ёр чӣ кард!

* * *

Дӯстон, духтари раз тавба зи мастурӣ кард,
Шуд суйи мухтасибу кор ба дастурӣ кард.

Омад аз парда ба маҷлис, арақаш пок кунед,
То нагӯянд ҳарифон, ки чаро дурий кард?

Чойи он аст, ки дар ақди висолаш гиранд,
Духтаре маст чунин, к-ин хама мастурӣ кард.

Муждагонӣ бидех, эй дил, ки дигар мутриби ишк
«Роҳ»-и мастона заду чораи махмурӣ кард.

На ба ҳафт об, ки рангаш ба сад оташ наравад,
Он чи бо хирқаи зоҳид майи ангурӣ кард.

На шигифт, ар гули табъам зи насимаш бишукуфт,
Мурғи хушхон тараб аз барги гули сурӣ кард.

Ҳофиз, афтодагӣ аз даст мадеҳ, з-он ки ҳасуд
Ирзу молу дилу дин дар сари мағрурӣ кард.

* * *

Солҳо дил талаби чоми Чам аз мо мекард,
Он чи худ дошт, зи бегона тамано мекард.

Гавҳаре, к-аз садафи кавну макон берун аст,
Талаб аз гумшудагони лаби дарё мекард.

Мушкили хеш бари пири муғон бурдам дӯш,
К-ӯ ба таъйиди назар ҳалли муаммо мекард.

Дидамаш хурраму хандон, қадаҳи бода ба даст
В-андар он ойна сад гуна тамошо мекард.

Гуфтам: «Ин чоми ҷаҳонбин ба ту кай дод ҳаким?»
Гуфт: «Он рӯз, ки ин гунбади мино мекард».

Бедиле дар хама аҳвол Худо бо ӯ буд,
Ӯ намедидаш аз дур «Худоё» мекард.

Ин ҳама шуъбадаи хеш, ки мекард ин чо,
Сомири пеши асову яди байзо мекард.

Файзи Рӯҳулқудус ар боз мадад фармояд,
Дигарон ҳам бикунанд, он чи Масеҳо мекард.

Гуфта маш «Силсилаи зулфи бутон аз пайи чист?»
Гуфт: «Ҳофиз гилае аз дили шайдо мекард».

* * *

Ба сирри чоми Чам он гаҳ назар тавонӣ кард,
Ки хоки майкада куҳли басар тавонӣ кард.

Мабош бе маю мутриб, ки зери тоқи сипеҳр
Бад-ин тарона ғам аз дил бадар тавонӣ кард.

Гули муроди ту он гаҳ ниқоб бигшояд,
Ки хидматаш чу насими саҳар тавонӣ кард.

Гадоии дари майхона турфа иксирест,
Гар ин амал бикунӣ, хок зар тавонӣ кард.

Ба азми марҳалаи ишқ пеш неҳ қадаме,
Ки судҳо кунӣ, ар ин сафар тавонӣ кард.

Ту, к-аз саройи табиат намеравай берун,
Кучо ба кӯйи тариқат гузар тавонӣ кард?

Чамоли ёр надорад ниқобу парда, вале
Ғубори раҳ бинишон, то назар тавонӣ кард.

Биё, ки чораи завқи ҳузуру назми умур
Ба файзбахшии аҳли назар тавонӣ кард.

Вале ту, то лаби маъшуқу чоми май хоҳӣ,
Тамаъ мадор, ки кори дигар тавонӣ кард.

Дило, зи нури ҳидоят гар огаҳӣ ёбӣ,
Чу шамъ хандазанон тарки сар тавонӣ кард.

Гар ин насиҳати шоҳона бишнаві, Ҳофиз,
Ба шоҳроҳи ҳақиқат гузар тавонӣ кард.

* * *

Чӣ мастӣ аст, надонам, ки рӯ ба мо овард,
Кӣ буд сокию ин бода аз кучо овард?

Чӣ «Роҳ» мезанад ин мутриби мақомшинос,
Ки дар миёни ғазал қавли ошно овард?!

Ту низ бода ба чанг ору роҳи саҳро гир,
Ки мурғи нағмасаро сози хушнаво овард.

Дило, чу ғунча шикоят зи кори баста макун,
Ки боди субҳ насими гиреҳгушо овард.

Расидани гулу насрин ба хайру хубӣ бод,
Бунафша шоду каш омад, суман сафо овард.

Сабо ба хушхабарӣ худҳуди Сулаймон аст,
Ки муждаи тараб аз гулшани Сабо овард.

Илоҷи саъфи дили мо карашмаи сокист,
Барор сар, ки табиб омаду даво овард.

Муриди пири муғонам, зи ман маранҷ, эй шайх,
Чаро ки ваъда ту кардию ӯ бачо овард.

Ба тангчашмии он турки лашкарӣ нозам,
Ки ҳамла бар мани дарвешӣ якқабо овард.

Фалак ғуломии Ҳофиз кунун ба тавъ* кунад,
Ки илтиҷо ба дари давлати шумо овард.

* * *

Сабо вақти саҳар бӯе зи зулфи ёр меовард,
Дили шӯридаи моро ба бӯ дар кор меовард.

Ман он шоҳи санавбарро зи боғи сина баркандам,
Ки ҳар гул, к-аз ғамаш бишқуфт, меҳнат бор меовард.

Фурӯғи моҳ меидам зи боми қасри ӯ равшан,
Ки рӯй аз шарми он хуршед дар девор меовард.

Зи бими ғорати ишқаш дили пурхун раҳо кардам,
Вале мерехт хуну раҳ бад-он ҳанҷор меовард.

Ба қавли мутрибу соқӣ бурун рафтам гаҳу бегаҳ,
К-аз он роҳи гарон қосид хабар душвор меовард.

Саросар баҳшиши чонон тариқи лутфу эҳсон буд,
Агар тасбеҳ мефармуд, агар зуннор меовард.

Афаллах†, чини абрӯяш агарчи нотавонам кард,
Ба ишва ҳам паёме бар сари бемор меовард.

Аҷаб медоштам дишаб зи Ҳофиз чому паймона,
Вале манъаш намекардам, ки сӯфивор меовард.

---

* Фармонбардорӣ, орзу, майлу рағбат.

† Худо бибахшад.

* * *

Бариди боди сабо дӯшам огаҳӣ овард,
Ки рӯзи меҳнату ғам рӯ ба кӯтаҳӣ овард.

Ба мутрибони сабӯҳӣ диҳем ҷомаи чок,
Бад-ин навид, ки боди саҳаргаҳӣ овард.

Биё, биё, ки ту, хури биҳишро Ризвон
Дар ин ҷаҳон зи барои дили раҳӣ овард.

Ҳамерасем ба Шероз бо инояти бахт,
Зиҳӣ рафиқ, ки бахташ ба ҳамраҳӣ овард.

Ба ҷабри хотири мо кӯш, к-ин кулоҳи намад
Басо шикаст, ки бо афсари шаҳӣ овард.

Чӣ нолаҳо, ки расид аз дилам ба хиргаҳи моҳ,
Чу ёди орази он моҳи хиргаҳӣ овард.

Расонд рояти Мансур бар фалак Ҳофиз,
Ки илтиҷо ба ҷаноби шаҳаншаҳӣ овард.

* * *

Ёрам чу қадаҳ ба даст гирад,
Бозори бутон шикаст гирад.

Ҳар кас, ки бидид чашми ӯ, гуфт:
«Ку муҳтасибе, ки маст гирад?»

Дар баҳр фитодаам чу моҳӣ,
То ёр маро ба шаст гирад.

Дар пош фитодаам ба зорӣ,
Оё бувад, он ки даст гирад?

Хуррам дили он, ки ҳамчу Ҳофиз
Ҷоме зи майи аласт гирад.

* * *

Дилам чуз меҳри махрӯён тариқе бар намегирад,
Зи хар дар медихам пандаш, валекин дар намегирад.

Худоро, эй насиҳатгӯ, ҳадиси мутрибу май гӯ,
Ки нақше дар хаёли мо аз ин хуштар намегирад.

Биё, эй соқии гулрух, биёвар бодаи рангин,
Ки фикре дар даруни мо аз ин беҳтар намегирад.

Суроҳӣ мекашам пинҳону мардум дафтар ангоранд,
Ачаб, гар оташи ин зарқ дар дафтар намегирад.

Ман ин далки муракқаъро бихоҳам сӯхтан рӯзе,
Ки пири майфурӯшонаш ба ҷоме барнамегирад.

Аз он рӯ ҳаст ёронро сафое бо майи лаълаш,
Ки ғайр аз ростӣ нақше дар он чавҳар намегирад.

Сару чашме чунин дилкаш, ту гӯйӣ, чашм аз ӯ бардӯз,
Бирав, к-ин ваъзи бемаънӣ маро дар сар намегирад.

Насиҳатгӯӣ риндонро, ки бо ҳукми қазо чанг аст,
Дилаш бас танг мебинам, магар соғар намегирад?

Миёни гиря механдам, ки чун шамъ андар ин мачлис
Забони оташинам ҳаст, лекин дар намегирад.

Чӣ хуш сайди дилам кардӣ, бинозам чашми мастатро,
Ки кас мурғони ваҳширо аз ин хуштар намегирад.

Сухан дар эҳтиёҷи мову истиғнои маъшук аст,
Чӣ суд афсунгарӣ, эй дил, ки дар дилбар намегирад?

Ман он ойинаро рӯзе ба даст орам Сикандарвор,
Агар мегирад ин оташ забоне в-ар намегирад.

Худоро, раҳме, эй мунъим, ки дарвешӣ сари кӯят
Даре дигар намедонад, раҳе дигар намегирад.

Бад-ин шеърӣ тари ширин зи шоҳаншаҳ ачаб дорам,
Ки сар то пойи Ҳофизро чаро дар зар намегирад?!

* * *

Соқӣ ар бода аз ин даст ба чом андозад,
Орифонро ҳама дар шурби мудом андозад.

В-ар чунин зери хамаи зулф ниҳад донаи хол,
Эй басо мурғӣ хирадро, ки ба дом андозад.

Эй хушо давлати он маст, ки дар пойи ҳариф
Сару дастор надонад, ки кадом андозад.

Зоҳиди хом, ки инкори маю чом кунад,
Пухта гардад, чу назар бар майи хом андозад.

Рӯз дар касби ҳунар кӯш, ки майи хӯрдани рӯз
Дили чун ойина дар занги залом андозад.

Он замони вақти майи субҳфурӯғ аст, ки шаб
Гирди хиргоҳи уфуқ пардаи шом андозад.

Бода бо мухтасиби шаҳр нанӯшӣ зинҳор,
Ки хурад бодаату санг ба чом андозад.

Ҳофизо, сар зи кулаҳгӯшаи хуршед барор,
Бахтат ар қуръа бад-он моҳи тамом андозад.

* * *

Даме бо ғам ба сар бурдан ҷаҳон яксар намеарзад,
Ба май бифрӯш далқи мо, к-аз ин беҳтар намеарзад.

Ба кӯи майфурӯшонаш ба ҷоме барнамегиранд,
Зихӣ сачҷодаи тақво, ки як соғар намеарзад.

Рақибам сарзанишҳо кард, к-аз ин боб рух бартоб,
Чӣ афтод ин сари моро, ки хоки дар намеарзад?

Шукӯҳи тоҷи султонӣ, ки бими ҷон дар ӯ дарҷ аст,
Кулоҳе дилкаш аст, аммо ба тарки сар намеарзад.

Чӣ осон менамуд аввал ғами дарё ба бӯи суд,
Ғалат кардам, ки ин тӯфон ба сад гавҳар намеарзад.

Туро он беҳ, ки рӯи худ зи муштоқон бипӯшонӣ,
Ки шодии ҷаҳонгирӣ ғами лашкар намеарзад.

Чу Ҳофиз дар қаноат кӯшу аз дунёи дун бигзар,
Ки як ҷав миннати дунон ба сад ман зар намеарзад.

* * *

Дар азал партави ҳуснат зи таҷаллӣ дам зад,
Ишқ пайдо шуду оташ ба ҳама олам зад.

Чилвае кард рухат, дид, малак ишқ надошт,
Айни оташ шуд аз ин ғайрату бар Одам зад.

Ақл мехост, к-аз он шуъла чароғ афрӯзад,
Барқи ғайрат бидурахшиду чаҳон барҳам зад

Муддаи хост, ки ояд ба тамошоғаҳи роз,
Дасти ғайб омаду бар синаи номахрам зад.

Дигарон қуръаи қисмат ҳама бар айш заданд,
Дили ғамдидаи мо буд, ки ҳам бар ғам зад.

Ҷони улвӣ ҳаваси чоҳи занаҳдони ту дошт,
Даст дар ҳалқаи он зулфи ҳам андар ҳам зад.

Ҳофиз он рӯз тарабномаи ишқи ту навишт,
Ки қалам бар сари асбоби дили хуррам зад.

* * *

Саҳар чун хусрави Ховар алам бар кӯҳсорон зад,
Ба дасти марҳамат ёрам дари уммедворон зад.

Чу пеши субҳ равшан шуд, ки ҳоли меҳри гардун чист,
Баромад, хандае хуш бар ғурури комгрон зад.

Нигорам дӯш дар маҷлис ба азми рақс чун бархост,
Гиреҳ бигшуд аз абрӯву бар дилҳои ёрон зад.

Ман аз ранги салоҳ он дам ба хуни дил бишустам даст,
Ки чашми бодапаймояш сало бар хушёрон зад.

Кадам оҳандилаш омӯхт ин ойини айёрӣ,
К-аз аввал чун бурун омад, раҳи шабзиндадорон зад?!

Хаёли шаҳсаворӣ пухту шуд ногаҳ дили мискин,
Худовандо, ниғаҳ дораш, ки бар қалби саворон зад.

Дар обу ранги рухсораш чӣ чон додему хун хӯрдем,
Чу нақшаш даст дод, аввал рақам бар чонсупорон зад.

Манаш бо хирқай пашмин кучо андар каманд орам,
Зирехмӯе, ки мижгонаш раҳи ханчаргузoron зад?!

Назар бар қуръаи тавфику юмни давлати шоҳист,
Бидеҳ коми дили Ҳофиз, ки фоли бахтёрон зад.

Шаҳаншоҳи музаффарфар, шучоъи мулки дин Мансур,
Ки чуди бедареғаш ханда бар абри баҳорон зад.

Аз он соат, ки чоми май ба дасти ӯ мушарраф шуд,
Замона соғари шодӣ ба ёди майгусорон зад.

Зи шамшери сарафшонаш зафар он рӯз бидрахшид,
Ки чун хуршеди анчумсӯз танҳо бар ҳазорон зад.

Давоми умри мулки ӯ бихоҳ аз лутфи Ҳақ, эй дил,
Ки чарх ин сиккаи давлат ба даври рӯзгорон зад.

* * *

Роҳе бизан, ки оҳе бар сози он тавон зад,
Шеъре бихон, ки бо ӯ ратли гарон тавон зад.

Бар остони чонон гар сар тавон ниҳодан,
Гулбонги сарбаландӣ бар осмон тавон зад.

Қадди хамидаи мо саҳлат намояд, аммо
Бар чашми душманон тир аз ин камон тавон зад.

Дар хонақаҳ нагунҷад асрори ишқбозӣ,
Чоми майи муғона ҳам бо муғон тавон зад.

Дарвешро набошад барги сарои султон,
Моему куҳнадалке, к-оташ дар он тавон зад.

Аҳли назар ду олам дар як назар бибозанд,
Ишқ асту дови аввал бар нақди чон тавон зад.

Гар давлати висолат хоҳад даре кушудан,
Сарҳо бад-ин тахайюл бар остон тавон зад.

Ишқу шабобу риндї мачмӯаи мурод аст,
Чун чамъ шуд маонї, гӯйи баён тавон зад.

Шуд раҳзани саломат зулфи ту в-ин ачаб нест,
Гар роҳзан ту бошї, сад корвон тавон зад.

Ҳофиз, ба ҳаққи Қуръон, к-аз шайду зарқ боз ой,
Бошад, ки гӯйи айше дар ин миён тавон зад.

* * *

Агар равам зи паяш, фитнаҳо барангезад
В-ар аз талаб бинишинам, ба кина бархезад.

В-агар ба раҳгузаре як дам аз ҳаводорї
Чу гард дар паяш афтам, чу бод бигрезад.

В-агар кунам талаби ним бўса, сад афсӯс,
Зи ҳуққаи даҳанаш чун шакар фурӯ резад.

Ман он фиреб, ки дар наргиси ту мебинам,
Бас обрӯй, ки бо хоки раҳ баромезад.

Фарозу шеби биёбони ишқ доми балост,
Кучост шердиле, к-аз бало напархезад?

Ту умр хоҳу сабурӣ, ки чархи шуъбадабоз
Ҳазор бозӣ аз ин турфатар барангезад.

Бар остонаи таслим сар бинех, Ҳофиз,
Ки гар ситеза кунӣ, рӯзгор бистезад.

* * *

Ба ҳусни хулқу вафо кас ба ёри мо нарасад,
Ту ро дар ин сухан инкори кори мо нарасад.

Агарчи ҳуснфурӯшон ба чилва омадаанд,
Касе ба ҳусну малоҳат ба ёри мо нарасад.

Ба ҳаққи суҳбати дерин, ки ҳеч маҳрами роз
Ба ёри якчиҳати ҳақгузори мо нарасад.

Ҳазор нақш барояд зи килки сунъу яке
Ба дилпазирии нақши нигори мо нарасад.

Ҳазор нақд ба бозори коинот оранд,
Яке ба сиккаи соҳибъиёри мо нарасад.

Дареғи қофилаи умр, к-ончунон рафтанд,
Ки гардашон ба ҳавои диёри мо нарасад.

Дило, зи ранчи ҳасудон маранҷу восиқ бош,
Ки бад ба хотири уммедвори мо нарасад.

Чунон бизӣ, ки агар хоки раҳ шавӣ, касро
Ғубори хотире аз раҳгузори мо нарасад.

Бисӯхт Ҳофизу тарсам, ки шарҳи қиссаи ӯ
Ба самъи подшаҳи комгори мо нарасад.

* * *

Ҳар киро бо хати сабзат сари савдо бошад,
Пой аз ин доира берун наниҳад, то бошад.

Ман чу аз хоки лаҳад лоласифат бархезам,
Доғи савдои туам сирри сувайдо бошад.

Ту худ, эй гавҳари якдона, кучоӣ, охир,
К-аз ғамат дидаи мардум ҳама дарё бошад?!

Аз буни ҳар мижаам об равон аст, биё,
Агарат майли лаби чӯю тамошо бошад.

Чун гулу май даме аз парда бурун ою дарой,
Ки дигарбора мулоқот на пайдо бошад.

Зилли мамдуди хамаи зулфи туам бар сар бод,
К-андар ин соя қарори дили шайдо бошад.

Чашмат аз ноз ба Ҳофиз накунад майл, оре,
Саргаронӣ сифати нарғиси раъно бошад.

* * *

Ману инкори шароб, ин чӣ ҳикоят бошад?
Ғолибан ин қадарам ақл кифоят бошад.

То ба ғоят раҳи майхона намедонистам,
В-арна мастурии мо то ба чӣ ғоят бошад.

Зоҳиду уҷбу намозу ману мастию ниёз,
То туро худ зи миён бо кӣ иноят бошад.

Зоҳид ар роҳ ба риндї набарад, маъзур аст,
Ишқ корест, ки мавқуфи ҳидоят бошад.

Ман, ки шабҳо раҳи такво задаам бо дафу чанг,
Ин замон сар ба раҳ орам, чї ҳикоят бошад?!

Бандаи пири муғонам, ки зи ҷаҳлам бираҳонд,
Пири мо ҳар чї кунад айни иноят бошад.

Дӯш аз ин ғусса нахуфтам, ки рафиқе мегуфт:
«Ҳофиз ар маст бувад, ҷойи шикоят бошад».

* * *

Нақди сӯфӣ на ҳама софии беғаш бошад,
Эй басо хирқа, ки муставчиби оташ бошад.

Сӯфии мо, ки зи вирди сахарӣ маст шудӣ,
Шомгоҳаш нигарон бош, ки сарх(в)аш бошад.

Хуш бувад, гар маҳаки тачриба ояд ба миён,
То сияхрӯй шавад, ҳар кӣ дар ӯ ғаш бошад.

Хатти соқӣ гар аз ин гуна занад нақш бар об,
Эй басо рух, ки ба хуноба мунаққаш бошад.

Нозпарварди танаъум набарад роҳ ба дӯст,
Ошиқӣ шеваи риндони балокаш бошад.

Ғами дунёи данӣ чанд хурӣ, бода бихур,
Ҳайф бошад дили доно, ки мушвваш бошад.

Далку сачҷодаи Ҳофиз бибарад бодафурӯш,
Гар шаробаш зи кафи соқии маҳваш бошад.

* * *

Хуш омад гул в-аз он хуштар набошад,
Ки дар дастат ба чуз соғар набошад.

Замони хушдилӣ дарёбу дур ёб,
Ки доим дар садаф гавҳар набошад.

Ғанимат дону май хур дар гулистон,
Ки гул то ҳафтаи дигар набошад.

Аё пурлаъл карда чоми заррин,
Бибахшо бар касе, к-аш зар набошад.

Биё, эй шайху аз хумхонаи мо
Шаробе хур, ки дар Кавсар набошад.

Бишӯй авроқ, агар ҳамдарси мой,
Ки илми ишқ дар дафтар набошад.

Зи ман бинюшу дил дар шоҳиде банд,
Ки ҳуснаш бастаи зевар набошад.

Шаробе бехуморам бахш, ё Раб,
Ки бо вай ҳеч дарди сар набошад.

Ман аз ҷон бандаи султон Увайсам,
Агарчи ёдаш аз чокар набошад.

Ба тоҷи оламорияш, ки хуршед
Чунин зебандаи афсар набошад.

Касе гирад хато бар назми Ҳофиз,
Ки ҳечаш лутф дар гавҳар набошад.

* * *

Гул бе рухи ёр хуш набошад,
Бе бода баҳор хуш набошад,

Тарфи чаману тавофи бустон
Бе лолаизор хуш набошад.

Рақсидани сарву ҳолати гул
Бе савти ҳазор хуш набошад.

Бо ёри шакарлаби гуландом
Бе бўсу канор хуш набошад.

Ҳар нақш, ки дасти ақл бандад,
Қуз нақши нигор хуш набошад.

Қон нақди муҳаққар аст, Ҳофиз,
Аз баҳри нисор хуш набошад.

* * *

Хуш аст хилват, агар ёр ёри ман бошад,
На ман бисӯзаму ӯ шамъи анҷуман бошад.

Ман он нигини Сулаймон ба ҳеч настоман,
Ки гоҳ-гоҳ бар ӯ дасти Аҳриман бошад.

Раво мадор, Худоё, ки дар ҳарими висол
Рақиб маҳраму ҳирмон насиби ман бошад.

Ҳумой, гӯ, мафикан, сояи шараф ҳаргиз
Бар он диёр, ки тӯтӣ кам аз заған бошад.

Баёни шавқ чӣ ҳоҷат, ки ҳоли оташи дил
Тавон шинохт зи сӯзе, ки дар сухан бошад.

Ҳавои кӯи ту аз сар намеравад, оре,
Ғарибро дили саргашта бо ватан бошад.

Ба сони савсан агар даҳзабон шавад Ҳофиз,
Чу ғунча пеши туаш муҳр бар даҳан бошад.

* * *

Кай шеъри тар ангезад, хотир ки ҳазин бошад,
Як нукта аз ин маънӣ гуфтему ҳамин бошад.

Аз лаъли ту гар ёбам ангуштариин зинҳор,
Сад мулки Сулаймонам дар зери нигин бошад.

Ғамнок набояд буд аз таъни ҳасуд, эй дил,
Шояд, ки чу вобинӣ, хайри ту дар ин бошад.

Ҳар к-ӯ накунад фаҳме з-ин килки хаёлангез,
Нақшаш ба ҳаром, ар худ суратгари Чин бошад.

Чоми маю хуни дил ҳар як ба касе доданд,
Дар доираи қисмат авзоъ чунин бошад.

Дар кори гулобу гул ҳукми азали ин буд,
К-он шоҳиди бозорӣ в-ин парданишин бошад.

Ин нест, ки Ҳофизро риндӣ бишуд аз хотир,
К-ин собикаи пешин то рӯзи пасин бошад.

* * *

Нафаси боди сабо мушкфишон хоҳад шуд,
Олами пир дигарбора чавон хоҳад шуд.

Арғавон қоми ақиқе ба суман хоҳад дод,
Чамши наргис ба шақоик нигарон хоҳад шуд.

Ин татовул, ки кашид аз ғами ҳичрон булбул,
То саропардаи гул наъразанон хоҳад шуд.

Гар зи масчид ба харобот шудам, хурда магир,
Маҷлиси ваъз дароз асту замон хоҳад шуд.

Эй дил, ар ишрати имрӯз ба фардо фиканӣ,
Мояи нақди бақоро кӣ замон хоҳад шуд?

Моҳи шаъбон манеҳ аз даст қадах, к-ин хуршед
Аз назар то шаби иди рамазон хоҳад шуд.

Гул азиз аст, ғанимат шумаредаш суҳбат,
Ки ба боғ омад аз ин роҳу аз он хоҳад шуд.

Мутрибо, маҷлиси унс аст, ғазал хону суруд,
Чанд гӯй, ки чунин рафту чунон хоҳад шуд?

Ҳофиз аз баҳри ту омад суйи иқлими вучуд,
Қадаме неҳ ба видоъаш, ки равон хоҳад шуд.

* * *

Маро меҳри сияҳчашмон зи сар берун нахоҳад шуд,
Қазои осмон аст ину дигаргун нахоҳад шуд.

Рақиб озорҳо фармуду чойи оштӣ нагзошт,
Магар охи саҳархезон суйи гардун нахоҳад шуд?!

Маро рӯзи азал коре ба ҷуз риндӣ нафармуданд,
Ҳар он қисмат, ки он чо рафт, аз он афзун нахоҳад шуд.

Худоро, мухтасиб, моро ба фарёди дафу най бахш,
Ки сози шаръ аз ин афсона бе қонун нахоҳад шуд.

Маҷоли ман ҳамин бошад, ки пинҳон ишқи ӯ варзам,
Канори бўсу оғӯшаш, чӣ гӯям, чун нахоҳад шуд.

Шароби лаълу ҷойи амну ёри меҳрубон соқӣ,
Дило, кай беҳ шавад корат, агар акнун нахоҳад шуд?

Машӯй, эй дида, нақши ғам зи лавҳи синаи Ҳофиз,
Ки захми теги дилдор асту ранги хун нахоҳад шуд.

* * *

Рӯзи ҳичрону шаби фурқати ёр охир шуд,
Задам ин фолу гузашт ахтару кор охир шуд.

Он ҳама нозу танаъум, ки хазон мефармуд,
Оқибат дар қадами боди баҳор охир шуд.

Шукри Эзад, ки ба иқболи кулаҳгӯшаи гул
Нахвати боди даю шавкати хор охир шуд.

Субҳи уммед, ки буд муътакифи пардаи ғайб,
Гӯ: Бурун ой, ки кори шаби тор охир шуд.

Он парешонии шабҳои дарозу ғами дил,
Ҳама дар сояи гесӯи нигор охир шуд.

Боварам нест зи бадахдӣи айём ханӯз
Қиссаи ғусса, ки дар давлати ёр охир шуд.

Соқиё, лутф намудӣ, қадаҳат пурмай бод,
Ки ба тадбири ту ташвиши хумор охир шуд.

Дар шумор арчи наёвард касе Ҳофизро,
Шукр, к-он неъматӣ беҳадду шумор охир шуд.

* * *

Ситорае бидурахишду моҳи маҷлис шуд,
Дили рамидаи моро рафику мӯнис шуд.

Нигори ман, ки ба мактаб нарафтӣ хат нанавишт,
Ба ғамза масъалаомӯзи сад мударрис шуд.

Ба бӯйи ӯ дили бемори ошиқон чу сабо
Ҷидои орази насрину чашми наргис шуд.

Ба садри мастабаам менишонад акнун дӯст,
Ғадои шаҳр ниғаҳ кун, ки мири маҷлис шуд.

Хаёли оби Хизир басту чоми Кайхусрав
Ба ҷуръанӯшии султон Абулфаворис шуд.

Тарабсарои муҳаббат кунун шавад маъмур,
Ки тоқи абруи ёри манаш муҳандис шуд.

Лаб аз тарашшуҳи май пок кун, барои Худо,
Ки хотирам ба ҳазорон гунаҳ мувасвис шуд.

Карашмаи ту шаробе ба орифон паймуд,
Ки илм беҳабар афтоду ақл беҳис шуд.

Чу зар азизвучуд аст назми ман, оре,
Қабули давлатиён кимиёи ин мис шуд.

Зи роҳи майкада, ёрон, инон бигардонед,
Чаро ки Ҳофиз аз ин роҳ рафту муфлис шуд.

* * *

Гудохт чон, ки шавад кори дил тамому нашуд,
Бисӯхтем дар ин орзуи хому нашуд.

Ба лоба гуфт: Шабе мири маҷлиси ту шавам,
Шудам ба рағбати хешаш камин ғулому нашуд.

Паём дод, ки хоҳам нишаст бо риндон,
Бишуд ба риндию дурдикашим ному нашуд.

Равост, дар бар агар метапад кабӯтари дил,
Ки дид дар раҳи худ тобу печи дому нашуд.

Бад-он ҳавас, ки ба мастӣ бибӯсам он лаби лаъл,
Чӣ хун, ки дар дилам афтод ҳамчу чому нашуд.

Ба кӯйи ишқ манеҳ бе далели роҳ қадам,
Ки ман ба хеш намудам сад эҳтимому нашуд.

Ғиғон, ки дар талаби ганҷномаи мақсуд
Шудам хароби чаҳоне зи ғам тамому нашуд.

Дареғу дард, ки дар чустучӯи ганҷи ҳузур
Басе шудам ба гадоӣ бари кирому нашуд.

Ҳазор хила барангехт Ҳофиз аз сари фикр,
Дар он ҳавас, ки шавад он нигор рому нашуд.

* * *

Ёрї андар кас намебинем, ёронро чї шуд?
Дўстї кай охир омад, дўстдоронро чї шуд?

Оби хайвон тирагун шуд, Хизри фаррухпай кучост?
Хун чакид аз шохи гул, абри баҳоронро чї шуд?

Кас намегўяд, ки ёре дошт ҳаққи дўстї,
Ҳақшиносонро чї ҳол афтод, ёронро чї шуд?

Лаъле аз кони мурувват барнаёмад, солҳост,
Тобиши хуршеду саъйи боду боронро чї шуд?

Шаҳри ёрон буду хоки меҳрубонон ин диёр,
Меҳрубонї кай саромад, шаҳрёронро чї шуд?

Гўйи тавфику каромат дар миён афкандаанд,
Кас ба майдон дарнамеояд, саворонро чї шуд?

Сад ҳазорон гул шукуфту бонги мурғе барнахост,
Андалебонро чї пеш омад, ҳазоронро чї шуд?

Зухра созе хуш намесозад, магар удаш бисўхт,
Кас надорад завқи мастї, майгусоронро чї шуд?

Ҳофиз, асрори илоҳї кас намедонад, хамўш!
Аз кї мепурсї, ки даври рўзгоронро чї шуд?

* * *

Зоҳиди хилватнишин дўш ба майхона шуд,
Аз сари паймон бирафт, бар сари паймона шуд.

Сўфии мачлис, ки дї чому қадаҳ мешикаст,
Боз ба як чуръа май оқилу фарзона шуд.

Шоҳиди аҳди шабоб омада будаш ба хоб,
Боз ба пиронасар ошиқу девона шуд.

Муғбачае мегузашт, роҳзани дину дил,
Дар пайи он ошно аз ҳама бегона шуд.

Оташи рухсори гул хирмани булбул бисӯхт,
Чехраи хандони шамъ офати парвона шуд.

Гиряи шому саҳар, шукр, ки зоеъ нагашт,
Қатраи борони мо гавҳари якдона шуд.

Наргиси соқӣ бихонд ояти афсунгарӣ,
Ҷалқаи авроди мо маҷлиси афсона шуд.

Манзили Ҳофиз кунун борғаҳи подшост,
Дил бари дилдор рафт, ҷон бари ҷонона шуд.

* * *

Дӯш аз ҷаноби Осаф пайки башорат омад,
К-аз ҳазрати Сулаймон ишрат ишорат омад.

Хоки вучуди моро аз оби бода гил кун,
Вайронсарои дилро гоҳи иморат омад.

Ин шарҳи бениҳоят, к-аз зулфи ёр гуфтанд,
Ҳарфест аз ҳазорон, к-андар иборат омад.

Айбам бипӯш, зинҳор, эй хиркаи майолуд,
К-он поки покдоман баҳри зиёрат омад.

Имрӯз ҷойи ҳар кас пайдо шавад зи хубон,
К-он моҳи маҷлисафрӯз андар садорат омад.

Бар тахти Чам, ки тоҷаш меъроҷи офтоб аст,
Ҳиммат нигар, ки мӯре бо он ҳақорат омад.

Аз чашми шӯхаш, эй дил, имони худ ниғаҳ дор,
К-он ҷодуи камонкаш бар азми ғорат омад.

Олудай ту, Ҳофиз, файзе зи шоҳ дархоҳ,
К-он унсури самоҳат баҳри таҳорат омад.

Дарёст маҷлиси ӯ, дарёб вақту дур ёб,
Ҳон, эй зиёнрасида, вақти тичорат омад.

* * *

Ишқи ту ниҳоли ҳайрат омад,
Васли ту камоли ҳайрат омад.

Бас ғарқаи ҳоли васл, к-охир
Ҳам бар сари ҳоли ҳайрат омад.

Як дил бинамо, ки дар раҳи ӯ
Бар чехра на холи ҳайрат омад.

На васл бимонаду на восил,
Он ҷо, ки хаёли ҳайрат омад.

Аз ҳар тарафе, ки гӯш кардам,
Овози суоли ҳайрат омад.

Шуд мунҳазим аз камоли иззат,
Онро, ки чамоли ҳайрат омад.

Сар то қадами вучуди Ҳофиз
Дар ишқ ниҳоли ҳайрат омад.

* * *

Дар намозам хама абрӯи ту бо ёд омад,
Ҳолате рафт, ки меҳроб ба фарёд омад.

Аз ман акнун тамаъи сабру дилу хуш мадор,
К-он таҳаммул, ки ту дидӣ, ҳама бар бод омад.

Бода софӣ шуду мурғони чаман маст шуданд,
Мавсими ошиқию кор ба бунёд омад.

Бӯйи беҳбуд зи авзоъи чаҳон мешунавам,
Шодӣ овард гулу боди сабо шод омад.

Эй арӯси ҳунар, аз бахт шикоят манамой,
Ҳаҷлаи хусн биёрой, ки домод омад.

Дилфиребони наботӣ ҳама зевар бастанд,
Дилбари мост, ки бо хусни худодод омад.

Зери боранд дарахтон, ки тааллуқ доранд,
Эй хушо сарв, ки аз бори ғам озод омад.

Мутриб, аз гуфтаи Ҳофиз ғазале нағз бихон,
То бигирям, ки зи аҳди тарабам ёд омад.

* * *

Мужда, эй дил, ки дигар боди сабо боз омад,
Ҳудхуди хушхабар аз тарфи Сабо боз омад.

Баркаш, эй мурғи сахар, нағмаи довудӣ боз,
Ки Сулаймони гул аз боди ҳаво боз омад.

Орифе ку, ки кунад фаҳм забони савсан,
То бипурсад, ки чаро рафту чаро боз омад?

Мардумӣ карду карам бахти худодод ба ман,
К-он бути моҳрух аз роҳи вафо боз омад.

Лола бўйи майи нӯшин бишунид аз булбул,
Доғдил буду ба уммеди даво боз омад.

Чашми ман дар раҳи ин қофилаи роҳ бимонд,
То ба гӯши дилам овози даро боз омад.

Гарчи Ҳофиз дари ранчиш заду паймон бишикаст,
Лутфи ӯ бин, ки ба сулҳ аз дари мо боз омад.

* * *

Сабо ба тахнияти пири майфурӯш омад,
Ки мавсими тарабу айшу нозу нӯш омад.

Ҳаво масеҳнафас гашту бод нофагушой,
Дарахт сабз шуду мурғ дар хурӯш омад.

Танӯри лола чунон барфурӯхт боди баҳор,
Ки ғунча ғарқи арақ гашту гул ба чӯш омад.

Ба гӯши хуш ниюш аз ману ба ишрат кӯш,
Ки ин сухан саҳар зи хотифам ба гӯш омад.

Зи фикри тафриқа боз ой, то шавӣ маҷмӯъ,
Ба ҳукми он ки чу шуд Аҳриман, Суруш омад.

Зи мурғи субҳ надонам, ки савсани озод
Чӣ гӯш кард, ки бо даҳ забон хамӯш омад.

Чӣ ҷойи суҳбати номаҳрам аст маҷлиси унс,
Сари пиёла бипӯшон, ки хирқапӯш омад!

Зи хонақоҳ ба майхона меравад Ҳофиз,
Магар зи мастии зуҳди риё ба хуш омад?!

* * *

Саҳарам давлати бедор ба болин омад,
Гуфт: Бархез, ки он Хусрави Ширин омад.

Қадаҳе даркашу сархуш ба тамошо бихиром,
То бибинӣ, ки нигорат ба чӣ ойин омад.

Муждагонӣ бидех, эй хилватии нофагушой,
Ки зи сахрои Хутан оҳуи мушкин омад.

Гиря обе ба руҳи сӯхтагон боз овард,
Нола фарёдраси ошиқи мискин омад.

Мурғи дил боз ҳаводори камонабрӯест,
Эй кабӯтар, нигарон бош, ки шоҳин омад.

Соқиё, май бидеху ғам махур аз душману дӯст,
Ки ба коми дили мо он бишуду ин омад.

Расми бадахдӣ айём чу дид абри баҳор,
Гиряш бар суману сунбулу насрин омад.

Чун сабо гуфтаи Ҳофиз бишунид аз булбул,
Анбарафшон ба тамошои раёҳин омад.

* * *

На ҳар кӣ чеҳра барафрӯхт, дилбарӣ донад,
На ҳар кӣ ойна созад, сикандарӣ донад.

На ҳар кӣ тарфи кулаҳ қач ниҳоду тунд нишаст,
Кулаҳдорию ойини сарварӣ донад.

Ту бандагӣ чу гадоён ба шарти музд макун,
Ки дӯст худ равиши бандапарварӣ донад.

Ғуломи ҳиммати он ринди офиятсӯзам,
Ки дар гадосифатӣ кимиёгарӣ донад.

Вофову аҳд накӯ бошад, ар биёмӯзӣ,
В-агарна ҳар кӣ ту бинӣ, ситамгарӣ донад.

Бибохтам дили девонаву надонистам,
Ки одамибачае шеваи парӣ донад.

Ҳазор нуктаи бориктар зи мӯй ин қост,
На ҳар кӣ сар битарошад, қаландарӣ донад.

Мадори нуктаи биниш зи холи туст маро,
Ки қадри гавҳари якдона чавҳарӣ донад.

Ба қадду чехра ҳар он кас, ки шоҳи хубон шуд,
Қаҳон бигирад, агар додгустарӣ донад.

Зи шеъри дилкаши Ҳофиз касе бувад огоҳ,
Ки лутфи таъбу сухан гуфтани дарӣ донад.

* * *

Ҳар кӣ шуд маҳрами дил, дар ҳарами ёр бимонд
В-он ки ин кор надонист, дар инкор бимонд.

Агар аз парда бурун шуд дили ман, айб макун,
Шукри Эзад, ки на дар пардаи пиндор бимонд.

Сӯфиён воситаданд аз гарави май ҳама рахт,
Далқи мо буд, ки дар хонаи хаммор бимонд.

Мухтасиб шайх шуду фисқи худ аз ёд бибурд,
Қиссаи мост, ки дар ҳар сари бозор бимонд.

Ҳар майи лаъл, к-аз он дасти булӯрин ситадем,
Оби ҳасрат шуду дар чашми гуҳарбор бимонд.

Қуз дили ман, к-аз азал то ба абад ошиқ рафт,
Қовидон кас нашунидем, ки дар кор бимонд.

Гашт бемор, ки чун чашми ту гардад наргис,
Шеваи ӯ нашудаш ҳосилу бемор бимонд.

Аз садои сухани ишқ надидам хуштар,
Ёдгоре, ки дар ин гунбади даввор бимонд.

Доштам далқею сад айби маро мепӯшид,
Хирқа раҳни маю мутриб шуду зуннор бимонд.

Бар чамоли ту чунон сурати Чин ҳайрон шуд,
Ки ҳадисаш ҳама чо бар дару девор бимонд.

Ба тамошагаҳи зулфаш дили Ҳофиз рӯзе
Шуд, ки боз ояду қовид гирифтор бимонд.

* * *

Расид мужда, ки айёми ғам нахоҳад монд,
Чунон намонд, чунин низ ҳам нахоҳад монд.

Ман арчи дар назари ёр хоксор шудам,
Рақиб низ чунин муҳтарам нахоҳад монд.

Чу пардадор ба шамшер мезанад ҳамаро,
Касе муқими ҳарими ҳарам нахоҳад монд.

Чӣ қойи шукру шикоят зи нақши неку бад аст,
Чу бар саҳифаи ҳастӣ рақам нахоҳад монд?!

Суруди малиси Чамшед, гуфтаанд, ин буд,
Ки чоми бода биёвар, ки Чам нахоҳад монд.

Ғанимате шумар, эй шамъ, васли парвона,
Ки ин муомила то субҳдам нахоҳад монд.

Тавонгаро, дили дарвешӣ худ ба даст овар,
Ки махзани зару ганҷи дирам нахоҳад монд.

Бар ин равоқи забарҷад навиштаанд ба зар,
Ки чуз нақӯи аҳли карам нахоҳад монд.

Зи меҳрубонии чонон тамаъ мабур, Ҳофиз,
Ки нақши ҷавру нишони ситам нахоҳад монд.

* * *

Ҳасби ҳоле нанавиштию шуд айёме чанд,
Маҳраме ку, ки фиристам ба ту пайғоме чанд?

Мо бад-он мақсади олий натавонем расид,
Ҳам магар пеш ниҳад лутфи шумо гоме чанд.

Чун май аз хум ба сабӯ рафту гул афканд ниқоб,
Фурсати айш ниғаҳ дору бизан чоме чанд.

Қанди омехта бо гул на илоҷи дили мост,
Бӯсае чанд баромез ба дашноме чанд.

Зоҳид, аз кӯҷаи риндон ба саломат бигузар,
То харобат накунад суҳбати бадноме чанд.

Айби май ҷумла чу гуфтӣ, хунараш низ бигӯй,
Нафӣи ҳикмат макун аз баҳри дили оме чанд.

Эй гадоёни харобот, Худо ёри шумост,
Чашми инъом мадоред зи анъоме чанд.

Пири майхона чӣ хуш гуфт ба дурдикаши хеш,
Ки мағӯ ҳоли дили сӯхта бо хоме чанд.

Ҳофиз аз шавқи рухи меҳрфурӯғи ту бисӯхт,
Комгоро, назаре кун суйи нокоме чанд.

* * *

Дӯш вақти саҳар аз ғусса начотам доданд
В-андар он зулмати шаб оби ҳаётам доданд.

Беҳуд аз шаъшаъаи партави зотам карданд,
Бода аз ҷоми таҷаллии сифотам доданд.

Чӣ муборак саҳаре буду чӣ фархунда шабе,
Он шаби қадр, ки ин тоза баротам доданд.

Баъд аз ин рӯйи ману ойинаи васфи ҷамол,
Ки дар он ҷо хабар аз ҷилваи зотам доданд.

Ман агар комраво гаштаму хушдил, чӣ аҷаб,
Мустаҳиқ будаму инҳо ба закотам доданд.

Ҳотиф он рӯз ба ман муждаи ин давлат дод,
Ки бар он чавру чафо сабру суботам доданд.

Ин хама шахду шакар, к-аз суханам мерезад,
Аҷри сабрест, к-аз он шохи наботам доданд.

Ҳиммати Ҳофизу анфоси саҳархезон буд,
Ки зи банди ғами айём начотам доданд.

* * *

Дӯш дидам, ки малоик дари майхона заданд,
Гили Одам бисириштанду ба паймона заданд.

Сокинони ҳарами ситру афофи малакут
Бо мани роҳнишин бодаи мастона заданд.

Осмон бори амонат натавонист кашид,
Қуръаи кор ба номи мани девона заданд.

Чанги ҳафтоду ду миллат ҳамаро узр бинех,
Чун надиданд ҳақиқат, раҳи афсона заданд.

Шукри Эзад, ки миёни ману ӯ сулҳ афтод,
Сӯфиён рақсунон соғари шукрона заданд.

Оташ он нест, ки аз шуълаи ӯ хандад шамъ,
Оташ он аст, ки дар хирмани парвона заданд.

Кас чу Ҳофиз накушод аз рухи андеша ниқоб,
То сари зулфи суханро ба қалам шона заданд.

* * *

Нақдхоро бувад оё, ки иёре гиранд,
То ҳама савмаадорон пайи коре гиранд?!

Маслиҳатдиди ман он аст, ки ёрон ҳама кор
Бигузоранду хама турраи ёре гиранд.

Хуш гирифтанд ҳарифон сари зулфи соқӣ,
Гар фалакшон бигузорад, ки қароре гиранд.

Қуввати бозуии парҳез ба хубон мафурӯш,
Ки дар ин хайл ҳисоре ба саворе гиранд.

Ё Раб, ин баччаи туркон чӣ далеранд ба хун,
Ки ба тири мижа ҳар лаҳза шикоре гиранд.

Рақс бар шеъри тару нолаи най хуш бошад,
Хоса рақсе, ки дар он дасти нигоре гиранд.

Ҳофиз, абнои замонро ғами мискинон нест,
3-ин миён гар битавон, беҳ, ки каноре гиранд.

* * *

Эй пистаи ту ханда зада бар ҳадиси қанд,
Муштоқам, аз барои Худо, як шакар биханд!

Тӯбо зи қомати ту наёрад, ки дам занад,
3-ин қисса бигзарам, ки сухан мешавад баланд.

Хоҳӣ, ки барнахезадат аз дида рӯди хун,
Дил дар вафои суҳбати рӯди * қасон мабанд.

Гар чилва менамоию гар таъна мезанӣ,
Мо нестем муътақиди шайхи худписанд.

3-ошуфтагии ҳоли ман огоҳ кай шавад,
Онро, ки дил нагашт гирифтори ин каманд.

Бозори шавқ гарм шуд, он сарвқад кучост,
То чони худ бар оташи рӯяш кунам сипанд?

Чое, ки ёри мо ба шакарханда дам занад,
Эй писта, кистӣ ту, Худоро, ба худ маханд!

Ҳофиз, чу тарки ғамзаи хубон намекунӣ,
Донӣ, кучост ҷойи ту, Хоразм ё Хучанд?

---

* Рӯди қасон, яъне фарзанди дигарон.

* * *

Гар майфурӯш хочати риндон раво кунад,
Эзад гунаҳ бибахшаду дафъи бало кунад.

Соқӣ, ба чоми адл бидеҳ бода, то гадо
Гайрат наёварад, ки чаҳон пурбало кунад.

Ҳаққо, к-аз ин ғамон бирасад муждаи амон,
Гар солике ба аҳди амонат вафо кунад.

Гар ранҷ пешат ояду гар роҳат, эй ҳаким,
Нисбат макун ба ғайр, ки инҳо Худо кунад.

Дар корхонае, ки раҳи ақлу фазл нест,
Фаҳми заиф ройи фузулӣ чаро кунад?

Мутриб, бисоз парда, ки кас беачал намурд
В-он к-ӯ на ин тарона сарояд, хато кунад.

Моро, ки дарди ишқу балои хумор кушт,
Ё васли дӯст, ё майи софӣ даво кунад.

Чон рафт дар сари маю Ҳофиз ба ишқ сӯхт,
Исодаме кучост, ки эҳёи мо кунад?

* * *

Дило, бисӯз, ки сӯзи ту корҳо бикунад,
Ниёзи нимишабӣ дафъи сад бало бикунад.

Итоби ёри паричехра ошиқона бикаш,
Ки як карашма талофии сад чафо бикунад.

Зи мулк то малакуташ ҳичоб бардоранд,
Ҳар он ки хидмати чоми чаҳоннамо бикунад.

Табиби ишқ масеҳодам асту мушфик, лек
Чу дард дар ту набинад, киро даво бикунад?

Ту бо Худои худ андоз кору дил хуш дор,
Ки раҳм агар накунад муддай, Худо бикунад.

Зи бахти хуфта малулам, бувад, ки бедоре
Ба вақти фотиҳаи субҳ як дуо бикунад.

Бисӯхт Ҳофизу бӯе ба зулфи ёр набурд,
Магар далолати ин давлаташ сабо бикунад.

* * *

Тоири давлат агар боз гузоре бикунад,
Ёр боз ояду бо васл қароре бикунад.

Дидаро дастгахи дурру гуҳар гарчи намонд,
Бихурад хунею тадбири нисоре бикунад.

Дӯш гуфтам: Бикунад лаъли лабаш чораи ман?
Ҳотифи ғайб нидо дод, ки оре, бикунад.

Кас наёрад бари ӯ дам задан аз қиссаи мо,
Магараш боди сабо гӯшгузоре бикунад.

Додаам бози назарро ба тазарве парвоз,
Боз хонад магараш нақшу шикоре бикунад.

Шаҳр холист зи ушшоқ, бувад, к-аз тарафе
Марде аз хеш бурун ояду коре бикунад?!

Ку кариме, ки зи базми тарабаш ғамзадае
Цуръае даркашаду дафъи хуморе бикунад?

Ё вафо, ё хабари васли ту, ё марги рақиб,
Бувад оё, ки фалак з-ин ду-се коре бикунад?

Ҳофизо, гар наравӣ аз дари ӯ ҳам рӯзе,
Гузаре бар сарат аз гӯшаканоре бикунад.

* * *

Маро ба риндию ишқ он фузул айб кунад,
Ки эътироз бар асрори илми ғайб кунад.

Камоли сидки муҳаббат бибин, на нақси гуноҳ,
Ки ҳар кӣ беҳунар афтад, назар ба айб кунад.

Зи атри хури биҳишт он нафас барояд бӯй,
Ки хоки майкадаи мо абири чайб кунад.

Чунон занад раҳи ислом ғамзаи соқӣ,
Ки иҷтиноб зи саҳбо магар Суҳайб* кунад.

Калиди ганчи саодат қабули аҳли дил аст,
Мабод он ки дар ин нукта шакку райб кунад.

Шубони водии Айман гаҳе расад ба мурод,
Ки чанд сол ба чон хидмати Шуайб кунад.

Зи дида хун бичаконад фасонаи Ҳофиз,
Чу ёди вақти шабобу замони шайб кунад.

---

* Яке аз саҳобаҳои паёмбар аст, ки дар муҳожирати мусулмонон ба Ҳабаша тамоми молу милки худро воғузошту бо паёмбар ҳамсафар шуд ва шуҳрат ёфт.

* * *

Килки мушкини ту рӯзе, ки зи мо ёд кунад,
Бибарад ачри дусад банда, ки озод кунад.

Қосиди манзили Салмо, ки саломат бодаш,
Чӣ шавад, гар ба саломе дили мо шод кунад?

Имтиҳон кун, ки базе ганчи муродат бидиҳанд,
Гар харобе чу маро лутфи ту обод кунад.

Ё Раб, андар дили он Хусрави Ширин андоз,
Ки ба раҳмат гузаре бар сари Фарҳод кунад.

Шоҳро беҳ бувад аз тоати садсолаву зуҳд
Қадри яксоата умре, ки дар ӯ дод кунад.

Ҳолиё ишваву нози ту зи бунёдам бурд,
То дигарбора ҳакимона чӣ бунёд кунад?

Гавҳари поки ту аз мидҳати мо мустағнист,
Фикри машшота чӣ бо ҳусни худодод кунад?

Раҳ набурдем ба мақсуди худ андар Шероз,
Хуррам он рӯз, ки Ҳофиз раҳи Бағдод кунад.

* * *

Он кист, к-аз рӯи карам бо мо вафодорӣ кунад,
Бар ҷойи бадкоре чу ман як дам накукорӣ кунад.

Аввал ба бонги ною най орад ба дил пайғоми вай
В-он гаҳ ба як паймона май бо ман вафодорӣ кунад.

Дилбар, ки чон фарсуд аз ӯ, коми дилам нагшуд аз ӯ,
Навмед натвон буд аз ӯ, бошад, ки дилдорӣ кунад.

Гуфтам: «Гиреҳ нагшудаам 3-он турра, то ман будаам»,
Гуфто: «Манаш фармудаам, то бо ту таррорӣ кунад».

Пашминапӯши тундхӯ аз ишқ нашнидаст бӯ,
Аз мастияш рамзе бигӯ, то тарки ҳушёрӣ кунад.

Чун ман гадои бенишон мушкил бувад ёре чунон,
Султон кучо айши ниҳон бо ринди бозорӣ кунад?!

3-он турраи пурпечу хам, сахл аст, агар бинам ситам,
Аз банду занчираш чӣ ғам, ҳар кас, ки айёрӣ кунад?

Шуд лашкари ғам беадад, аз бахт мехоҳам мадад,
То фахри дин Абдуссамад, бошад, ки ғамхорӣ кунад.

Бо чашми пурнайранги ӯ, Ҳофиз, макун оҳанги ӯ,
К-он турраи шабранги ӯ бисёр таррорӣ кунад.

* * *

Сарви чамони ман чаро майли чаман намекунад,
Ҳамдами гул намешавад, ёди суман, намекунад?

Дӣ гилае зи туррааш кардаму аз сари фусӯс
Гуфт, ки «Ин сиёҳи қач гӯш ба ман намекунад».

То дили ҳарзагарди ман рафт ба чини зулфи ӯ,
3-он сафари дарози худ азми ватан намекунад.

Пеши камони абруяш лоба ҳамекунам, вале
Гӯшкашида аст, аз он гӯш ба ман намекунад.

Бо ҳама атфи доманат оядам аз сабо аҷаб,
К-аз гузари ту хокро мушки Хутан намекунад.

Чун зи насим мешавад зулфи бунафша пуршикан,
Ваҳ, ки дилам чӣ ёд аз он аҳдшикан намекунад.

Дил ба умеди рӯйи ӯ ҳамдами чон намешавад,
Чон ба ҳавои кӯйи ӯ хидмати тан намекунад.

Соқии симсоқи ман гар ҳама дурд медиҳад,
Кист, ки тан чу чоми май ҷумла даҳан намекунад?

Дастхуши чафо макун оби рухам, ки файзи абр
Бе мадади сиришки ман дурри Адан намекунад.

Куштаи ғамзаи ту шуд Ҳофизи ношунидапанд,
Теғ сазост, ҳар киро дарди сухан намекунад.

* * *

Баъд аз ин дасти ману домани он сарви баланд,
Ки ба болои чамон аз буну беҳам барканд.

Ҳочати мутрибу май нест, ту бурқаъ бигушо,
Ки ба рақс оварадам оташи рӯят чу сипанд.

Ҳеч рӯе нашавад ойинаи ҳаҷлаи бахт,
Магар он рӯй, ки моланд дар он сумми саманд.

Гуфтам: Асрори ғамат ҳар чӣ бувад, гӯ: Мебош!
Сабр аз ин беш надорам, чӣ кунам, то каю чанд?

Макуш он оҳуи мушкини маро, эй сайёд,
Шарм аз он чашми сияҳ дору мабандаш ба каманд.

Мани хокӣ, ки аз ин дар натавонам бархост,
Аз кучо бўса занам бар лаби он қасри баланд.

Боз мастон дил аз он гесуи мушкин, Ҳофиз,
З-он ки девона ҳамон беҳ, ки бувад андар банд.

* * *

Ғуломи наргиси масти ту тоҷдоронанд,
Хароби бодаи лаъли ту ҳушёронанд.

Туро сабову маро оби дида шуд ғаммоз,
В-агарна ошику маъшук роздоронанд.

Зи зери зулфи дуто чун гузар кунӣ, бингар,
Ки аз ямину ясорат чӣ беқароронанд.

Гузор кун чу сабо бар бунафшазору бибин,
Ки аз татовули зулфат чӣ сӯгворонанд.

Насиби мост биҳишт, эй худошинос, бирав,
Ки мустаҳикқи каромат гуноҳкоронанд.

На ман ба он гули ораз ғазалсарояму бас,
Ки андалеби ту аз ҳар тараф ҳазоронанд.

Ту дастгир шав, эй Хизри пайхучаста, ки ман
Пиёда мераваму ҳамраҳон саворонанд.

Биё ба майкадаву чехра арғавонӣ кун,
Марав ба савмаа, к-он чо сиёҳкоронанд.

Халоси Ҳофиз аз он зулфи тобдор мабод,
Ки бастағони каманди ту растгоронанд.

* * *

Дар назарбозии мо беҳабарон хайронанд,
Ман чунинам, ки намудам, дигар эшон донанд.

Оқилон нуқтаи паргори вучуданд, вале
Ишқ донад, ки дар ин доира саргардонанд.

Чилвагоҳи рухи ӯ дидаи ман танҳо нест,
Моҳу хуршед ҳам ин ойина мегардонанд.

Аҳди мо бо лаби шириндаҳонон баст Худо,
Мо ҳама бандаву ин қавм худовандонанд.

Муфлисоне му ҳавои маю мутриб дорем,
Оҳ, агар хирқай пашмин ба гарав настонанд.

Васфи рухсораи хуршед зи хаффош мапурс,
Ки дар он ойина соҳибназарон хайронанд.

Лофи ишқу гила аз ёр, зихй, лофи дурӯғ!
Ишқбозони чунин мустаҳиқи ҳичронанд.

Магарам чашми сиёҳи ту биёмӯзад кор,
В-арна мастурию мастӣ ҳама кас натвонанд.

Гар ба нузҳатгаҳи арвоҳ барад бӯйи ту бод,
Ақлу чон гавҳари ҳастӣ ба нисор афшонанд.

Зоҳид ар риндии Ҳофиз накунад фаҳм, чӣ бок,
Дев бигрезад аз он қавм, ки қуръонхонанд.

Гар шаванд огаҳ аз андешаи мо муғбачагон,
Баъд аз ин хирқай сӯфӣ ба гарав настонанд.

* * *

Суманбӯён ғубори ғам, чу биншинанд, биншонанд,
Парирӯён қарор аз дил, чу бистезанд, бистонанд.

Ба фитроки чафо дилхо, чу барбанданд, барбанданд,
Зи зулфи анбарин чонҳо, чу бигшоаянд, бифшонанд.

Ба умре як нафас бо мо, чу биншинанд, бархезанд,
Ниҳоли шавқ дар хотир, чу бархезанд, биншонанд.

Сиришки гӯшагиронро, чу дарёбанд, дур ёбанд,
Руҳи меҳр аз саҳархезон нагардонанд, агар донанд.

Зи чашмам лаъли руммонӣ, чу механданд, меборанд,
Зи рӯям рози пинҳонӣ, чу мебинанд, мехонанд.

Давои дарди ошиқро касе, к-ӯ саҳл пиндорад,
Зи фикр онон, ки дар тадбири дармонанд, дар монанд.

Чу Мансур аз мурод онон, ки бар доранд, бар доранд,
Бад-ин даргоҳ Ҳофизро чу мехонанд, меронанд.

Дар ин ҳазрат чу муштоқон ниёз оранд, ноз оранд,
Ки бо ин дард агар дар банди дармонанд, дармонанд.

* * *

Онон ки хокро ба назар кимиё кунанд,
Оё бувад, ки гӯшаи чашме ба мо кунанд?

Дардам ниҳуфта беҳ зи табибони муддаӣ,
Бошад, ки аз хизонаи ғайбаш даво кунанд.

Маъшук чун ниқоб зи рух барнамекашад,
Ҳар кас ҳикояте ба тасаввур чаро кунанд?

Чун хусн оқибат на ба риндию зоҳидист,
Он беҳ, ки кори худ ба иноят раҳо кунанд.

Бе маърифат мабош, ки дар манязиди ишк
Аҳли назар муомила бо ошно кунанд.

Ҳолӣ даруни парда бaсе фитна меравад,
То он замон ки парда барафтад, чихо кунанд?

Гар санг аз ин ҳадис бинолад, аҷаб мадор,
Соҳибдилон ҳикояти дил хуш адо кунанд.

Май хур, ки сад гуноҳ зи ағёр дар ҳичоб
Беҳтар зи тоате, ки ба рӯю риё кунанд.

Пироҳане, ки ояд аз он бўйи Юсуфам,
Тарсам, бародарони ғаюраш қабо кунанд.

Бигзар ба кӯйи майкада, то зумраи ҳузур
Авқоти худ зи баҳри ту сарфи дуо кунанд.

Пинҳон зи ҳосидон ба худам хон, ки мунъимон
Хайри ниҳон барои ризои Худо кунанд.

Ҳофиз, давоми васл муяссар намешавад,
Шоҳон кам илтифат ба ҳоли гадо кунанд.

* * *

Гуфтам: Каям даҳону лабат комрон кунанд?
Гуфто: Ба чашм, ҳар чӣ ту гӯйӣ, ҳамон кунанд.

Гуфтам: Хирочи Миср талаб мекунад лабат,
Гуфто: Дар ин муомила камтар зиён кунанд.

Гуфтам: Ба нуқтаи даҳанат худ кӣ бурд роҳ?
Гуфто: Ин ҳикоятест, ки бо нуқтадон кунанд.

Гуфтам: Санампараст машав, бо самад нишин,
Гуфто: Ба кӯйи ишқ ҳам ину ҳам он кунанд.

Гуфтам: Ҳавои майкада ғам мебарад зи дил,
Гуфто: Хуш он касон, ки диле шодмон кунанд.

Гуфтам: Шаробу хирқа на ойини мазҳаб аст,
Гуфт: Ин амал ба мазҳаби пири муғон кунанд.

Гуфтам: Зи лаъли нӯшлабон пирро чӣ суд?
Гуфто: Ба бўсаи шакаринаш чавон кунанд.

Гуфтам, ки хоча кай ба сари ҳаҷла меравад?
Гуфт: Он замон ки Муштарию Маҳ қирон кунанд.

Гуфтам: Дуои давлати ӯ вирди Ҳофиз аст,
Гуфто: Ин дуо малоики ҳафт осмон кунанд.

* * *

Шоҳидон гар дилбарӣ з-ин сон кунанд,
Зоҳидонро раҳна дар имон кунанд.

Ҳар кучо он шохи нарғис бишкуфад,
Гулрухонаш дида нарғисдон кунанд.

Эй чавони сарвқад, гӯе бизан,
Пеш аз он к-аз қоматат чавгон кунанд.

Ошиқонро бар сари худ ҳукм нест,
Ҳар чӣ фармони ту бошад, он кунанд.

Пеши чашмам камтар аст аз қатрае,
Он ҳикоятҳо, ки аз тӯфон кунанд.

Ёри мо чун гирад оғози самоъ,
Кудсиён бар арш даст афшон кунанд.

Мардуми чашмам ба хун оғушта шуд,
Дар кучо ин зулм бар инсон кунанд?

Хуш баро бо ғусса, эй дил, к-аҳли роз
Айши хуш дар бўтаи ҳичрон кунанд.

Сар мақаш, Ҳофиз, зи охи нимшаб,
То чу субҳат ойна рахшон кунанд.

* * *

Воизон, к-ин ҷилва дар меҳробу минбар мекунанд,
Чун ба хилват мераванд, он кори дигар мекунанд.

Мушкиле дорам, зи донишманди маҷлис бозпурс:
Тавбафармоён чаро худ тавба камтар мекунанд?

Гӯиё бовар намедоранд рӯзи доварӣ,
К-ин ҳама қалбу дағал дар кори довар мекунанд.

Ё Раб, ин нававлатонро бо хари худшон нишон,
К-ин ҳама ноз аз ғуломи турку астар мекунанд.

Эй гадои хонақаҳ, барҷаҳ, ки дар дайри муғон
Медиханд обею дилҳоро тавонгар мекунанд.

Хусни бепоёни ӯ чандон ки ошиқ мекушад,
Зумраи дигар ба ишқ аз ғайб сар бар мекунанд.

Бар дари майхонаи ишқ, эй малак, тасбеҳ гӯй,
К-андар он чо тинати Одам мухаммар мекунанд.

Субҳдам аз арш меомад хурӯше, ақл гуфт:
«Қудсиён, гӯйӣ, ки шеъри Ҳофиз аз бар мекунанд».

* * *

Донӣ, ки чангу уд чӣ тақрир мекунанд?
Пинҳон хуред бода, ки таъзир мекунанд.

Номуси ишқу равнақи ушшоқ мебаранд,
Айби чавону сарзаниши пир мекунанд.

Қуз қалби тира ҳеч нашуд ҳосилу ҳанӯз
Ботил дар ин хаёл, ки иксир мекунанд.

Гӯянд, рамзи ишқ мағӯеду машнавед,
Мушкил ҳикоятест, ки тақрир мекунанд.

Мо аз буруни дар шуда мағрури сад фиреб,
То худ даруни парда чӣ тадбир мекунанд.

Ташвиши вақти пири муғон медиҳанд боз,
Ин соликон нигар, ки чӣ бо пир мекунанд.

Сад мулки дил ба ними назар метавон харид,
Хубон дар ин муомила тақсир мекунанд.

Қавме ба қидду чаҳд ниҳоданд васли дӯст,
Қавми дигар ҳавола ба тақдир мекунанд.

Филчумла, эътимод макун бар суботи даҳр,
К-ин корхонаест, ки тағйир мекунанд.

Май хур, ки шайху Ҳофизу муфтию муҳтасиб,
Чун нек бингарӣ, ҳама тазвир мекунанд.

* * *

Шароби беғашу соқии хуш ду доми раҳанд,
Ки зиракони ҷаҳон аз камандашон нараҳанд.

Ман арчи ошиқаму ринду масту номасиёҳ,
Ҳазор шукр, ки ёрони шаҳр бегунаҳанд.

Чафо на пешаи дарвешӣ асту роҳравӣ,
Биёр бода, ки ин соликон на марди раҳанд.

Мабин ҳақир гадоёни ишқро, к-ин қавм
Шаҳони бекамару хусравони бекулаҳанд.

Бахуш бош, ки ҳангоми боди истиғно
Ҳазор хирмани тоат ба ним ҷав наниҳанд.

Макун, ки кавкабаи дилбарӣ шикаста шавад,
Чу бандагон бигурезанду чокарон бичаҳанд.

Ғуломи ҳиммати дурдикашони якрангам,
На он гурӯҳ, ки азрақлибосу дилсияҳанд.

Қадам манеҳ ба харобот ҷуз ба шарти адаб,
Ки сокинони дараш маҳрамони подшаҳанд.

Чаноби ишқ баланд аст, ҳиммате, Ҳофиз,
Ки ошиқон раҳи беҳимматон ба худ надиханд.

* * *

Бувад оё, ки дари майкадаҳо бикшоянд,
Гираҳ аз кори фурубастваи мо бикшоянд?

Агар аз баҳри дили зоҳиди худбин бастанд,
Дил қавӣ дор, ки аз баҳри Худо бикшоянд.

Ба сафои дили риндони сабуҳизадагон
Бас дари баста ба мифтоҳи дуо бикшоянд.

Номаи таъзияти духтари раз бинвисед,
То ҳама муғбачагон зулфи дуто бикшоянд.

Гесуи чанг бибурред ба марги майи ноб,
То ҳарифон ҳама хун аз мижаҳо бикшоянд.

Дари майхона бибастанд, Худоё, маписанд,
Ки дари хонаи тазвиру риё бикшоянд.

Ҳофиз, ин хирка, ки дорӣ, ту бибинӣ фардо,
Ки чӣ зуннор зи зераш ба дағо бикшоянд.

* * *

Солҳо дафтари мо дар гарави сахбо буд,
Равнақи майкада аз дарсу дуои мо буд.

Некии пири муғон бин, ки чу мо-бадмастон
Ҳар чӣ қардем, ба чашми карамаш зебо буд.

Дафтари дониши мо чумла бишӯед ба май,
Ки фалак дидаму дар қасди дили доно буд.

Аз бутон он талаб, ар хусншиносӣ, эй дил,
К-ин касе гуфт, ки дар илми назар бино буд.

Дил чу паргор ба ҳар сӯ давароне мекард
В-андар он доира саргаштаи побарҷо буд.

Мутриб аз дарди муҳаббат амале мепардохт,
Ки ҳақимони ҷаҳонро мижа хунполо буд.

Мешукуфтам зи тараб з-он ки чу гул бар лаби ҷӯй
Бар сарам сояи он сарви саҳиболо буд.

Пири гулранги ман андар ҳақи азракпӯшон
Рухсати хубс надод, ар на, ҳикоятҳо буд.

Қалби андудаи Ҳофиз бари ӯ харҷ нашуд,
К-ин муомил ба ҳама айби ниҳон бино буд.

* * *

Ёд бод, он ки ниҳонат назаре бо мо буд,
Рақами меҳри ту бар чехраи мо пайдо буд.

Ёд бод, он ки чу чашмат ба итобам мекушт,
Муъчизи исавият дар лаби шаккарҳо буд.

Ёд бод он ки сабӯҳизада дар маҷлиси унс
Ҷуз ману ёр набудему Худо бо мо буд.

Ёд бод, он ки рухат шамъи тараб меафрӯхт
В-ин дили сӯхта парвонаи нопарво буд.

Ёд бод, он ки дар он базмғаҳи хулку адаб
Он ки ӯ хандаи мастона задӣ, саҳбо буд.

Ёд бод, он ки чу ёкути қадаҳ ханда задӣ,
Дар миёни ману лаъли ту ҳикоятҳо буд.

Ёд бод, он ки нигорам чу камар барбастӣ,
Дар рикобаш маҳи нав пайки чаҳонпаймо буд.

Ёд бод, он ки хароботнишин будаму маст
В-он чи дар масчидам имрӯз кам аст, он чо буд.

Ёд бод, он ки ба ислоҳи шумо мешуд рост,
Назми ҳар гавҳари носуфта, ки Ҳофизро буд.

* * *

То зи майхонаву май ному нишон хоҳад буд,
Сари мо хоки раҳи пири муғон хоҳад буд.

Ҳалқаи пири муғонам зи азал дар гӯш аст,
Бар ҳамонем, ки будему ҳамон хоҳад буд.

Бар сари турбати мо чун гузарӣ, ҳиммат хоҳ,
Ки зиёратгаҳи риндони чаҳон хоҳад буд.

Бирав, зӣ зоҳиди худбин, ки зи чашми ману ту
Рози ин парда ниҳон асту ниҳон хоҳад буд.

Турки ошиқкуши ман маст бурун рафт имрӯз,
То дигар хуни кӣ аз дида равон хоҳад буд.

Чашмам он дам, ки зи шавқи ту ниҳам сар ба лаҳад,
То дами субҳи қиёмат нигарон хоҳад буд?

Бахти Ҳофиз гар аз ин гуна мадад хоҳад кард,
Зулфи маъшуқа ба дасти дигарон хоҳад буд.

* * *

Пеш аз инат беш аз ин андешаи ушшоқ буд,
Меҳрварзии ту бо мо шуҳраи офоқ буд.

Ёд бод он суҳбати шабҳо, ки бо нӯшинлабон
Баҳси сирри ишқу зикри ҳалқаи ушшоқ буд.

Пеш аз он к-ин сақфи сабзу тоқи мино баркашанд,
Манзари чашми маро абрӯи чонон тоқ буд.

Аз дами субҳи азал то охири шои абад
Дӯстию меҳр бар як аҳду як мисоқ буд.

Соия маъшук агар афтод бар ошиқ, чӣ шуд,
Мо ба ӯ муҳтоҷ будем, ӯ ба мо муштоқ буд.

Ҳусни маҳрӯёни маҷлис гарчи дил мебурду дин,
Баҳси мо дар лутфи табъу хубии ахлоқ буд.

Бар дари шоҳам гадоӣ нуктае дар кор кард,
Гуфт: Бар ҳар хон ки биншастам, Худо раззоқ буд.

Риштаи тасбеҳ агар бигсаст, маъзурам бидор,
Дастам андар соиди соқии симинсоқ буд.

Дар шаби қадр ар сабӯҳӣ кардаам, айбам макун,
Сархуш омад ёру чоме бар канори тоқ буд.

Шеъри Ҳофиз дар замони Одам андар боғи хулд
Дафтари насрину гулро зинати авроқ буд.

* * *

Ёд бод, он ки сари кӯйи туам манзил буд,
Дидаро равшани аз хоки дарат ҳосил буд.

Рост чун савсану гул аз асари суҳбати пок
Бар забон буд маро, он чи туро дар дил буд.

Дил чу аз пири хирад нақли маони мекард,
Ишқ мегуфт ба шарх, он чи бар ӯ мушкил буд.

Оҳ, аз ин чавру татовул, ки дар ин домгаҳ аст,
Оҳ, аз он нозу танаъум, ки дар он маҳфил буд.

Дар дилам буд, ки бе дӯст набошам ҳаргиз,
Чӣ тавон кард, ки саъйи ману дил ботил буд.

Дӯш бар ёди ҳарифон ба харобот шудам,
Хуми май дидам, хун дар дилу по дар гил буд.

Бас бигаштам, ки бипурсам сабаби дарди фирок,
Муфтии ақл дар ин масъала лояъқил буд.

Ростӣ, хотами фирӯзаи бўисҳоқӣ
Хуш дурахшид, вале давлати мустаъчил буд.

Дидӣ он қаҳқаҳаи кабки хиромон, Ҳофиз,
Ки зи сарпанҷаи шоҳини қазо ғофил буд.

* * *

Хастагонро чу талаб бошаду қувват набувад,
Гар ту бедод кунӣ, шарти мурувват набувад.

Мо чафо аз ту надидему ту худ напсандӣ,
Он чи дар мазҳаби арбоби тариқат набувад.

Хира он дида, ки обаш набарад гиряи ишқ,
Тира он дил, ки дар ӯ шамъи муҳаббат набувад

Давлат аз мурғи ҳумоюн талабу сояи ӯ,
З-он ки бо зоғу заған шаҳпари давлат набувад.

Гар мадад хостам аз пири муғон, айб макун,
Шайхи мо гуфт, ки дар савмаа ҳиммат набувад.

Чун таҳорат набувад, Каъбаву бутхона якест,
Набувад хайр дар он хона, ки исмат набувад.

Ҳофизо, илму адаб варз, ки дар мачшси шох
Ҳар киро нест адаб, лоиқи суҳбат набувад.

* * *

Қатли ин хаста ба шамшери ту тақдир набуд
В-арна ҳеч аз дили бераҳми ту тақсир набуд.

Мани девона чу зулфи ту раҳо мекардам,
Ҳеч лоиқтарам аз ҳалқаи занҷир набуд.

Ё Раб, ин ойинаи ҳусн чӣ чавҳар дорад,
Ки дар ӯ оҳи маро қуввати таъсир набуд?!
Сар зи ҳайрат ба дари майкадаҳо бар кардам,
Чун шиносои ту дар савмаа як пир набуд.

Нозанинтар зи қадат дар чамани ноз наруст,
Хуштар аз нақши ту дар олами тасвир набуд.

То магар ҳамчу сабо боз ба кӯйи ту расам,
Ҳосилам дӯш ба чуз нолаи шабгир набуд.

Он кашидам зи ту, эй оташи ҳичрон, ки чу шамъ
Чуз фанои худам аз дасти ту тадбир набуд.

Ояте буд азоб андуҳи Ҳофиз бе ту,
Ки бари ҳеч касаш ҳочати тақсир набуд.

* * *

Дӯш дар ҳалқаи мо қиссаи гесӯйи ту буд,
То дили шаб сухан аз силсилаи мӯйи ту буд.

Дил, ки аз новаки миҷғони ту дар хун мегашт,
Боз муштоқи камонхонаи абрӯи ту буд.

Ҳам афаллоҳ сабо, к-аз ту паёме медод
В-арна дар кас нарасидем, ки аз кӯйи ту буд.

Олам аз шӯру шари ишқ хабар ҳеч надошт,
Фитнаангези ҷаҳон ғамзаи ҷодуи ту буд.

Мани саргашта ҳам аз аҳли саломат будам,
Доми роҳам шикани турраи ҳиндуи ту буд.

Бигушо банди қабо, то бигушояд дили ман,
Ҳар гушоде, ки маро буд, зи паҳлӯи ту буд.

Ба вафои ту, ки бар турбати Ҳофиз бигузар,
К-аз ҷаҳон мешуду дар орзуи рӯйи ту буд.

* * *

Дӯш меомаду рухсора барафрӯхта буд,
То кучо боз дили ғамзадае сӯхта буд.

Расми ошиққушию шеваи шахрошубӣ
Ҷомае буд, ки бар қомати ӯ дӯхта буд.

Ҷони ушшоқ сипанди рухи худ медонист
В-оташи чеҳра бад-ин қор барафрӯхта буд.

Гарчи мегуфт, ки зорат бикушам, медидам,
Ки ниҳонаш назаре бо мани дилсӯхта буд.

Куфри зулфаш раҳи дин мезаду он сангиндил
Дар паяш машъале аз чеҳра барафрӯхта буд.

Дил базе хун ба каф овард, вале дида бирехт,
Аллаҳ, Аллаҳ, кӣ талаф карду кӣ андӯхта буд.

Ёр мафрӯш ба дунё, ки базе суд накард,
Он ки Юсуф ба зари носара бифрӯхта буд.

Гуфту хуш гуфт: Бирав, хирқа бисӯзон, Ҳофиз,
Ё Раб, ин қалбшиносӣ^{*} зи кӣ омӯхта буд?

---

* Қалб – сиккаест, ки иёри зараш камтар аз ҳадди муқаррарӣ бошад ва қалбшиносӣ қори заргарону гавҳарфурӯшон аст, ки сиккахоро маҳак мезананд. Шоир мегӯяд: Худоё, ин маъшук чӣ тавр фаҳмида, ки муҳаббати мо ҳам ҳолис нест? Ё чӣ тавр фаҳмида, ки ин хирқа нишони салоҳу тақво нест!

* * *

Як-ду чомам дї сахаргаҳ иттифоқ афтода буд
В-аз лаби соқї шаробам дар мазоқ афтода буд.

Аз сари мастї дигар бо шоҳиди аҳди шабоб
Раҷъате мехостам, лекин талоқ афтода буд.

Дар мақомоти тариқат ҳар кучо кардем сайр,
Офиятро бо назарбозї фироқ афтода буд.

Соқиё, чоми дамодам дех, ки дар сайри тарик
Ҳар кї ошиқваш наёмад, дар нифоқ афтода буд.

Эй муаббир, муждае фармо, ки дӯшам офтоб
Дар шакархоби сабӯҳї ҳамвисоқ афтода буд.

Нақш мебастам, ки гирам гӯшае з-он чашми маст,
Тоқати сабр аз хами абрӯш тоқ афтода буд.

Гар накардї нусрати дин Шоҳ Яҳё аз карам,
Кори мулку дин зи назму иттисоқ афтода буд.

Ҳофиз он соат, ки ин назми парешон менавишт,
Тоири қудсаш ба доми иштиёқ афтода буд.

* * *

Гавҳари махзани асрор ҳамон аст, ки буд,
Ҳуққаи меҳр бад-он муҳру нишон аст, ки буд.

Ошиқон зумраи арбоби амонат бошанд,
Лоҷарам чашми гуҳарбор ҳамон аст, ки буд.

Аз сабо пурс, ки моро ҳама шаб то дами субҳ
Бӯйи зулфи ту ҳамон мӯниси чон аст, ки буд.

Толиби лаълу гуҳар нест, в-агарна хуршед
Ҳамчунон дар амали маъдану кон аст, ки буд.

Куштаи ғамзаи худро ба зиёрат дарёб,
З-он ки бечора ҳамон дилнигарон аст, ки буд.

Ранги хуни дили моро, ки ниҳон медорӣ,
Ҳамчунон дар лаби лаъли ту аён аст, ки буд.

Зулфи ҳиндуи ту гуфтам, ки дигар раҳ назанад,
Солҳо рафту бад-он сирату сон аст, ки буд.

Ҳофизо, боз намо қиссаи хунобаи чашм,
Ки дар ин чашма ҳамон об равон аст, ки буд.

* * *

Дидам ба хоби хуш, ки ба дастам пиёла буд,
Таъбир рафту кор ба давлат ҳавола буд.

Чил сол ранчу ғусса кашидему оқибат
Тадбири мо ба дасти шароби дусола буд.

Он нофаи мурод, ки мехостам зи бахт,
Дар чини зулфи он бути мушкинкулола буд.

Аз даст бурда буд хумори ғамам саҳар,
Давлат мусоид омаду май дар пиёла буд.

Дар остони майкада хун мехурам мудом,
Рӯзии мо зи хони қадар ин навола буд.

Ҳар к-ӯ нақошт меҳру зи хубӣ гуле начид,
Дар раҳгузори бод ниғаҳбони лола буд.

Бар тарфи гулшанам гузар афтод вақти субҳ,
Он дам, ки кори мурғи саҳар оху нола буд.

Дидем шеъри дилкаши Ҳофиз ба мадҳи шоҳ,
Як байт аз ин қасида беҳ аз сад рисола буд.

Он шоҳи тундҳамла, ки хуршеди шергир
Пешаш ба рӯзи маърака камтар ғизола буд.

* * *

Ба кӯйи майкада, ё Раб, саҳар чӣ машғала буд,
Ки чӯши шоҳиду сокию шамъу машғала буд.

Ҳадиси ишқ, ки аз ҳарфу савт мустағнист,
Ба нолаи дафу най дар хурӯшу валвала буд.

Мабоҳисе, ки дар он маҷлиси ҷунун мерафт,
Варои мадрасаву қолу қили масъала буд.

Дил аз карашмаи соқӣ ба шукр буд, вале
Зи номусоидии бахташ андаке гила буд.

Киёс кардаму он чашми ҷодувонаи маст
Ҳазор соҳири чун Сомириш дар гила буд.

Бигуфтамаш: «Ба лабам бӯсае ҳаволат кун»,
Ба ханда гуфт: «Каят бо ман ин муомила буд?»

Зи ахтарам назаре саъд дар раҳ аст, ки дӯш
Миёни моҳу руҳи ёри ман муқобила буд.

Даҳони ёр, ки дармони дарди Ҳофиз дошт,
Фиғон, ки вақти мурувват чӣ тангҳавсала буд!

* * *

Он ёр, к-аз ў хонаи мо чойи парӣ буд,
Сар то кадамаш чун парӣ аз айб барӣ буд.

Дил гуфт: Фурӯкаш кунам ин шаҳр ба бўяш,
Бечора надонист, ки ёраш сафарӣ буд.

Танҳо на зи рози дили ман парда барафтод,
То буд фалак, шеваи ў пардадарӣ буд.

Манзури хирадманди ман он моҳ, ки ўро
Бо ҳусну адаб шеваи соҳибназарӣ буд.

Аз чанги манаш ахтари бадмеҳр бадар бурд,
Оре, чӣ кунам, давлати даври қамарӣ буд.

Узре бинех, эй дил, ки ту дарवेशию ўро
Дар мамлакати ҳусн сари тоҷварӣ буд.

Авқоти хуш он буд, ки бо дӯст ба сар рафт,
Боқӣ ҳама беҳосилию беҳабарӣ буд.

Хуш буд лаби обу гулу сабзаву насрин,
Афсӯс, ки он ганчи равон раҳгузаре буд.

Худро бикуш, эй булбул, аз ин рашк, ки гулро
Бо боди сабо вақти саҳар чилвагарӣ буд,

Ҳар ганчи саодат, ки Худо дод ба Ҳофиз,
Аз юмни дуои шабу вирди саҳарӣ буд.

* * *

Муслмонон, маро вақте диле буд,
Ки бо вай гуфтаме, гар мушкиле буд.

Ба гирдобе чу меафтадам аз ғам,
Ба тадбираш умеди сохиле буд.

Диле ҳамдарду ёре маслиҳатбин,
Ки истизхори ҳар аҳли диле буд.

Зи ман зоеъ шуд андар кӯйи чонон,
Чӣ домангир, ё Раб, манзиле буд.

Ҳунар бе айби ҳирмон нест, лекин
Зи ман маҳрумтар кай соиле буд?

Ба ин чони парешон раҳмат оред,
Ки вақте кордоне, комиле буд.

Маро то ишқ таълими сухан кард,
Ҳадисам нуктаи ҳар маҳфиле буд.

Мағӯ дигар, ки Ҳофиз нуктадон аст,
Ки мо дидему муҳкам чоҳиле буд.

* * *

Дар азал ҳар к-ӯ ба файзи давлат арзонӣ бувад,
То абад чоми муродаш ҳамдами чонӣ бувад.

Ман ҳамон соат, ки аз май хостам шуд тавбакор,
Гуфтам: Ин шох ар диҳад боре, пушаймонӣ бувад.

Худ гирифтам, к-афканам саччода чун савсан ба дӯш,
Ҳамчу гул бар хирқа ранги май мусалмонӣ бувад?

Бе чароғи чом дар хилват намеёрам нишаст,
З-он ки кунчи аҳли дил бояд ки нуронӣ бувад.

Ҳиммати олай талаб, чоми мурассаъ, гӯ, мабош,
Риндро оби инаб ёкути руммонӣ бувад.

Гарчи бесомон намояд кори мо, сахлаш мабин,
К-андар ин кишвар гадоӣ рашки султонӣ бувад.

Некномӣ хоҳӣ, эй дил, бо бадон сухбат мадор,
Бадписандӣ, чони ман, бурҳони нодонӣ бувад.

Маҷлиси унсу баҳору баҳси шеър андар миён,
Настадан чоми май аз чонон гаронҷонӣ бувад.

Дӣ азизе гуфт: «Ҳофиз мехурад пинҳон шароб»,
Эй азизи ман, гунаҳ он беҳ, ки пинҳонӣ бувад.

* * *

Кунун, ки дар чаман омад гул аз адам ба вучуд,
Бунафша дар қадами ӯ ниҳод сар ба сучуд.

Бинӯш чоми сабӯҳӣ ба нолаи дафу чанг,
Бибӯс ғабғаби соқӣ ба нағмаи наю руд.

Ба даври гул манишин бе шаробу шоҳиду чанг,
Ки ҳамчу даври бақо ҳафтае бувад маъдуд.

Шуд аз буручи раёҳин чу осмон равшан,
Замин ба ахтари маймуну толеъи масъуд.

Зи дасти шоҳиди нозукъизори исодам
Шароб нӯшу раҳо кун ҳадиси Оду Самуд.

Чахон чу хулди барин шуд ба даври савсану гул,
Вале чй суд, ки дар вай на мумкин аст хулуд.

Чу гул савор шавад бар ҳаво Сулаймонвор,
Саҳар, ки мурғ дарояд ба нағмаи Довуд.

Ба боғ тоза кун ойини дини зардуштй,
Кунун, ки лола барафрӯхт оташи Намруд.

Бихоҳ чоми сабӯҳй ба ёди Осафи аҳд,
Вазири мулки Сулаймон Имоди дин* Маҳмуд.

Бувад, ки маҷлиси Ҳофиз ба юмни тарбияташ,
Ҳар он чи металабад, ҷумла бошадаш мавҷуд.

* * *

Аз дида хуни дил ҳама бар рӯйи мо равад,
Бар рӯйи мо зи дида, чй гӯям, чиҳо равад.

Мо дар даруни сина ҳавое ниҳуфтаем,
Бар бод агар равад дили мо, з-он ҳаво равад.

Хуршеди ховарй кунад аз рашк чома чок,
Гар моҳи меҳпарвари ман дар қабо равад.

Бар хоки роҳи ёр ниҳодем рӯйи хеш,
Бар рӯйи мо, равост, агар ошно равад.

Сел аст оби дидаву ҳар кас, ки бигзарад,
Гар худ дилаш зи санг бувад ҳам, зи чо равад.

---

* Имоди дин вазири шоҳ Шайх Абӯисҳоқ аст, ки ба вазири Сулайсон – Осаф ташбеҳ шудааст ва дар зимн ситоиши Абӯисҳоқ аст, ки ӯ ҳам ба мақоми Сулаймон мерасад.

Моро ба оби дида шабу рӯз мочарост,
З-он рахгузар, ки бар сари кӯяш чаро равад?

Ҳофиз ба кӯйи майкада доим ба сидқи дил
Чун сӯфиёни савмаадор аз сафо равад.

* * *

Чу даст бар сари зулфаш занам, ба тоб равад
В-ар оштӣ талабам, бо сари итоб равад.

Чу моҳи нав раҳи наззорағони бечора
Занад ба гӯшаи абрӯву дар ниқоб равад.

Шаби шароб харобам кунад ба бедорӣ
В-агар ба рӯз шикоят кунам, ба хоб равад.

Тариқи ишқ пурошӯбу фитна аст, эй дил,
Бияфтад, он ки дар ин роҳ бошитоб равад.

Гадойии дари чонон ба салтанат мафрӯш,
Касе зи сояи ин дар ба офтоб равад?!

Саводи номаи мӯйи сиёҳ чун тай шуд,
Баёз кам нашавад, гар сад интиҳоб равад.

Чанобро чу фитад боди нахват андар сар,
Кулохдорияш андар сари шароб равад.

Ҳичоби роҳ туйӣ, Ҳофиз, аз миён бархез,
Хушо касе, ки дар ин роҳ бе ҳичоб равад.

* * *

Аз сари кӯйи ту ҳар к-ӯ ба маломат биравад,
Наравад корашу охир ба хичолат биравад.

Корвоне, ки бувад бадрақааш ҳифзи Худой,
Ба таҷаммул бинишинад, ба чалолат биравад.

Солик аз нури ҳидоят бибарад роҳ ба дӯст,
Ки ба чое нарасад, гар ба залолат биравад.

Коми худ охири умр аз маю маъшуқ бигир,
Ҳайфи авқот, ки яксар ба батолат биравад.

Эй далели дили гумгашта, Худоро, мададе,
Ки ғариб ар набарад раҳ, ба далолат биравад.

Ҳукми мастурию мастӣ ҳама бар хотами туст,
Кас надонист, ки охир ба чӣ ҳолат биравад.

Ҳофиз, аз чашмаи ҳикмат ба каф овар чоме,
Бу, ки аз лавҳи дилат нақши ҳаҳолат биравад.

* * *

Хушо диле, ки мудом аз пайи назар наравад,
Ба ҳар дараш, ки бихонанд, беҳабар наравад.

Тамаъ дар он лаби ширин накарданам авло,
Вале чӣ гуна магас аз пайи шакар наравад?

Саводи дидаи ғамдидаам ба ашк машӯй,
Ки нақши холи туам ҳаргиз аз назар наравад.

Зи ман чу боди сабо бӯйи худ дарег мадор,
Чаро ки бе сари зулфи туам ба сар наравад.

Дило, мабош чунин ҳарзагарду ҳарҷойй,
Ки ҳеч кор зи пешат бад-ин хунар наравад.

Мақун ба чашми ҳақорат нигоҳ дар мани маст,
Ки обрӯйи шариат бад-ин қадар наравад.

Мани гадо ҳаваси сарвқомате дорам,
Ки даст дар камараш чуз ба симу зар наравад.

Ту, к-аз макорими ахлоқи олами дигарӣ,
Вафои аҳди ман аз хотират бадар наравад.

Сиёҳноматар аз худ касе намебинам,
Чӣ гуна чун қаламам дуди дил ба сар наравад?

Ба тоҷи худхудам аз раҳ мабар, ки бози сафед
Чу боша дар пайи ҳар сайди мухтасар наравад.

Биёр бодаву аввал ба дасти Ҳофиз деҳ,
Ба шарти он ки зи маҷлис сухан бадар наравад.

* * *

Соқӣ, ҳадиси сарву гулу лола меравад
В-ин баҳс бо салосаи ғассола меравад.

Май деҳ, ки наварӯси чаман ҳадди ҳусн ёфт,
Кор ин замон зи санъати даллола меравад.

Шаккаршикан шаванд ҳама тӯтиёни Ҳинд
З-ин қанди порсӣ, ки ба Бангола меравад.

Тайи макон бибину замон дар сулуки шеър,
К-ин тифл якшаба раҳи яксола меравад.

Он чашми ҷодувонаи обидфиреб бин,
К-аш корвони сеҳр зи дунбола меравад.

Аз раҳ марав ба шеваи дунё, ки ин аҷуз
Маккора менишинаду муҳтола меравад.

Боди баҳор мевазад аз гулситони шоҳ
В-аз жола бода дар қадаҳи лола меравад.

Ҳофиз, зи шавқи маҷлиси султон Ғиёсидин
Ғофил машав, ки кори ту аз нола меравад.

* * *

Тарсам, ки ашк дар ғами мо пардадар шавад
В-ин рози сарбамуҳр ба олам самар шавад.

Гӯянд, санг лаъл шавад дар мақоми сабр,
Оре, шавад валек ба хуни чигар шавад.

Хоҳам шудан ба майкада гирёну додхоҳ,
К-аз дасти ғам халоси ман он ҷо магар шавад.

Аз ҳар карона тири дуо кардаам равон,
Бошад, к-аз он миёна яке коргар шавад.

Эй чон, ҳадиси мо бари дилдор бозгӯй,
Лекин чунон мағӯ, ки саборо хабар шавад.

Аз кимиёи меҳри ту зар гашт рӯйи ман,
Оре, ба юмни лутфи шумо хок зар шавад.

Дар тангнои ҳайратам аз нахвати рақиб,
Ё Раб, мабод он ки гадо муътабар шавад.

Бас нукта ғайри ҳусн бибояд, ки то касе
Мақбули табъи мардуми соҳибназар шавад.

Ин саркашӣ, ки кунгураи кохи васлрост,
Сарҳо бар остонаи ӯ хоки дар шавад.

Ин саркашӣ, ки дар сари сарви баланди туст,
Кай бо ту дасти кӯтаҳи мо дар камар шавад?

Ҳофиз, чу нофаи сари зулфаш ба дасти туст,
Дам даркаш, ар на, боди саборо хабар шавад.

* * *

Гарчи бар воизи шаҳр ин сухан осон нашавад,
То риё варзаду солус, мусулмон нашавад.

Риндӣ омӯзу карам кун, ки на чандон ҳунар аст,
Ҳаявоне, ки нанӯшад маю инсон нашавад.

Гавҳари пок бибояд, ки шавад қобили файз
В-арна, ҳар сангу гуҳар луълуву марҷон нашавад.

Исми Аъзам бикунад кори худ, эй дил, хуш бош,
Ки ба талбису ҳиял дев Сулаймон нашавад.

Ишқ меварзаму уммед, ки ин фанни шариф
Чун ҳунарҳои дигар мӯчиби хирмон нашавад.

Дӯш мегуфт, ки фардо бидихам коми дилат,
Сабабе соз, Худоё, ки пушаймон нашавад.

Ҳусни хулқе зи Худо металабама хӯи туро,
То дигар хотири мо аз ту парешон нашавад.

Зарраро то набарад ҳиммати оӣ, Ҳофиз,
Толиби чашмаи хуршеди дурахшон нашавад.

* * *

Гар ман аз боғи ту як мева бичинам, чӣ шавад?
Пеши пое ба чароғи ту бибинам, чӣ шавад?

Ё Раб, андар канафи сояи он сарви баланд
Гар мани сӯхта як дам бинишинам, чӣ шавад?

Охир, эй хотами Чамшеди ҳумоюносор,
Гар фитад акси ту бар нақши нигинам, чӣ шавад?

Воизи шаҳр чу меҳри малику шаҳна гузид,
Ман агар меҳри нигоре бигузинам, чӣ шавад.

Ақлам аз хона бадар рафту агар май ин аст,
Дидам аз пеш, ки дар хонаи динам чӣ шавад.

Сарф шуд умри гаронмоя ба маъшуқаи май,
То аз онам чӣ ба пеш ояд, аз инам чӣ шавад?

Ҳоҷа донист, ки ман ошиқаи ҳеч нагуфт,
Ҳофиз ар низ бидонад, ки чунинам, чӣ шавад?

* * *

Бахт аз даҳони дӯст нишонам намедихад,
Давлат хабар зи рози ниҳонам намедихад.

Аз баҳри бўсае зи лабаш чон ҳамедихам,
Инам ҳамеситонаду онам намедихад.

Мурдам зи иштиёку дар ин парда роҳ нест,
Ё ҳасту пардадор нишонам намедихад.

Зулфаш кашид боди сабо, чархи сифла бин,
К-он ҷо маҷол боди вазонам намедихад.

Чандон ки бар канор ҷу паргор меравам,
Даврон чун нуқта раҳ ба миёнам намедихад.

Шаккар ба сабр даст диҳад оқибат, вале
Бадахдӣи замона амонам намедихад.

Гуфтам: «Равам ба хобу бибинам ҷамоли дӯст»,
Ҳофиз зи оҳу нола амонам намедихад.

* * *

Бар сари онам, ки гар зи даст барояд,
Даст ба коре занам, ки ғусса сар ояд.

Хилвати дил нест ҷойи суҳбати азод,
Дев ҷу берун равад, фаришта дарояд.

Суҳбати ҳуққом зулмати шаби ялдост,
Нур зи хуршед хоҳ, бу, ки барояд.

Бар дари арбоби бемурувати дунё,
Чанд нишинӣ, ки хоҷа кай бадар ояд?!

Тарки гадоӣ макун, ки ганҷ биёбӣ
Аз назари раҳраве, ки дар гузар ояд.

Солеху толеҳ матои хеш намуданд,
То кӣ қабул афтаду кӣ дар назар ояд.

Булбули ошиқ, ту умр хоҳ, ки охир
Боғ шавад сабзу шохи гул ба бар ояд.

Ғафлати Ҳофиз дар ин сароча ачаб нест,
Ҳар кӣ ба майхона рафт, беҳабар ояд.

* * *

Даст аз талаб надорам, то коми ман барояд,
Ё тан расад ба чонон, ё чон зи тан барояд.

Бикшой турбатамро баъд аз вафоту бингар,
К-аз оташи дарунам дуд аз кафан барояд.

Бинмой рух, ки халқе волеҳ шаванду ҳайрон,
Бикшой лаб, ки фарёд аз марду зан барояд.

Чон бар лаб асту ҳасрат дар дил, ки аз лабонаш
Нагрифта ҳеч коме чон аз бадан барояд.

Аз ҳасрати даҳонаш омад ба танг чонам,
Худ коми тангдастон кай з-он даҳан барояд?

Гӯянд зикри хайраш дар хайли ишқбозон,
Ҳар чо, ки номи Ҳофиз дар анҷуман барояд.

* * *

Чу офтоби май аз машриқи пиёла барояд,
Зи боғи орази соқӣ ҳазор лола барояд.

Насим дар сари гул бишканад кулолаи сунбул,
Чу аз миёни чаман бўйи он кулола барояд.

Ҳикояти шаби ҳичрон на он ҳикояти ҳолест,
Ки шаммае зи баёнаш ба сад рисола барояд.

Зи гирдхони нигуни фалак тамаъ натавон дошт,
Ки бе малолати сад ғусса як навола барояд.

Ба саъйи худ натавон бурд пай ба гавҳари мақсуд,
Хаёл бошад, к-ин кор бе ҳавола барояд.

Гарат чу Нӯҳи набӣ сабр ҳаст дар ғами тӯфон,
Бало бигардаду коми ҳазорсола барояд.

Насими зулфи ту чун бигзарад ба турбати Ҳофиз,
Зи хоки колбадаш сад ҳазор лола барояд.

* * *

Гуфтам: Ғами ту дорам. Гуфто: Ғамат сар ояд.
Гуфтам, ки моҳи ман шав. Гуфто: Агар барояд.

Гуфтам: Зи меҳрварзон расми вафо биёмӯз,
Гуфто: Зи моҳрӯён ин кор камтар ояд.

Гуфтам, ки бар хаёлат роҳи назар бибандам,
Гуфто, ки шабрав аст ӯ, аз роҳи дигар ояд.

Гуфтам, ки бӯйи зулфат гумроҳи оламам кард,
Гуфто: Агар бидонӣ, ҳам ӯ-т раҳбар ояд.

Гуфтам: Хушо ҳавое, к-аз боди субҳ хезад,
Гуфто: Хунук насиме, к-аз кӯйи дилбар ояд.

Гуфтам, ки нӯши лаълат моро ба орзу кушт,
Гуфто: Ту бандагӣ кун, к-ӯ бандапарвар ояд.

Гуфтам: Дили раҳимат кай азми сулҳ дорад?
Гуфто: Мағӯй бо кас, то вақти он дарояд.

Гуфтам: Замони ишрат дидӣ, ки чун сар омад,
Гуфто: Хамӯш, Ҳофиз, к-ин ғусса ҳам сар ояд.

* * *

Зиҳӣ хучаста замоне, ки ёр боз ояд,
Ба коми ғамзадагон ғамгусор боз ояд.

Ба пеши хайли хаёлаш кашидам аблақи чашм,
Бад-он умед, ки он шахсавор боз ояд.

Агар на дар хамаи чавғони ӯ равад сари ман,
Зи сар чӣ гӯяму сар худ чӣ кор боз ояд?

Муқим бар сари роҳаш нишастаам чун гард,
Бад-он ҳавас, ки бад-ин раҳгузор боз ояд.

Диле, ки бо сари зулфайни ӯ қароре дод,
Гумон мабар, ки бад-он дил қарор боз ояд.

Чӣ чаврҳо, ки кашиданд булбулон аз дай,
Ба бӯйи он ки дигар навбахор боз ояд.

Зи нақшбанди қазо ҳаст умеди он, Ҳофиз,
Ки ҳамчу сарв ба дастам нигор боз ояд.

* * *

Агар он тоири қудсӣ зи дарам боз ояд,
Умри бигзашта ба пиронасарам боз ояд.

Дорам уммед бар ин ашки чу борон, ки дигар
Барқи давлат, ки бирафт аз назарам, боз ояд.

Он ки тоҷи сари ман хоки кафи пояш буд,
Аз Худо металабам, то ба сарам боз ояд.

Хоҳам андар ақабаш рафту ба ёрони азиз
Шахсам ар боз наёяд, хабарам боз ояд.

Гар нисори қадами ёри гиромӣ накунам,
Гавҳари чон ба чӣ кори дигарам боз ояд?!

Кӯси навдавлатӣ аз боми саодат бизанам,
Гар бибинам, ки маҳи навсафарам боз ояд.

Монеъаш ғулғули чанг асту шакархоби сабӯх
В-арна, гар бишнавад оҳи сахарам, боз ояд.

Орзуманди рухи шоҳи чу моҳам, Ҳофиз,
Ҳиммате, то ба саломат зи дарам боз ояд.

* * *

Нафас баромаду ком аз ту барнамеояд,
Фиғон, ки баҳти ман аз хоб дарнамеояд.

Сабо ба чашми ман андохт хоке аз кӯят,
Ки оби зиндагиям дар назар намеояд.

Қади баланди туро то ба бар намегирам,
Дараҳти кому муродам ба бар намеояд.

Магар ба рӯйи дилорои ёри моҳрӯе,
Ба ҳеч вачҳи дигар кор бар намеояд.

Муқими зулфи ту шуд дил, ки хуш саводе дид
В-аз он ғариби балокаш хабар намеояд.

Зи шасти сидқ гушодам ҳазор тири дуо,
Вале чӣ суд, яке коргар намеояд.

Басам ҳикояти дил ҳаст бо насими саҳар,
Вале ба бахти ман имшаб саҳар намеояд.

Дар ин хаёл ба сар шуд зимоми умру ханӯз
Балои зулфи сиёҳат ба сар намеояд.

Зи бас, ки шуд дили Ҳофиз рамида аз ҳар кас,
Кунун зи ҳалқаи зулфат ба дар намеояд.

* * *

Агар ба бодаи мушкин дилам кашад, шояд,
Ки бўйи хайр зи зуҳди риё намеояд.

Чаҳониён ҳама гар манъи ман кунанд аз ишқ,
Ман он кунам, ки Худовандгор фармояд.

Тамаъ зи файзи каромат мабур, ки хулқи карим
Гунаҳ бибахшаду бар ошиқон бибахшояд.

Муқими ҳалқаи зикр аст дил бад-он уммед,
Ки ҳалқае зи сари зулфи ёр бикшояд.

Туро, ки ҳусни худодода ҳасту ҳачлаи бахт,
Чӣ ҳоҷат аст, ки машшотаат биёрояд?

Чаман хуш асту ҳаво дилкаш асту май беғаш,
Кунун ба ҷуз дили хуш ҳеч дарнамеояд.

Чамилаест арӯси чаҳон, вале хуш дор,
Ки ин муҳаддара дар ақди кас намеояд.

Ба лоба гуфтамаш: Эй моҳрух, чӣ бошад, агар
Ба як шакар зи ту дилхастае биёсяд?!

Ба ханда гуфт, ки Ҳофиз, Худойро, маписанд,
Ки бӯсаи ту рухи моҳро биёлояд.

* * *

Муоширон, зи ҳарифи шабона ёд оред,
Ҳукуки бандагии мухлисона ёд оред.

Ба вақти сархушӣ аз оҳу нолаи ушшоқ,
Ба савту нағмаи чангу чағона ёд оред.

Чу лутфи бода кунад чилва бар рухи соқӣ,
Зи ошиқон ба суруду тарона ёд оред.

Чу дар миёни мурод оваред дасти умед,
Зи аҳди суҳбати мо дар миёна ёд оред.

Саманди давлат агарчанд саркашида равад,
Зи ҳамраҳон ба сари тозиёна ёд оред.

Намехуред замоне ғами вофодорон,
Зи бевафоии даври замона ёд оред.

Ба вачҳи марҳамат, эй сокинони садри чалол,
Зи рӯйи Ҳофизу ин остона ёд оред.

* * *

Абри озорӣ баромад, боди наврӯзӣ вазид,
Вачҳи май мехоҳаму мутриб, кӣ мегӯяд расид?

Шоҳидон дар чилваю ман шармсори киссаам,
Бори ишқу муфлисӣ саъб аст, мебояд кашид.

Қахти чуд аст, обрӯи худ намебояд фурӯхт,
Бодаву гул аз баҳои хирқа мебояд харид.

Гӯиё хоҳад кушуд аз давлатам коре, ки дӯш
Ман ҳамекардам дуову субҳи содиқ медамид.

Бо лабею сад ҳазорон ханда омад гул ба боғ,
Аз кариме гӯиё дар гӯшае бӯе шунид.

Домане гар чок шуд дар олами риндӣ, чӣ бок?
Ҷомае дар некномӣ низ мебояд дарид.

Ин латоиф, к-аз лаби лаъли ту ман гуфтам, кӣ гуфт?
В-ин татовул, к-аз сари зулфи ту ман дидам, кӣ дид?

Адли султон гар напурсад ҳоли мазлумони ишқ,
Гӯшагиронро аз осоиш тамаъ бояд бурид.

Тири ошиқкуш, надонам, бар дили Ҳофиз кӣ зад,
Ин қадар донам, ки аз шеъри тараш хун мечакид.

* * *

Биё, ки рояти Мансури подшоҳ расид,
Навиди фатҳу башорат ба меҳру моҳ расид.

Ҷамоли бахт зи рӯи зафар ниқоб андохт,
Камоли адл ба фарёди додхоҳ расид.

Сипеҳр даври хуш акнун кунад, ки моҳ омад,
Ҷаҳон ба коми дил акнун расад, ки шоҳ расид.

Зи қотиъони тариқ ин замон шаванд эмин
Қавофили дилу дониш, ки марди роҳ расид.

Азизи Миср ба рағми бародарони ғаюр
Зи қаъри чоҳ баромад, ба авчи моҳ расид.

Кучоств сӯфии дачҷолфеъли мулҳидшакл,
Бигӯ, бисӯз, ки Маҳдии динпаноҳ расид.

Сабо, бигӯ, ки чиҳо бар сарам дар ин ғами ишк
Зи оташи дили сӯзону дуди оҳ расид.

Зи шавқи рӯйи ту, шоҳо, бад-ин асири фирок
Ҷамон расид, к-аз оташ ба барги коҳ расид.

Марав ба хоб, ки Ҷофиз ба боргоҳи қабул
Зи вирди нимишабу дарси субҳгоҳ расид.

* * *

Чаҳон бар абруйи ид аз ҳилол вусма кашид,
Ҷилоли ид дар абруйи ёр бояд дид.

Шикаста гашт чу пушти ҳилол қомати ман,
Камони абруйи ёрам чу вусма боз кашид.

Магар насими хатат субҳ дар чаман бигзашт,
Ки гул ба бӯйи ту бар тан чу субҳ чома дарид.

Набуд чангу рубобу набиду уд, ки буд
Гири вучуди ман оғуштаи гулобу набид.

Биё, ки бо ту бигӯям ғами малолати дил,
Чаро ки бе ту надорам мачоли гуфтушунид.

Баҳои васли ту, гар ҷон бувад, харидорам,
Ки ҷинси хуб мубассир ба ҳар ҷӣ дид, харид.

Чу моҳи рӯйи ту дар шоми зулф медидам,
Шабам ба рӯйи ту равшан чу рӯз мегардид.

Ба лаб расид маро чону барнаёмад ком,
Ба сар расид умеду талаб ба сар нарасид.

Зи шавқи рӯйи ту Ҳофиз навишт ҳарфе чанд,
Бихон зи назмашу дар гӯш кун чу марворид.

* * *

Расид мужда, ки омад баҳору сабза дамид,
Вазифа гар бирасад, масрифаш гул асту набид.

Сафири мурғ баромад, бати шароб кучост,
Фиғон фитод ба булбул, ниқоби гул кӣ кашид?

Зи меваҳои биҳиштӣ чӣ завқ дарёбад,
Ҳар он ки себи занаҳдони шоҳиде нагазид?

Макун зи ғусса шикоят, ки дар тариқи талаб
Ба роҳате нарасид, он ки заҳмате накашид.

Зи рӯйи соқии маҳваш гуле бичин имрӯз,
Ки гирди орази бустон хати бунафша дамид.

Чунон карашмаи соқӣ дилам зи даст бибурд,
Ки бо каси дигарам нест барги гуфтушунид.

Ман ин муракқаи рангин чу гул бихоҳам сӯхт,
Ки пири бодафурӯшаш ба чуръае нахарид.

Аҷоиби раҳи ишқ, эй рафиқ, бисёр аст,
Зи пеши оҳуи ин дашт шери нар бирамид.

Ба кӯйи ишқ манех бе далели роҳ қадам,
Ки гум шуд, он ки дар ин раҳ ба раҳбаре нарасид.

Худойро мададе, эй далели роҳи ҳарам,
Ки нест бодияи ишқро карона падид.

Баҳор мегузарад, додгустаро, дарёб,
Ки рафт мавсиму Ҳофиз ҳанӯз май начашид.

* * *

Бӯйи хуши ту ҳар кӣ зи боди сабо шунид,
Аз ёри ошно сухани ошно шунид,

Эй шоҳи ҳусн, чашм ба ҳоли гадо фикан,
К-ин гӯш бас ҳикояти шоҳу гадо шунид.

Хуш мекунам ба бодаи мушкин машоми ҷон,
К-аз далқпӯши савмаа бӯйи риё шунид.

Сирри Худо, ки орифи солик ба кас нагуфт,
Дар ҳайратам, ки бодафурӯш аз кучо шунид?!

Ё Раб, кучост маҳраи розе, ки як замон
Дил шарҳи он диҳад, ки чӣ гуфту чихо шунид?

Инаш сазо набуд дили ҳақгузори ман,
К-аз ғамгусори худ сухани носазо шунид.

Маҳрум агар шудам зи сари кӯйи ӯ, чӣ шуд?
Аз гулшани замона кӣ бӯйи вафо шунид?

Соқӣ, биё, ки ишқ садо мекунад баланд,
К-он кас, ки гуфт қиссаи мо, ҳам зи мо шунид.

Мо бода зери хирқа на имрӯз мехурем,
Сад бор пири майкада ин мочаро шунид.

Мо май ба бонги чанг на имрӯз мекашем,
Бас давр шуд, ки гунбади чарх ин садо шунид.

Панди ҳаким маҳзи савоб асту айни хайр,
Фархунда он касе, ки ба самъи ризо шунид.

Ҳофиз, вазифаи ту дуо гуфтан асту бас,
Дар банди ин мабош, ки нашнид ё шунид.

* * *

Муоширон, гираҳ аз зулфи ёр боз кунед,
Шабе хуш аст, бад-ин қиссааш дароз кунед.

Ҳузури хилвати унс асту дӯстон ҷамъанд,
«Ва ин якод»^{*} бихонеду дар фароз кунед.

Рубобу чанг ба бонги баланд мегӯянд,
Ки гӯшу хуш ба пайғоми аҳли роз кунед.

Ба чони дӯст, ки ғам парда бар шумо надарад,
Гар эътимод бар алтофи корсоз кунед.

Миёни ошику маъшук фарқ бисёр аст,
Чу ёр ноз намояд, шумо ниёз кунед.

Нахустмавъизаи пири суҳбат ин ҳарф аст,
Ки аз мусоҳиби ночинс эҳтироз кунед.

---

* Ишора ба ояи 51 сураи «Қалам» аст, ки барои рафъи зиёни чашми бад мехонанд.

Ҳар он касе, ки дар ин ҳалқа нест зинда ба ишқ,
Бар ӯ намурда ба фатвои ман намоз кунед.

В-агар талаб кунад инъоме аз шумо Ҳофиз,
Ҳаволаташ бар лаби ёри дилнавоз кунед.

* * *

Эй сабо, накҳате аз кӯйи фалоне ба ман ор,
Зору бемори ғамам, роҳати ҷоне ба ман ор.

Қалби беҳосили моро бизан иксири мурод,
Яъне, аз хоки дари дӯст нишоне ба ман ор.

Дар камингоҳи назар бо дили хешам ҷанг аст,
З-абруву ғамзаи ӯ тире камоне ба ман ор.

Дар ғарибию фироку ғами дил пир шудам,
Соғари май зи кафи тозаҷавоне ба ман ор.

Мункиронро ҳам аз ин май ду-се соғар бичашон,
В-агар эшон наситонанд, равоне ба ман ор.

Соқиё, ишрати имрӯз ба фардо мафикан,
Ё зи девони қазо хатти амоне ба ман ор.

Дилам аз даст бишуд дӯш, чу Ҳофиз мегуфт,
К-Эй сабо, накҳате аз кӯйи фалоне ба ман ор.

* * *

Сабо, зи манзили ҷонон гузар дарег мадор
В-аз ӯ ба ошиқи бедил хабар дарег мадор.

Ба шукри он ки шукуфтӣ ба коми бахт, эй гул,
Насими васл зи мурғи саҳар дарег мадор.

Ҳарифи ишқи ту будам, чу моҳи нав будӣ,
Кунун ки моҳи тамомӣ, назар дарег мадор.

Чаҳону ҳар чӣ дар ӯ ҳаст, сахлу мухтасар аст,
Зи аҳли маърифат ин мухтасар дарег мадор.

Кунун ки чашмаи қанд аст лаъли нӯшинат,
Сухан бигӯю зи тутӣ шакар дарег мадор.

Мақорими ту ба офоқ мебарад шоир,
Аз ӯ вазифаву зоди сафар дарег мадор.

Чу зикри хайр талаб мекунӣ, сухан ин аст,
Ки дар баҳои сухан симу зар дарег мадор.

Губори ғам биравад, ҳол хуш шавад, Ҳофиз,
Ту оби дида аз ин раҳгузар дарег мадор.

* * *

Ало, зй тўтии гўёи асрор,
Мабодо холият шаккар зи минқор!

Сарат сабзу дилат хуш бод човид,
Ки хуш нақше намудӣ аз хати ёр.

Сухан сарбаста гуфтӣ бо ҳарифон,
Худоро, з-ин муаммо парда бардор!

Ба рўйи мо зан аз соғар гулобе,
Ки хоболудаем, зй бахти бедор!

Чӣ раҳ буд ин, ки зад дар парда мутриб,
Ки мерақсанд бо ҳам масту хушёр?

Аз он афюн, ки соқӣ дар май афшонд,
Ҳарифонро на сар монду на дастор.

Сикандарро намебахшанд обе,
Ба зӯру зар муяссар нест ин кор.

Биёву ҳоли аҳли дард бишнав
Ба лафзи андаку маънии бисёр.

Бути чинӣ адӯи дину дилҳост,
Худовандо, дилу динам ниғаҳ дор!

Ба мастурон мағӯ асрори мастӣ,
Ҳадиси чон мағӯ бар нақши девор!

Ба юмни давлати мансуршоҳӣ
Алам шуд Ҳофиз андар назми ашъор.

Худовадӣ ба чони бандагон кард,
Худовандо, зи офоташ ниғаҳ дор.

* * *

Ид асту охири гулу ёрон дар интизор,
Соқӣ, ба рӯйи шоҳ бибин моҳу май биёр.

Дил баргирифта будам аз айёми гул, вале
Коре бикард ҳиммати покони рӯзадор.

Дил дар ҷаҳон мабанду ба мастӣ суол кун
Аз файзи ҷому қиссаи Ҷамшеди комгор.

Ҷуз нақди ҷон ба даст надорам, шароб ку,
К-он низ бар карашмаи соқӣ кунам нисор?

Хуш давлатест хурраму хуш хусраве карим,
Ё Раб, зи чашмзахми замонаш нигоҳ дор.

Май хур ба шеъри банда, ки зебе дигар диҳад
Ҷоми мурассаъи ту бад-ин дурри шохвор.

Гар фавт шуд сахур, чӣ нуқсон, сабӯҳ ҳаст,
Аз май кунанд рӯзакушо толибони ёр.

З-он ҷо ки пардапӯшии афви карими туст,
Бар қалби мо бибахш, ки нақдест камъиёр.

Тарсам, ки рӯзи ҳашр инон бар инон равад
Тасбеҳи шайху хирқаи ринди шаробхор.

Ҳофиз, чу рафт рӯзаву гул низ меравад,
Ночор бода нӯш, ки аз даст рафт кор.

* * *

Эй сабо, накҳате аз кӯйи дари ёр биёр,
Бибар андӯҳи дилу муждаи дидор биёр.

Нуктаи рӯҳфазо аз даҳани дӯст бигӯ,
Номаи хушхабар аз олами асрор биёр.

То муаттар кунам аз лутфи насими ту машом,
Шаммае аз нафаҳоти нафаси ёр биёр.

Ба вафои ту, ки хоки раҳи он ёри азиз
Бе ғуборе, ки падид ояд аз ағёр, биёр.

Гарде аз раҳгузари дӯст ба кӯрии рақиб
Баҳри осоиши ин дидаи хунбор биёр.

Хомию содадилӣ шеваи чонбозон нест,
Хабаре аз бари он дилбари айёр биёр.

Шукри онро, ки ту дар ишратӣ, эй мурғи чаман,
Ба асирони чаман муждаи гулзор биёр.

Коми чон талх шуд аз сабр, ки кардам бе дӯст,
Ишвае з-он лаби ширини шакарбор биёр.

Рӯзгорест, ки дил чехраи мақсуд надид,
Соқиё, он қадаҳи оинакирдор биёр.

Далқи Ҳофиз ба чӣ арзад, ба маяш рангин кун
В-он гаҳаш масту хароб аз сари бозор биёр.

* * *

Рӯй бинмову вучуди худам аз ёд бибар,
Хирмани сӯхтагонро ҳама, гӯ, бод бибар!

Мо чу додем дилу дида ба тӯфони бало,
Гӯ, биё сели ғаму хона зи бунёд бибар.

Зулфи чун анбари хомаш кӣ бибӯяд, ҳайхот,
Эй дили хомтамаъ, ин сухан аз ёд бибар.

Сина, гӯ, шуълаи оташкадаи Форс бикӯш,
Дида, гӯ, оби рухи Дачлаи Бағдод бибар!

Давлати пири муғон бод, ки боқӣ саҳл аст,
Дигаре, гӯ, бираву номи ман аз ёд бибар!

Саъй нокарда дар ин роҳ, ба ҷое нарасӣ,
Музд агар металабӣ, тоати устод бибар!

Рӯзи маргам нафасе ваъдаи дидор бидех
В-он гаҳам то ба лаҳад фориғу озод бибар!

Дӯш мегуфт: «Ба мижғони дарозат бикӯшам»,
Ё Раб, аз хотираш андешаи бедод бибар.

Ҳофиз, андеша кун аз нозукии хотири ёр,
Бирав, аз дарғаҳаш ин нолаву фарёд бибар!

* * *

Шаби васл асту тай шуд номаи ҳаҷр,
Саломун фиҳи ҳатто матлаъилфаҷр.

Дило, дар ошиқӣ собитқадам бош,
Ки дар ин раҳ набошад кори беаҷр.

Ман аз риндӣ нахоҳам кард тавба,
Ва лав озайтанӣ билҳаҷри валҳаҷр.

Барой, эй субҳи равшандил, Худоро,
Ки бас торик мебинам шаби ҳаҷр.

Дилам рафту надидам рӯи дилдор,
Фиғон аз ин татовул, оҳ аз ин заҷр!

Вафо хоҳӣ, ҷафокаш бош, Ҳофиз,
Фаинна-р-рибҳа ва-л-хусрона фи-т-таҷр.

* * *

Гар бувад умр, ба майхона равам бори дигар,
Ба ҷуз аз хидмати риндон накунам кори дигар.

Хуррам он рӯз, ки бо дидаи гирён биравам,
То занам об дари майкада як бори дигар.

Маърифат нест дар ин қавм, Худоро сабабе,
То барам гавҳари худро ба харидори дигар.

Ёр агар рафту ҳақи суҳбати дерин нашинохт,
Ҳошалиллаҳ, ки равам ман зи пайи ёри дигар.

Гар мусоид шавадам доираи чархи кабуд,
Ҳам ба даст оварамаш боз ба паргори дигар.

Офият металабад хотирам, ар бигзоранд
Ғамзаи шӯхашу он турраи таррори дигар.

Рози сарбастаи мо бин, ки ба дастон гуфтанд,
Ҳар замон бо дафу най бар сари бозори дигар.

Ҳар дам аз дард бинолам, ки фалак ҳар соат
Кунадам қасди дили реш ба озори дигар.

Боз гӯям, на дар ин ҳодиса Ҳофиз танҳост,
Ғарқа гаштанд дар ин бодия бисёри дигар.

* * *

Эй хуррам аз фурӯғи рухат лолазори умр,
Боз о, ки рехт бе гули рӯят баҳори умр.

Аз дида гар сиришк чу борон чакад, равост,
К-андар ғамат чу барқ бишуд рӯзгори умр.

Ин як-ду дам, ки муҳлати дидор мумкин аст,
Дарёб кори мо, ки на пайдост кори умр.

То кай майи сабӯҳу шакархоби бомдод?
Ҳушёр гард, хон, ки гузашт ихтиёри умр.

Дӣ даргузор буду назар сӯйи мо накард,
Бечора дил, ки ҳеч надид аз гузори умр.

Андеша аз муҳити фано нест, ҳар киро
Бар нуқтаи даҳони ту бошад мадори умр.

Дар ҳар тараф зи хайли ҳаводис камингаҳест,
З-он рӯ инонгуста давонад савори умр.

Бе умр зиндаам ману ин бас аҷаб мадор,
Рӯзи фироқро кӣ ниҳад дар шумори умр?

Ҳофиз, суҳан бигӯй, ки дар сафҳаи чаҳон
Ин нақш монад аз қаламат ёдгори умр.

* * *

Дигар зи шоҳи сарви саҳй булбули сабур
Гулбонг зад, ки чашми бад аз рӯйи гул ба дур.

Эй гул, ба шукри он ки туй подшоҳи ҳусн,
Бо булбулони бедили шайдо макун ғурур.

Аз дасти ғайбати ту шикоят намекунам,
То нест ғайбате, набувад лаззати ҳузур.

Гар дигарон ба айшу тараб хурраманду шод,
Моро ғами нигор бувад мояи сурур.

Зохид агар ба ҳуру қусур аст умедвор,
Моро шаробхона қусур асту ёр ҳур.

Май хур ба бонги чангу махур ғусса, в-ар касе
Гӯяд туро, ки бода махур, гӯ, хувалғафур.*

Ҳофиз, шикоят аз ғами ҳичрон чӣ мекунӣ,
Дар ҳаҷр васл бошаду дар зулмат аст нур.

* * *

Юсуфи гумгашта боз ояд ба Канъон, ғам махур,
Кулбаи аҳзон шавад рӯзе гулистон, ғам махур!

Ин дили ғамдида ҳолаш беҳ шавад, дил бад макун,
В-ин сари шӯрида боз ояд ба сомон, ғам махур!

Гар баҳори умр бошад, боз дар тарфи чаман
Чатри гул дар сар кашӣ, эй мурғи хушхон, ғам махур!

Даври гардун гар ду рӯзе бар муроди мо нарафт,
Доиман яксон намонад ҳоли даврон, ғам махур!

Ҳон, машав навмед, чун воқиф найӣ аз сирри ғайб,
Бошад андар парда бозиҳои пинҳон, ғам махур!

Эй дил, ар сели фано бунёди ҳастӣ барканад,
Чун туро Нӯҳ аст киштибон, зи тӯфон ғам махур!

Дар биёбон гар ба шавқи Каъба хоҳӣ зад қадам,
Сарзанишҳо гар кунад хори муғелон, ғам махур!

Гарчи манзил бас хатарнок асту мақсад бас баъид,
Ҳеч роҳе нест, к-онро нест поён, ғам махур!

---

* Яъне, ӯ бахшоянда аст, ин таъбир дар бораи Парвардгор дар Қуръон хеле зиёд омадасту ишора ба ояи ҳосе нест.

Ҳоли мо дар фурқати чонону иброми рақиб
Љумла медонад Ҳудои ҳолгардон, ғам махур!

Ҳофизо, дар кунчи фақру хилвати шабҳои тор,
То бувад вирдат дуову дарс Қуръон, ғам махур!

* * *

Рӯй бинмою маро гӯ, ки зи чон дил баргир,
Пеши шамъ оташи парвона ба чон гӯ даргир.

Дар лаби ташнаи мо бину мадор об дарег,
Бар сари куштаи хеш ою зи хокаш баргир.

Тарки дарвеш магир, ар набувад симу зараш,
Дар ғамат сим шумор ашқу рухашро зар гир.

Чанг бинвозу бисоз, ар набувад уд, чӣ бок,
Оташи ишқу дилам уду танам мичмар гир.

Дар самоъ ою зи сар хирқа барандозу биракс,
В-арна, бо гӯша раву хирқаи мо дар сар гир.

Суф баркаш зи сару бодаи софӣ даркаш,
Сим дарбозу ба зар симбаре дар бар гир.

Дӯст, гӯ, ёр шаву ҳар ду чаҳон душман бош,
Бахт, гӯ, пушт макун, рӯйи замин лашкар гир.

Майли рафтан макун, эй дӯст, даме бо мо бош,
Бар лаби чӯй тараб чӯю ба каф соғар гир.

Рафта гир аз бараму з-оташу оби дилу чашм
Гунаам зарду лабам хушку канорам тар гир.

Ҳофиз, ороста кун базму бигӯ воизро,
Ки бибин маҷлисаму тарки сари минбар гир.

* * *

Насихате кунамат, бишнаву баҳона магир,
Ҳар он чи носеҳи мушфиқ бигӯядат, бипазир.

Зи васли рӯи ҷавонон таматтуъе бардор,
Ки дар камингаҳи умр аст макри олами пир.

Наими ҳар ду ҷаҳон пеши ошиқон ба ҷаве,
Ки ин матои қалил асту он атои касир.

Муошири хушу руде басоз мехоҳам,
Ки дарди хеш бигӯям ба нолаи баму зер.

Бар он сарам, ки нанӯшам маю гунаҳ накунам,
Агар мувофиқи тадбири ман шавад тақдир.

Чу қисмати азали бе ҳузури мо карданд,
Гар андаке на ба вифқи ризост, хурда магир.

Чу лола дар қадаҳам рез, соқиё, маю мушк,
Ки нақши холи нигорам намеравад зи замир.

Биёр соғари дурри хушоб, эй соқӣ,
Ҳасуд, гӯ, карами осафӣ бибину бимир!

Ба азми тавба ниҳодам қадаҳ зи каф сад бор,
Вале карашмаи соқӣ намекунад таксир.

Майи дусолаву маҳбуби чордахсола,
Ҳамин бас аст маро суҳбати сағиру кабир.

Дили рамидаи моро кӣ пеш мегирад?
Хабар диҳед ба Мачнуни хаста аз занчир.

Ҳадиси тавба дар ин базмгаҳ мағӯ, Ҳофиз,
Ки соқиёни камонабруят зананд ба тир.

* * *

Ҳазор шукр, ки дидам ба коми хешат боз,
Зи рӯйи сидку сафо гашта бо дилам дамсоз.

Равандагони тариқат раҳи бало сипаранд,
Рафиқи ишқ чӣ ғам дорад аз нишебу фароз.

Ғами ҳабиб ниҳон беҳ зи гуфтугӯйи рақиб,
Ки нест синаи арбоби кина маҳрами роз.

Агарчи ҳусни ту аз ишқи ғайр мустағнист,
Ман он наям, ки аз ин ишқбозӣ оям боз.

Чӣ гӯямат, ки зи сӯзи дарун чӣ мебинам,
Зи ашк пурс ҳикоят, ки ман наям ғаммоз.

Чӣ фитна буд, ки машшотаи қазо ангехт,
Ки қард наргиси масташ сияҳ ба сурмаи ноз.

Бад-ин сипос, ки маҷлис мунаввар аст ба дӯст,
Гарат чу шамъ чафое расад, бисӯзу бисоз.

Ғараз карашмаи ҳусн аст, в-арна, ҳоҷат нест
Ҷамоли давлати Маҳмудро ба зулфи Аёз.

Ғазалсаройии Ноҳид сарфае набарад,
Дар он мақом, ки Ҳофиз бароварад овоз.

* * *

Даро, ки дар дили хаста тавон дарояд боз,
Биё, ки дар тани мурда равон дарояд боз.

Биё, ки фурқати ту чашми ман чунон дарбаст,
Ки фатҳи боби висолат магар кушояд боз.

Ғаме, ки чун сипаҳи Занг мулки дил бигирифт,
Зи хайли шодии Руми рухат зудояд боз.

Ба пеши оинаи дил ҳар он чи медорам,
Ба ҷуз хаёли ҷамолат наменамояд боз.

Бад-он масал, ки шаб обистан аст, дур аз ту
Ситора мешумарам, то ки шаб чӣ зояд боз?

Биё, ки булбули матбӯи хотири Ҳофиз
Ба бӯи гулбуни васли ту месарояд боз.

* * *

Ҳоли хуниндилон кӣ гӯяд боз
В-аз фалак хуни хум кӣ ҷӯяд боз?

Шармаш аз чашми майпарастон бод,
Наргиси маст агар бирӯяд боз.

Ҷуз Фалотуни хумнишини шароб
Сирри ҳикмат ба мо кӣ гӯяд боз?

Ҳар кӣ чун лола косагардон шуд,
3-ин чафо рух ба хун бишӯяд боз.

Нагушояд дилам чу ғунча, агар
Соғаре аз лабаш набӯяд боз.

Баски дар парда чанг гуфт сухан,
Бибураш мӯй, то намӯяд боз.

Гирди байтулҳароми хум Ҳофиз,
Гар намирад, ба сар бипӯяд боз.

* * *

Манам, ки дида ба дидори дӯст кардам боз,
Чӣ шукр гӯямат, эй корсози банданавоз?

Ниёзманди бало, гӯ, рух аз ғубор машӯй,
Ки кимиёи мурод аст хоки кӯйи ниёз.

Зи мушкилоти тариқат инон матоб, эй дил,
Ки марди роҳ наяндешад аз нишебу фароз.

Таҳорат ар на ба хуни чигар кунад ошиқ,
Ба қавли муфтии ишқаш дуруст нест намоз.

Дар ин мақоми маҷозӣ ба чуз пиёла магир,
Дар ин сарочаи бозича ғайри ишқ мабоз.

Ба ними бўса дуое бихар зи аҳли диле,
Ки кайди душманат аз ҷону ҷисм дорад боз.

Фиканд замзамаи ишқ дар Ҳичозу Ироқ
Навои бонги ғазалҳои Ҳофиз аз Шероз.

* * *

Биёву киштии мо дар шати шароб андоз,
Хурӯшу валвала дар чони шайху шоб андоз.

Маро ба киштии бода дарафкан, эй соқӣ,
Ки гуфтаанд: «Накӯйӣ куну дар об андоз».

Зи кӯйи майкада баргаштаам, зи роҳи хато
Маро дигар зи карам бо раҳи савоб андоз.

Биёр з-он майи гулранги мушкбӯ чоме,
Шарори рашку ҳасад дар дили гулоб андоз.

Агарчи масту харобам, ту низ лутфе кун,
Назар бар ин дили саргаштаи хароб андоз.

Ба ними шаб агарат офтоб мебояд,
Зи рӯйи духтари гулчеҳри раз ниқоб андоз.

Махил, ки рӯзи вафотам ба хок биспоранд,
Маро ба майкада бар, дар хуми шароб андоз.

Зи чаври чарх чу Ҳофиз ба чон расид дилат,
Ба сӯйи деви миҳан новаки шаҳоб андоз.

* * *

Хезу дар косаи зар оби тарабноқ андоз
Пештар з-он ки шавад косаи сар хок, андоз.*

---

* Ибораи «хок андоз»-ро се гуна метавон маънӣ кард: 1. хок андоз, ки дар ин чо феъли амр аст, яъне, барҳез, пеш аз он ки косаи сар ба хок табдил шавад, шароби шодибаш бирезу бинӯш. 2. Хокандоз-ба хок афтода, ба хок андохташуда. 3. хокандоз – ашъе, ки бо он хокро чамъ мекунанд, ки имрӯз мо вожаи русии «совок»-ро ба кор мебарем.

Оқибат манзили мо водии хомӯшон аст,
Ҳолиё ғулғула дар гунбади афлок андоз!

Чашми олуданазар аз рухи чонон дур аст,
Бар рухи ӯ назар аз оинаи пок андоз!

Бар сари сабзи ту, эй сарв, ки чун хок шавам,
Ноз аз сар биниҳу соя бар ин хок андоз!

Дили моро, ки зи мори сари зулфи ту бихаст,
Аз лаби худ ба шифохонаи тарёк андоз!

Мулки ин мазраа донӣ, ки суботе накунад,
Оташе аз чигари чом дар афлок андоз!

Ғусл дар ашк задам, к-аҳли тариқат гӯянд,
Пок шав аввалу пас дида бар он пок андоз!

Ё Раб, он зоҳиди худбин, ки ба чуз айб надид,
Дуди оҳеш дар оинаи идрок андоз!

Чун гул аз накҳати ӯ чома қабо кун, Ҳофиз
В-ин қабо дар раҳи он қомати чолок андоз!

* * *

Эй сарви нози ҳусн, ки хуш меравӣ ба ноз,
Ушшоқро ба нози ту ҳар лаҳза сад ниёз.

Фархунда бод талъати хубат, ки дар азал
Бибридаанд бар қади сарват қабои ноз.

Онро, ки бӯйи анбари зулфи ту орзуст,
Чун уд, гӯ, бар оташи савдо бисӯзу соз.

Парвонаро зи шамъ бувад сӯзи дил, вале
Бе шамъи орази ту диламро бувад гудоз.

Сӯфӣ, ки бе ту тавба зи май карда буд дӯш,
Бишкаст аҳд, чун дари майхона дид боз.

Аз таънаи рақиб нагардад иёри ман,
Чун зар агар баранд маро дар даҳони гоз.

Дил, к-аз тавофи каъбаи кӯят вуқуф ёфт,
Аз шавқи он ҳарим надорад сари Ҳичоз.

Ҳар дам ба хуни дида чӣ хочат вузу, чу нест
Бе токи абруи ту намози маро чавоз?

Чун бода боз бар сари хум рафт кафзанон,
Ҳофиз, ки дӯш аз лаби соқӣ шунид роз.

* * *

Барнаёмад аз таманнои лабат комам ҳанӯз,
Бар умеди қоми лаълат дурдошомам ҳанӯз.

Рӯзи аввал рафт динам дар сари зулфайни ту,
То чӣ хоҳад шуд дар ин савдо саранҷомам ҳанӯз?!

Соқие, як чуръае з-он оби оташгун, ки ман
Дар миёни пухтағони ишқи ӯ хомам ҳанӯз.

Аз хато гуфтам шабе зулфи туро мушки Хутан,
Мезанад ҳар лаҳза теге мӯ бар андомам ҳанӯз.

Партави рӯйи ту то дар хилватам дид офтоб,
Меравад чун соя ҳар дам бар дару бомам ханӯз.

Дар азал додаст моро сокии лаъли лабат
Чуръаи ҷоме, ки ман мадхуши он ҷомам ханӯз.

Эй ки гуфтӣ чон бидех, то бошадат ороми чон,
Чон ба ғамҳоят супурдам, нест оромам ханӯз.

Дар калам овард Ҳофиз қиссаи лаъли лабаш,
Оби ҳайвон меравад ҳар дам зи ақломам ханӯз.

* * *

Дилам рамидаи лӯливашест шӯрангез,
Дурӯғваъдаву қаттолвазъу рангомез.

Фидои пираҳани чоки моҳрӯён бод
Ҳазор ҷомаи тақвову хирқай парҳез!

Хаёли холи ту бо худ ба хок хоҳам бурд,
Ки то зи холи ту хокам шавад абиромез.

Фаришта ишқ надонад, ки чист, эй соқӣ,
Бихоҳ ҷому гулобе ба хоки Одам рез.

Ғуломи он калимотам, ки оташ ангезад,
На оби сард занад дар сухан бар оташи тез.

Пиёла бар кафанам банд, то сахарғаҳи ҳашр
Ба май зи дил бибарам ҳавли рӯзи растохез.

Фақиру хаста ба даргоҳат омадам, раҳме,
Ки ҷуз валои туам нест ҳеч дастовез.

Биё, ки хотифи майхона дӯш бо ман гуфт,
Ки дар мақоми ризо бош, в-аз қазо магрес.

Миёни ошику маъшук ҳеч ҳоил нест,
Ту худ ҳичоби худӣ, Ҳофиз, аз миён бархез!

* * *

Гулъизоре зи гулистони ҷаҳон моро бас,
З-ин чаман сояи он сарви равон моро бас.

Ману ҳамсухбатии аҳли риё? Дурам бод!
Аз гаронони ҷаҳон ратли гарон моро бас.

Қасри фирдавс ба подоши амал мебахшанд,
Мо, ки риндему гадо, дайри муғон моро бас.

Бинишин бар лаби ҷӯю гузари умр бибин,
К-ин ишорат зи ҷаҳони гузарон моро бас.

Нақди бозори ҷаҳон бингару озори ҷаҳон,
Гар шуморо на бас ин суду зиён, моро бас.

Ёр бо мост, ҷӣ ҳочат, ки зиёдат талабем?
Давлати сухбати он мӯниси ҷон моро бас.

Аз дари хеш, Худоро, ба биҳиштам мафирист,
Ки сари кӯйи ту аз кавну макон моро бас.

Ҳофиз, аз машраби қисмат гила ноинсофист,
Таъби чун обу ғазалҳои равон моро бас.

* * *

Дило, рафиқи сафар бахти некхоҳат бас,
Насими равзаи Шероз пайки роҳат бас.

Дигар зи манзили чонон сафар макун, дарвеш,
Ки сайри маънавию кунчи хонақоҳат бас.

В-агар камин бикуюшад ғаме зи гӯшаи дил,
Ҳарими дарғаҳи пири муғон паноҳат бас.

Ба садри мастаба биншину соғаре май нӯш,
Ки ин қадар зи ҷаҳон касби молу ҷоҳат бас.

Зиёдатӣ маталаб, қор бар худ осон кун,
Суроҳии майи лаълу буте чу моҳат бас.

Фалак ба мардуми нодон диҳад зимоми мурод,
Ту аҳли фазлию дониш, ҳамин гуноҳат бас.

Ҳавои маскани маълуфу аҳди ёри қадим
Зи ҳамраҳони сафарқарда узрхоҳат бас.

Ба миннати дигарон хӯ макун, ки дар ду ҷаҳон
Ризои Эзаду инъоми подшоҳат бас.

Ба ҳеч вирди дигар нест ҳоҷат, эй Ҳофиз,
Дуои нимшабу дарси субҳгоҳат бас.

* * *

Эй сабо, гар бигзарӣ аз соҳили рӯди Арас,
Бӯса зан бар хоки он водию мушкин кун нафас.

Манзили Салмо, ки бодаш ҳар дам аз мо сад салом,
Пурсадои сорбонон бинию бонги ҷарас.

Маҳмили ҷонон бибӯс, он гаҳ ба зорӣ арза дор,
К-аз фироқат сӯхтам, эй меҳрубон фарёдрас.

Ман, ки қавли носихонро хондаме қавли рубоб,
Гӯшмоле дидам аз ҳичрон, ки инам панд бас.

Ишрати шабгир кун, май нӯш, к-андар роҳи ишк
Шабравонро ошноихост бо мири асас.

Ишқбозӣ кори бозӣ нест, эй дил, сар бибоз,
З-он ки гӯйи ишқ натвон зад ба чавғони ҳавас.

Дил ба рағбат месупорад ҷон ба чашми масти ёр,
Гарчи ҳушёрон надоданд ихтиёри худ ба кас.

Тӯтиён дар шаққаристон комронӣ мекунанд
В-аз таҳассур даст бар сар мезанад мискин магас.

Номи Ҳофиз гар барояд бар забони килки дӯст,
Аз ҷаноби ҳазрати шоҳам бас аст ин мултамас.

* * *

Дарди ишқе кашидаам, ки мапурс,
Заҳри ҳаҷре чашидаам, ки мапурс.

Гаштаам дар ҷаҳону охири қор
Дилбаре баргузидаам, ки мапурс.

Онҷунон дар ҳавои хоки дараш
Меравад оби дидаам, ки мапурс.

Ман ба гӯши худ аз даҳонаш дӯш
Суханоне шунидаам, ки мапурс.

Сӯйи ман лаб чӣ мегазӣ, ки мағӯй,
Лаби лаъле газидаам, ки мапурс!

Бе ту дар кулбаи гадоии хеш
Ранҷхое кашидаам, ки мапурс.

Ҳамчу Ҳофиз ғариб дар раҳи ишк
Ба мақоме расидаам, ки мапурс.

* * *

Дорам аз зулфи сиёҳаш гила чандон, ки мапурс,
Ки чунон з-ӯ шудаам бесарусомон, ки мапурс.

Кас ба уммеди вафо тарки дилу дин макунод,
Ки чунонам ман аз ин карда пушаймон, ки мапурс!

Ба яке чуръа, ки озори касаш дар пай нест,
Заҳмате мекашам аз мардуми нодон, ки мапурс.

Зоҳид, аз мо ба саломат бигузар, к-он майи лаъл
Дилу дин мебарад аз даст бад-он сон, ки мапурс.

Гуфтуғӯҳост дар ин роҳ, ки ҷон бигдозад,
Ҳар касе арбадае, ин ки мабин, он ки мапурс.

Порсоию саломат ҳавасам буд, вале
Шевае мекунад он наргиси фаттон, ки мапурс.

Гуфтам: «Аз гӯйи фалак сурати ҳоле пурсам»,
Гуфт: «Он мекашам андар хамаи чавгон, ки мапурс»

Гуфтамаш: «Зулф ба хуни кӣ шикастӣ?» Гуфто:
«Ҳофиз, ин қисса дароз аст, ба Қуръон, ки мапурс!»

* * *

Боз ою дили танги маро мӯниси чон бош
В-ин сӯхтаро маҳрами асрори ниҳон бош.

З-он бода, ки дар майкадаи ишқ фурӯшанд,
Моро ду-се соғар бидиху гӯ, рамазон бош.

Дар хирқа чу оташ задӣ, эй орифи солик,
Чаҳде куну сарҳалқаи риндони чаҳон бош.

Дилдор, ки гуфто ба туам дил нигарон аст,
Гӯ: Мерасам инак ба саломат, нигарон бош.

Хун шуд дилам аз ҳасрати он лаъли равонбахш,
Эй дурчи муҳаббат, ба ҳамон муҳру нишон бош.

То дар дилаш аз ғусса ғуборе нанишинад,
Эй сели сиришк, аз ақаби нома равон бош.

Ҳофиз, ки ҳавас мекунадаш чоми чаҳонбин,
Гӯ: Дар назари Осафи чамшедмакон бош!

* * *

Агар рафики шафиқӣ, дурустпаймон бош,
Ҳарифи ҳучраву гармобаву гулистон бош.

Шиканчи зулфи парешон ба дасти бод мадеҳ,
Магӯ, ки хотири ушшоқ гӯ парешон бош.

Гарат ҳавост, ки бо Хизр ҳамнишин бошӣ,
Ниҳон зи чашми Сикандар чу оби ҳайвон бош.

Забури ишқнавозӣ на кори ҳар мурғест,
Биёву навгули ин булбули ғазалхон бош.

Тариқи хидмату ойини бандагӣ кардан,
Худойро, ки раҳо кун ба мову султон бош.

Дигар ба сайди ҳарам теғ бармакаш, зинҳор
В-аз он ки бар дили мо кардаӣ, пушаймон бош.

Ту шамъи анҷуманӣ, якзабону якдил бош,
Хаёлу кӯшиши парвона бину хандон бош.

Чамоли дилбарую ҳусн дар назарбозист,
Ба шеваи назар аз нодирони даврон бош.

Хамӯш, Ҳофизу аз чаври ёр нола макун,
Туро кӣ гуфт, ки дар рӯи хуб ҳайрон бош?

* * *

Ба даври лола қадаҳ гиру бериё мебош,
Ба бӯи гул нафасе ҳамдами сабо мебош.

Нагӯямат, ки ҳамасола майпарастӣ кун,
Се моҳ май хуру нуҳ моҳ порсо мебош.

Чу пири солики ишқат ба май ҳавола кунад,
Бинӯшу мунтазири раҳмати Худо мебош.

Гарат ҳавост, ки чун Ҷам ба сирри ғайб расӣ,
Биёву ҳамдами ҷоми чаҳоннамо мебош.

Чу ғунча гарчи фурӯбастагист кори чаҳон,
Ту ҳамчу боди баҳорӣ гирехгушо мебош.

Вафо маҷӯй зи кас, в-ар сухан намешунавӣ,
Ба ҳарза толиби Симуруғу кимийе мебош.

Муриди таоти бегонагон машав, Ҳофиз,
Вале муошири риндони порсо мебош.

* * *

Сӯфӣ, гуле бичину мураққаъ ба хор бахш
В-ин зуҳди хушкро ба майи хушгубор бахш.

Томоту шатҳ дар раҳи оҳанги чанг неҳ,
Тасбеҳу тайласон ба маю майгусор бахш.

Зуҳди гарон, ки шоҳиду соқӣ намехаранд,
Дар ҳалқаи чаман ба насими баҳор бахш.

Роҳам шароби лаъл зад, эй мири ошиқон,
Хуни маро ба чоҳи занаҳдони ёр бахш.

Ё Раб, ба вақти гул гунаҳи банда афв кун,
В-ин мочаро ба сарви лаби ҷӯйбор бахш.

Эй он ки раҳ ба машраби мақсуд бурдаӣ,
З-ин баҳр қатрае ба мани хоксор бахш.

Шукронаро, ки чашми ту рӯйи бутон надид,
Моро ба афву лутфи Худовандгор бахш.

Соқӣ, чу шоҳ нӯш кунад бодаи сабӯҳ,
Гӯ: Қоми зар ба Ҳофизи шабзиндадор бахш.

* * *

Боғбон, гар панч рӯзе суҳбати гул боядаш,
Бар чафои хори ҳичрон сабри булбул боядаш.

Эй дил, андар банди зулфаш аз парешонӣ манол,
Мурғи зирак чун ба дом афтад, таҳаммул боядаш.

Ринди оламсӯзро бо маслиҳатбинӣ чӣ кор?
Кори мулк аст, он ки тадбиру тааммул боядаш.

Тақя бар тақвову дониш дар тариқат кофирист,
Роҳрав, гар сад ҳунар дорад, таваккул боядаш.

Бо чунин зулфу рухаш бодо назарбозӣ ҳаром,
Ҳар кӣ рӯйи ёсамину чаъди сунбул боядаш.

Нозҳо з-он наргиси мастонааш бояд кашид,
Ин дили шӯрида то он чаъду кокул боядаш.

Соқиё, дар гардиши соғар тааллул то ба чанд?
Давр чун бо ошиқон афтад, тасалсул боядаш.

Кист Ҳофиз, то нанӯшад бода бе овози руд,
Ошиқи мискин чаро чандин таҷаммул боядаш?

* * *

Фикри булбул ҳама он аст, ки гул шуд ёраш,
Гул дар андеша, ки чун ишва кунад дар кораш.

Дилрабой ҳама он нест, ки ошиқ бидушанд,
Ҳоҷа он аст, ки бошад ғами хидматгораш.

Чойи он аст, ки хун мавҷ занад дар дили лаъл,
З-ин тағобун, ки хазаф мешиканад бозораш.

Булбул аз файзи гул омӯхт сухан, в-арна набуд
Ин ҳама қавлу ғазал таъбия дар минқораш.

Эй ки дар кӯчаи маъшукаи мо мегузарӣ,
Барҳазар бош, ки сар мешинканад девораш.

Он сафаркарда, ки сад қофила дил ҳамраҳи ўст,
Ҳар кучо ҳаст, Худоё, ба саломат дораш.

Сухбати офиятат гарчи хуш афтад, эй дил,
Ҷониби ишқ азиз аст, фурӯ магзораш.

Сӯфии сархуш аз ин даст, ки қач қард кулоҳ,
Ба ду ҷоми дигар ошуфта шавад дастораш.

Дили Ҳофиз, ки ба дидори ту хӯғар шуда буд,
Нозпарварди висол аст, маҷӯ озораш.

* * *

Шароби талх мехоҳам, ки мардафкан бувад зӯраш,
Ки то як дам биёсоям зи дунёву шару шӯраш.

Симоти даҳри дунпарвар надорад шахди осоиш,
Мазоқи ҳирсу оз, эй дил, бишӯй аз талху аз шӯраш.

Биёвар май, ки натвон шуд зи макри осмон эмин
Ба лаъби Зухраи чангию Миррихи силаҳшӯраш.

Каманди сайди Баҳромӣ бияфкан, ҷоми чам бардор,
Ки ман паймудам ин саҳро, на Баҳром асту на гӯраш.

Биё, то дар майи софит рози даҳр бинмоям,
Ба шарти он ки нанмойӣ ба қачтаъони дилкӯраш.

Назар кардан ба дарвешон мунофии бузургӣ нест,
Сулаймон бо чунон ҳашмат назарҳо буд бо мӯраш.

Камони абруи ҷонон намепечад сар аз Ҳофиз,
Валекин ханда меояд бад-ин бозуи безӯраш.

* * *

Хушо Шерозу вазъи бемисолаш.
Худовандо, ниғаҳ дор аз заволаш!

Зи Рукнободи мо сад лавҳашаллоҳ,
Ки умри Хизр мебахшад зулолаш.

Миёни Чаъфарободу Мусалло
Абиромез меояд шамолаш.

Ба Шероз ою файзи рӯҳи кудсӣ
Бичӯй аз мардуми соҳибкамолаш.

Кӣ номи қанди мисрӣ бурд он чо,
Ки ширинон надоданд инфиолаш?

Сабо, з-он лӯлии шангули сармаст
Чӣ дорӣ оғаҳӣ, чун аст ҳолаш?

Гар он ширинписар хунам бирезад,
Дило, чун шири модар кун ҳалолаш.

Макун бедор аз ин хобам, Худоро,
Ки дорам хилвате хуш бо хаёлаш.

Чаро, Ҳофиз, чу метарсидӣ аз ҳаҷр,
Накардӣ шукри айёми висолаш?

* * *

Чу баршикаст сабо зулфи анбарафшонаш,
Ба ҳар шикаста, ки пайваст, тоза шуд ҷонаш.

Кучост ҳамнафасе, то ба шарҳ арза диҳам,
Ки дил чӣ мекашад аз рӯзгори ҳичронаш.

Замона аз варақи гул мисоли рӯйи ту баст,
Вале зи шарми ту дар ғунча кард пинҳонаш.

Ту хастаию нашуд ишкро карона падида,
Таборакаллаҳ, аз ин раҳ, ки нест поёнаш.

Чамоли Каъба магар узри раҳравон хоҳад,
Ки ҷони зиндадилон сӯхт дар биёбонаш.

Бад-ин шикастаи байтулҳазан кӣ меорад
Нишони Юсуфи дил аз чаҳи занахдонаш?!

Бигирам он сари зулфу ба дасти хоҷа диҳам,
Ки сӯхт Ҳофизи бедил зи макру дастонаш.

* * *

Ё Раб, ин навгули хандон ки супурдӣ ба манаш,
Месупорам ба ту аз чашми ҳасуди чаманаш.

Гарчи аз кӯйи вафо гашт ба сад марҳала дур,
Дур бод офати даври фалак аз ҷону танаш!

Гар ба сарманзили Салмо расӣ, эй боди сабо,
Чашм дорам, ки саломе бирасонӣ зи манаш.

Ба адаб нофакушойӣ кун аз он зулфи сиёҳ,
Ҷойи дилҳои азиз аст, ба ҳам бармазанаш.

Гӯ, дилам ҳаққи вафо бо хату холат дорад,
Муҳтарам дор дар он турраи анбаршиканаши.

Дар мақоме, ки ба ёди лаби ӯ май нӯшанд,
Сифла он маст, ки бошад хабар аз хештанаш.

Ирзи мол аз дари майхона нашоёд андӯхт,
Ҳар кӣ ин об хурад, рахт ба дарё фиканаши.

Ҳар кӣ тарсад зи малол, андуҳи ишқаш на ҳалол,
Сари мову қадамаш ё лаби мову даҳанаши.

Шеъри Ҳофиз ҳама байтулғазали маърифат аст,
Офарин бар нафаси дилкашу лутфи суханаши!

* * *

Дар аҳди подшоҳи хатобаҳши чурмпӯш
Ҳофиз қаробақаш шуду муфтӣ пиёланӯш.

Сӯфӣ зи кунчи савмаа бо пойи хум нишаст,
То дид муҳтасиб, ки сабӯ мекашад ба дӯш.

Аҳволи шайху қозию шурбуляхудашон
Кардам суол субҳдам аз пири майфурӯш,

Гуфто: На гуфтанист сухан, гарчи маҳрамай,
Дарқаш забону парда нигаҳ дору май бинӯш.

Соқӣ, баҳор мерасаду вачҳи май намонд,
Фикре бикун, ки хуни дил омад зи ғам ба чӯш.

Ишқ асту муфлисию чавонию навбаҳор,
Узрам пазиру чурм ба зайли карам бипӯш.

То чанд ҳамчу шамъ забоноварӣ кунӣ,
Парвонаи мурод расид, эй муҳиб, ҳамӯш!

Эй подшоҳи сурату маънӣ, ба мисли ту
Нодида ҳеч дидаву нашнида ҳеч гӯш.

Чандон бимон, ки хирқаи азрақ кунад қабул
Бахти ҷавонат аз фалаки пири жандапӯш.

* * *

Эй ҳама шакли ту матбӯъу ҳама ҷойи ту хуш,
Дилам аз ишваи ширини шакарҳои ту хуш.

Ҳамчу гулбарги тарӣ ҳаст вучуди ту латиф,
Ҳамчу сарви чамани хулд саропойи ту хуш.

Шеваву нози ту ширин, хату холи ту малеҳ,
Чашму абрӯи ту зебо, қаду болои ту хуш.

Ҳам гулистони хаёлам зи ту пурнақшунигор,
Ҳам машоми дилам аз зулфи сумансои ту хуш.

Дар раҳи ишқ, ки аз сели бало нест гузор,
Кардаам хотири худро бо таманои ту хуш.

Пеши чашми ту бимирам, ки бад-он беморӣ
Мекунад дарди маро аз руҳи зебои ту хуш.

Дар биёбони талаб гарчи зи ҳар сӯ хатарест,
Меравад Ҳофизи бедил ба таваллои ту хуш.

* * *

Канори обу пойи беду табъи шеърӯ ёре хуш,
Муошир дилбаре ширину соқӣ гулъизоре хуш.

Ало, эй давлати толеъ, ки қадри вақт медонӣ,
Гуворо бодат ин ишрат, ки дорӣ рӯзгоре хуш.

Ҳар он касро, ки бар хотир зи ишқи дилбаре борест,
Сипанде, гӯ, бар оташ нех, ки дорад кору боре хуш.

Арӯси табъро зевар зи фикри бикр мебандам,
Бувад, к-аз дасти айёмам ба даст афтад нигоре хуш.

Шаби суҳбат ғанимат дону доди хушдилӣ бистон,
Ки маҳтобе дилафрӯз асту тарфи лолазоре хуш.

Майе дар косаи чашм аст соқиро, баномэзад,
Ки мастӣ мекунад бо ақлу мебахшад хуморе хуш.

Ба ғафлат умр шуд, Ҳофиз, биё бо мо ба майхона,
Ки шангулони хушбошат биёмӯзанд коре хуш.

* * *

Ҳотифе аз гӯшаи майхона дӯш
Гуфт: «Бибахшанд гунаҳ, май бинӯш!»

Лутфи илоҳӣ бикунад кори хеш,
Муждаи раҳмат бирасонад Суруш.

Ин хиради хом ба майхона бар,
То майи лаъл овараш хун ба чӯш.

Гарчи висолаш на ба кӯшиш диҳанд,
Ҳар қадар, эй дил, ки тавонӣ, бикӯш.

Лутфи Худо бештар аз ҷурми мост,
Нуктаи сарбаста чӣ донӣ? Хамӯш!

Гӯши ману ҳалқаи гесӯи ёр,
Рӯйи ману хоки дари майфурӯш!

Риндии Ҳофиз на гуноҳест саъб
Бо карами подшаҳи айбпӯш,

Довари дин шоҳ Шучоъ, он ки кард
Рӯҳқудус ҳалқаи амраш ба гӯш.

Эй маликуларш, муродаш бидех
В-аз хатари чашми бадаш дор гӯш.

* * *

Саҳар зи ҳотифи ғайбам расид мужда ба гӯш,
Ки даври Шоҳ Шучоъ аст, май далер бинӯш.

Шуд, он ки аҳли назар бар канора мерафтанд
Ҳазор гуна сухан дар даҳону лаб хомӯш.

Ба бонги чанг бигӯем он ҳикоятҳо,
Ки аз ниҳуфтани он деги сина мезад чӯш.

Шароби хонагии тарсимухтасибхурда
Ба рӯйи ёр бинӯшему бонги нӯшонӯш.

Зи кӯйи майкада дӯшаш ба дӯш мебурданд,
Имоми шаҳр, ки саччода мекашид ба дӯш.

Дило, далолати хайрат кунам ба роҳи начот,
Макун ба фиск мубоҳоту зухд ҳам мафурӯш.

Маҳалли нури таҷаллист ройи анвари шоҳ,
Чу қурби ӯ талабӣ, дар сафои нийят кӯш.

Ба чуз санои ҷалолаш масоз вирди замир,
Ки ҳаст гӯши дилаш маҳрами паёми Суруш.

Румузи маслиҳати мулк хусравон донанд,
Гадои гӯшанишинӣ ту, Ҳофизо, махурӯш!

* * *

Дӯш бо ман гуфт пинҳон кордоне тезхуш
В-аз шумо пинҳон нашоёд кард сирри майфуруш.

Гуфт: Осон гир бар худ корҳо, к-аз рӯи табъ
Сахт мегирад ҷаҳон бар мардумони сахткӯш.

В-он гаҳам дардод ҷоме, к-аз фуруғаш бар фалак
Зухра бар рақс омаду барбатзанон мегуфт: Нӯш!

Бо дили хунин лаби хандон биёвар хамчу ҷом,
Не, гарат захме расад, ойӣ чу чанг андар хурӯш.

То нагардӣ ошно, з-ин парда рамзе нашнаві,
Гӯши номаҳрам набошад ҷойи пайғоми Суруш.

Гӯш кун панд, эй писар в-аз баҳри дунё ғам махур,
Гуфтамаат чун дур ҳадисе, гар тавонӣ дошт гӯш.

Дар ҳарими ишқ натвон зад дам аз гуфтушунид,
З-он ки он ҷо ҷумла аъзо ҷашм бояд буду гӯш.

Бар бисоти нуктадонон худфурӯшӣ шарт нест,
Ё сухан доништа гӯ, эй марди оқил, ё хамӯш.

Соқиё, май дех, ки риндиҳои Ҳофиз фаҳм кард
Осафи соҳибқирони чурмбаҳши айбпӯш.

* * *

Бибурд аз ман қарору тоқату хуш,
Бути сангиндили симинбуногӯш.

Нигоре, чобуке, шанге кулаҳдор,
Зарифе, маҳваше, турке қабопӯш.

Зи тоби оташи савдои ишқаш
Ба сони дег доим мезанам чӯш.

Чу пероҳан шавам осудахотир,
Гараш ҳамчун қабо гирам дар оғӯш.

Агар пӯсида гардад устухонам,
Нагардад меҳраш аз ҷонам фаромӯш.

Дилу динам, дилу динам бибурдаст
Бару дӯшаш, бару дӯшаш, бару дӯш.

Давои ту, давои туст, Ҳофиз,
Лаби нӯшаш, лаби нӯшаш, лаби нӯш.

* * *

Мачмаъи хубию лутф аст изори чун маҳаш,
Лекинаш меҳру вафо нест, Худоё, бидиҳаш.

Дилбарам шоҳиду тифл асту ба бозӣ рӯзе
Бикушад зораму дар шаръ набошад гунаҳаш.

Ман ҳамон бех, ки аз ӯ нек ниғаҳ дорам дил,
Ки баду нек надидасту надорад ниғаҳаш.

Бӯйи шир аз лаби ҳамчун шакараш меояд,
Гарчи хун мечакад аз шеваи чашми сияҳаш.

Чордаҳсола буге чобуку ширин дорам,
Ки ба қон ҳалқабагӯш аст маҳи чордаҳаш.

Аз пайи он гули навруста дили мо, ё Раб,
Худ кучо шуд, ки надидем дар ин чанд гаҳаш?!

Ёри дилдори ман ар қалб бад-ин сон шиканад,
Бибарад зуд ба қондории худ подшаҳаш.

Қон ба шукрона кунам сарф, гар он донаи дур
Садафи синаи Ҳофиз шавад оромгаҳаш.

* * *

Мо озмудаем дар ин шаҳр баҳти хеш,
Берун кашид бояд аз ин варта раҳти хеш.

Азбаски даст мегазаму оҳ мекашам,
Оташ задам чу гул ба тани лаҳт-лаҳти хеш.

Дӯшам зи булбуле чи хуш омад, ки месуруд
Гул гӯш паҳн карда зи шоҳи дараҳти хеш,

К-эй дил, ту шод бош, ки он ёри тундхӯй
Бисёр тундрӯй нишинад зи баҳти хеш.

Хоҳӣ, ки саҳту сусти қаҳон бар ту бигзарад,
Бигзар зи аҳди сусти суҳанҳои саҳти хеш.

Вақт аст, к-аз фироқи ту в-аз сӯзи андарун
Оташ дарафканам ба ҳама рахту пахти хеш.

Ҳофиз, агар мурод муяссар шудӣ мудом,
Чамшед низ дур намондӣ зи тахти хеш.

* * *

Дилам рамида шуду ғофилам мани дарвеш,
Ки он шикории саргаштаро чӣ омад пеш.

Чу бед бар сари имони хеш меларзам,
Ки дил ба дасти камонабруест кофаркеш.

Хаёли ҳавсалаи баҳр мепазад, ҳайҳот,
Чиҳост дар сари ин қатраи муҳоландеш?!

Бинозам он мижаи шӯхи афияткушро,
Ки мавҷ мезанадаш оби нӯш бар сари неш.

Зи остини табибон ҳазор хун бичакад,
Гарам ба тачриба дасте ниҳанд бар дили реш.

Ба кӯйи майкада гирёну сарфиканда равам,
Чаро ки шарм ҳамеоядам зи ҳосили хеш.

На умри Хизр бимонад, на мулки Искандар,
Низоъ бар сари дунёи дун макун, дарвеш!

Бад-он камар нарасад дасти ҳар гадо, Ҳофиз,
Хизонае ба каф овар зи ганчи Қорун беш.

* * *

Қасам ба ҳашмати чоҳу чалоли Шоҳ Шучоъ,
Ки нест бо касам аз баҳри молу чоҳ низоъ.

Шароби хонагиям бас, майи муғона биёр,
Ҳарифи бода расид, эй рафиқи тавба, видоъ!

Худойро ба маям шустушӯйи хирқа кунед,
Ки ман намешунавам бўйи хайр аз ин авзоъ.

Бибин, ки рақскунон меравад ба нолаи чанг,
Касе, ки рухса нафармудӣ истимоъи самоъ.

Ба ошиқон назаре кун ба шукри ин неъмат,
Ки ман ғуломи мутеъам, ту подшоҳи мутоъ.

Ба файзи чуръаи чоми ту ташнаем, вале
Намекунем далерӣ, намедихем судоъ.

Ҳунар намехарад айёму ғайр аз инам нест,
Кучо равам ба тичорат бад-ин касоди матоъ?

Қабину чехраи Ҳофиз Худо чудо макунод
Зи хоки борғаҳи кибриёи Шоҳ Шучоъ!

* * *

Бомдодон, ки зи хилватғаҳи коҳи ибдоъ
Шамъи Ховар фиканад бар ҳама атроф шуоъ,

Баркашад ойина аз чайби уфук чарху дар он
Бинамояд руҳи гетӣ ба ҳазорон анвоъ.

Дар завоёи тарабхонаи Чамшеди фалак
Арғанун соз кунад Зухра ба оҳанги самоъ.

Чанг дар ғулғула ояд, ки кучо шуд мункир,
Чом дар қаҳқаҳа ояд, ки кучо шуд манноъ?

Вазъи даврон бинигар, сағари ишрат баргир,
Ки ба ҳар ҳолате ин аст биҳини авзоъ.

Турраи шоҳиди дунё ҳама банд асту фиреб,
Орифон бар сари ин ришта начўянд низоъ.

Умри хусрав талаб, ар нафъи ҷаҳон меҳоҳӣ,
Ки вучудест атобахшу кариму наффоъ.

Мазҳари лутфи азал, равшании чашми амал,
Чомеъи илму амал, ҷони ҷаҳон Шоҳ Шучоъ.

* * *

Дар вафои ишқи ту машҳури хубонам чу шамъ,
Шабнишини кўйи сарбозону риндонам чу шамъ.

Рӯзу шаб хобам намеояд ба чашми ғампараст,
Баски дар бемории ҳачри ту гирёнам чу шамъ.

Риштаи сабрам ба микрози ғамат бибрида шуд,
Ҳамчунон дар оташи меҳру ту сўзонам чу шамъ.

Гар кумайти ашки гулгунам набудӣ гармрав,
Кай шудӣ равшан ба гетӣ рози пинҳонам чу шамъ?

Дар миёни обу оташ ҳамчунон саргарми туст
Ин дили зори низори ашкборонам чу шамъ.

Дар шаби ҳичрон маро парвонаи васле фирист,
В-арна аз дардат чаҳонеро бисӯзонам чу шамъ.

Бе ҷамоли оламорои ту рӯзам чун шаб аст,
Бо камоли ишқи ту дар айни нуқсонам чу шамъ.

Кӯҳи сабрам нарм шуд чун мум дар дасти ғамат,
То дар обу оташи ишқат гудозонам чу шамъ.

Ҳамчу субҳам як нафас боқист бо дидори ту,
Чеҳра бинмо, дилбаро, то ҷон барафшонам чу шамъ.

Сарфарозам кун шабе аз васли худ, эй нозанин,
То мунаввар гардад аз дидорат айвонам чу шамъ.

Оташи меҳри туро Ҳофиз ачаб дар сар гирифт,
Оташи дил кай ба оби дида биншонам чу шамъ?

* * *

Саҳар ба бўйи гулистон даме шудам дар боғ,
Ки то чу булбули бедил кунам илочи димоғ.

Ба чилваи гули сурӣ нигоҳ мекардам,
Ки буд дар шаби тира ба равшанӣ чу чароғ.

Чунон ба ҳусну ҷавонии хештан мағрур,
Ки дошт аз дили булбул ҳазор гуна фароғ.

Кушода наргиси раъно зи ҳасрат об аз чашм,
Ниҳода лола зи савдо ба ҷону дил сад доғ.

Забон кашида чу теғе ба сарзаниш савсан,
Даҳон кушода шақоиқ чу мардуми айғоғ.

Яке чу бодапарастон суроҳӣ андар даст,
Яке чу соқии мастон ба каф гирифта аёғ.

Нишоту айшу ҷавонӣ чу гул ғанимат дон,
Ки, Ҳофизо, набувад бар расул ғайри балоғ.

* * *

Толеъ агар мадад кунад доманаш оварам ба каф,
Гар бикашам, зихӣ тараб в-ар бикушад, зихӣ шараф!

Тарфи карам зи кас набаст ин дили пурумеди ман,
Гарчи сухан ҳамебарад қиссаи ман ба ҳар тараф.

Аз хама абруи туам ҳеч кушоише нашуд,
Ваҳ, ки дар ин хаёли қач умри азиз шуд талаф.

Абруи дӯст кай шавад дасткаши хаёли ман,
Қас назанад аз ин камон тири мурад бар ҳадаф.

Чанд ба ноз парварам меҳри бутони сангдил,
Ёди падар намекунанд ин писарони нохалаф.

Ман ба хаёли зоҳидӣ гӯшанишину турфа он-к
Муғбачае зи ҳар тараф мезанадам ба чангу даф.

Беҳабаранд зоҳидон, нақш бихону ло тақул,
Масти риёст муҳтасиб, бода бидеҳ ва ло таҳаф!

Сӯфии шаҳр бин, ки чун лукмаи шубҳа меҳурад,
Пордумаш дароз бод он ҳаявони хушалаф!

Ҳофиз, агар қадам занӣ дар раҳи хонадон ба сидқ,
Бадрақои раҳат шавад ҳиммати шаҳнаи Начаф.

* * *

Сулаймо мунзу ҳаллат би-л-Ироқӣ,
Улоқӣ, мин навоҳо, мо улоқӣ.

Ало, эй сорвони маҳмили дӯст,
Ило рукбоникум тола-штиёқӣ.

Хирад дар Зиндарӯд андозу май нӯш
Ба гулбонги чавонони ироқӣ.

Рабиъ-ул-умри фӣ маръо ҳимокум,
Ҳамокаллоҳу ё аҳда-т-талоқӣ.

Биё, соқӣ, бидеҳ ратли гаронам,
Сақока-л-лоҳу мин каъсин диҳоқӣ.

Чавонӣ боз меорад ба ёдам
Самоъи чангу дастафшони соқӣ.

Маи боқӣ бидеҳ, то масту хушдил
Ба ёрон барфишонам умри боқӣ.

Дарунам хун шуд аз нодидани дӯст,
Ало таъсан ли айёми-л-фироқӣ.

Думуъӣ баъдакум ло таҳкируҳо,
Фа кам баҳрин амиқин мин савоқӣ.

Даме бо некхоҳон муттафиқ бош,
Ғанимат дон умури иттифоқӣ.

Бисоз, эй мутриби хушхону хушгӯӣ
Ба шеъри форсӣ савти ироқӣ.

Арӯсе бас хушӣ, эй духтари раз,
Вале гаҳ-гаҳ сазовори талоқӣ.

Масеҳои мучаррадро барозад,
Ки бо хуршед созад ҳамвисоқӣ.

Висоли дӯстон рӯзии мо нест,
Бихон, Ҳофиз, ғазалҳои фироқӣ.

* * *

Забони хома надорад сари баёни фироқ,
В-агарна шарҳ диҳам бо ту достони фироқ.

Дареғи муддати умрам, ки бар умеди висол
Ба сар расиду наёмад ба сар замони фироқ.

Саре, ки бар сари гардун ба фахр месудам,
Ба ростон, ки ниҳодам бар остони фироқ.

Чӣ гуна боз кунам бол дар ҳавои висол,
Ки рехт мурғи дилам пар дар ошёнӣ фироқ?!

Кунун чӣ чора, ки дар баҳри ғам ба гирдобе
Фитода заврақи сабрам зи бодбони фироқ.

Басе намонд, ки киштии умр ғарқа шавад,
Зи мавҷи шавқи ту дар баҳри бекарони фироқ.

Агар ба дасти ман афтад, фироқро бикушам,
Ки рӯзи ҳаҷр сияҳ бод хонумони фироқ!

Рафиқи хайли хаёлему ҳамнишини шакеб,
Қарини оташи хичрону ҳамқирони фироқ.

Чӣ гуна даъвии васлат кунам ба чон, ки шудааст
Танам вакили қазову дилам замони фироқ?!

Зи сӯзи шавқ дилам шуд кабоб дур аз ёр,
Мудом хуни чигар мехурам зи хони фироқ.

Фалак чу дид сарамро асири чанбари ишқ,
Бибаст гардани сабрам ба ресмони фироқ.

Ба пойи шавқ гар ин раҳ ба сар шудӣ, Ҳофиз,
Ба дасти ҳаҷр надодӣ касе инони фироқ.

* * *

Мақоми амну майи беғашу рафиқи шафиқ,
Гарат мудом муяссар шавад, зихӣ тавфиқ!

Чаҳону қору чаҳон чумла ҳеч дар ҳеч аст,
Ҳазор бор ман ин нукта кардаам таҳқиқ.

Дареғу дард, ки то ин замон надонистам,
Ки кимиёи саодат рафиқ буд, рафиқ.

Ба маъмане раву фурсат шумар ғанимати вақт,
Ки дар камингаҳи умранд қотеони тариқ.

Биё, ки тавба зи лаъли нигору хандаи ҷом
Тасаввурест, ки ақлаш намекунад тасдиқ.

Агарчи мӯйи миёнат ба чун мане нарасад,
Хуш аст хотирам аз фикри ин хаёли дақиқ.

Ҳаловате, ки туро дар чаҳи занахдон аст,
Ба кунҳи он нарасад сад ҳазор фикри амиқ.

Агар ба ранги ақиқ аст ашки ман, чӣ ачаб,
Ки мухри хотами лаъли ту ҳаст ҳамчу ақиқ.

Ба ханда гуфт, ки Ҳофиз, ғуломи табъи туам,
Бибин, ки то ба чӣ ҳаддам ҳамекунад таҳмиқ.

* * *

Агар шароб хурӣ, чуръае фишон бар хок,
Аз он гуноҳ, ки нафъе расад ба ғайр, чӣ бок?

Бирав, ҳар он чи ту дорӣ, бихур, дарег махур,
Ки бедарег занад рӯзгор теги ҳалок.

Ба хоки пойи ту, эй сарви нозпарвари ман,
Ки рӯзи воқеа по вомагирам аз сари хок.

Чи дузахӣ, чи биҳиштӣ, чи одамӣ, чи парӣ,
Ба мазҳаби ҳама куфри тариқат аст имсоқ.

Мухандиси фалакӣ роҳи дайри шашчиҳатӣ
Чунон бибаст, ки раҳ нест зери дайри мағок.

Фиреби духтари раз турфа мезанад раҳи ақл,
Мабод то ба қиёмат хароб торами тоқ!

Ба роҳи майкада, Ҳофиз, хуш аз ҷаҳон рафтӣ,
Дуои аҳли дилат бод мӯниси дили пок!

* * *

Ҳазор душманам ар мекунанд қасди ҳалок,
Гарам ту дӯстӣ, аз душманон надорам бок.

Маро умеди висоли ту зинда медорад
В-агарна ҳар дамам аз ҳачри туст бими ҳалок.

Нафас-нафас агар аз бод нашнавам бўят,
Замон-замон чу гул аз ғам кунам гиребон чок.

Равад ба хоб ду чашм аз хаёли ту? Ҳайҳот!
Бувад сабур дил андар фироқи ту? Ҳошок!

Агар ту захм занӣ беҳ, ки дигарон марҳам,
В-агар ту захр диҳӣ беҳ, ки дигарон тарёк.

Би зарби сайфика қатлӣ ҳаётуно абадан,
Лианна руҳӣ қад тоба ан якуна фидок.

Инон мапеч, ки гар мезанӣ ба шамшерам,
Сипар кунам сару дастат надорам аз фитрок.

Туро чунон ки туй, ҳар назар кучо бинад?
Ба қадри дониши худ ҳар касе кунад идрок.

Ба чашми халқ азиз он замон шавад Ҳофиз,
Ки бар дари ту ниҳад рӯйи масканат бар хок.

* * *

Эй дили реши маро бо лаби ту ҳаққи намак,
Ҳақ ниғаҳ дор, ки ман меравам, Аллоҳу маъак.*

Туй он гавҳари покиза, ки дар олами қудс
Зикри хайри ту бувад ҳосили тасбеҳи малак.

Дар хулуси манат ар ҳаст шаке, тачриба кун,
Кас иёри зари холис нашиносад чу маҳак.

---

* Яъне, Худо бо ту бошад, Худо ниғаҳдорат!

Гуфта будӣ, ки шавам масту ду бўсат бидихам,
Ваъда аз ҳад бишуду мо на ду дидему на як.

Бикушо пистаи хандону шакаррезӣ кун,
Халқро аз даҳани хеш маяндоз ба шак.

Чарх барҳам занам, ар ғайри муродам гардад.
Ман на онам, ки забунӣ кашам аз чархи фалак.

Чун бари Ҳофизи хешаш нагузорӣ боре,
Эй рақиб, аз бари ӯ як-ду қадам дуртарак!

* * *

Шамамту руҳа видодин ва шимту барқа висол,
Биё, ки бўйи туро мирам, эй насими шамол.

Аҳодиян бичамоли-л-ҳабиби қиф в-анзил,
Ки нест сабри чамилам зи иштиёқи ҷамол.

Шикояти шаби ҳичрон фурӯ гузошта беҳ,
Ба шукри он, ки барафканд парда рӯзи висол.

Биё, ки пардаи гулрезии ҳафт хонаи чашм
Кашидаем ба таҳрири коргоҳи хаёл.

Чу ёр бар сари сулҳ асту узр металабад,
Тавон гузашт зи чаври рақиб дар ҳама ҳол.

Ба чуз хаёли даҳони ту нест дар дили танг,
Ки кас мабод чу ман дар пайи хаёли муҳол.

Қатили ишқи ту шуд Ҳофизи ғариб, вале
Ба хоки мо гузаре кун, ки хуни мо-т ҳалол.

* * *

Хушхабар бошй, эй насими шамол,
Ки ба мо мерасад замони висол!

Қиссат-ул-ишқи ланфисома лаҳо,
Фусимат ҳо ҳуно лисон-ул-қол.

Мо ли Салмо ва ман бизй саламин?
Айна чиронуно ва кайфа-л-қол?

Афати-д-дору баъда офиятин,
Фасъалу ҳолаҳо ани-л-атлол.

Фй чамоли-л-камоли нилта мунан.
Сарафаллоҳу анка айна камол.

Ё барида-л-ҳимо, ҳамокаллоҳ,
Марҳабан, марҳабан! Таъол, таъол!

Арсаи базмгоҳ холй монд
Аз ҳарифону чоми моломол.

Соя афканд ҳолиё шаби ҳачр,
То чй бозанд шабравони хаёл.

Турки мо сӯи кас наменигарад,
Оҳ аз ин кибриёву чоҳу чалол!

Ҳофизо, ишқу собирй то чанд?
Нолаи ошиқон хуш аст, бинол!

* * *

Ҳар нуктае, ки гуфтам дар васфи он шамоил,
Ҳар к-ӯ шумид, гуфто: «Лиллоҳи дурру қоил».

Таҳсили ишқу риндӣ осон намуд аввал,
Охир бисӯхт чонам дар касби ин ҷазоил.

Ҳаллоҷ бар сари дор ин нукта хуш сарояд:
«Аз шофеӣ напурсанд амсоли ин масоил».

Гуфтам, ки «Кай бибахшӣ бар қони нотавонам?»
Гуфт: «Он замон ки набвад қон дар миёна ҳоил».

Дил додаам ба ёре, шӯхе, каше, нигоре,
Марзиятгуссаҷоё, маҳмудатулхасоил.

Дар айни гӯшагирӣ будам чу чашми мастат
В-акнун шудам ба мастон чун абруи ту моил.

Аз оби дида сад раҳ тӯфони Нӯҳ дидам
В-аз лавҳи сина нақшат ҳаргиз нагашт зоил.

Эй дӯст, дасти Ҳофиз таъвизи чашмзахм аст,
Ё Раб, бибинам онро дар гарданат ҳамоил!

* * *

Ба вақти гул шудам аз тавбаи шароб ҳаҷил,
Ки кас мабод зи кирдори носавоб ҳаҷил.

Салоҳи ман ҳама доми раҳ асту ман з-ин баҳс
Наям зи шоҳиду соқӣ ба ҳеч боб ҳаҷил.

Бувад, ки ёр наранчад зи мо ба хулқи карим,
Ки аз суол малулему аз ҷавоб ҳаҷил.

Зи хун, ки рафт шаби дӯш аз сарочаи чашм,
Шудем дар назари шабравони хоб ҳаҷил.

Равост, наргиси маст ар фиканд сар дар пеш,
Ки шуд зи шеваи он чашми пуръитоб ҳаҷил.

Ту хубрӯйтарӣ з-офтобу шукри Худо,
Ки нестам зи ту дар рӯйи офтоб ҳаҷил.

Ҳичоби зулмат аз он баст оби Хизр, ки гашт
Зи шеъри Ҳофизу он табъи ҳамчу об ҳаҷил.

* * *

Дорои ҷаҳон, нусрати дин, хусрави комил,
Яҳй ибни Музаффар-малики олими одил.

Эй дарғаҳи ислом, паноҳи ту кушода
Бар рӯйи ҷаҳон равзанаи ҷону дари дил.

Таъзими ту бар ҷону хирад вочибу лозим,
Инъоми ту бар кавну макон фоизу шомил.

Рӯзи азал аз килки ту як қатра сиёҳӣ
Бар рӯйи маҳ афтод, ки шуд ҳалли масоил.

Хуршед чу он холи сияҳ дид, ба дил гуфт:
«Эй кош, ки ман будаме он ҳиндуи муқбил!»

Шоҳо, фалак аз базми ту дар рақсу самоъ аст,
Дастӣ тараб аз домани ин замзама магсил!

Май нӯшу ҷаҳон бахш, ки аз зулфи камандат
Шуд гардани бадхоҳ гирифтори салосил.

Даври фалакӣ яксара бар манҳачи адл аст,
Хуш бош, ки золим набарад роҳ ба манзил.

Ҳофиз, қалами шоҳи ҷаҳон муқсими ризқ аст,
Аз баҳри маишат макун андешаи ботил.

* * *

Агар ба кӯйи ту бошад маро маҷоли вусул,
Расад ба давлати васлат навои ман ба усул.

Қарор бурда зи ман он ду наргиси раъно,
Фароғ бурда зи ман он ду ҷодуи макхул.

Чу бар дари ту мани бенавои безару зӯр
Ба ҳеч боб надорам раҳи хуруҷу духул,

Кучо равам, чӣ кунам, чора аз кучо ҷӯям,
Ки гаштаам зи ғаму ҷаври рӯзгор малул?!

Мани шикастаи бадҳол зиндагӣ ёбам,
Дар он нафас, ки ба теғи ғамат шавам мақтул.

Харобтар зи дили ман ғами ту ҷой наёфт,
Ки сохт дар дили тангам қароргоҳи нузул.

Дил аз ҷавоҳири меҳрат чу сайқале дорад,
Бувад зи занги ҳаводис ҳар ойна масқул.

Чӣ ҷурм кардаам, эй ҷону дил, ба ҳазрати ту,
Ки тоати мани бедил намешавад мақбул.

Ба дарди ишқ бисозу хамӯш кун, Ҳофиз,
Румузи ишқ макун фош пеши аҳли уқул.

* * *

Эй рухат чун хулду лаълат Салсабил,
Салсабилят карда чону дил сабил.

Сабзпӯшони хатат бар гирди лаб
Ҳамчу мӯронанд гирди Салсабил.

Новаки чашми ту дар ҳар гӯшае
Ҳамчу ман афтода дорад сад қатил.

Ё Раб, ин оташ, ки дар қони ман аст,
Сард кун, з-он сон ки кардӣ бар Халил.

Ман намеёбам маҷол, эй дӯстон,
Гарчи дорад ӯ ҷамоле бас ҷамил.

Пойи мо ланг асту манзил бас дароз,
Дасти мо кӯтоҳу хурмо бар нахил.

Ҳофиз аз сарпанҷаи ишқи нигор
Ҳамчу мӯр афтода шуд дар пой пил.

Шоҳи оламро бақову иззу ноз
Боду ҳар чизе, ки бошад з-ин қабил!

* * *

Ишқбозию ҷавонию шароби лаълфом,
Маҷлиси унсу ҳарифи ҳамдаму шурби мудом,

Соқии шаккардахону мутриби ширинсухан,
Ҳамнишине неқкирдору надиме неқном.

Шоҳиде аз лутфу покӣ рашки оби зиндагӣ,
Дилбаре дар ҳусну хубӣ ғайрати моҳи тамом,

Базмгоҳе дилнишон чун қасри фирдавси барин,
Гулшане пероманаш чун равзаи Доруссалом.

Сафнишинон некхоҳу пешкорон боадаб,
Дӯстдорон соҳибасрору ҳарифон дӯстком.

Бодаи гулранги талхи тези хушхори сабук,
Нуқлаш аз лаъли нигору нақлаш аз ёқути хом.

Ғамзаи соқӣ ба яғмои хирад оҳихта теғ,
Зулфи чонон аз барои сайди дил густарда дом.

Нуктадоне базлагӯ чун Ҳофизи ширинсухан,
Бахшишомӯзе чаҳонафрӯз чун Ҳочӣ Қавом.

Ҳар кӣ ин ишрат нахоҳад, хушдилӣ бар вай табоҳ,
В-он ки ин маҷлис начӯяд, зиндагӣ бар вай ҳаром!

* * *

Ошиқи рӯйи чавоне хушу навхостаам
В-аз Худо давлати ин ғам ба дуо хостаам.

Ошиқу ринду назарбозаму мегӯям фош,
То бидонӣ, ки ба чандин хунар орастаам.

Шармам аз хирқаи олудаи худ меояд,
Ки бар ӯ васла ба сад шуъбада перостаам.

Хуш бисӯз аз ғамаш, эй шамъ, ки инак ман низ
Ҳам бад-ин кор камар баставу бархостаам.

Бо чунин ғайратам аз даст бишуд сарфаи кор,
Дар ғам афзудаам, он-ч аз дилу чон костаам.

Ҳамчу Ҳофиз ба харобот равам чомакабо,
Бу, ки дар бар кашад он дилбари навхостаам.

* * *

Мархабо, тоири фаррухпайи фархундапаём,
Хайри мақдам, чӣ хабар, дӯст кучо, роҳ кадом?

Ё Раб, ин қафиларо лутфи азал бадрақа бод,
Ки аз ӯ хасм ба дом омаду маъшуқа ба ком.

Мочарои ману маъшуқи маро поён нест,
Ҳар чӣ оғоз надорад, напизирад анҷом.

Гул зи ҳад бурд танаъум, нафасе рух бинамо,
Сарв менозаду хуш нест, Худоро, бихиром!

Зулфи дилдор чу зуннор ҳамефармояд:
Бирав, эй шайх, ки шуд бар тани мо хирқа ҳаром.

Мурғи рӯҳам, ки ҳамезад зи сари сидра сафир,
Оқибат донаи холи ту фикандаш дар дом.

Чашми бемори маро хоб на дархур бошад,
Ман лаху яқтулу доъун данафу кайфа яном.

Ту тараҳҳум накунӣ бар мани мухлис, гуфтам:
Зока даъвоя ваҳо анта ва тилка-л-айём.

Ҳофиз ар майл ба абрӯйи ту дорад, шояд,
Чой дар гӯшаи меҳроб кунанд аҳли калом.

* * *

Дӯш бемории чашми ту бибурд аз дастам,
Лекин аз лутфи лабат сурати чон мебастам.

Ишқи ман бо хати мушкини ту имрӯзӣ нест,
Дер гоҳест, к-аз ин чоми ҳилолӣ мастам.

Аз суботи худам ин нукта хуш омад, ки ба ҷавр
Дар сари кӯйи ту аз пойи талаб наншастам.

Офият чашм мадор аз мани майхонанишин,
Ки дам аз хидмати риндон задаам, то ҳастам.

Дар раҳи ишқ аз он сӯйи фано сад хатар аст,
То нагӯйӣ, ки чу умрам ба сар омад, растам.

Баъд аз инам чӣ ғам аз тири качандози ҳасуд,
Чун ба маҳбуби камонабруйи худ пайвастам?

Бӯса бар дурчи ақиқи ту ҳалол аст маро,
Ки ба афсӯсу чафо муҳри вафо нашкастам.

Санами лашкариям ғорати дил карду бирафт,
Оҳ, агар отифати шоҳ нагирад дастам!

Рутбати дониши Ҳофиз ба фалак бар шуда буд,
Кард ғамхории шамшоди баландат пастам.

* * *

Ба ғайр аз он ки бишуд дину дониш аз дастам,
Биё, бигӯ, ки зи ишқат чӣ тарф барбастам.

Агарчи хирмани умрам ғами ту дод ба бод,
Ба хоки пойи азизат, ки аҳд нашкастам.

Чу зарра гарчи ҳақирам, бибин ба давлати ишқ,
Ки дар ҳавои рухат чун ба меҳр пайвастам.

Биёр бода, ки умрест, то ман аз сари амн
Ба кунчи офият аз баҳри айш наншастам.

Агар зи мардуми ҳушёрӣ, эй насихатгӯӣ,
Сухан ба хок маяфкан, чаро ки ман мастам.

Чӣ гуна сар зи хиҷолат бароварам бари дӯст,
Ки хидмате басазо барнаёмад аз дастам.

Бисӯхт Ҳофизу он ёри дилнавоз нагуфт,
Ки марҳаме бифиристам, ки хотиранш хастам.

* * *

Боз ой, соқиё, ки ҳавохоҳи хидматам,
Муштоқи бандагию дуогӯӣи давлатам.

З-он чо ки файзи чоми саодатфурӯғи туст,
Беруншуде намоӣ зи зулмоти ҳайратам.

Ҳарчанд ғарқи баҳри гуноҳам зи сад чихат,
То ошноӣ ишқ шудам, з-аҳли раҳматам.

Айбам макун ба риндию бадномӣ, эй ҳаким,
К-ин буд сарнавишт зи девони қисматам.

Май хур, ки ошиқӣ на ба касб асту ихтиёр,
Ин мавҳибат расид зи мероси фитратам.

Ман, к-аз ватан сафар нагузидам ба умри хеш,
Дар ишқи дидани ту ҳавохоҳи ғурбатам.

Дарёву кӯҳ дар раҳу ман хаставу заиф,
Эй Хизри пайхучаста, мадад кун ба ҳимматам.

Дурам ба сурат аз дари давлатсарои ту,
Лекин ба ҷону дил зи муқимони ҳазратам.

Ҳофиз ба пеши чашми ту хоҳад супурд ҷон,
Дар ин хаёлам, ар бидихад умр муҳлатам.

* * *

Зулф бар бод мадеҳ, то надихӣ бар бодам,
Ноз бунёд макун, то наканӣ бунёдам.

Май махур бо дигарон, то нахурам хуни чигар,
Сар макаш, то накашад сар ба фалак фарёдам.

Зулфро ҳалқа макун, то накунӣ дар бандам,
Турраро тоб мадеҳ, то надихӣ бар бодам.

Ёри бегона машав, то набарӣ аз хешам,
Ғами ағёр махур, то накунӣ ношодам.

Рух барафрӯз, ки фориғ кунӣ аз барги гулам,
Қад барафроз, ки аз сарв кунӣ озодам.

Шамъи ҳар чамъ машав, в-арна, бисӯзӣ моро,
Ёди ҳар қавм макун, то наравӣ аз ёдам.

Шухраи шаҳр машав, то наниҳам сар дар кӯҳ,
Шӯри Ширин манамо, то накунӣ Фарҳодам.

Раҳм кун бар мани мискину ба фарёдам рас,
То ба хоки дари Осаф нарасад фарёдам.

Ҳофиз аз ҷаври ту, хошо, ки бигардонад рӯй,
«Ман аз он рӯз, ки дар банди туам, озодам».

* * *

Фош мегӯяму аз гуфтаи худ дилшодам,
Бандаи ишқаму аз ҳар ду ҷаҳон озодам.

Тоири гулшани қудсам, чӣ диҳам шарҳи фирок,
Ки дар ин домғаҳи ҳодиса чун афтодам?

Ман малак будаму фирдавси барин чоям буд,
Одам овард дар ин дайри харобободам.

Сояи тӯбию дилҷӯии ҳуру лаби ҳавз
Ба ҳавои сари кӯйи ту бирафт аз ёдам.

Нест бар лавҳи дилам ҷуз алифи қомати ёр,
Чӣ кунам, ҳарфи дигар ёд надод устодам.

Кавкаби бахти маро ҳеч мунаҷҷим нашинохт,
Ё Раб, аз модари гетӣ ба чӣ толеъ зодам?

То шудам ҳалқабагӯши дари майхонаи ишқ,
Ҳар дам ояд ғаме аз нав ба муборакбодам.

Мехурад хуни дилам мардумаки дида, сазост,
Ки чаро дил ба чигаргӯшаи мардум додам?

Пок кун чеҳраи Ҳофиз ба сари зулф зи ашк,
В-арна ин сели дамодам бибарад бунёдам.

* * *

Маро мебинию ҳар дам зиёдат мекунӣ дардам,
Ту ро мебинаму майлам зиёдат мешавад ҳар дам.

Ба сомонам намекурсӣ, намедонам, чӣ сир дорӣ,
Ба дармонам намекуши, намедонӣ магар дардам?

На роҳ аст ин, ки бигзорӣ маро бар хоку бигрезӣ,
Гузоре ору бозам пурс, то хоки раҳат гардам.

Надорам дастат аз доман ба ҷуз дар хоку он дам ҳам,
Ки бар хокам равон гардӣ, бигирад доманат гардам.

Фурӯ рафт аз ғами ишқат дамам, дам медиҳӣ то кай?
Димор аз ман баровардӣ, намеғӯӣ баровардам.

Шабе дилро ба торикӣ зи зулфат бозмечустам,
Рухат медидаму ҷоме ҳилолӣ боз мех(в)ардам.

Кашидам дар барат ногоҳу шуд дар тоб гесӯят,
Ниҳодам бар лабат лаброву ҷону дил фидо кардам.

Ту хуш мебош бо Ҳофиз, бирав, гӯ, хасм, ҷон медеҳ!
Ҷу гармӣ аз ту мебинам, чӣ бок аз хасми дамсардам?!

* * *

Солҳо пайравии мазҳаби риндон кардам,
То ба фатвои хирад ҳирс ба зиндон кардам.

Ман ба сарманзили анқо на ба худ бурдам роҳ,
Қатъи ин марҳала бо мурғи Сулаймон кардам.

Сояе бар дили решаи фикан, эй ганҷи равон,
Ки ман ин хона ба савдои ту вайрон кардам.

Тавба кардам, ки набӯсам лаби соқию кунун
Мегазам лаб, ки чаро гӯш ба нодон кардам.

Аз хилофомади одат биталаб ком, ки ман
Касби чамъийят аз он зулфи парешон кардам.

Нақши мастурию мастӣ на ба дасти ману туст,
Он чи султони азал гуфт, бикун, он кардам.

Дорам аз лутфи азал чаннати фирдавс тамаъ,
Гарчи дарбонии майхона фаровон кардам.

Ин ки пиронасарам суҳбати Юсуф бинавохт,
Ачри сабрест, ки дар кулбаи аҳзон кардам.

Субҳхезию саломатталабӣ чун Ҳофиз,
Ҳар чӣ кардам, ҳама аз давлати Қуръон кардам.

Гар ба девони ғазал садрнишинам, чӣ ачаб?
Солҳо бандагии соҳиби девон кардам.

* * *

Дишаб ба сели ашк раҳи хоб мезадам,
Нақше ба ёди хатти ту бар об мезадам.

Абрӯи ёр дар назару хирка сӯхта,
Чоме ба ёди гӯшаи меҳроб мезадам.

Ҳар мурғи фикр, к-аз сари шохи сухан бичаст,
Бозаш зи турраи ту ба мизроб мезадам.

Рӯйи нигор дар назарам чилва менамуд
В-аз дур бӯса бар рухи маҳтоб мезадам.

Чашмам ба рӯйи сокию гӯшам ба қавли чанг,
Фоле ба чашму гӯш дар ин боб мезадам.

Нақши хаёли рӯйи ту то вақти субҳдам
Бар коргоҳи дидаи бехоб мезадам.

Соқӣ ба савти ин ғазалам коса мегирифт,
Меғуфтам ин суруду майи ноб мезадам.

Хуш буд вақти Ҳофизу фоли муроду ком
Бар номи умру давлати аҳбоб мезадам.

* * *

Ҳарчанд пиру хастадило нотавон шудам,
Ҳар гаҳ ки ёди рӯйи ту кардам, ҷавон шудам.

Шукри Худо, ки ҳар чӣ талаб кардам аз Худо,
Бар мунтаҳои ҳиммати худ комрон шудам.

Эй гулбуни ҷавон, бари давлат бихур, ки ман
Дар сояи ту булбули боғи ҷаҳон шудам.

Аввал зи таҳту фавқи вучудам хабар набуд,
Дар мактаби ғами ту чунин нуктадон шудам.

Қисмат ҳаволатам ба харобот мекунад,
Ҳарчанд к-инчунин шудаму ончунон шудам.

Он рӯз бар дилам дари маънӣ гушуда шуд,
К-аз сокинони дарғаҳи пири муғон шудам.

Дар шоҳроҳи давлати сармад ба тахти бахт
Бо чоми май ба коми дили дӯстон шудам.

Аз он замон ки фитнаи чашмат ба ман расид,
Эмин зи шарри фитнаи охирзамон шудам.

Ман пири солу моҳ наям, ёр бевафост,
Бар ман чу умр мегузарад, пир аз он шудам.

Дӯшам навид дод иноят, ки, Ҳофизо,
Боз о, ки ман ба афви гуноҳат замон шудам.

* * *

Хаёли накши ту дар коргоҳи дида кашидам,
Ба сурати ту нигоре на дидаму на шунидам.

Ҳавои хочагиям буду бандагии ту чустам,
Умеди салтанатам буду хидмати ту гузидам.

Агарчи дар талабат ҳамъинони боди шамолам,
Ба гарди сарви хиромони қоматат нарасидам.

Умед дар шаби зулфат ба рӯзи умр набастам,
Тамаъ ба даври даҳонат зи коми дил бибуридам.

Ба шавқи чашмаи нӯшат чӣ қатраҳо, ки фишондам,
Зи лаъли бодафурӯшат чӣ ишваҳо, ки харидам.

Зи ғамза бар дили решам чӣ тирҳо, ки гушодӣ,
Зи ғусса бар сари кӯят чӣ борҳо, ки кашидам.

Зи кӯйи ёр биёр, эй насими субҳ, ғуборе,
Ки бӯйи хуни дили реш аз он туроб шунидам.

Гуноҳи чашми сиёҳи ту буду гардани дилхоҳ,
Ки ман чу оҳуи ваҳшӣ зи одамӣ бирамидам.

Чу ғанча бар сарам аз кӯйи ӯ гузашт насиме,
Ки парда бар дили хунин ба бӯйи ӯ бидаридам.

Ба хоки пойи ту савганду нури дидаи Ҳофиз,
Ки бе рухи ту фурӯғ аз чароғи дида надидам.

* * *

Зи дасти кӯтаҳи худ зери борам,
Ки аз болобаландон шармсорам.

Магар занчири мӯе гирадам даст,
В-агарна сар ба шайдой барорам .

Зи чашми ман бипурс авзои гардун,
Ки шаб то рӯз ахтар мешуморам

Бад-ин шукрона мебӯсам лаби чом,
Ки кард оғаҳ зи рози рӯзгорам.

Агар гуфтам дуои майфурӯшон,
Чӣ бошад, ҳаққи неъмат мегузорам.

Ман аз бозуи худ дорам басе шукр,
«Ки зӯри мардумозорӣ надорам».

Ту аз хокам нахоҳӣ баргирифтан,
Ба ҷойи ашк агар гавҳар биборам.

Саре дорам чу Ҳофиз маст, лекин
Ба лутфи он саре уммедворам.

* * *

Дар ниҳонхонаи ишрат санаме х(в)аш дорам,
К-аз сари зулфу рухаш наъл дар оташ дорам.

Ошику риндаму майхора ба овози баланд
В-ин ҳама мансаб аз он ҳури париваш дорам.

Гар ту 3-ин даст маро бесарусомон дорӣ,
Ман ба оҳи саҳарат зулф мушавваш дорам.

Гар чунин чеҳра кушояд хати зангории дӯст,
Ман рухи зард ба хуноба мунаққаш дорам.

Гар ба кошонаи риндон қадаме хоҳӣ зад,
Нукли шеъри шакарину майи беғаш дорам.

Новаки ғамза биёру зираҳи зулф, ки ман
Чангҳо бо дили мачрӯҳи балокаш дорам.

Ҳофизо, чун ғаму шодии ҷаҳон даргузар аст,
Беҳтар он аст, ки ман хотири худ х(в)аш дорам.

* * *

Маро аҳдест бо ҷонон, ки то ҷон дар бадан дорам,
Ҳаводорони кӯяшро чу ҷони хештан дорам.

Сафои хилвати хотир аз он шамъи Чигил ҷӯям,
Фурӯғи ҷашму нури дил аз он моҳи Хутан дорам.

Бо кому орзуи дил чу дорам хилвате ҳосил,
Чӣ фикр аз хубси бадгӯён миёни анҷуман дорам?

Маро дар хона сарве ҳаст, к-андар сояи қаддаш
Фароғ аз сарви бустонию шамшоди ҷаман дорам.

Гарам сад лашкар аз хубон ба қасди дил камин созанд,
Биҳамдиллоҳи ва-л-миннаҳ, буте лашкаршикан дорам.

Сазад, к-аз хотами лаълаш занам лофи сулаймонӣ,
Чу Исми Аъзамам бошад, чӣ бок аз Аҳриман дорам?!

Ало, эй пири фарзона, макун манъам зи майхона,
Ки ман дар тарки паймона диле паймоншикан дорам.

Худоро, эй рақиб, имшаб замоне дида бар ҳам неҳ,
Ки ман бо лаъли хомӯшаш ниҳонӣ сад сухан дорам.

Чу дар гулзори иқболаш хиромонам, биҳамдиллах,
На майли лолаву насрин, на барги настаран дорам.

Ба риндӣ шуҳра шуд Ҳофиз миёни ҳамдамон, лекин
Чӣ ғам дорам, ки дар олам Қавомуддин Ҳасан дорам.

* * *

Гарчи афтод зи зулфаш гираҳе дар корам,
Ҳамчунон чашми гушод аз карамаш медорам.

Ба тараб ҳамл макун сурхии рӯям, ки чу чом
Хуни дил акс бурун медиҳад аз рухсорам.

Пардаи мутрибам аз даст бурун хоҳад бурд,
Оҳ, агар з-он ки дар ин парда набошад корам.

Посбони ҳарами дил шудаам шаб, хама шаб,
То дар ин парда чуз андешаи ӯ нагзорам.

Манам он шоири соҳир, ки ба афсуни сухан
Аз найи килк ҳама қанду шакар меборам.

Ба сад уммед ниҳодем бад-ин бодия пой,
Эй далели дили гумгашта, фурӯ магзорам!

Дидаи бахт ба афсонаи ӯ шуд дар хоб,
Ку насиме зи иноят, ки кунад бедорам?!

Чун туро даргузар, эй бод, намеёрам дид,
Бо кӣ гӯям, ки бигӯяд сухане бо ёрам?

Дӯш мегуфт, ки Ҳофиз ҳама рӯясту риё,
Ба чуз аз хоки дараш бо кӣ бувад бозорам?!

* * *

Гар даст диҳад хоки кафи пой нигорам,
Бар лавҳи басар хатти ғуборе бинигорам.

Бар бӯи канори ту шудам ғарқу умед аст
Аз мавҷи сиришкам, ки расонад ба канорам.

Парвонаи ӯ гар расадам дар талаби чон,
Чун шамъ ҳамон дам ба даме чон бисупорам.

Имрӯз макаш сар зи вафои ману андеш
З-он шаб, ки ман аз ғам ба дуо даст барорам.

Зулфайни сиёҳи ту ба дилдории ушшоқ
Доданд қарорею бибурданд қарорам.

Эй бод, аз он бода насиме ба ман овар,
К-он бӯи шифобахш бувад дафъи хуморам.

Гар қалби диламро наниҳад дӯст иёре,
Ман нақди равон дар дамаш аз дида шуморам.

Доман мафишон аз мани хокӣ, ки пас аз ман
3-ин дар натавонад, ки барад бод ғуборам.

Ҳофиз, лаби лаълаш чу маро чони азиз аст,
Умре бувад он лаҳза, ки чонро ба лаб орам.

* * *

Чавзо саҳар ниҳод ҳамоил баробарам,
Яъне, ғуломи шоҳаму савганд мех(в)арам.

Соқӣ, биё, ки аз мадади баҳти корсоз
Коме, ки хостам зи Худо, шуд муяссарам.

Чоме бидех, ки боз ба шодии рӯи шоҳ
Пиронасар ҳавои ҷавонист дар сарам.

Роҳам мазан ба васфи зулоли Хизир, ки ман
Аз чоми шоҳ ҷуръакаши ҳавзи Кавсарам.

Шоҳо, агар ба арш расонам сарири фазл,
Мамлуки ин чанобаму мискини ин дарам.

Ман ҷуръанӯши базми ту будам ҳазор сол,
Кай тарки обхӯрд кунад табъи хӯгарам?

В-ар боварат намекунад аз банда ин ҳадис,
Аз гуфтаи Камол далеле биёварам:

«Гар барканам дил аз туву бародарам аз ту меҳр,
Он меҳр бар кӣ афганам, он дил кучо барам?»

Мансур бин Музаффари ғозист ҳирзи ман
В-аз ин хучастаном бар аъдо музаффарам.

Аҳди аласти ман ҳама бо ишқи шоҳ буд,
В-аз шоҳроҳи умр бад-ин аҳд бигзарам.

Гардун чу кард назми Сурайё ба номи шоҳ,
Ман назми дур чаро накунам? Аз кӣ камтарам?

Шоҳинсифат чу туъма чашидам зи дасти шоҳ,
Кай бошад илтифот ба сайди кабутарам?

Эй шоҳи шергир, чӣ кам гардад, ар шавад
Дар сояи ту мулки фароғат муяссарам?

Шеърар ба юмни мадҳи ту сад мулки дил кушод,
Гӯй, ки теғи туст забони суханварам.

Бар гулшане агар бигузаштам чу боди субҳ,
Не ишқи сарв буду на ишқи санавбарам.

Бӯи ту мешунидаму бар ёди рӯи ту
Доданд соқиёни тараб як-ду соғарам.

Мастӣ ба оби як-ду инаб вазъи банда нест,
Ман солхӯрда пири хароботпарварам.

Бо сайри ахтари фалакам доварӣ басест,
Инсофи шоҳ бод дар ин қисса ёварам.

Шукри Худо, ки боз дар ин авчи боргоҳ
Товуси арш мешунавад сити шахпарам.

Номам зи корхонаи ушшоқ маҳв бод,
Гар чуз муҳаббати ту бувад шуғли дигарам.

Шиблуласад* ба сайди дилам ҳамла карду ман,
Гар лоғарам, в-агар на, шикори ғазанфарам.

Эй ошиқони рӯи ту аз зарра бештар,
Ман кай расам ба васли ту, к-аз зарра камтарам?

Бинмо ба ман, ки мункири ҳусни рухи ту кист,
То дидааш ба газлики ғайрат бароварам.

Бар ман фитод сояи хуршеди салтанат
В-акнун фароғат аст зи хуршеди Ховарам.

Мақсад аз ин муомила бозортезияст,
Не чилва мефурӯшаму не ишва мехарам.

* * *

Ту ҳамчу субҳию ман шамъи хилвати сахарам,
Табассуме куну ҷон бин, ки чун ҳамесупарам.

Чунин ки бар дили ман доғи зулфи саркаши туст,
Бунафшазор шавад турбатам, чу даргузарам.

Бар остони умедат гушодаам дари чашм,
Ки як назар фиканӣ, худ фикандӣ аз назарам.

Чӣ шукр гӯямат, эй хайли ғам, афокаллоҳ,
Ки рӯзи бекаси охир намеравӣ зи сарам.

Ғуломи мардуми чашмам, ки бо сиёҳдилӣ
Ҳазор қатра биборад, чу дарди дил шумарам.

---

* Шиблуласад, яъне бачаи шер.

Ба ҳар назар бути мо ҷилва мекунад, лекин
Кас ин карашма набинад, ки ман ҳаменигарам.

Ба хоки Ҳофиз агар ёр бигзарад чун бод,
Зи шавқ дар дили он тангно кафан бидарам.

* * *

Ман кӣ бошам, ки бар он хотири отир гузарам,
Лутфҳо мекуни, эй хоки дарат тоҷи сарам.

Дилбаро, банданавозит кӣ омӯхт? Бигӯ,
Ки ман ин зан ба рақибони ту ҳаргиз набарам.

Ҳимматам бадракаи роҳ кун, эй тоири кудс,
Ки дароз аст раҳи мақсаду ман навсафарам.

Эй насими сахарӣ, бандагии ман бирасон,
Ки фаромӯш макун вақти дуои сахарам.

Хуррам он рӯз, к-аз ин марҳала барбандам рахт
В-аз сари кӯйи ту пурсанд рафиқон хабарам.

Ҳофизо, шояд агар дар талаби гавҳари васл
Дида дарё кунам аз ашқу дар ӯ ғӯта х(в)арам.

Пояи назм баланд асту ҷаҳонгир, бигӯ,
То кунад подшаҳи баҳр даҳон пургуҳарам.

* * *

Мазан бар дил зи нӯки ғамза тирам,
Ки пеши чашми беморат бимирам!

Нисоби ҳусн дар ҳадди камол аст,
Закотам деҳ, ки мискину фақирам.

Чу тифлон то кай, эй зоҳид, фиребӣ
Ба себи бӯстону шаҳду ширам?

Чунон пур шуд фазои сина аз дӯст,
Ки фикри хеш гум шуд аз замирам.

Қадаҳ пур кун, ки ман дар давлати ишқ
Чавонбахти чаҳонам, гарчи пирам.

Қароре бастаам бо майфурушон,
Ки рӯзи ғам ба чуз соғар нагирам.

Мабодо чуз ҳисоби мутрибу май,
Агар нақше кашад килки дабирам.

Дар ин ғавғо, ки кас касро напурсад,
Ман аз пири муғон миннатпазирам.

Хушо он дам, к-аз истиғнои мастӣ
Фароғат бахшад аз шоҳу вазираш.

Ман он мурғам, ки ҳар шому саҳаргоҳ
Зи боми Арш меояд сафирам.

Чу Ҳофиз ганчи ӯ дар сина дорам,
Агарчи муддаӣ бинад ҳақирам.

* * *

Ба теғам гар кушад, дасташ нагирам,
В-агар тирам занад, миннатпазирам.

Камони абруятро гӯ, бизан тир,
Ки пеши дасту бозуят бимирам.

Ғами гетӣ гар аз поям дарорад,
Ба чуз соғар кӣ бошад дастгирам?

Баро, эй офтоби субҳи уммед,
Ки дар дасти шаби ҳичрон асирам.

Ба фарёдам рас, эй пири харобот,
Ба як чуръа ҷавонам кун, ки пирам.

Ба гесӯи ту хурдам дӯш савганд,
Ки ман аз пойи ту сар барнагирам.

Бисӯз ин хирқаи тақво ту, Ҳофиз,
Ки гар оташ шавам, дар вай нагирам.

* * *

Дар хароботи муғон гар гузар афтад бозам,
Ҳосили хирқаву сачҷода равон дарбозам.

Ҳалқаи тавба гар имрӯз чу зуҳҳод занам,
Хозини майкада фардо накунад дар бозам.

В-ар чу парвона диҳад даст фароғи боле,
Чуз бад-он орази шамъӣ набувад парвозам.

Сухбати ҳур нахоҳам, ки бувад айни қусур,
Бо хаёли ту агар бо дигаре пардозам.

Сирри савдои ту дар сина бимондӣ пинҳон,
Чашми тардоман агар фош накардӣ розам.

Мурғсон аз қафаси хок ҳавойӣ гаштам,
Ба ҳавое, ки магар сайд кунад шахбозам.

Ҷамчу чанг ар ба каноре надихӣ коми дилам,
Аз лаби хеш чу най як нафасе бинвозам.

Мочарои дили хунгашта нагӯям бо кас,
З-он ки чуз теги ғамат нест касе дамсозам.

Гар ба ҳар мӯй саре бар тани Ҳофиз бошад,
Ҷамчу зулфат ҳамаро дар қадамат андозам.

* * *

Гар даст расад дар сари зулфайни ту бозам,
Чун гӯй чӣ сарҳо, ки ба чавғони ту бозам.

Зулфи ту маро умри дароз аст, вале нест
Дар даст сари мӯе аз он умри дарозам.

Парвонаи роҳат бидех, эй шамъ, ки имшаб
Аз оташи дил пеши ту чун шамъ гудозам.

Он дам, ки ба як ханда диҳам чон чу суроҳӣ,
Мастони ту хоҳам, ки гузоранд намозам.

Чун нест намози мани олуда намозӣ,
Дар майкада з-он кам нашавад сӯзу гудозам.

Дар масчиду майхона хаёлат агар ояд,
Меҳробу камонча зи ду абрӯи ту созам.

Гар хилвати моро шабе аз рух бифурӯзӣ,
Чун субҳ бар офоқи чаҳон сар бифарозам.

Маҳмуд бувад оқибати кор дар ин роҳ,
Гар сар биравад дар сари савдои Аёзам.

Ҳофиз, ғами дил бо кӣ бигӯям, ки дар ин давр
Чуз чом нашояд, ки бувад маҳраи розам.

* * *

Намози шои ғарибон чу гиря оғозам,
Ба мӯяҳои ғарибона қисса пардозам.

Ба ёди ёру диёр ончунон бигирям зор,
Ки аз ҷаҳон раҳу расми сафар барандозам.

Ман аз диёри ҳабибам, на аз билоди ғариб,
Муҳаймино, ба рафиқони худ расон бозам!

Худойро, мададе, эй рафиқи раҳ, то ман
Ба кӯйи майкада дигар алам барафрозам.

Хирад зи пирии ман кай ҳисоб баргирад,
Ки боз бо санами тифли ишқ мебозам?

Ба ҷуз сабову шамолам намешиносад кас,
Азизи ман, ки ба ҷуз бод нест дамсозам.

Ҳавои манзили ёр оби зиндагонии мост,
Сабо, биёр насиме зи хоки Шерозам.

Сиришкам омаду айбам бигуфт рӯй ба рӯй,
Шикоят аз кӣ кунам, хонагист ғаммозам.

Зи чанги Зухра шунидам, ки субҳдам мегуфт:
«Ғуломи Ҳофизи хушлаҳҷаи хушовозам».

* * *

Муждаи васли ту ку, к-аз сари чон бархезам?
Тоири қудсаму аз доми ҷаҳон бархезам.

Ба валои ту, ки гар бандаи хешам хонӣ,
Аз сари хочагии кавну макон бархезам.

Ё Раб, аз абри ҳидоят бирасон бороне,
Пештар з-он ки чу гарде зи миён бархезам.

Бар сари турбати ман бо маю мутриб бинишин,
То ба бўят зи лаҳад рақскунон бархезам.

Хезу боло бинамо, эй бути ширинҳаракот,
К-аз сари ҷону ҷаҳон дастфишон бархезам.

Гарчи пирам, ту шабе танг дар оғӯшам гир,
То сахаргаҳ зи канори ту ҷавон бархезам.

Рӯзи маргам нафасе муҳлати дидор бидеҳ,
То чу Ҳофиз зи сари ҷону ҷаҳон бархезам.

* * *

Чаро на дар пайи азми диёри худ бошам?
Чаро на хоки сари кӯйи ёри худ бошам?

Ғами ғарибию ғурбат чу барнаметобам,
Ба шаҳри худ раваму шаҳрёрӣ шаҳри худ бошам.

Зи маҳрамони саропардаи висол шавам,
Зи бандагони худовандгори худ бошам.

Чу кори умр на пайдост, боре он авло,
Ки рӯзи воқеа пеши нигори худ бошам.

Зи дасти бахти гаронхобу кори бесомон
Гарам бувад гилае, роздори худ бошам.

Ҳамеша пешаи ман ошикию риндї буд,
Дигар бикӯшаму машғули кори худ бошам.

Бувад, ки лутфи азал раҳнамун шавад, Ҳофиз,
В-агарна то ба абад шармсори худ бошам.

* * *

Хаёли рӯи ту чун бигзарад ба гулшани чашм,
Дил аз пайи назар ояд ба сӯи равзани чашм.

Сазои такягаҳат манзаре намебинам,
Манам зи оламу ин гӯшаи муайяни чашм.

Биё, ки лаълу гуҳар дар нисори мақдами ту
Зи ганҷхонаи дил мекашам ба равзани чашм.

Саҳар сиришки равонам сари харобӣ дошт,
Гарам на хуни чигар мегирифт домани чашм.

Нахустрӯз, ки дидам рухи ту, дил мегуфт:
Агар расад халале, хуни ман ба гардани чашм.

Ба бӯи муждаи васли ту то саҳар шаби дӯш
Ба роҳи бод ниҳодам чароғи равшани чашм.

Ба мардумӣ, ки дили дардманди Ҳофизро
Мазан ба новаки дилдӯзи мардуммафкани чашм.

* * *

Ман дӯстдори рӯйи хушу мӯйи дилкашам,
Мадҳуши чашми масту майи софи бегашам.

Гуфтӣ: «Зи сирри аҳди азал як сухан бигӯ»,
Он гаҳ бигӯямат, ки ду паймона даркашам.

Ман одами биҳиштиям, аммо дар ин сафар
Ҳолӣ асири ишқи ҷавонони маҳвашам.

Дар ошиқӣ гузир набошад зи сӯзу соз,
Истодаам чу шамъ, матарсон зи оташам.

Шероз маъдани лаби лаъл асту кони ҳусн,
Ман ҷавҳарии муфлисам, эро мушаввашам.

Азбаски чашми маст дар ин шаҳр дидаам,
Ҳаққо, ки май намехурам акнуну сарх(в)ашам.

Шаҳрест пуркарашмаву хубон зи шаш ҷиҳат,
Чизем нест, в-арна, харидори ҳар шашам.

Бахт ар мадад диҳад, ки кашам рахт сӯйи дӯст,
Гесӯи хур гард фишонад зи мафрашам.

Ҳофиз, арӯси табъи маро чилва орзуст,
Оинае надорам, аз он оҳ мекашам.

* * *

Ман, ки аз оташи дил чун хуми май дар ҷӯшам,
Муҳр бар лаб зада хун мехураму хомӯшам.

Қасди ҷон аст тамаъ дар лаби ҷонон кардан,
Ту маро бин, ки дар ин кор ба ҷон мекӯшам.

Ман кай озод шавам аз ғами дил, чун ҳар дам
Ҳиндуи зулфи буте ҳалқа кунад дар гӯшам.

Ҳошалиллаҳ, ки наям муътақиди тоати хеш,
Ин қадар ҳаст, ки гаҳ-гаҳ қадаҳе менӯшам.

Ҳаст умедам, ки алорағми адӯ рӯзи чазо
Файзи афваш наниҳад бори гунаҳ бар дӯшам.

Падарам равзаи Ризвон ба ду гандум бифурӯхт,
Нохалаф бошам, агар ман ба ҷаве нафрӯшам.

Хирқапӯшии ман аз ғояти диндорӣ нест,
Пардае бар сари сад айби ниҳон мепӯшам.

Ман, ки хоҳам, ки нанӯшам ба ҷуз аз роваки хум,
Чӣ кунам, гар сухани пири муғон нанюшам?!

Гар аз ин даст занад мутриби маҷлис раҳи ишқ,
Шеъри Ҳофиз бибарад вақти самоъ аз ҳушам.

* * *

Гар ман аз сарзаниши муддаиён андешам,
Шеваи мастию риндӣ наравад аз пешам.

Зухди риндони навомӯхта роҳе ба диҳест,
Ман, ки бадноми ҷаҳонам, чӣ салоҳ андешам?

Шоҳи шӯридасарон хон мани бесомонро,
З-он ки дар камхирадӣ аз ҳама олам пешам.

Бар ҷабин нақш кун аз хуни дили ман ҳоле,
То бидонанд, ки қурбони ту-кофаркешам.

Эътиқоде бинамову бигузар баҳри Худо,
То дар ин хирқа надонӣ, ки нодарвешам.

Шеъри хунбори ман, эй бод, бад-он ёр расон,
Ки зи миҷғони сияҳ бар рағи ҷон зад нешам.

Ман агар бода хурам в-ар на, чӣ қорам бо кас,
Ҳофизи рози худу орифи вақти хешам.

* * *

Бушро, из-ис-саломату ҳаллат бизӣ салам,
Лиллоҳи ҳамду муътарифин ғоята-н-ниъам.

Он хушхабар кучост, ки ин фатҳи мужда дод,
То ҷон фишонамаш чу зару сим дар қадам?

Аз бозғашти шоҳ дар ин турфа манзил аст
Оҳанги хасми ӯ ба саропардаи адам.

Паймоншикан ҳароина гардад шикастаҳол,
Инна-л-ъухуда ғинда малик-ин-нуҳо зимам.

Мечуст аз саҳоби амал раҳмате, вале
Чуз дидааш муояна берун надод нам.

Дар Нили ғам фитоду сипехраш ба танз гуфт:
Альона қад надимта ва мо янфаъу-н-надам.

Соқӣ, чу ёри маҳруху аз аҳли роз буд,
Ҳофиз бихӯрд бодаву шайху фақеҳ ҳам.

* * *

Ҳичоби чехраи чон мешавад ғубори танам,
Хушо даме, ки аз он чехра парда барфиканам.

Чунин қафас на сазои чу ман хушалхонест,
Равам ба гулшани Ризвон, ки мурғи он чаманам.

Аён нашуд, ки чаро омадам, кучо рафтам?
Дареғу дард, ки ғофил зи кори хештанам.

Чӣ гуна тавф кунам дар фазои олами қудс,
Ки дар сарочаи таркиб тахтабанди танам?

Агар зи хуни дилам бўйи шавқ меояд,
Ачаб мадор, ки ҳамдарди нофаи Хутанам.

Тирози пираҳани заркашам мабин чун шамъ,
Ки сӯзхост ниҳонӣ даруни пираҳанам.

Биёву ҳастии Ҳофиз зи пеши ӯ бардор,
Ки бо вучуди ту кас нашнавад зи ман, ки манам.

* * *

Чил сол беш рафт, ки ман лоф мезанам,
К-аз чокарони пири муғон камтарин манам.

Ҳаргиз ба юмни отифати пири майфурӯш
Соғар тижӣ нашуд зи майи софи равшанам.

Аз чоҳи ишқу давлати риндони покбоз
Пайваста садри мастабаҳо буд масканам.

Дар шаъни ман ба дурдкашӣ занни бад мабар,
К-олуда гашт хирқа, вале покдомнам.

Шаҳбози дасти подшаҳам, ин чӣ ҳолат аст,
К-аз ёд бурдаанд ҳавои нишеманам.

Ҳайф аст булбуле чу ман акнун дар ин қафас
Бо ин лисони азб, ки хомуш чу савсанам.

Обу ҳавои Форс аҷаб сифлапарвар аст,
Ку ҳамраҳе, ки хайма аз ин хок барканам?!

Ҳофиз, ба зери хирқа қадах то ба кай кашӣ?
Дар базми Хоча парда зи корат барафканам.

Туроншаҳи хучаста, ки дар манязиди фазл
Шуд миннати мавоҳиби ӯ тавқи гарданам.

* * *

Умрест, то ман дар талаб ҳар рӯз гоме мезанам,
Дасти шафоат ҳар замон дар некномӣ мезанам.

Бе моҳи меҳрафрӯзи худ, то бигзаронам рӯзи худ,
Доме ба роҳе мениҳам, мурғе ба доме мезанам.

Авранг ку, гулчехр ку, накши вафову меҳр ку?
Ҳолӣ ман андар ошиқӣ дови тамоме мезанам.

То бу, ки ёбам огаҳӣ аз сояи сарви сахӣ,
Гулбонги ишқ аз ҳар тараф бар хушхироме мезанам.

Ҳарчанд к-он ороми дил, донам, набахшад коми дил,
Нақши хаёле мекашам, фоли давоме мезанам.

Донам, сар орад ғуссаро, рангин барорад киссаро
Он охи хунафшон, ки ман ҳар субху шоме мезанам.

Бо он ки аз вай ғоибам в-аз май чу Ҳофиз тоибам,
Дар маҷлиси рӯҳониён гаҳ-гоҳ чоме мезанам.

* * *

Ман на он риндам, ки тарки шоҳиду соғар кунам,
Муҳтасиб донад, ки ман ин корҳо камтар кунам.

Ман, ки айби тавбакорон карда бошам борҳо,
Тавба аз май вақти гул девона бошам, гар кунам.

Ишқ дурдона-сту ман ғаввосу дарё майкада,
Сар фуру бурдам дар ин чо, то кучо сар бар кунам.

Лола соғаргиру наргис масту бар мо номи фикс,
Доварӣ дорам бәсе, ё Раб, киро довар кунам?

Бозкаш як дам инон, эй турки шахрошӯби ман,
То зи ашқу чеҳра роҳат пурзару гавҳар кунам.

Ман, ки аз ёкуту лаъли ашқ дорам ганҷҳо,
Кай назар дар файзи хуршеди баландахтар кунам?

Чун сабо маҷмӯаи гулро ба оби лутф шуст,
Качдилам хон, гар назар бар сафҳаи дафтар кунам.

Аҳду паймони фалакро нест чандон эътибор,
Аҳд бо паймона бандам, шарт бо соғар кунам.

Ман, ки дорам дар гадоӣ ганчи султони ба даст,
Кай тамаъ дар гардиши гардуни дунпарвар кунам?

Гарчи гардолуди фақрам, шарм бод аз ҳимматам,
Гар ба оби чашмаи хуршед доман тар кунам.

Ошиқонро гар дар оташ меписандад лутфи дӯст,
Тангчашмам, гар назар дар чашмаи Кавсар кунам.

Дӯш лаълаш ишвае меодод Ҳофизро, вале
Ман на онам, к-аз вай ин афсонаҳо бовар кунам.

* * *

Санамо, бо ғами ишқи ту чӣ тадбир кунам?
То ба кай дар ғами ту нолаи шабгир кунам?

Дили девона аз он шуд, ки насиҳат шунавад,
Магараш ҳам зи сари зулфи ту занҷир кунам.

Он чи дар муддати ҳачри ту кашидам, ҳайҳот,
Дар яке нома муҳол аст, ки таҳрир кунам.

Бо сари зулфи ту маҷмӯи парешонии худ
Ку маҷоле, ки саросар ҳама тақрир кунам?

Он замон, к-орзуи дидани ҷонам бошад,
Дар назар нақши рухи хуби ту тасвир кунам.

Гар бидонам, ки висоли ту бад-ин даст диҳад,
Дилу динро ҳама дарбозаму тавфир кунам.

Дур шав аз барам, эй воизу беҳуда мағӯй,
Ман на онам, ки дигар гӯш ба тазвир кунам.

Нест уммеди салоҳе зи фасоди Ҳофиз,
Чунки тақдир чунин аст, чӣ тадбир кунам?

* * *

Дида дарё кунаму сабр ба сахро фиканам
В-андар ин кор дили хеш ба дарё фиканам.

Аз дили танги гунаҳкор барорам оҳе,
К-оташ андар гунаҳи Одаму Ҳавво фиканам.

Мояи хушдилӣ он ҷост, ки дилдор он ҷост,
Мекунам ҷаҳд, ки худро магар он ҷо фиканам.

Бигушо банди қабо, эй маҳи хуршедкулоҳ,
То чу зулфат сари савдозада дар по фиканам.

Хӯрдаам тири фалак, бода бидеҳ, то сармаст
Уқда дар банди камартаркаши Ҷавзо фиканам.

Чуръаи ҷом бар ин тахти равон афшо нам,
Гулғули чанг дар ин гунбади мино фиканам.

Ҳофизо, така бар айём чу сахв асту хато,
Ман чаро ишрати имрӯз ба фардо фиканам?!

* * *

Дӯш савдои рухаш, гуфтам, зи сар берун кунам,
Гуфт: Ку занчир, то тадбири ин маҷнун кунам?

Қоматашро сарв гуфтам, сар кашид аз ман ба хашм,
Дӯстон, аз рост меранҷад нигорам, чун кунам?

Нукта носанчида гуфтам, дилбаро, маъзур дор,
Ишвае фармой, то ман табъро мавзун кунам.

Зардрӯйӣ мекашам з-он табъи нозук бегуноҳ,
Сокиё, ҷоме бидеҳ, то чехраро гулгун кунам.

Эй насими манзили Лайлӣ, Худоро, то ба кай
Рабъро барҳам занам, атлолро Ҷайхун кунам?

Ман, ки раҳ бурдам ба ганчи хусни бепоёни дӯст,
Сад гадои ҳамчу худро баъд аз ин Қорун кунам.

Эй маҳи соҳибқирон, аз банда Ҳофиз ёд кун,
То дуои давлати он хусни рӯзафзун кунам.

* * *

Бе ту, эй сарви равон, бо гулу гулшан чӣ кунам?
Зулфи сунбул чӣ кашам, орази савсан чӣ кунам?

Оҳ, к-аз таънаи бадхоҳ надидам рӯят,
Нест чун оинаам, рӯй зи оҳан чӣ кунам?

Бирав, эй носиху бар дурдкашон хурда магир,
Корфармои қадар мекунад ин, ман чӣ кунам?

Барқи ғайрат чу чунин мечаҳад аз макмани ғайб,
Ту бифармо, ки мани сӯхтахирман чӣ кунам?

Шоҳи туркон чу писандиду ба чоҳам андохт,
Дастгир ар нашавад лутфи Таҳамтан, чӣ кунам?

Мададе гар ба чароғе накунад оташи Тур,
Чораи тирашабу водии Айман чӣ кунам?

Ҳофизо, хулди барин хонаи мавруси ман аст,
Андар ин манзили вайрона нишеман чӣ кунам?

* * *

Ба азми тавба сахар гуфтам истихора кунам,
Баҳори тавбашикан мерасад, чӣ чора кунам?

Сухан дуруст бигӯям, наметавонам дид,
Ки май хуранд ҳарифону ман назора кунам.

Чу ғунча бо лаби хандон ба ёди маҷлиси шох
Пиёла гираму аз шавқ чома пора кунам.

Ба даври лола димоғи маро илоҷ кунед,
Гар аз миёнаи базми тараб канора кунам.

Зи рӯйи дӯст маро чун гули мурод шукуфт,
Ҳаволаи сари душман ба санги хора кунам.

Гадои майкадаам, лек вақти мастӣ бин,
Ки ноз бар фалаку ҳукм бар ситора кунам.

Маро ки нест раҳу расми луқмапарҳезӣ,
Чаро маломати ринди шаробхора кунам?

Ба тахти гул бинишонам буге чу султоне,
Зи сунбулу суманаш сози тавку ёра кунам.

Зи бода хӯрдани пинҳон малул шуд Ҳофиз,
Ба бонги барбату най розаш ошкора кунам.

* * *

Рӯзгоре шуд, ки дар майхона хидмат мекунам,
Дар либоси фақр кори аҳли давлат мекунам.

То кай андар доми васл орам тазарве хушхиром?
Дар каминам, в-интизори вақти фурсат мекунам.

Воизи мо бӯйи Ҳақ нашнид, бишнав ин сухан,
Дар ҳузураш низ мегӯям, на ғайбат мекунам.

Бо сабо афтону хезон меравам то кӯйи дӯст
В-аз рафиқони раҳ истимдоди Ҳиммат мекунам.

Хоки кӯят заҳмати мо барнатобад беш аз ин,
Лутфҳо кардӣ, бо то, тахфифи заҳмат мекунам.

Зулфи дилбар доми роҳу ғамзааш тири балост,
Ёд дор, эй дил, ки чандинат насиҳат мекунам.

Дидаи бадбин бипӯшон, эй карими айбпӯш,
З-ин далериҳо, ки ман дар кунҷи хилват мекунам.

Ҳофизам дар мачлисе, дурдикашам дар маҳфиле,
Бингар ин шӯҳӣ, ки чун бо халқ санъат мекунам.

* * *

Ҳошо, ки ман ба мавсими гул тарки май кунам,
Ман лофи ақл мезанам, ин кор кай кунам.

Мутриб кучост, то ҳама маҳсули зуҳду илм
Дар кори чангу барбату овози най кунам.

Аз қилу қоли мадраса ҳолӣ дилам гирифт,
Якчанд низ хидмати маъшуку май кунам.

Кай буд дар замона вафо, чоми май биёр,
То ман ҳикояти Чаму Ковуси Кай кунам.

Аз номаи сиёҳ натарсам, ки рӯзи ҳашр
Бо файзи лутфи ӯ сад аз ин нома тай кунам.

Ку пайки субх, то гилаҳои шаби фирок
Бо он хучастатолеъи фархундапай кунам?

Ин ҷони орият, ки ба Ҳофиз супурд дӯст,
Рӯзе рухаш бибинаму таслими вай кунам.

* * *

Ман тарки ишқи шоҳиду соғар намекунам,
Сад бар тавба кардаму дигар намекунам.

Боғи биҳишту сояи тубию қасру ҳур
Бо хоки кӯйи дӯст баробар намекунам.

Талқини дарси аҳли назар як ишорат аст,
Гуфтам киноятею мукаррар намекунам.

Ҳаргиз намешавад зи сари худ хабар маро,
То дар миёни майкада сар бар намекунам.

Носеҳ ба таън гуфт, ки «Рав, тарки ишқ кун»,
Мухтоҷи ҷанг нест, бародар, намекунам.

Ин таквиям тамом, ки бо шоҳидони шаҳр
Нозу карашма бар сари минбар намекунам.

Ҳофиз, ҷаноби пири муғон ҷойи давлат аст,
Ман тарки хокбӯсии ин дар намекунам.

* * *

Дар хароботи муғон нури Худо мебинам,
Ин аҷаб бин, ки чӣ нуре, зи кучо мебинам?

Чилва бар ман мафурӯш, эй маликулҳоч, ки ту
Хона мебинию ман хонахудо мебинам.

Хоҳам аз зулфи бутон нофакушойӣ кардан,
Фикри дур аст, ҳамоно ки хато мебинам.

Сӯзи дил, ашки равон, охи саҳар, нолаи шаб,
Ин ҳама аз назари лутфи шумо мебинам.

Ҳар дам аз рӯйи ту нақше занадам роҳи хаёл,
Бо кӣ гӯям, ки дар ин парда чиҳо мебинам?

Кас надидаст зи мушки Хутану нофаи Чин,
Он чи ман ҳар саҳар аз боди сабо мебинам.

Дӯстон, айби назарбозии Ҳофиз макунед,
Ки ман ўро зи муҳиббони шумо мебинам.

* * *

Ҳолиё маслиҳати вақт дар он мебинам,
Ки кашам рахт ба майхонаву хуш биншинам.

Чоми май гираму аз аҳли риё дур шавам,
Яъне, аз аҳли ҷаҳон покдиле бигзинам.

Қуз суроҳию китобам набувад ёру надим,
То ҳарифони дағоро ба ҷаҳон кам бинам.

Сар ба озодагӣ аз халқ барорам чун сарв,
Гар диҳад даст, ки доман зи ҷаҳон дарчинам.

Бас, ки дар хиркаи олуда задам лофи салоҳ,
Шармсор аз руҳи соқию майи рангинам.

Синаи танги ману бори ғами ў, хайҳот,
Марди ин бори гарон нест дили мискинам.

Ман агар ринди хароботаму гар Ҳофизи шаҳр,
Ин матоам, ки ҳамебинию камтар з-инам.

Бандаи Осафи аҳдам, дилам аз роҳ мабар,
Ки агар дам занам аз чарх, бихоҳад кинам.

Бар дилам гарди ситамҳост, Худоё, маписанд,
Ки мукаддар шавад оинаи меҳройнам.

* * *

Ғами замона, ки ҳечаш карон намебинам,
Давош чуз майи чун арғавон намебинам.

Ба тарки хидмати пири муғон нахоҳам гуфт,
Чаро ки маслиҳати худ дар он намебинам.

Зи офтоби қадаҳ иртифоъи айш магир,
Чаро ки толеъи вақт ончунон намебинам.

Нишони аҳли Худо ошиқист, бо худ дор,
Ки дар машоихи шаҳр ин нишон намебинам.

Бар ин ду дидаи ҳайрони ман ҳазор афсӯс,
Ки бо ду ойна рӯяш аён намебинам.

Қади ту то бишуд аз чӯйбори дидаи ман,
Ба ҷойи сарв чуз оби равон намебинам.

Дар ин хумор касам чуръае намебахшад,
Бибин, ки аҳли диле дар ҷаҳон намебинам.

Нишони мӯйи миёнаш, ки дил дар он бастам,
Зи ман мапурс, ки худ дар миён намебинам.

Ману сафинаи Ҳофиз, ки чуз дар ин дарё
Бизоати сухани дурфишон намебинам.

* * *

Ба мижгони сияҳ кадӣ ҳазорон раҳна дар динам,
Биё, к-аз чашми беморат ҳазорон дард барчинам.

Ало, эй ҳамнишини дил, ки ёронат бирафт аз ёд,
Маро рӯзе мабод он дам, ки бе ёди ту биншинам.

Чаҳон пир асту бебунёд, аз ин фарҳодкуш фарёд,
Ки кард афсуну найрангаш малул аз ҷони ширинам.

Зи тоби оташи дурӣ шудам ғарқи арақ чун гул,
Биёр, эй бод, шабгире насиме з-он арақчинам.

Чаҳони фонию боқӣ фидои шоҳиду соқӣ,
Ки султонони оламро туфайли ишқ мебинам.

Агар бар ҷойи ман ғайре гузинад дӯст, ҳоким ўст,
Ҳаромам бод, агар ман ҷон ба ҷойи дӯст бигзинам.

Собаҳ-ал-хайр зад булбул, кучойӣ, соқӣё? Барҳез,
Ки ғавғо мекунад дар сар хаёли хоби дӯшинам.

Шаби реҳлат ҳам аз бистар равам дар қасри ҳурулбин,
Агар дар вақти ҷон додан ту бошӣ шамъи болинам.

Ҳадиси орзумандӣ, ки дар ин нома сабт афтод,
Ҳамоно, беғалат бошад, ки Ҳофиз дод талқинам.

* * *

Гарам аз даст бархезад, ки бо дилдор биншинам,
Зи чоми васл май нӯшам, зи боғи айш гул чинам.

Шароби талхи сӯфисӯз бунёдам бихоҳад бурд,
Лабам бар лаб ниҳ, эй соқию бистон ҷони ширинам.

Магар девона хоҳам шуд дар ин савдо, ки шаб то рӯз
Сухан бо моҳ мегӯям, парӣ дар хоб мебинам.

Лабат шаккар ба мастон доду чашмат май ба майхорон,
Манам, к-аз ғояти ҳирмон на бо инам, на бо онам.

Чу ҳар хоке, ки бод овард, файзе бурд аз инъомат,
Зи ҳоли банда ёд овар, ки хидматгори деринам.

На ҳар к-ӯ нақши назме зад, каломаш дилпазир афтад,
Тазарви турфа ман гирам, ки чолок аст шоҳинам.

Агар бовар намедорӣ, рав, аз суратгари Чин пурс,
Ки Монӣ нусха мехоҳад зи нӯги килки мушкинам.

Вафодорию ҳақгӯйӣ на кори ҳар касе бошад,
Ғуломи Осафи сонӣ Ҷалолулҳаққи ва-д-динам.

Румузи мастию риндӣ зи ман бишнава, на аз воиз,
Ки бо чому қадаҳ ҳар шаб надими Моҳу Парвинам.

* * *

Хуррам он рӯз, к-аз ин манзили вайрон биравам,
Роҳати ҷон талабам в-аз пайи ҷонон биравам.

Гарчи донам, ки ба чое набарад роҳи ғариб,
Ман ба бўйи сари он зулфи парешон биравам.

Дилам аз ваҳшати зиндони Сикандар бигирифт,
Рахт барбандаму то мулки Сулаймон биравам.

Чун сабо бо тани бемору дили бетоқат
Ба ҳаводории он сарви хиромон биравам.

Дар раҳи ӯ чу қалам гар ба сарам бояд рафт,
Бо дили захмкашу дидаи гирён биравам.

Назр кардам, гар аз ин ғам бадар оям рӯзе,
То дари майкада шодону ғазалхон биравам.

Ба ҳаводории ӯ заррасифат рақскунон
То лаби чашмаи хуршеди дурахшон биравам.

Тоziёнро ғами аҳволи гаронборон нест,
Порсоён, мададе, то хушу осон биравам.

В-ар чу Ҳофиз набарам раҳ зи биёбон берун,
Ҳамраҳи кавкабаи Осафи даврон биравам.

* * *

Гар аз ин манзили вайрон ба суйи хона равам,
Дигар он чо, ки равам, оқилу фарзона равам.

З-ин сафар гар ба саломат ба ватан бозрасам,
Назр кардам, ки ҳам аз роҳ ба майхона равам.

То бигӯям, ки чӣ кашфам шуд аз ин сайру сулук,
Ба дари савмаа бо барбату паймона равам.

Ошноёни раҳи ишқ гарам хун бихуранд,
Нокасам, гар ба шикоят суйи бегона равам.

Баъд аз ин дасти ману зулфи чу занҷири нигор,
Чанду чанд аз пайи коми дили девона равам?!

Гар бибинам хамаи абрӯи чу меҳробаш боз,
Сачдаи шукр кунам в-аз пайи шукрона равам.

Хуррам он дам, ки чу Ҳофиз ба таваллои вазир
Сархуш аз майкада бо дӯст ба кошона равам.

* * *

Он ки помоли чафо кард чу хоки роҳам,
Хок мебӯсаму узри қадамаш меҳоҳам.

Ман на онам, ки ба чавр аз ту бинолам, хошо,
Бандаи муътақиду чокари давлатҳоҳам.

Бастаам дар хамаи гесӯи ту уммеди дароз,
Он мабодо, ки кунад дасти талаб кӯтоҳам.

Зарраи хокаму дар кӯи туам вақт хуш аст,
Тарсам, эй дӯст, ки боде бибарад ногоҳам.

Пири майхона сахар чоми чаҳонбинам дод
В-андар он оина аз ҳусни ту кард огоҳам.

Сӯфии савмаи олами қудсам, лекин
Ҳолиё дайри муғон аст ҳаволатгоҳам.

Бо мани роҳнишин хез, суйи майкада ой,
То дар он ҳалқа бибинӣ, ки чӣ соҳибчоҳам.

Маст бигзаштию аз Ҳофизат андеша набуд,
Ох, агар домани ҳусни ту бигирад оҳам!

Хушам омад, ки саҳар хусрави Ховар мегуфт:
Бо ҳама подшаҳӣ бандаи Туроншоҳам.

* * *

Дидор шуд муяссару бўсу канор ҳам,
Аз бахт шукр дораму аз рӯзгор ҳам.

Зоҳид, бирав, ки толеъ агар толеъи ман аст,
Ҷомам ба даст бошаду зулфи нигор ҳам.

Мо айби кас ба мастию риндӣ намекунем,
Лаъли бутон хуш асту майи хушгувор ҳам.

Эй дил, башорате диҳамат: муҳтасиб намонд
В-аз май ҷаҳон пур асту бути майгусор ҳам.

Хотир ба дасти тафриқа додан на зиракист,
Маҷмӯае бихоҳу суроҳӣ биёр ҳам.

Бар хокиёни ишқ фишон чуръаи лабаш,
То хок лаългун шаваду мушкбор ҳам.

Он шуд, ки чашми бад нигарон будӣ аз камин,
Ҳасм аз миён бирафту сиришк аз канор ҳам.

Чун коинот ҷумла ба бўйи ту зиндаанд,
Эй офтоб, соя зи мо бармадор ҳам.

Чун обрӯйи лолаву гул файзи рӯйи туст,
Эй абри лутф, бар мани хокӣ бибор ҳам.

Ҳофиз асири зулфи ту шуд, аз Худо битарс
В-аз интисофи Осафи чамиқтидор ҳам.

Бурҳони мулку дин, ки зи дасти вазораташ
Айём, кон ямин* шуду дарё ясор† ҳам.

Бар ёди рои анвари ӯ осмон ба субҳ
Чон мекунад фидову кавокиб нисор ҳам.

Гӯйӣ замин рабудаи чавғони адли ӯст
В-ин баркашида гунбади нилиҳисор ҳам.

Азми сабуқъинони ту дар чунбиш оварад,
Ин пойдор маркази олимадор ҳам.

То аз натиҷаи фалаку таври даври ӯст
Табдили моҳу солу хазону баҳор ҳам,

Холӣ мабод кохи ҷалолаш зи сарварон
В-аз соқиёни сарвқадду гулғизор ҳам!

* * *

Дардам аз ёр асту дармон низ ҳам,
Дил фидои ӯ шуду чон низ ҳам.

Ин ки мегӯянд: он хуштар зи хусн,
Ёри мо ин дораду он низ ҳам.

Ёд бод он, к-ӯ ба қасди хуни мо
Зулфро бишкасту паймон низ ҳам.

---

* Кон ямин – яъне, касе, ки дасти ростии ӯ мисли маъдани зару сим аст ва ба дигарон мебахшад

† Дарё ясор ҳам – яъне, ки дасти чапаш мисли дарё бахшанда аст.

Дӯстон, дар парда мегӯям сухан,
Гуфта хоҳад шуд ба дастон низ ҳам.

Чун сар омад давлати шабҳои васл,
Бигзарад айёми ҳичрон низ ҳам.

Ҳар ду олам як фурӯғи рӯйи ўст,
Гуфтамаш пайдову пинҳон низ ҳам.

Эътимодест нест бар кори ҷаҳон,
Балки бар гардуни гардон ииз ҳам.

Ошиқ аз қозӣ натарсад, май биёр,
Балки аз яргуи девон низ ҳам

Муҳтасиб донад, ки Ҳофиз ошиқ аст
В-Осафи мулки Сулаймон низ ҳам.

* * *

Мо беғамони маст, дилаздастдодаем,
Ҳамрози ишқу ҳамнафаси ҷоми бодаем.

Бар мо басте камони маломат кашидаанд,
То кори худ зи абруи ҷонон гушодаем.

Эй гул, ту дӯш доғи сабӯҳӣ кашидай,
Мо он шақоикем, ки бо доғ зодаем.

Пири муғон зи тавбаи мо гар малул шуд,
Гӯ, бода соф кун, ки ба узр истодаем.

Кор аз ту меравад, мададе, эй далели роҳ,
К-инсоф медихему зи роҳ уфтодаем.

Чун лола май мабину қадах дар миёни кор
Ин доғ бин, ки дар дили хунин ниҳодаем.

Гуфтӣ, ки, Ҳофиз, ин ҳама рангу хаёл чист?
Нақш ғалат махон, ки ҳамон лавҳи содаем.

* * *

Умрест, то ба роҳи ғамат рӯ ниҳодаем,
Рӯю риёи халқ ба як сӯ ниҳодаем.

Тоқу равоқи мадрасаву қилу қоли илм
Дар роҳи ҷому соқии маҳваш ниҳодаем.

Ҳам ҷон бад-он ду наргиси ҷоду супурдаем,
Ҳам дил бад-он ду сунбули ҳинду ниҳодаем.

Умре гузашт, то ба умеди ишорате
Чашме бад-он ду гӯшаи абрӯ ниҳодаем.

Мо мулки офият на ба лашкар гирифтаем,
Мо тахти салтанат на ба бозу ниҳодаем.

То сеҳри чашми ёр чӣ бозӣ кунад, ки боз
Бунёд бар карашмаи ҷоду ниҳодаем.

Бе зулфи саркашаш сари савдойӣ аз малол
Ҳамчун бунафша бар сари зону ниҳодаем.

Дар гӯшаи умед чу наззорағони моҳ
Чашми талаб бар он хами абрӯ ниҳодаем.

Гуфтӣ, ки, Ҳофизо, дили саргаштаат кучост?
Дар ҳалқаҳои он хами гесӯ ниҳодаем.

* * *

Мо бад-ин дар на пайи ҳашмату чоҳ омадаем,
Аз бади ҳодиса ин чо ба паноҳ омадаем.

Раҳрави манзили ишқему зи сарҳадди адам
То ба иқлими вучуд ин ҳама роҳ омадаем.

Сабзаи хатти ту дидему зи бустони биҳишт
Ба талабкориин ин меҳргиёҳ омадаем.

Бо чунин ганҷ, ки шуд хозини ӯ Рӯҳи амин,
Ба гадоӣ ба дари хонаи шоҳ омадаем.

Лангари ҳилми ту, эй киштии тавфиқ, кучост?
Ки дар ин баҳри карам ғарқи гуноҳ омадаем.

Обрӯ меравад, эй абри хатопӯш, бибор,
Ки ба девони амал номасиёҳ омадаем.

Ҳофиз, ин хирқаи пашмина бияндоз, ки мо
Аз паи қофила бо оташи оҳ омадаем.

* * *

Хез, то аз дари майхона гушоде талабем,
Ба раҳи дӯст нишинему муроде талабем.

Зоди роҳи ҳарами васл надорем, магар
Ба гадоӣ зи дари майкада зоде талабем.

Ашки олудаи мо гарчи равона-ст, вале
Ба рисолат суйи ӯ покниҳоде талабем.

Лаззати доғи ғамат бар дили мо бод ҳаром,
Агар аз чаври ғами ишқи ту доде талабем.

Нуқтаи холи ту бар лавҳи басар натвон зад,
Магар аз мардумаки дида мидоде талабем.

Ишвае аз лаби ширини ту дил хост ба қон,
Ба шакарханда лабат гуфт: «Мазоде талабем!»

То бувад нусхаи атре дили савдозадаро,
Аз хати ғолиясои ту саводе талабем.

Чун ғаматро натавон ёфт магар дар дили шод,
Мо ба уммеди ғамат хотири шоде талабем.

Бар дари мадраса то чанд нишинӣ, Ҳофиз?
Хез, то аз дари майхона гушоде талабем.

* * *

Мо зи ёрон чашми ёрӣ доштем,
Худ ғалат буд, он чи мо пиндоштем.

То дарахти дӯстӣ кай бар диҳад,
Ҳолиё рафтему тухме коштем.

Гуфтугӯ ойини дарвешӣ набуд,
В-арна, бо ту мочароҳо доштем.

Шеваи чашмат фиреби қанг дошт,
Мо ғалат кардему сулҳ ангоштем.

Гулбуни ҳуснат на худ шуд дилфурӯз,
Мо дами ҳиммат бар ӯ бигмоштем.

Нуктаҳо рафту шикоят кас накард,
Ҷониби ҳурмат фуру нагзоштем.

Гуфт: Худ додӣ ба мо дил, Ҳофизо,
Мо муҳассал бар касе нагмоштем.

* * *

Салоҳ аз мо мечӯӣ, ки мастонро сало гуфтем,
Ба даври наргиси мастат саломатро дуо гуфтем.

Дари майхонаам бигшо, ки ҳеч аз хонақаҳ нагшуд,
Гарат бовар бувад, в-ар на, сухан ин буду мо гуфтем.

Ман аз чашми ту, эй соқӣ, хароб афтодаам, лекин
Балое, к-аз ҳабиб ояд, ҳазораш мархабо гуфтем.

Агар бар ман набахшойӣ, пушаймонӣ хурӣ охир,
Ба хотир дор ин маънӣ, ки дар хидмат кучо гуфтем.

Қадат гуфтам, ки шамшод асту бас хичлат ба бор овард,
Ки ин нисбат чаро кардему ин бухтон чаро гуфтем.

Чигар чун нофаам хун гашту кам з-инам намеояд,
Ҷазои он ки бо зулфат сухан аз Чин хато гуфтем.

Ту оташ гаштӣ, эй Ҳофиз, вале бо ёр дар нагрифт,
Зи бадъаҳдӣ гул гӯё ҳикоят бо сабо гуфтем.

* * *

Мо дарси саҳар дар раҳи майхона ниҳодем,
Маҳсули дуо дар раҳи ҷонона ниҳодем.

Дар хирмани сад зоҳиди оқил занад оташ,
Ин доғ, ки мо бар дили девона ниҳодем.

Султони азал ганчи ғами ишқ ба мо дод,
То рӯй дар ин манзили вайрона ниҳодем.

Дар дил надихам раҳ пас аз ин меҳри бутонро,
Муҳри лаби ӯ бар дари ин хона ниҳодем.

Дар хирқа аз ин беш мунофиқ натавон буд,
Бунёд аз ин шеваи риндона ниҳодем.

Чун меравад ин киштии саргашта, ки охир
Чон дар сари он гавҳари якдона ниҳодем?!

Ал-миннату лиллах, ки чу мо бедилу дин буд,
Онро, ки лақаб оқилу фарзона ниҳодем.

Қонё ба хаёле зи ту будем чу Ҳофиз,
Ё Раб, чӣ гадохиммату бегонаниҳодем.

* * *

Фатвии пири муғон дораму қавлест қадим,
Ки ҳаром аст май он чо, ки на ёр аст надим.

Чок хоҳам задан ин далки риёӣ, чӣ кунам?
Рӯхро суҳбати ночинс азобест алим.

То магар чуръа фишонад лаби чонон бар ман,
Солҳо шуд, ки манам бар дари майхона муқим.

Магараш хидмати дерини ман аз ёд бирафт,
Эй насими сахарӣ, ёд диҳаш аҳди қадим.

Баъди сад сол агар бар сари хокам гузарӣ,
Сар барорад зи гилам рақскунон азми рагим.

Дилбар аз мо ба сад уммед ситад аввал дил,
Зоҳиран аҳд фаромуш накунад халқи карим.

Гунча, гӯ, тангдил аз кори фурӯбаста мабош,
К-аз дами субҳ мадад ёбию анфоси насим.

Фикри беҳбуди худ, эй дил, зи дари дигар кун,
Дарди ошиқ нашавад беҳ ба мудовои ҳақим.

Гавҳари маърифат андӯз, ки бо худ бибарӣ,
Ки насиби дигарон аст нисоби зару сим.

Дом сахт аст, магар ёр шавад лутфи Худо
В-арна одам набарад сарфа зи шайтони раҷим.

Ҳофиз, ар симу зарат нест, чӣ шуд, шокир бош!
Чӣ беҳ аз давлати лутфи сухану табъи салим?

* * *

Хез, то хирқаи сӯфӣ ба харобот барем,
Шатҳу томот ба бозори хурофот барем.

Сӯйи риндони қаландар ба раҳоварди сафар
Далқи бастомию саччодаи томот барем.

То хама хилватиён чоми сабӯҳӣ гиранд,
Чанги субҳӣ ба дари пири муноҷот барем.

Бо ту он аҳд, ки дар водии Айман бастем,
Ҳамчу Мӯсо «аринӣ»-гӯй ба миқот барем.

Кӯси номуси ту бар кунгураи Арш занем,
Алами ишқи ту бар боми самовот барем.

Хоки кӯйи ту ба сахрои қиёмат фардо
Ҳама бар фарқи сар аз баҳри мубоҳот барем.

В-ар ниҳад дар раҳи мо хори маломат зоҳид,
Аз гулистон-ш ба зиндони мукофот барем.

Шармамон бод зи пашминаи олудаи хеш,
Гар бад-ин фазлу ҳунар номи каромот барем.

Қадри вақт ар нашиносад дилу коре накунад,
Бас хичолат, ки аз ин ҳосили авқот барем.

Фитна меборад аз ин сақфи муқарнас, бархез,
То ба майхона паноҳ аз ҳама офот барем.

Дар биёбони фано гум шудан, охир то кай,
Раҳ бипурсем, магар пай ба муҳиммот барем?!

Ҳофиз, оби руҳи худ бар дари ҳар сифла марез,
Ҳочат он беҳ, ки бари қозии ҳочот барем.

* * *

Бигзор, то ба шориғи майхона бигзарем,
К-аз баҳри чуръае ҳама муҳтоҷи ин дарем.

Рӯзи нахуст чун дами риндӣ задему ишқ,
Шарт он бувад, ки чуз раҳи он шева наспарем.

Қое, ки тахту маснади Қам меравад ба бод,
Гар ғам хурем, хуш набувад, беҳ, ки май х(в)арем.

То бу, ки даст дар камари ӯ тавон задан,
Дар хуни дил нишаста чу ёкути аҳмарем.

Воиз, макун насихати шӯридагон ки мо
Бо хоки кӯйи дӯст ба фирдавс нангарем.

Чун сӯфиён ба ҳолату рақсанд муктадо,
Мо низ ҳам ба шуъбада дасте бароварем.

Аз чуръаи ту хоки замин дурру лаъл ёфт,
Бечора мо, ки пеши ту аз хок камтарем.

Ҳофиз, чу раҳ ба кунгураи кохи васл нест,
Бо хоки остонаи ин дар ба сар барем.

* * *

Биё, то гул барафшонему май дар соғар андозем,
Фалакро сақф бишкофему тарҳе нав дарандозем.

Агар ғам лашкар ангезад, ки хуни ошиқон резад,
Ману соқӣ ба ҳам созему бунёдаш барандозем.

Шароби арғавониро гулоб андар қадаҳ резем,
Насими атргардонро шакар дар мичмар андозем.

Чу дар даст аст руде хуш, бизан, мутриб, суруде хуш,
Ки дастафшон ғазал хонему покӯбон сар андозем.

Сабо, хоки вучуди мо бад-он оличаноб андоз,
Бувад, к-он шоҳи хубонро назар бар манзар андозем.

Яке аз ақл мелофад, дигар томот мебофад,
Биё, к-ин довариҳоро ба пеши довар андозем.

Биҳишти адн агар хоҳӣ, биё бо мо ба майхона,
Ки аз пойи хумат яксар ба ҳавзи Кавсар андозем.

Сухандонию хушхонӣ намеварзанд дар Шероз,
Биё, Ҳофиз, ки мо худро ба мулке дигар андозем.

* * *

Сӯфӣ, биё, ки хиркаи солус баркашем,
В-ин нақши заркро хати бутлон ба сар кашем.

Назри футӯҳи савмаа дар вачҳи май ниҳем,
Далқи риё ба оби харобот баркашем.

Фардо агар на равзаи Ризвон ба мо диҳанд,
Филмон зи ғурфа, ҳур зи ҷаннат ба бар кашем.

Берун чаҳем сархушу аз базми сӯфиён
Горат кунем бодаву шоҳид ба бар кашем.

Ишрат кунем, в-арна ба ҳасрат кушандамон
Рӯзе, ки раҳти ҷон ба ҷаҳони дигар кашем.

Сирри Худо, ки дар тутуки ғайб мунзавист,
Мастанааш ниқоб зи рухсор баркашем.

Ку ишвае зи абруи ӯ, то чу моҳи нав
Гӯйи сипеҳр дар хамаи чавғони зар кашем.

Ҳофиз, на ҳадди мост, чунин лофҳо задан,
Пой аз гилеми хеш чаро бештар кашем?!

* * *

Дӯстон, вақти гул он бех, ки ба ишрат кӯшем,
Сухани пири муғон асту ба ҷон бинюшем.

Нест дар кас караму вақти тараб мегузарад,
Чора он аст, ки сачҷода ба май бифрӯшем.

Хуш ҳавоест фарахбахш, Худоё, бифирист
Нозанине, ки ба рӯяш майи гулгун нӯшем.

Арғанунсози фалак раҳзани аҳли ҳунар аст,
Чун аз ин ғусса нанолему чаро нахрӯшем?

Гул ба чӯш омаду аз май назадемаш обе,
Лочарам з-оташи ҳирмону ҳавас мечӯшем.

Мекашем аз қадаҳи лола шаробе мавҳум,
Чашми бад дур, ки бе бодаву май мадхушем.

Ҳофиз, ин ҳоли аҷаб бо кӣ тавон гуфт, ки мо
Булбулонем, ки дар мавсими гул хомӯшем.

* * *

Мо шабе даст барорему дуое бикунем,
Ғами ҳичрони туро чора зи ҷое бикунем.

Дили бемор шуд аз даст, рафиқон, мададе,
То табибаш ба сар орему давое бикунем.

Он ки бечурм биранчиду ба теғам заду рафт,
Бозаш оред, Худоро, ки сафое бикунем.

Хушк шуд беҳи тараб, роҳи харобот кучост?
То дар он обу ҳаво нашъу намое бикунем.

Мадад аз хоџири риндон талаб, эй дил, в-арна
Кори саъб аст, мабодо, ки хатое бикунем.

Соџи тоџири камҳавсала коре накунад,
Талаб аз соџи маймуни ҳумое бикунем.

Дилам аз парда бишуд, Ҳоџи физи хушлаҳча кучост,
То ба қавлу ғазалаш созу навое бикунем?

* * *

Мо нагӯем баду майл ба ноҳақ накунем,
Ҷомаи кас сияҳу далки худ азрақ накунем.

Аџби дарвешу тавонгар ба каму беш бад аст,
Кори бад маслиҳат он аст, ки мутлақ накунем.

Рақами мағлата бар дафтари дониш назанем,
Сирри Ҳақ бар варақи шуъбада мулҳақ накунем.

Шоҳ агар чуръаи риндон на ба ҳурмат нӯшад,
Илтифоташ ба майи соџи мураввақ накунем.

Хуш биронем чаҳон дар назари роҳравон,
Фикри асби сияҳу зини муғаррақ накунем.

Осмон киштии арбоби ҳунар мешиканад,
Тақя он беҳ, ки бар ин баҳри муаллақ накунем.

Гар баде гуфт ҳасудею раџике ранчид,
Гӯ: Ту хуш бош, ки мо гӯш ба аҳмақ накунем.

Ҳоџиз, ар ҳасм хато гуфт, нагирем бар ӯ
В-ар ба ҳақ гуфт, чадал бар сухани ҳақ накунем.

* * *

Сарам хуш асту ба бонги баланд мегӯям,
Ки ман насими ҳаёт аз пиёла мечӯям.

Убуси зуҳд ба вачҳи хумор биншинад,
Муриди хирқаи дурдикашони хушхӯям.

Шудам фасона ба саргаштагию абруйи дӯст
Кашид дар хамаи чавғони хеш чун гӯям.

Гарам на пири муғон дар ба рӯй бикшояд,
Кадам дар бизанам, чора аз кучо чӯям?

Мақун дар ин чаманам сарзаниш ба худрӯйӣ,
Чунонки парваришам медиҳанд, мерӯям.

Ту хонақоҳу харобот дар миёна мабин,
Худо гувост, ки ҳар ҷо ки ҳаст, бо ӯям.

Ғубори роҳи талаб кимиёи беҳрӯзист,
Ғуломи давлати он хоки анбаринбӯям.

Зи шавқи наргиси масти баландболое
Чу лола бо қадах афтада бар лаби чӯям.

Биёр май, ки ба фатвои Ҳофиз аз дили пок
Ғубори зарқ ба ғайзи қадах фуру шӯям.

* * *

Борҳо гуфтааму бори дигар мегӯям,
Ки мани гумшуда ин раҳ на ба худ мепӯям.

Дар паси ойина тӯтисифатам доштаанд,
Он чи устои азал гуфт, «бигӯ», мегӯям.

Ман агар хораму гар гул, чаманорое ҳаст,
Ки аз он даст, ки ӯ мекашадам, мерӯям.

Дӯстон, айби мани бедили ҳайрон макунед,
Гавҳаре дораму соҳибназаре мечӯям.

Гарчи бо далқи муламмаъ майи гулгун айб аст,
Мекунам айб, к-аз ӯ ранги риё мешӯям.

Хандаву гирияи ушшоқ зи чойи дигар аст,
Месароям ба шабу вақти саҳар мемӯям.

Ҳофизам гуфт, ки хоки дари майхона мабӯй,
Гӯ, макун айб, ки ман мушки Хутан мебӯям.

* * *

Гарчи мо бандағони подшаҳем,
Подшоҳони мулки субҳаҳем.

Ганҷ дар остину киса тихӣ,
Ҷоми гетинамою хоки раҳем.

Ҳушёрӣ хузуру масти ғурур,
Баҳри тавҳиду ғарқай гунаҳем.

Шоҳиди бахт чун карашма кунад,
Мо-ш ойинаи рухи чу маҳем.

Шоҳи бедорбахтро ҳар шаб
Мо ниғаҳбони афсару кулаҳем.

Гӯ, ғанимат шумор ҳиммати мо,
Ки ту дар хобу мо ба дидагаҳем.

Шоҳ Мансур воқиф аст, ки мо
Рӯйи ҳиммат ба ҳар кучо, ки ниҳем,

Душманонро зи хун кафан созем,
Дӯстонро қабои фатҳ диҳем.

Ранги тазвир пеши мо набувад,
Шери сурхему афъии сияҳем.

Воми Ҳофиз бигӯ, ки боз диҳанд,
Кардаи эътирофу мо гуваҳем.

* * *

Чандон ки гуфтам ғам бо табибон,
Дармон накарданд мискин ғарибон.

Он гул, ки ҳар дам дар дасти бод аст,
Гӯ, шарм бодаш аз андалебон.

Мо дарди пинҳон бо ёр гуфтем,
Натвон ниҳуфтан дард аз табибон.

Ё Раб, амон деҳ, то боз бинад
Чашми муҳиббон рӯйи ҳабибон.

Дурчи муҳаббат бар муҳри худ нест,
Ё Раб, мабодо коми рақибон!

Эй мунъим, охир, бар хони чудат
То чанд бошем аз бенасибон?

Ҳофиз, нагаштӣ шайдои гетӣ,
Гар мешунидӣ панди адибон.

* * *

Месӯзам аз фироқат, рӯй аз чафо бигардон,
Ҳичрон балои мо шуд, ё Раб, бало бигардон!

Маҳ чилва менамояд бар сабзхинги гардун,
То ӯ ба сар дарояд, бар рахш по бигардон!

Марғулро барафшон, яъне, ба рағми сунбул
Гирди чаман бухуре ҳамчун сабо бигардон!

Яғмои ақлу динро берун хиром сармаст,
Дар сар кулоҳ бишкан, дар бар қабо бигардон.

Эй нури чашми мастон, дар айни интизорам,
Чанги ҳазину чоме, бинвоз ё бигардон!

Даврон ҳаменависад бар оразаш хати хуш,
Ё Раб, навиштаи бад аз ёри мо бигардон!

Ҳофиз, зи хубрӯён бахтат чуз ин қадар нест,
Гар нестат ризое, ҳукми қазо бигардон!

* * *

Ё Раб, он оҳуи мушкин ба Хутан бозрасон
В-он саҳисарви хиромон ба чаман бозрасон.

Дили озурдаи моро ба насиме бинавоз,
Яъне, он чони зитанрафта ба тан бозрасон.

Моҳу хуршед ба манзил чу ба амри ту расанд,
Ёри маҳрӯйи маро низ ба ман бозрасон.

Дидаҳо дар талаби лаъли ямонӣ хун шуд,
Ё Раб, он кавкаби рахшон ба Яман бозрасон.

Бирав, эй тоири маймуни ҳумоюносор,
Пеши анқо сухани зоғу заған бозрасон.

Сухан ин аст, ки мо бе ту нахоҳем ҳаёт,
Бишнав, эй пайк, хабар гиру сухан бозрасон.

Он ки будӣ ватанаш дидаи Ҳофиз, ё Раб,
Ба муродаш зи ғарибӣ ба ватан бозрасон.

* * *

Худоро, кам нишин бо хирқапӯшон,
Рух аз риндони бесомон мапӯшон!

Дар ин хирқа базе олудагӣ ҳаст,
Хушо вақти қабои майфурӯшон!

Дар ин сӯфивашон дарде надидам,
Ки софӣ бод айши дурднӯшон!

Ту нозуктабъию тоқат наёрӣ
Гарониҳои мушти далқпӯшон.

Чу мастам кардаӣ, мастур маншин,
Чу нӯшам додаӣ, захрам манӯшон.

Биё в-аз ғабни ин солусиён бин
Суроҳӣ хундилу барбат хурӯшон.

Зи дилгармии Ҳофиз барҳазар бош,
Ки дорад синае чун деги чӯшон.

* * *

Шоҳи шамшодқадон, хусрави шириндаҳанон,
Ки ба мижгон шиканад қалби ҳама сафшиканон,

Маст бигзашту назар бар мани дарвеш андохт,
Гуфт: Эй чашму чароғи ҳама ширинсуханон,

То кай аз симу зарат кисса тикӣ хоҳад буд?
Бандаи ман шаву бар хур зи ҳама симтанон!

Камтар аз зарра найӣ, паст машав, меҳр биварз,
То ба хилватғаҳи хуршед расӣ чархзанон.

Бар ҷаҳон тақя макун в-ар қадаҳе май дорӣ,
Шодии зуҳраҷабинон хуру нозукбаданон.

Пири паймонакаши ман, ки равонаш хуш бод,
Гуфт: Парҳез кун аз суҳбати паймоншиканон.

Домани дӯст ба даст ору зи душман бигусил,
Марди Яздон шаву эмин гузар аз аҳриманон.

Бо сабо дар чаман лола сахар мегуфтам,
Ки шаҳидони киянд ин ҳама хунинкафанон?

Гуфт: Ҳофиз, ману ту маҳрами ин роз наем,
Аз майи лаъл ҳикоят куну шириндаҳанон.

* * *

Фотиҳае, чу омадӣ, бар сари хастае бихон,
Лаб бигушо, ки медиҳад лаъли лабат ба мурда ҷон.

Он ки ба пурсиш омаду фотиҳа хонду меравад,
Гӯ нафасе, ки рӯхро мекунам аз паяш равон.

Эй ки табиби хастай, рӯйи забони ман бибин,
К-ин даму дуди синаам бори дил аст бар забон.

Гарчи таб устухони ман кард зи меҳр гарму рафт,
Ҳамчу табам намеравад оташи меҳр аз устухон.

Ҳоли дилам зи холи ту ҳаст дар оташаш ватан,
Ҷисмам аз он ду чашми ту хаста шудасту нотавон.

Бознишон ҳароратам з-оби ду дидаву бибин
Набзи маро, ки медиҳад ҳеч зи зиндагӣ нишон?

Он ки мудом шишаам аз пайи айш додааст,
Шишаам аз чӣ мебарад пеши табиб ҳар замон.

Ҳофиз, аз оби зиндагӣ шеъри ту дод шарбатам,
Тарки табиб кун, биё, нусхаи шарбатам бихон!

* * *

Чу гул ҳар дам ба бӯят чома дар тан
Кунам чок аз гиребон то ба доман.

Танатро дида гул гӯё, ки дар боғ
Чу мастон чомаро бидрид бар тан.

Ман аз дасти ғамат мушқил барам чоғ,
Вале дилро ту осон бурдӣ аз ман.

Ба қавли душманон баргаштӣ аз дӯст,
Нагардад ҳеч кас бо дӯст душман.

Танат дар чома чун дар чоми бода,
Дилат дар сина чун дар сим оҳан.

Биёр, эй шамъ, ашк аз чашми хунин,
Ки сӯзи дил шавад бар халқ равшан.

Макун, к-аз синаам оҳи чигарсӯз
Барояд ҳамчу дуд аз роҳи равзан.

Диламро машкану дар по маяндоз,
Ки дорад дар сари зулфи ту маскан.

Чу дил дар зулфи ту бастаст Ҳофиз,
Бад-ин сон кори ӯ дар по маяфкан.

* * *

Хуштар аз фикри маю чом чӣ хоҳад будан,
То бибинам, ки саранҷом чӣ хоҳад будан.

Ғами дил чанд тавон хӯрд, ки айём намонд?
Гӯ, на дил бошу на айём, чӣ хоҳад будан.

Мурғи камҳавсаларо гӯ, ғами худ хур, ки бар ӯ
Раҳми он кас, ки ниҳад дом, чӣ хоҳад будан?

Бода хур, ғам махуру панди муқаллид маниюш,
Эътибори сухани ом чӣ хоҳад будан?

Дастранҷи ту ҳамон бех, ки шавад сарф ба ком,
Донӣ охир, ки ба ноком чӣ хоҳад будан?

Пири майхона ҳамехонд муаммое дӯш
Аз хати чом, ки фарҷом чӣ хоҳад будан.

Бурдам аз раҳ дили Ҳофиз ба дафу чангу ғазал,
То чазои мани бадном чӣ хоҳад будан?

* * *

Донӣ, ки чист давлат? Дидори ёр дидан,
Дар кӯйи ӯ гадоӣ бар хусравӣ гузидан.

Аз чон тамаъ буридан осон бувад, валекин
Аз дӯстони ҷонӣ мушкил тавон буридан.

Хоҳам шудан ба бустон чун ғунча бо дили танг
В-он чо ба некномӣ пирохане даридан.

Гаҳ чун насим бо гул рози ниҳуфта гуфтан,
Гаҳ сирри ишқбозӣ аз булбулон шунидан.

Бӯсидани лаби ёр аввал зи даст магзор,
К-охир малул гардӣ аз дасту лаб газидан.

Фурсат шумор сухбат, к-аз ин дуруҳа манзил
Чун бигзарем, дигар натвон ба ҳам расидан.

Гӯй бирафт Ҳофиз аз ёди Шох Мансур,
Ё Раб, ба ёдаш овар дарвеш парваридан.

* * *

Манам, ки шухраи шаҳрам ба ишқ варзидан,
Манам, ки дида наёлудаам ба бад дидан.

Вафо кунему маломат кашему хуш бошем,
Ки дар тариқати мо кофирист ранчидан.

Ба пири майкада гуфтам, ки: Чист роҳи начот?
Бихост ҷоми маю гуфт: Айб пӯшидан.

Муроди дил зи тамошоӣ боғи олам чист?
Ба дасти мардуми чашм аз руҳи ту гул чидан.

Ба майпарастӣ аз он нақши худ бар об задам,
Ки то хароб кунам нақши худ парастидан.

Ба раҳмати сари зулфи ту восикам, в-арна
Кашиш чу набвад аз он сӯ, чӣ суд кӯшидан?

Инон ба майкада хоҳем тофт 3-ин маҷлис,
Ки ваъзи беамалон воҷиб аст нашнидан.

Зи хатти ёр биёмӯз меҳр бо рухи хуб,
Ки гирди орази хубон хуш аст гардидан.

Мабӯс чуз лаби соқию чоми май, Ҳофиз,
Ки дасти зуҳдфурӯшон хатост бӯсидан.

* * *

Эй рӯи моҳманзари ту навбаҳори ҳусн,
Холу хати ту маркази ҳусну мадори ҳусн.

Дар чашми пурҳумори ту пинҳон фусуни сеҳр,
Дар зулфи беқарори ту пайдо қарори ҳусн.

Моҳе натофт ҳамчу ту аз бурчи некуйӣ,
Сарве нахост чун қадат аз чӯйбори ҳусн.

Хуррам шуд аз малоҳати ту аҳди дилбарӣ,
Фаррух шуд аз латофати ту рӯзгори ҳусн.

Аз доми зулфу донаи холи ту дар чаҳон
Як мурғи дил намонд нагашта шикори ҳусн.

Доим ба лутф дояи табъ аз миёни чон
Мепарварад ба ноз туро дар канори ҳусн.

Гирди лабат бунафша аз он тозаву тар аст,
К-оби ҳаёт мехурад аз ҷўйбори ҳусн.

Ҳофиз тамаъ бурид, ки бинад назири ту,
Дайёр нест ҷуз рухат андар диёри ҳусн.

* * *

Субҳ аст, сокиё, қадаҳе пуршароб кун,
Даври фалак диранг надорад, шитоб кун.

З-он пештар, ки олами фонӣ шавад хароб,
Моро ба ҷоми бодаи гулгун хароб кун.

Хуршеди май зи машриқи соғар тулӯъ кард,
Гар барги айш металабӣ, тарки хоб кун.

Рӯзе, ки чарх аз гили мо кӯзаҳо кунад,
Зинҳор косаи сари мо пуршароб кун.

Мо марди зуҳду тавбаву томот нестем,
Бо мо ба ҷоми бодаи софӣ хитоб кун.

Кори савоб бодапарастист, Ҳофизо,
Бархезу азми ҷазм ба кори савоб кун.

* * *

Гулбаргро зи сунбули мушкин ниқоб кун,
Яъне, ки рух бипӯшу ҷаҳоне хароб кун.

Бифшон арақ зи чехраву атрофи боғро
Чун шишаҳои дидаи мо пургулоб кун.

Айёми гул чу умр ба рафтан шитоб кард,
Соқӣ, ба даври бодаи гулгун шитоб кун.

Бигшо ба шева наргиси пурхоби мастро
В-аз рашк чашми наргиси раъно ба хоб кун.

Бӯйи бунафша бишнаву зулфи нигор гир,
Бингар ба ранги лолаву азми шароб кун.

З-он чо расму одати ошиқкушии туст,
Бо душманон қадаҳ кашу бо мо итоб кун.

Ҳамчун ҳубоб дида ба рӯйи қадаҳ гушой
В-ин хонаро қиёси асос аз ҳубоб кун.

Ҳофиз висол металабад аз раҳи дуо,
Ё Раб, дуои хастадилон мустаҷоб кун.

* * *

Зи дар дарою шабистони мо мунаввар кун,
Ҳавои маҷлиси рӯҳониён муаттар кун.

Агар фақеҳ насихат кунад, ки ишқ мабоз,
Пиёлае бидиҳаш, гӯ, димоғро тар кун.

Ба чашму абруйи чонон супурдаам дилу чон,
Биё, биёву тамошои тоқу манзар кун.

Ситораи шаби ҳичрон намефишонад нур,
Ба боми қаср барою чароғи маҳ бар кун.

Бигӯ ба хозини ҷаннат, ки хоки ин маҷлис
Ба тухфа бар суйи фирдавсу уди мичмар кун.

Аз ин музаввачаву хирқа нек дар тангам,
Ба як карашмаи сӯфикушам қаландар кун.

Чу шоҳидони чаман зери дасти ҳусни туанд,
Карашма бар суману чилва бар санавбар кун.

Фузули нафс ҳикоят бәсе кунад, соқӣ,
Ту кори худ мадеҳ аз дасту май ба соғар кун.

Ҳичоби дидаи идрок шуд шуъоӣи чамол,
Биёву хирғаҳи хуршедро мунаввар кун.

Тамаъ ба қанди висоли ту ҳадди мо набувад,
Ҳаволатам ба лаби лаъли ҳамчу шаккар кун.

Лаби пиёла бибӯс, он гаҳе ба мастон дех,
Бад-ин дақиқа димоғи муоширон тар кун.

Пас аз мулозимати айшу ишқи маҳрӯён
Зи корҳо, ки кунӣ, шеъри Ҳофиз аз бар кун.

* * *

Карашмае куну бозори соҳирӣ бишикан,
Ба ғамза равнақи номуси Сомирӣ бишикан.

Ба бод дех сару дастори оламе, яъне
Кулоҳгӯша ба ойини сарварӣ бишикан.

Ба зулф гӯй, ки ойини саркашӣ бигуздор,
Ба ғамза гӯй, ки қалби ситамгарӣ бишикан.

Бурун хирому бибар гӯйи хубӣ аз ҳама кас,
Сазои ҳур бидех, равнақи парӣ бишикан.

Ба охувони назар шери офтоб бигир,
Ба абрувони дуто қавси Муштарӣ бишикан.

Чу атрсой шавад зулфи сунбул аз дами бод,
Ту қиматаш ба сари зулфи анбарӣ бишикан.

Чу андалеб фасоҳат фурӯшад, эй Ҳофиз,
Ту кадри ӯ ба сухангуфтани дарӣ бишикан.

* * *

Эй нури чашми ман, сухане ҳаст, гӯш куш!
Чун соғарат пур аст, бинӯшону нӯш кун!

Дар роҳи ишқ васвасаи Аҳриман басест,
Пеш ою гӯши дил ба паёми Суруш кун!

Барги наво табаҳ шуду сози тараб намонд,
Эй чанг, нола баркашу эй даф, хурӯш кун!

Тасбеҳу хирқа лаззати мастӣ набахшадат,
Ҳиммат дар ин амал талаб аз майфурӯш кун!

Пирон сухан ба тачиба гӯянд, гуфтамат,
Ҳон, эй писар, ки пир шавӣ, панд гӯш кун!

Бар хушманд силсила нанҳод дасти ишқ,
Хоҳӣ, ки зулфи ёр кашӣ, тарки хуш кун!

Бо дӯстон музоиқа дар умру мол нест,
Сад чон фидои ёри насихатниюш кун!

Соқӣ, ки чомат аз майи софӣ тихӣ мабод,
Чашми инояте ба мани дурднӯш кун!

Сармаст дар қабои зарафшон чу бигзарӣ,
Як бўса назри Ҳофизи пашминапӯш кун!

* * *

Баҳору гул тарабангез гашту тавбашикан,
Ба шодии рухи гул беҳи ғам зи дил баркан.

Расид боди сабо, ғунча дар ҳаводорӣ
Зи худ бурун шуду бар худ дарид пирохан.

Тариқи сидқ биёмӯз аз оби софии дил,
Ба ростӣ талаб озодагӣ зи сарви чаман.

Зи дастбурди сабо гирди гул кулола нигар,
Шиканчи гесуи сунбул бибин ба рӯи суман.

Арӯси ғунча расид аз ҳарам ба толеъи саъд,
Биъайниҳи дилу дин мебарад ба вачҳи ҳасан.

Сафири булбули шӯридаву нафири ҳазор
Барои васли гул омад бурун зи байти ҳазан.

Ҳадиси суҳбати хубону чоми бода бигӯ
Ба қавли Ҳофизу фатвои пири соҳибфан.

* * *

Афсари султони гул пайдо шуд аз тарфи чаман,
Мақдамаш, ё Раб, муборак бод бар сарву суман!

Хуш ба чойи хештан буд ин нишастии хусравӣ,
То нишинад ҳар касе акнун ба чойи хештан.

Хотами Чамро башорат деҳ ба хусни хотамаш,
К-Исми Аъзам кард аз ӯ кӯтоҳ дасти Аҳриман.

То абад маъмур бод ин хона, к-аз хоки дараш
Ҳар нафас бо бўйи раҳмон мевазад боди Яман.

Шавкати пури Пашангу теги оламгири ӯ
Дар ҳама шаҳномаҳо шуд достони анчуман.

Хинги чавғонии чархат ром шуд дар зери зин,
Шаҳсаворо, чун ба майдон омадӣ, гӯе бизан!

Чӯйбори мулкро оби равон шамшери туст,
Ту дарахти адл биншон, беҳи бадҳоҳон бикан!

Баъд аз ин на-шгифт, агар бо накҳати хулқи хушат
Хезад аз саҳрои Эзаҷ нофаи мушки Хутан.

Гӯшагирон интизори чилвае хуш мекунанд,
Баршикан тарфи кулоҳу бурқаъ аз рух барфикан.

Машварат бо ақл кардам, гуфт: Ҳофиз, май бинӯш,
Сокиё, май деҳ ба қавли мусташори муътаман.

Эй сабо, бар соқии базми Атобак арза дор,
То аз он чоми зарафшон ҷуръае бахшад ба ман.

* * *

Болобаланди ишвагари нақшбози ман,
Кӯтоҳ кард қиссаи зухди дарози ман.

Дидӣ, дило, ки охири пирию зухду илм
Бо ман чӣ кард дидаи маъшуқабози ман?!

Метарсам аз харобии имон, ки мебарад
Меҳроби абруи ту ҳузури намози ман.

Гуфтам ба далқи зарқ бипӯшам нишони ишқ,
Ғаммоз буд ашқу аён кард рози ман.

Маст аст ёру ёди ҳарифон намекунад,
Зикраш ба хайр соқии мискиннавози ман.

Ё Раб, кай ин сабо бивазад, к-аз насими ӯ
Гардад шамомаи карамаш корсози ман?!

Нақше бар об мезанам аз гиря ҳолиё,
То кай шавад қарини ҳақиқат маҷози ман.

Бар худ чу шамъ хандазанон гиря мекунам,
То бо ту сангдил чӣ кунад сӯзу сози ман.

Зоҳид чу аз намози ту коре намеравад,
Ҷам мастии шабонаву розу ниёзи ман.

Ҷофиз зи ғусса сӯхт, бигӯ ҳолаш, эй сабо,
Бо шоҳи дӯстпарвару душмангудози ман.

* * *

Чун шавам хоки раҳаш, доман бияфшонад зи ман
В-ар бигӯям дил бигардон, рӯ бигардонад зи ман,

Рӯи рангинро ба ҳар кас менамояд ҳамчу гул
В-ар бигӯям бозпӯшон, бозпӯшонад зи ман,

Чашми худро, гуфтам: Охир, як назар сераш бибин,
Гуфт: «Меҳохӣ магар, то чӯйи хун ронад зи ман?»

Ў ба хунам ташнаву ман бар лабаш, то чун шавад,
Ком бистонам аз ў ё дод бистонад зи ман!

Гар чу Фарҳодам ба талхӣ қон барояд, бок нест,
Бас ҳикоятҳои ширин бозмемонад зи ман.

Гар чу шаъмаш пеш мирам, дар ғамам хандад чу субҳ
В-ар биранҷам, хотири нозук биранҷонад зи ман,

Дӯстон, қон додаам баҳри даҳонаш, бингаред,
К-ў ба чизе мухтасар чун бозмемонад зи ман?

Сабр кун, Ҳофиз, ки гар з-ин даст бошад дарси ғам,
Ишқ дар ҳар гӯшае афсонае хонад зи ман.

* * *

Нуктае дилкаш бигӯям: холи он маҳрӯ бибин,
Ақлу қонро бастаи занҷири он гесӯ бибин.

Айби дил кардам, ки ваҳшивазъу ҳарқойӣ мабош,
Гуфт: Чашми шергиру ғанчи он оҳу бибин.

Ҳалқаи зулфаш тамошохонаи боди сабост,
Қони сад соҳибдил он чо бастаи як мӯ бибин.

Обидони офтоб аз дилбари мо ғофиланд,
Эй маломатгӯ, Худоро, рӯ мабин, он рӯ бибин.

Зулфи дилдуздаш саборо банд бар гардан ниҳод.
Бо ҳаводорони раҳрав ҳилаи ҳинду бибин.

Ин ки ман дар чӯстучӯи ў зи худ берун шудам,
Кас надонисту набинад мислаш аз ҳар сӯ бибин.

Ҳофиз ар дар гӯшаи меҳроб меналад, равост,
Эй насихатгӯ, Худоро, он хама абру бибин.

Аз муроди Шох Мансур, эй фалак, рӯ барматоб,
Тезии шамшер бингар, қуввати бозу бибин.

* * *

Шароби лаъл кашу рӯйи маҳчабинон бин,
Хилофи мазҳаби онон ҷамоли инон бин.

Ба зери далқи муламмаъ камандҳо доранд,
Дароздастии ин кӯтаҳостинон бин.

Ба хирмани ду ҷаҳон сар фурӯ намеоранд,
Димоғу кибри гадоёну хӯшачинон бин.

Баҳои ним карашма ҳазор ҷон талабанд,
Ниёзи аҳли дилу нози нозанинон бин.

Ҳукуки суҳбати моро ба бод доду бирафт,
Вафои суҳбати ёрону ҳамнишинон бин.

Асири ишқ шудан ҷораи халоси ман аст,
Замири оқибатандеши пешбинон бин.

Кудурат аз дили Ҳофиз бибурд суҳбати дӯст,
Сафои ҳиммати покону покдинон бин.

* * *

Мефикан бар сари риндон назаре беҳтар аз ин,
Бар дари майкада мекун гузаре беҳтар аз ин.

Дар ҳақи ман лабат ин лутф, ки мефармояд,
Сахт хуб аст, валекин қадаре беҳтар аз ин.

Он ки фикраш гираҳ аз кори ҷаҳон бикшояд,
Гӯ, дар ин нукта бифармо назаре беҳтар аз ин.

Носеҳат гуфт, ки ҷуз ғам ҷӣ ҳунар дорад ишқ?
Бирав, эй хоҷаи оқил, ҳунаре беҳтар аз ин!

Дил бад-он руди гиромӣ ҷӣ кунад, гар надихам,
Модари даҳр надорад писаре беҳтар аз ин.

Ман чу гӯям, ки қадаҳ нӯшу лаби соқӣ бӯс,
Бишнав аз ман, ки нагӯяд дигаре беҳтар аз ин.

Килки Ҳофиз шакаринмева наботест, бичин,
Ки дар ин боғ набинӣ самаре беҳтар аз ин.

* * *

Ба ҷони пири хароботу ҳаққи суҳбати ӯ,
Ки нест дар сари ман ҷуз ҳавои хидмати ӯ.

Биҳишт агарчи на ҷойи гуноҳкорон аст,
Биёр бода, ки мустазҳарам ба ҳиммати ӯ.

Чароғи сойқаи он саҳоб равшан бод,
Ки зад ба хирмани ман оташи муҳаббати ӯ.

Бар остонаи майхона гар саре бинӣ,
Мазан ба пой, ки маълум нест нийяти ӯ.

Биёр бода, ки дӯшам Суруши олами ғайб
Навид дод, ки ом аст файзи раҳмати ӯ.

Мақун ба чашми ҳақорат нигоҳ дар мани маст,
Ки нест маъсияту зуҳд бе машийати ӯ.

Намекунад дили мо майли зуҳду тавба, вале
Ба номи хоча бикӯшешу фарри давлати ӯ.

Мудом хиркаи Ҳофиз ба бода дар гарав аст,
Магар зи хоки харобот буд тинати ӯ?!

* * *

Эй офтоб ойинадори чамоли ту,
Мушки сиёҳ мичмарагардони холи ту.

Саҳни сарои дида бишустам, вале чӣ суд,
К-ин гӯша нест дархури хайли хаёли ту.

Дар авчи нозу неъматӣ, эй офтоби ҳусн,
Ё Раб, мабод то ба қиёмат заволи ту!

Матбӯътар зи нақши ту сурат набаст боз
Туғронависи абруи мушкинмисоли ту.

Дар чини зулфаш, эй дили мискин, чӣ гунай?
К-ошуфта гуфт боди сабо шарҳи холи ту.

Бархост бӯйи гул, зи дари оштӣ дарой,
Эй навбахори мо рухи фархундафоли ту.

То осмон зи ҳалқабагӯшони мо шавад,
Ку ишвае зи абруи ҳамчун ҳилоли ту?

То пеши бахт бозравам таҳнияткунон,
Ку муждае зи мақдами иди висоли ту?

Ин нуқтаи сиёҳ, ки омад мадори нур,
Аксест дар ҳадикаи биниш зи холи ту.

Дар пеши шоҳ арзи кадомин ҷафо кунам
Шарҳи ниёзмандии худ ё малоли ту?

Ҳофиз, дар ин каманд сари саркашон басест,
Савдои қач мапаз, ки набошад маҷоли ту.

* * *

Эй хунбаҳои нофаи Чин хоки роҳи ту,
Хуршед сояпарвари тарфи кулоҳи ту.

Хунам бихур, ки ҳеч малак бо чунон ҷамол
Аз дил наёядаш, ки нависад гуноҳи ту.

Орому хоби халқи ҷаҳонро сабаб туйй,
З-он шуд канори дидаву дил такагоҳи ту.

Бо ҳар ситорае сару қор аст ҳар шабам
Аз ҳасрати фурӯғи руҳи ҳамчу моҳи ту.

Ёрони ҳамнишин ҳама аз ҳам ҷудо шуданд,
Моему остонаи давлатпаноҳи ту.

Ҳофиз, тамаъ мабур зи иноят, ки оқибат
Оташ занад ба хирмани ғам дуди оҳи ту.

* * *

Тоби бунафша медихад турраи мушқсои ту,
Пардаи ғунча медарад хандаи дилкушои ту.

Эй гули хушнаси ми ман, булбули хешро масӯз,
К-аз сари сидқ мекунад шаб ҳама шаб дуои ту.

Ман, ки малул гаштаам аз нафаси фариштагон,
Қолу мақоли оламе мекашам аз барои ту.

Давлати ишқ бин, ки чун аз сари фақру ифтихор
Гӯшаи тоҷи салтанат мешиканад гадои ту.

Хирқаи зуҳду чоми май гарчи на дархури ҳаманд,
Ин ҳама нақш мезанам аз чиҳати ризои ту.

Шӯри шароби ишқи ту он нафасам равад зи сар,
К-ин сари пурҳавас шавад хоки дари сарои ту.

Шоҳнишини чашми ман такағаҳи хаёли туст,
Ҷойи дуост, шоҳи ман, бе ту мабод ҷои ту.

Хуш чаман аст оразат, хоса ки дар баҳори хусн
Ҳофизии хушқалом шуд мурғи сухансарои ту.

* * *

Эй кабои подшоҳӣ рост бар болои ту,
Зинати тоҷу нигин аз гавҳари волои ту.

Офтоби фатхро ҳар дам тулӯе медахад
Аз кулоҳи хусравӣ рухсори маҳсимои ту.

Чилвагоҳи тоири иқбол бошад, ҳар кучо
Соя андозад ҳумои чатри гардунсои ту.

Дар русуми шаръу ҳикмат бо ҳазорон ихтилоф
Нуктае ҳаргиз нашуд фавт аз дили донои ту.

Оби ҳайвонаш зи минқори балоғат мечакад
Тӯтии хушлаҳча, яъне, килки шаккарҳои ту.

Гарчи хуршеди фалак чашму чароғи олам аст,
Равшаноибашии чашми ўст хоки пойи ту.

Он чи Искандар талаб карду надодаш рӯзгор,
Чуръае буд аз зулоли чоми чонафзои ту.

Арзи хочат дар ҳарими ҳазратат муҳтоҷ нест,
Рози кас махфӣ намонад бо фурӯғи рои ту.

Хусраво, пиронасар Ҳофиз чавонӣ мекунад
Бар умеди афви чонбахши гунаҳфарсои ту.

* * *

Маро чашмест хунафшон зи дасти он камонабрӯ,
Чаҳон бас фитна хоҳад дид аз он чашму аз он абрӯ.

Ғуломи чашми он туркам, ки дар хоби хуши мастӣ
Нигорин гулшанаш рӯясту мушкин соябон абрӯ.

Ҳилоле шуд танам з-ин ғам, ки бо туғрои мушкинаш
Кӣ бошад маҳ, ки бинмояд зи тоқи осмон абрӯ?

Рақибон ғофилу моро аз он чашму чабин ҳар дам
Ҳазорон гуна пайғом асту ҳоҷиб дар миён абрӯ.

Равони гӯшагиронро чабинаш турфа гулзорест,
Ки бар тарфи суманзораш ҳамегардад чамон абрӯ.

Дигар ҳуру париро кас нагӯяд бо чунин ҳусне,
Ки инро инчунин чашм асту в-онро ончунон абрӯ.

Ту, кофирдил, намебандӣ ниқоби зулфу метарсам,
Ки меҳробам бигардонад хами он дилситон абрӯ.

Агарчи мурғи зирак буд Ҳофиз дар ҳаводорӣ,
Ба тири ғамза сайдаш кард чашми он камонабрӯ.

* * *

Хатти узори ёр, ки бигрифт моҳ аз ӯ,
Хуш ҳалқаест, лек бадар нест роҳ аз ӯ.

Абрӯи дӯст гӯшаи меҳроби давлат аст,
Он ҷо бимол чехраву ҳочат бихоҳ аз ӯ.

Эй ҷуръанӯши маҷлиси Чам, сина пок дор,
К-ойинаест ҷоми ҷаҳонбин, ки оҳ аз ӯ!

Кирдори аҳли савмаам кард майпараст,
Ин дуда бин, ки номаи ман шуд сиёҳ аз ӯ.

Шайтони ғам ҳар он чи тавонад, бигӯ, бикун,
Ман бурдаам ба бодафурӯшон паноҳ аз ӯ.

Соқӣ, чароғи май ба раҳи офтоб дор,
Гӯ, барфурӯз машъалаи субҳгоҳ аз ӯ.

Обе ба рӯзномаи аъмоли мо фишон,
Битвон магар сутурд ҳуруфи гуноҳ аз ӯ.

Ҳофиз, ки сози маҷлиси ушшоқ рост кард,
Холӣ мабод арсаи ин базмгоҳ аз ӯ!

Оё дар ин хаёл, ки дорад гадои шаҳр,
Рӯзе бувад, ки ёд кунад подшоҳ аз ӯ?!

* * *

Гулбунӣ айш медамад, соқии гулғизор ку,
Боди баҳор мевазад, бодаи хушгувор ку?

Ҳар гули нав зи гулрухе ёд ҳамекунад, вале
Гӯши суханшунав кучо, дидаи эътибор ку?

Мачлиси базми айшро ғолияи мурод нест,
Эй дами субҳи хушнафас, нофаи зулфи ёр ку?

Хуснфурӯшии гулам нест таҳаммул, эй сабо,
Даст задам ба хуни дил, баҳри Худо, ниғор ку?

Шамъи саҳаргаҳӣ агар лоф зи орази ту зад,
Хасм забондароз шуд, ханҷари обдор ку?

Гуфт: Магар зи лаъли ман бӯса надорӣ орзу?
Мурдам аз ин ҳавас, вале қудрату ихтиёр ку?

Ҳофиз агарчи дар сухан хозини ганчи ҳикмат аст,
Аз ғами рӯзгори дун табъи сухангузор ку?

* * *

Эй пайки ростон, хабари сарви мо бигӯ,
Аҳволи гул ба булбули дастонсаро бигӯ.

Мо маҳрамони хилвати унсем, ғам махур,
Бо ёри ошно сухани ошно бигӯ.

Бар ҳам чу мезад он сари зулфайни мушқбор,
Бо мо сари чӣ дошт, зи баҳри Худо, бигӯ.

Ҳар кас, ки гуфт: «Ҳоки дари дӯст тӯтиёст»,
Гӯ, ин сухан муоина дар чашми мо бигӯ.

Он кас, ки манъи мо зи харобот мекунад,
Гӯ, дар ҳузури пири ман ин мочаро бигӯ.

Гар дигарат бар он дари давлат гузар бувад,
Баъд аз адои хидмату арзи дуо бигӯ:

Ҳарчанд мо бадем, ту моро бад-он магир,
Шоҳона мочарои гуноҳи гадо бигӯ.

Бар ин фақир номаи он мухташам бихон,
Бо ин гадо ҳикояти он подшо бигӯ.

Дилҳо зи доми зулф чу бар хок мефишонд,
Бар он ғариби мо чӣ гузашт, эй сабо, бигӯ.

Чонпарвараст қиссаи арбоби маърифат,
Рамзе, бирав, бипурсу ҳадисе, биё, бигӯ.

Ҳофиз, гарат ба мачлиси ӯ роҳ медиханд,
Май нӯшу тарқи зарқ зи баҳри Худо бигӯ!

* * *

Гуфто: Бурун шудӣ ба тамошои моҳи нав,
Аз моҳи абрувони манат шарм бод, рав!

Умрест, то дилат зи асирони зулфи мост,
Ғофил зи ҳифзи чониби ёрони худ машав.

Мафрӯш атри ақл ба ҳиндуи зулфи мо,
К-он чо ҳазор нофаи мушкин ба ним чав.

Тухми вафову меҳр дар ин кӯҳна киштзор
Он гаҳ аён шавад, ки расад мавсими дарав.

Соқӣ, биёр бода, ки рамзе бигӯямат
Аз сирри ахтарони куҳансайру моҳи нав.

Шакли ҳилол ҳар сари маҳ медиҳад нишон,
Аз афсари Сиёмаку тарҳи кулоҳи Зав.

Ҳофиз, чаноби пири муғон маъмани вафост,
Дарси ҳадиси ишқ бар ў хону з-ў шунав.

* * *

Мазраи сабзи фалак дидаму доси маҳи нав,
Ёдам аз киштаи хеш омаду ҳангоми дарав.

Гуфтам: «Эй бахт, бихуспидию хуршед дамид»,
Гуфт: «Бо ин ҳама аз собиқа навмед машав!»

Гар равӣ поку мучаррад чу Масеҳо ба фалак,
Аз чароғи ту ба хуршед расад сад партав.

Тақя бар ахтари шабгард макун, к-ин айёр
Тоҷи Ковус бибурду камари Кайхусрав.

Гӯшвори зару лаъл арчи гарон дорад гӯш,
Даври хубӣ гузарон аст, насиҳат бишунав.

Чашми бад дур зи холи ту, ки дар арсаи хусн
Байдақе ронд, ки бурд аз маҳу хуршед гарав.

Осмон, гӯ, мафурӯш ин азамат, к-андар ишқ
Хирмани маҳ ба чаве, хӯшаи Парвин ба ду чав!

Оташи зуҳди риё хирмани дин хоҳад сӯхт,
Ҳофиз, ин хирқаи пашмина бияндозу бирав!

* * *

Гар теғ борад дар кӯйи он мох,
Гардан ниҳодем, ал-ҳукму лиллоҳ.

Ойини тақво мо низ донем,
Лекин чӣ чора бо бахти гумроҳ?

Мо шайху воиз камтар шиносем,
Ё ҷоми бода, ё қисса кӯтоҳ!

Ман ринду ошиқ в-он гоҳ тавба?!
Астағфируллоҳ, астағфируллоҳ!

Меҳру ту аксе бар мо наафканд,
Ойнарӯё, оҳ аз дилат, оҳ!

Ас-сабру муррун ва-л-умру фонин,
Ё лайла шеърӣ ҳаттома алқоҳ.

Ҳофиз, чӣ ноли, гар васл хоҳӣ,
Хун боядат хурд дар гоҳу беғоҳ.

* * *

Айшам мудом аст аз лаъли диллоҳ,
Корам ба ком аст, алҳамдулиллоҳ.

Эй бахти саркаш, тангаш ба баркаш,
Гаҳ ҷоми зар каш, гаҳ лаъли диллоҳ.

Моро ба риндӣ афсона карданд
Пирони ҷоҳил, шайхони гумроҳ.

Аз дасти зоҳид кардем тавба
В-аз феъли обид астағфируллоҳ!

Ҷоно, чӣ гӯям шарҳи фиروقат?
Чашмею сад нам,ҷонею сад оҳ!

Кофир мабинод ин ғам, ки дидаст
Аз қоматат сарв, аз оразат моҳ!

Шавқи лабат бурд аз ёди Ҳофиз
Дарси шабона, вирди саҳаргоҳ.

* * *

Хунук насими муанбаршамомаи дилхоҳ,
Ки дар ҳавои ту бархост бомдоди пагоҳ.

Далели роҳ шав, эй тоири хучасталиқо,
Ки дида об шуд аз шавқи хоки он даргоҳ.

Ба ёди шахси низорам, ки ғарқи хуни дил аст,
Ҳилолро зи канори уфуқ кунед нигоҳ.

Манам, ки бе ту нафас мекашам, зиҳӣ хачлат,
Магар ту афв кунӣ, в-арна чист узри гуноҳ?!

Зи дӯстони ту омӯхт дар тариқат меҳр
Сапедадам, ки ҳаво чок зад шиёори сиёҳ.

Ба ишқи рӯйи ту рӯзе, ки аз ҷаҳон биравам,
Зи турбатам бидамад сурхгул ба ҷойи гиёҳ.

Мадех ба хогири нозук маломат аз ман зуд,
Ки Ҳофизи ту худ ин лаҳза гуфт «Бисмиллоҳ».

* * *

Висоли ӯ зи умри ҷовидон бех,
Худовандо, маро он дех, ки он бех!

Ба шамшерам заду бо кас нагуфтам,
Ки рози дӯст аз душман ниҳон бех!

Ба доғи бандагӣ мурдан бар ин дар,
Ба ҷони ӯ, ки аз мулки ҷаҳон бех!

Худоро, аз табиби ман бипурсед,
Ки, охир, кай шавад ин нотавон бех?

Гуле, к-он поймоли сарви мо гашт,
Бувад хокаш зи хуни арғавон бех.

Ба хулдам даъват, эй зоҳид, мафармо,
Ки ин себи занах з-он бӯстон бех!

Дило, доим гадои кӯйи ӯ бош,
Ба ҳукми он ки давлат ҷовидон бех.

Ҷавоно, сар матоб аз панди пирон,
Ки ройи пир аз бахти ҷавон бех.

Шабе мегуфт: «Чашми кас надидаст
Зи марвориди гӯшам дар ҷаҳон бех».

Агарчи Зиндарӯд оби ҳаёт аст,
Вале Шерози мо аз Исфаҳон бех.

Сухан андар даҳони дӯст шаккар,
Валекин гуфтаи Ҳофиз аз он бех.

* * *

Ногаҳон парда барандохтай, яъне чӣ?
Маст аз хона бурун тохтай, яъне чӣ?

Зулф дар дасти сабо, гӯш ба фармони рақиб,
Ончунон бо ҳама дарсохтай, яъне чӣ?

Шоҳи хубонию манзури гадоён шудай,
Қадри ин мартаба нашнохтай, яъне чӣ?

На сари зулфи худ аввал ту ба дастам додӣ?!
Бозам аз пой дарондохтай, яъне чӣ?

Суханат рамзи даҳон гуфту камар сирри миён,
В-аз миён теғ ба мо охтай, яъне чӣ?

Ҳар кас аз муҳраи меҳри ту ба нақше машғул,
Оқибат бо ҳама қач бохтай, яъне чӣ?

Ҳофизо, дар дили тангат чу фурӯ омад ёр,
Хона аз ғайр напардохтай, яъне чӣ?

* * *

Дари сарои муғон рӯфта буду обзада,
Нишаста пиру салое ба шайху шоб зада.

Сабӯкашон ҳама дар бандагӣ-ш баста камар,
Вале зи тарки кулаҳ чатр бар саҳоб зада.

Шуои чому қадаҳ нури моҳ пӯшида,
Изори муғбачагон роҳи офтоб зада.

Арӯси бахт дар он ҳаҷла бо ҳазорон ноз
Шикаста касмаву ба барги гул гулоб зада.

Зи шӯру арбадаи шоҳидони ширинкор
Шакар шикаста, суман рехта, рубоб зада.

Салом кардаму бо ман ба рӯи хандон гуфт,
Ки «Эй хуморкаши муфлиси шаробзада,

Кӣ ин кунад, ки ту кардӣ ба заъфи химмату рой,
Зи ганҷхона шуда, хайма бар хароб зада.

Висоли давлати бедор, тарсамат, надиханд,
Ки хуфтаи ту дар оғӯши бахти хобзада.

Биё ба майкада, Ҳофиз, ки бар ту арза кунам,
Ҳазор саф зи дуоҳои мустаҷобзада».

Фалак чанибакаши Шох Нусратуддин аст,
Биё, бибин, малакаш даст дар рикоб зада.

Хирад, ки мулҳами ғайбист баҳри касби шараф,
Зи боми Арш садаш бўса бар ҷаноб зада.

* * *

Дӯш рафтам ба дари майкада хоболуда,
Хирқа тардоману саччода шароболуда.

Омад афсӯскунон муғбачаи бодафурӯш,
Гуфт: «Бедор шав, эй раҳрави хоболуда,

Шустушӯе куну он гаҳ ба харобот хиром,
То нагардад зи ту ин дайри хароб олуда.

Ба ҳавои лаби шириндаҳанон чанд кунӣ
Чавҳари рӯҳ ба ёкути музоб олуда?

Ба таҳорат гузарон манзили пирию макун
Хилъати шайб чу ташрифи шабоб олуда.

Поку софӣ шаву аз чоҳи табиат бадар ой,
Ки сафое надихад оби туроболуда».

Гуфтам: «Эй чони чаҳон, дафтари гул айбе нест,
Ки шавад фасли баҳор аз майи ноб олуда.

Ошноёни раҳи ишқ дар ин баҳри амик
Ғарқа гаштанду нагаштанд ба об олуда».

Гуфт: «Ҳофиз, луғазу нукта ба ёрон мафурӯш»,
Оҳ аз ин лутфи ба анвои итоб олуда!

* * *

Доманкашон ҳамешуд дар шарби заркашида,
Сад моҳрӯ зи рашкаш чайби қасаб дарида.

Аз тоби оташи май бар гирди оразаш хай
Чун қатраҳои шабнам бар барги гул чакида.

Лафзе фасеҳу ширин, қадде баланди чобук,
Рӯе латифу зебо, чашме хуши кашида.

Ёкути чонфазояш аз оби лутф зода,
Шамшоди хушхиромаш дар ноз парварида.

Он лаъли дилкашаш бин в-он хандаи дилошӯб
В-он рафтани хушаш бин в-он гоми орамида.

Он оҳуи сияҳчашм аз доми мо бурун шуд,
Ёрон, чӣ чора созам бо ин дили рамида?!

Зинҳор, то тавонӣ, аҳли назар маёзор,
Дунё вафо надорад, эй нури ҳар ду дида.

То кай кашам итебат аз чашми дилфиребат?
Рӯзе карашмае кун, эй ёри баргузида.

Гар хотири шарифат ранчида шуд зи Ҳофиз,
Боз о, ки тавба кардем аз гуфтаву шунида.

Бас шукр бозгӯям дар бандагии Хоҷа,
Гар уфтад ба дастам он меваи расида.

* * *

Аз хуни дил навиштам наздики ёр нома,
Иннӣ раайту даҳран мин ҳачрика-л-қиёма.

Дорам ман аз фироқаш дар дида сад аломат,
Лайсат думуъу айнӣ ҳозо лана-л-алома.

Ҳарчанд, к-озмудам, аз вай набуд судам,
«Ман чарраба-л-мучарраб, халлат биҳи-н-надома.

Пурсидам аз табибе аҳволи дӯст, гуфто:
Фӣ буъдиҳо азобун, фӣ қурбиҳо салома.

Гуфтам: Маломат ояд, гар гирди дӯст гардам,
Валлоху мо раайно хуббан било малома.

Ҳофиз чу толиб омад чоме ба ҷони ширин,
Ҳатто язуку минҳо каъсан мина-л-карома.

* * *

Саҳаргоҳон, ки махмури шабона
Гирифтам бода бо чангу чағона,

Ниҳодам ақдро раҳтӯша аз май,
Зи шаҳри ҳастияш кардам равона.

Нигори майфурӯшам ишвае дод,
Ки эмин гаштам аз макри замона.

Зи соқии камонабрӯ шунидам,
Ки «Эй тири маломатро нишона!

Набандӣ з-он миён тарфе камарвор,
Агар худро бибинӣ дар миёна!

Бирав, ин дом бар мурғи дигар нех,
Ки анқоро баланд аст ошёна!»

Кӣ бандад тарфи васл аз ҳусни шоҳе,
Ки бо худ ишқ бозад ҷовидона?

Надиму мутрибу соқӣ ҳама ўст,
Хаёли обу гил дар раҳ баҳона.

Бидеҳ киштии май, то хуш биронем
Аз ин дарёи нопаддокарона.

Вучуди мо муаммоест, Ҳофиз,
Ки таҳқиқаш фусун асту фасона.

* * *

Чароғи рӯйи туро шамъ гашт парвона,
Маро зи холи ту бо ҳоли хеш парво на.

Хирад, ки қайди маҷонини ишқ мефармуд,
Ба бӯйи ҳалқаи зулфи ту гашт девона.

Ба бӯйи зулфи ту гар ҷон ба бод рафт, чӣ шуд?
Ҳазор ҷони гиromӣ фидои ҷонона!

Мани рамида зи ғайрат зи по фитодам дӯш,
Нигори хеш чу дидам ба дасти бегона.

Чӣ нақшҳо, ки барангехтему суд надошт,
Фусуни мо бари ӯ гаштааст афсона.

Бар оташи рухи зебои ӯ ба ҷойи сипанд
Ба ғайри холи сиёҳаш кӣ дид беҳ дона?

Ба мужда ҷон ба сабо дод шамъ дар нафасе,
Зи шамъи рӯйи туаш чун расид парвона.

Маро ба даври лаби дӯст ҳаст паймоне,
Ки бар забон набарам ҷуз ҳадиси паймона.

Ҳадиси мадрасаву хонақаҳ мағӯй, ки боз
Фитод дар сари Ҳофиз ҳавои майхона.

* * *

Эй ки бо силсилаи зулфи дароз омадай,
Фурсатат бод, ки девонанавоз омадай.

Соате ноз мафармову бигардон одат,
Чу ба пурсидани арбоби ниёз омадай.

Пеши болои ту мирам, чи ба сулҳу чи ба чанг,
Ки ба ҳар ҳол барозандаи ноз омадаӣ.

Обу оташ ба ҳам омехтаӣ аз лаби лаъл,
Чашми бад дур, ки хуш шуъбадабоз омадаӣ!

Офарин бар дили нарми ту, ки аз баҳри савоб
Куштаи ғамзаи худро ба намоз омадаӣ.

Зухди ман бо ту чӣ санчад, ки ба яғмои дилам
Масту ошуфта ба хилватғаҳи роз омадаӣ.

Гуфт: Ҳофиз, дигарат хирқа шароболуда-ст,
Магар аз мазҳаби ин тоифа бозомадаӣ?!

* * *

Аз ман чудо машав, ки туам нури дидаӣ,
Ороми ҷону мӯниси қалби рамидаӣ.

Аз домани ту даст надоранд ошиқон,
Пероҳани сабурии эшон даридаӣ.

Аз чашми бахти хеш мабодат газанд, аз он-к
Дар дилбарӣ ба ғояти хубӣ расидаӣ.

Манъам кунӣ зи ишқи вай, эй муфтии замон?!
Маъзур дорамат, ки ту ўро надидаӣ.

Он сарзаниш, ки кард туро дӯст, Ҳофизо,
Беш аз гилеми хеш магар по кашидаӣ?

* * *

Махмури чоми ишқам, соқӣ, бидеҳ шаробе,
Пур кун қадаҳ, ки бе май мачлис надорад обе.

Васфи рухи чу моҳаш дар парда рост н-ояд,
Мутриб, бизан навое, соқӣ, бидеҳ шаробе!

Шуд ҳалқа қомати ман, то баъд аз ин рақибат
З-ин дар дигар наронад моро ба ҳеч бобе.

Дар интизори рӯят мову умедворӣ,
Дар ишваи висолат мову хаёлу хобе!

Махмури он ду чашмам, оё кучост чоме?
Бемори он ду лаълам, охир, к-ам аз ҷавобе?

Ҳофиз, чӣ мениҳӣ дил ту дар хаёли хубон?
Кай ташна сер гардад аз ламъаи саробе?!

* * *

Эй ки бар моҳ аз хати мушкин ниқоб андохтӣ,
Лутф кардӣ, сояе бар офтоб андохтӣ.

То чӣ хоҳад кард бо мо обу ранги оразат,
Ҳолиё найранги нақше хуш бар об андохтӣ.

Гӯйи хубӣ бурдӣ аз хубони Халлух, шод бош,
Чоми Кайхусрав талаб, к-Афросиёб андохтӣ.

Ҳар касе бо ранги рухсорат ба ваҷҳе ишқ бохт,
З-он миён парвонаро дар изтироб андохтӣ.

Ганчи ишқи худ ниҳодӣ дар дили вайрони мо,
Соия давлат бар ин кунчи хароб андохтӣ.

Зинҳор, аз оби он ораз, ки шеронро аз он
Ташналаб кардию гурдонро дар об андохтӣ.

Хоби бедорон бибастӣ в-он гаҳ аз нақши хаёл
Тухмате бар шабравони хайли хоб андохтӣ.

Парда аз рух барфикандӣ як назар дар чилвагоҳ
В-аз ҳаё хуру париро дар ҳичоб андохтӣ.

Бода нӯш аз чоми оламбин, ки дар авранги Ҷам
Шоҳиди мақсудро аз рух ниқоб андохтӣ.

Аз фиреби наргиси махмуру лаъли майпараст
Ҳофизи хилватнишинро дар шароб андохтӣ.

В-аз барои сайди дил дар гарданам занчири зулф
Чун каманди хусрави моликриқоб андохтӣ.

Довари Дорошукӯх, эй он ки тоҷи офтоб
Аз сари таъзим бар хоки чаноб андохтӣ.

Нусратуддин Шоҳ Яҳё, он ки хасми мулкро
Аз дами шамшери чун оташ дар об андохтӣ.

* * *

Он ғолияхат гар суйи мо нома навиштӣ,
Гардун варақи ҳастии мо дарнанавиштӣ.

Ҳарчанд ки ҳичрон самари васл барорад,
Дехқони чаҳон кош, ки ин тухм нақиштӣ.

Омӯзиши нақд аст касеро, ки дар ин чо
Ёрест чу хурею сарое чу биҳиште.

Танҳо на манам каъбаи дил буткада карда,
Дар ҳар қадаме савмаае ҳасту куниште.

Дар мастабаи ишқ танаъум натавон кард,
Чун болиши зар нест, бисозем ба хиште.

Мафрӯш ба боғи Ираму нахвати Шаддод
Як шиша маю нӯшлабею лаби киште.

То кай ғами дунёи данӣ, эй дили доно,
Ҳайф аст зи хубе, ки шавад ошиқи зиште.

Олудагии хирқа харобии ҷаҳон аст,
Ку роҳраве, аҳли диле, поксириште?

Аз даст чаро ҳишт сари зулф ту, Ҳофиз?
Тақдир чунин буд, чӣ кардӣ, ки наҳиштӣ?

* * *

Бо муддаи мағӯед асрори ишқу мастӣ,
То беҳабар бимирад дар дарди худпарастӣ.

Ошиқ шав, арна, рӯзе кори ҷаҳон сар ояд,
Нохонда нақши мақсуд аз коргоҳи ҳастӣ.

Дӯш он санам чӣ хуш гуфт дар маҷлиси муғонам:
«Бо кофирон чӣ корат, гар бут намепарастӣ?»

Султони ман, Худоро, зулфат шикаст моро,
То кай кунад сиёҳе чандин дароздастӣ?

Дар гӯшаи саломат мастур чун тавон буд,
То наргиси ту бо мо гӯяд румузи мастӣ?

Он рӯз дида будам ин фитнаҳо, ки бархост,
К-аз саркашӣ замоне бо мо наменишастӣ.

Ишқат ба дасти тӯфон хоҳад супурд, Ҳофиз,
Чун барқ аз ин кашокаш пиндоштӣ, ки ҷастӣ?

* * *

Эй дил, мабош холӣ як дам зи ишқу мастӣ,
В-он гаҳ бирав, ки растӣ аз нестию ҳастӣ.

Гар ҷон ба тан бибинӣ, машғули кори ӯ шав,
Ҳар қиблае, ки бинӣ беҳтар зи худпарастӣ.

Бо заъфу нотавонӣ ҳамчун насим хуш бош,
Беморӣ андар ин раҳ беҳтар зи тандурустӣ.

Дар мазҳаби тариқат хомӣ нишони куфр аст,
Оре, тариқи давлат чолокиясту ҷустӣ.

То фазлу ақл бинӣ, бемаърифат нишинӣ,
Як нуктаат бигӯям: «Худро мабин, ки растӣ».

Дар остони ҷонон аз осмон маяндеш,
К-аз авчи сарбаландӣ афтӣ ба хоки пастӣ.

Хор арчи ҷон бикоҳад, гул узри он бикоҳад,
Саҳл аст талхии май дар ҷанби завқи мастӣ.

Сӯфӣ пиёлапаймо, Ҳофиз қаробапарҳез,
Эй кӯтахостинон, то кай дароздастӣ?!

* * *

Эй қиссаи бихишт зи кӯят ҳикояте,
Шарҳи ҷамоли хур зи рӯят ривояте.

Анфоси Исӣ аз лаби лаълат латифае,
Оби Хизир зи нӯши лабонат кинояте.

Ҳар пора аз дили ману аз ғусса қиссае,
Ҳар сатре аз хисоли ту в-аз раҳмат ояте.

Кай атрсои маҷлиси рӯҳониён шудӣ,
Гулро агар на бӯи ту кардӣ риояте?

Дар орзуи хоки дари ёр сӯхтем,
Ёд овар, эй сабо, ки накардӣ ҳимояте!

Эй дил, ба ҳарза донишу умрат ба бод рафт,
Сад моя доштию накардӣ кифояте.

Бӯи дили кабоби ман офокро гирифт,
Ин оташи дарун бикунад ҳам сирояте?!

Дар оташ ар хаёли рухаш даст медиҳад,
Соқӣ, биё, ки нест зи дӯзах шикояте.

Донӣ муроди Ҳофиз аз ин дарду ғусса чист?
Аз ту карашмаею зи Хусрав инояте!

* * *

Сабат Салмо бисудғайҳо фуодӣ,
Ва рӯҳӣ кулла явмин лӣ юнодӣ.

Худоро, бар мани бедил бибахшой,
Ва восилнӣ ало рағми-л-аъодӣ.

Нигоро, дар ғами савдои ишқат
Таваккално ало рабби-л-ибодӣ.

А ман анкартанӣ ан ишқи Салмо,
Тар аввал он раво наҳку биводӣ,

Ки ҳамчун мут бибу тан дил ва эй раҳ,
Ғариқу-л ишқи фӣ баҳри-л-видодӣ.

Ғами ин дил бивотат хӯрд ночор,
Вағар на ӯ банӣ он чи-т нашодӣ.

Дили Ҳофиз шуд андар чини зулфат,
Би лайлин музламин ва-л-Лоҳу ҳодӣ.

* * *

Дидам ба хоб дӯш, ки моҳе баромадӣ,
К-аз акси рӯи ӯ шаби ҳичрон сар омадӣ.

Таъбир рафт, ёри сафаркарда мерасад,
Эй қоч, ҳар чӣ зудтар аз дар даромадӣ.

Зикраш ба хайр, соқии фархундафоли ман,
К-аз дар мудом бо қадаҳу соғар омадӣ.

Хуш будӣ, ар ба хоб бидидӣ диёри хеш,
То ёди суҳбаташ суйи мо раҳбар омадӣ.

Файзи азал бо зӯри зар ар омадӣ ба даст,
Оби Хизир насибаи Искандар омадӣ.

Он аҳд ёд бод, ки аз бому дар маро
Ҳар дам паёми ёру хати дилбар омадӣ.

Кай ёфтӣ рақиби ту чандин мачоли зулм,
Мазлуме ар шабе ба дари довар омадӣ.

Хомони раҳнарафта чӣ донанд завқи ишқ?
Дарёдиле бичӯй, далере, саромаде.

Он к-ӯ туро ба сангдилӣ кард раҳнамун,
Эй кошкӣ, ки пош ба санге баромадӣ.

Гар дигаре ба шеваи Ҳофиз задӣ рақам,
Мақбули табъи шоҳи ҳунарпарвар омадӣ.

* * *

Саҳар бо бод мегуфтам ҳадиси орзумандӣ,
Чавоб омад, ки восиқ шав ба алтофи худовандӣ.

Дуои субҳу оҳи шаб калиди ганчи мақсуд аст,
Бад-ин роҳу равиш мерав, ки бо дилдор пайвандӣ.

Қаламро он забон набвад, ки сирри ишқ гӯяд боз,
Варои ҳадди тақрир аст шарҳи орзумандӣ.

Ало, эй Юсуфи мисрӣ, ки кардат салтанат мағрур,
Падарро бозпурс, охир, кучо шуд меҳри фарзандӣ?

Чаҳони пири раъноро тараҳҳум дар чибиллат нест,
Зи меҳри ӯ чӣ мепурсӣ, дар ӯ ҳиммат чӣ мебандӣ?

Ҳумое чун ту олиқадр, ҳирси устухон то кай?
Дарег он сояи ҳиммат, ки бар ноаҳл афкандӣ!

Дар ин бозор агар судест, бо дарвешии хурсанд аст,
Худоё, мунъимама гардон ба дарвешию хурсандӣ.

Ба шеъри Ҳофизи Шероз мерақсанду менозанд
Сияҳчашмони кашмирию туркони самарқандӣ.

* * *

Чӣ будӣ, ар дили он моҳ меҳрубон будӣ,
Ки ҳоли мо на чунин будӣ, ар чунон будӣ.

Бигуфтаме, ки чӣ арзад насими турраи дӯст,
Гарам ба ҳар сари мӯе ҳазор ҷон будӣ.

Бароти хушдилии мо чӣ кам шудӣ, ё Раб,
Гараш нишони амон аз бади замон будӣ?

Гарам замона сарафроз доштию азиз,
Сарири иззатам он хоки остон будӣ.

Зи парда кош бурун омадӣ чу қатраи ашк,
Ки бар ду дидаи мо ҳукми ӯ равон будӣ.

Агар на доираи ишқ роҳ барбастӣ,
Чу нутқа Ҳофизи саргашта дар миён будӣ.

* * *

Ба ҷони ӯ, ки гарам дастрас ба ҷон будӣ,
Камина пешкаши бандагонаш он будӣ!

Бигуфтаме, ки баҳо чист хоки пояшро,
Агар ҳаёти гаронмоя ҷовидон будӣ!

Ба бандагии қадаш сарв муътариф гаштӣ,
Гараш чу савсани озода даҳзабон будӣ.

Ба хоб низ намебинамаш, чӣ ҷои висол,
Чу ин набуду надидем, боре он будӣ!

Агар дилам нашудӣ пойбанди турраи ӯ,
Каяш қарор дар ин тира хокдон будӣ?

Ба рух чу меҳри фалак беназири офоқ аст,
Ба дил, дареғ, ки як зарра меҳрубон будӣ.

Даромадӣ зи дарам кошкӣ чу ламъаи нур,
Ки бар ду дидаи мо ҳукми ӯ равон будӣ!

Зи парда нолаи Ҳофиз бурун кай афтодӣ,
Агар на ҳамдами мурғони субҳхон будӣ?

* * *

Туро, ки ҳар чӣ мурод аст дар ҷаҳон, дорӣ,
Чӣ ғам зи ҳоли заъифони нотавон дорӣ?

Бихоҳ ҷону дил аз бандаву равон биситон,
Ки ҳукм бар сари озодагон равон дорӣ.

Миён надорию дорам аҷаб, ки ҳар соат
Миёни маҷмаъи хубон кунӣ миёндорӣ.

Баёзи рӯи туро нест нақш дархур аз, он-к
Саводе аз хати мушкин бар арғавон дорӣ.

Бинӯш май, ки сабукрӯҳию латиф мудом,
Алалхусус дар он дам, ки сар гарон дорӣ.

Мақун итоб аз ин бешу ҷавр бар дили мо,
Мақун, ҳар он чи тавонӣ, ки ҷойи он дорӣ.

Ба ихтиёрат агар сад ҳазор тири чафост,
Ба қасди чони мани хаста дар камон дорӣ.

Бикаш чафои рақибон мудому ҷаври ҳасуд,
Ки саҳл бошад, агар ёри меҳрубон дорӣ.

Ба васли дӯст гарат даст медиҳад як дам,
Бирав, ки ҳар чӣ мурод аст дар ҷаҳон, дорӣ.

Чу гул ба доман аз ин боғ мебарӣ, Ҳофиз,
Чӣ ғам зи нолаву фарёди боғбон дорӣ?!

* * *

Сабо, ту накҳати он зулфи мушкбӯ дорӣ,
Ба ёдгор бимонӣ, ки бӯи ӯ дорӣ.

Дилам, ки гавҳари асрори ҳусну ишқ дар ўст,
Тавон ба дасти ту додан, гараш накӯ дорӣ.

Дар он шамоили матбӯъ ҳеч натвон гуфт,
Чуз ин қадар, ки рақибони тундхӯ дорӣ.

Навои булбулат, эй гул, кучо писанд афтад,
Ки гӯши ҳуш ба мурғони ҳарзагӯ дорӣ.

Ба чуръаи ту сарам маст гашт, нӯшат бод,
Худ аз кадом хум аст, ин ки дар сабӯ дорӣ?

Ба саркашии худ, эй сарви ҷӯйбор, маноз,
Ки гар бад-ӯ расӣ, аз шарм сар фурӯ дорӣ.

Дам аз мамолики хубӣ чу офтоб задан
Ту ро расад, ки ғуломони мохрӯ дорӣ!

Қабои хуснфурӯшӣ туро барозаду бас,
Ки ҳамчу гул ҳама ойини рангу бӯ дорӣ.

Зи кунҷи савмаа, Ҳофиз, маҷӯй гавҳари ишқ,
Қадам бурун неҳ, агар майли чустучӯ дорӣ.

* * *

Биё, бо мо маварз ин кинадорӣ,
Ки ҳаққи суҳбати дерина дорӣ.

Насиҳат гӯш кун, к-ин дур басе бех
Аз он гавҳар, ки дар ганчина дорӣ.

Валекин кай намоӣ рух ба риндон,
Ту, к-аз хуршеду маҳ оина дорӣ.

Бади риндон мағӯ, эй шайху ҳуш дор,
Ки бо ҳукми худойӣ кина дорӣ.

Ба фарёди хумори муфлисон рас,
Худоро, гар майи дӯшина дорӣ.

Надидам хуштар аз шеъри ту, Ҳофиз,
Ба Қуръоне, ки андар сина дорӣ.

* * *

Эй ки дар кӯйи харобот мақоме дорӣ,
Чами вақти худӣ, ар даст ба чоме дорӣ.

Эй ки бо зулфу рухи ёр гузорӣ шабу рӯз,
Фурсатат бод, ки хуш субҳею шоме дорӣ.

Эй сабо, сӯхтагон дар сари раҳ мунтазиранд,
Гар аз он ёри сафаркарда паёме дорӣ.

Холи сарсабзи ту хуш донаи айшест, вале
Бар канори чаманаш ваҳ, ки чӣ доме дорӣ.

Бӯйи чон аз лаби хандони қадаҳ мешунавам,
Бишнав, эй хоча, агар з-он ки машоме дорӣ.

Чун ба ҳангоми вафо ҳеч суботет набуд,
Мекунам шукр, ки бар чавр давоме дорӣ.

Номи нек ар талабад аз ту ғарибе, чӣ шавад?
Туй имрӯз дар ин шаҳр, ки номе дорӣ.

Бас дуои саҳарат мӯниси чон хоҳад буд,
Ту, ки чун Ҳофизи шабхез ғулومه дорӣ.

* * *

Эй ки маҳчурии ушшоқ раво медорӣ,
Ошиқонро зи бари хеш чудо медорӣ.

Ташнаи бодияро ҳам ба зулоле дарёб,
Ба умеде, ки дар ин раҳ ба Худо медорӣ.

Дил бибурдию биҳил кардамат, эй чон, лекин
Беҳ аз ин дор нигоҳаш, ки маро медорӣ,

Соғари мо, ки ҳарифони дигар менӯшанд,
Мо таҳаммул накунем, ар ту раво медорӣ.

Эй мағас, ҳазрати Симурғ на чавлонғаҳи туст,
Ирзи худ мебарияу заҳмати мо медорӣ.

Ту ба тақсири худ афтодӣ аз ин дар маҳрум,
Аз кӣ менолию фарёд чаро медорӣ?

Ҳофиз, аз подшаҳон поя ба хидмат талабанд,
Саъй нокарда чӣ уммеда ато медорӣ?

* * *

Рӯзгорест, ки моро нигарон медорӣ,
Мухлисонро на ба вазъи дигарон медорӣ.

Гӯшаи чашми ризое ба манат боз нашуд,
Инчунин иззати соҳибназарон медорӣ?

Соъид он бех, ки бипӯшӣ ту, чу аз баҳри нигор
Даст дар хуни дили пурхунарон медорӣ.

На гул аз дасти ғамат расту на булбул дар боғ,
Ҳамаро наъразанон, чомадарон медорӣ.

Чун туй наргиси боғи назар, эй чашму чароғ,
Сар чаро бар мани дилхаста гарон медорӣ?

Гавҳари чоми Чам аз кони ҷаҳоне дигар аст,
Ту таманно зи гили кӯзагарон медорӣ.

Падари тачриба, эй дил, туй, охир, зи чӣ рӯй
Тамаъи меҳру вафо з-ин писарон медорӣ?

Кисаи симу зарат пок бибояд пардохт,
Ин тамаъҳо, ки ту аз симбарон медорӣ.

Гарчи риндию харобӣ гунаҳи мост, вале
Ошиқе гуфт, ки ту банда бар он медорӣ.

Мағзарон рӯзи саломат ба маломат, Ҳофиз,
Чӣ таваккуъ зи чаҳони гузарон медорӣ?

* * *

Чу сарв агар бихиромӣ даме ба гулзоре,
Хурад зи ғайрати рӯи ту ҳар гуле хоре.

Зи куфри зулфи ту ҳар ҳалқаею ошӯбе,
Зи сеҳри чашми ту ҳар гӯшаею беморе.

Марав чу бахти ман, эй чашми масти ёр, ба хоб,
Ки дар пай аст зи ҳар сӯят оҳи бедоре.

Нисори хоки раҳат нақди ҷони ман, ҳарчанд
Ки нест нақди равонро бари ту миқдоре.

Дило, ҳамеша мазан лофи зулфи дилбандон,
Чу тирарой шудӣ, кай гушоядат коре?

Сарам бирафту замоне ба сар нарафт ин кор,
Дилам гирифту набудат ғами гирифторе.

Чу нуқта, гуфтамаш, андар миёни доира ой,
Ба ханда гуфт: «Бирав, Ҳофиз, ин чӣ паргоре?»

* * *

Шаҳрест пурзарифон в-аз ҳар тараф нигоре,
Ёрон, салои ишқ аст, гар мекунед коре.

Чашми фалак набинад з-ин турфатар чавоне,
Дар дасти кас наҷфтад з-ин хубтар шикоре.

Чисме кӣ дида бошад, к-аз рӯҳаш офариданд?
З-ин хокиён мабодо бар доманаш ғуборе!

Чун ман шикастаеро аз пеши худ чӣ ронӣ,
К-ам ғояти таваққуъ бӯсест ё каноре.

Май беғаш аст, биштоб, вақте хуш аст, дарёб,
Соли дигар кӣ дорад уммеди навбаҳоре?

Дар бӯстон ҳарифон монанди лолаву гул,
Ҳар як гирифта чоме ба ёди рӯи ёре.

Чун ин гирех кушоям в-ин роз чун намоям?
Дардею сахт дарде, корею саъб коре!

Ҳар тори мӯйи Ҳофиз дар дасти зулфи шӯхе,
Мушкил тавон нишастан дар инчунин диёре.

* * *

Тӯфайли ҳастии ишқанд одамию парӣ,
Иродате бинамо, то саодате бибарӣ,

Бикӯш, хочаву аз ишқ бенасиб мабош,
Ки бандаро нахарад кас ба айби беҳунарӣ.

Майи сабӯху шакархоби субҳдам то чанд?
Ба узри нимишабӣ кӯшу гирия сахарӣ.

Ту худ чӣ луъбатӣ, эй шаҳсавори ширинкор,
Ки дар баробари чашмию ғоиб аз назарӣ?!

Ҳазор қони муқаддас бисӯхт з-ин ғайрат,
Ки ҳар сабоҳу масо шамъи маҷлиси дигарӣ.

Зи ман ба ҳазрати Осаф кӣ мебарад пайғом,
Ки ёд гир ду мисраъ зи ман ба назми дарӣ:

Биё, ки вазъи ҷаҳонро, чунон ки ман дидам,
Гар имтиҳон бикунӣ, май хурию ғам нах(в)арӣ.

Кулоҳи сарварият қач мабод бар сари ҳусн,
Ки зеби бахту сазовори тахту тоҷи сарӣ.

Ба бўйи зулфу рухат мераванду меоянд
Сабо ба ғолиясойию гул ба чилвагарӣ.

Чу ҳар хабар, ки шунидам, даре ба ҳайрат дошт,
Аз ин сипас ману риндию вазъи беҳабарӣ.

Чу мустаидди назар нестӣ, висол маҷӯй,
Ки чоми Ҷам накунад суд вақти бебасарӣ.

Дуои гӯшанишинон бало бигардонад,
Чаро ба гӯшаи чашме ба мо наменигарӣ?

Биёву салтанат аз мо бихар ба мояи ҳусн
В-аз ин муомила ғофил машав, ки ҳайф х(в)арӣ.

Тариқи ишқ тариқе аҷаб хатарнок аст,
Назубиллаҳ, агар раҳ ба мақсаде набарӣ.

Ба юмни ҳиммати Ҳофиз умед ҳаст, ки боз
«Аро усомуру Лайлоя лайлатал-қамарӣ».

* * *

Хуш кард ёварӣ фалакат рӯзи доварӣ.
То шукр чун кунию чӣ шукрона оварӣ?

Он кас, ки уфтод, Худояш гирифт даст,
Гӯ: «Бар ту бод, то ғами уфтодагон х(в)арӣ?»

Дар кӯи ишқ шавкати шоҳӣ намехаранд,
Иқрори бандагӣ куну изҳори чокарӣ.

Соқӣ, ба муждагонии айш аз дарам дарой,
То як дам аз дилам ғами дунё бадар барӣ.

Дар шохроҳи чоҳу бузургӣ хатар басест,
Он беҳ, к-аз ин гирева сабукбор бигзарӣ.

Султону фикри лашкару савдои тоҷу ганҷ,
Дарвешу амни хотиру кунчи қаландарӣ.

Як ҳарфи сӯфиёна бигӯям, ичозат аст?
Эй нури дида, сулҳ беҳ аз чангу доварӣ!

Найли мурод бар ҳасаби фикру ҳиммат аст,
Аз шоҳ назри хайру зи тавфиқ ёварӣ.

Ҳофиз, ғубори факру қаноъат зи рух машӯй,
К-ин хок беҳтар аз амали кимиёгарӣ.

* * *

Эй ки доим ба хеш мағрурӣ,
Гар туро ишқ нест, маъзурӣ.

Гирди девонагони ишқ магард,
Ки ба ақлу ақила машхурӣ.

Мастии ишқ нест дар сари ту,
Рав, ки ту масти оби ангурӣ!

Рӯи зард асту охи дардолуд
Ошиқонро гувоҳи ранчурӣ.

Бигзар аз ному нанги худ, Ҳофиз,
Соғари май талаб, ки махмурӣ.

* * *

Зи кӯи ёр меояд насими боди наврӯзӣ,
Аз ин бод ар мадад хоҳӣ, чароғи дил барафрӯзӣ.

Чу гул гар хурдае дорӣ, Худоро, сарфи ишрат кун,
Ки Қорунро ғалатҳо дод савдои зарандӯзӣ.

Зи чоми гул дигар булбул чунон масти майи лаъл аст,
Ки зад бар чархи фирӯза сафири «Тахти фирӯзӣ»^{*}.

Ба сахро рав, ки аз доман ғубори ғам биафшонӣ,
Ба гулзор о, ки аз булбул ғазал гуфтан биёмӯзӣ.

Чу имкони хулуд, эй дил, дар ин фирӯзаайвон нест,
Маҷоли айшу фурсат дон ба фирӯзию беҳрӯзӣ.

Тариқи комбахшӣ чист? Тарки коми худ кардан,
Кулоҳи сарварӣ он аст, к-аз ин тарк бардӯзӣ.

Сухан дар парда мегӯям, чу гул аз ғунча берун ой,
Ки беш аз панҷ рӯзе нест ҳукми мири наврӯзӣ.

---

^{*} Тахти фирӯзӣ – номи тахти ҳосе дар таърих нест, баъзе навиштаанд, ки номи тахти подшоҳии Кайхусрав аст, санаде надоранд. Шояд номи оҳанги Борбад бошад, ки тағйири лафзӣ дидааст.

Надонам, навҳаи қумрӣ ба тарфи ҷӯйборон чист,
Магар ӯ низ ҳамчун ман ғаме дорад шабонрӯзӣ?

Майе дорам чу чон софию сӯфӣ мекунад айбаш,
Худоё, ҳеч оқилро мабодо бахти бад рӯзӣ!

Қудо шуд ёри ширинат, кунун танҳо нишин, эй шамъ,
Ки ҳукми осмон ин аст, агар созӣ в-агар сӯзӣ.

Ба уҷби илм натвон шуд зи асбоби тараб маҳрум,
Биё, соқӣ, ки чоҳилро ҳанитар мерасад рӯзӣ.

Май андар маҷлиси Осаф ба Наврӯзи Ҷалолӣ нӯш,
Ки бахшад ҷуръаи ҷомаш ҷаҳонро сози наврӯзӣ.

На Ҳофиз мекунад танҳо дуои Хоча Туроншоҳ,
Зи мадҳи Осафе хоҳад ҷаҳон идию наврӯзӣ.

Ҷанобаш порсоёнрост меҳробӣ дилу дида,
Ҷабинаш субҳҳезонрост рӯзи фатҳу фирӯзӣ.

* * *

Умр бигзашт ба беҳосилию булҳавасӣ,
Эй писар, ҷоми маям деҳ, ки ба пирӣ бирасӣ.

Чӣ шакарҳост дар ин шаҳр, ки қонеъ шудаанд
Шоҳбозони тариқат ба мақоми мағасӣ?

Дӯш дар хайли ғуломони дараш мерафтам,
Гуфт: Эй ошиқи бечора, ту боре чӣ касӣ?

Бо дили хуншуда чун нофа хушаш бояд буд,
Ҳар кӣ машҳури ҷаҳон гашт ба мушкиннафасӣ.

Ламаа-л-барқу мин-ат-Тури ва онасту бихй,
Фа лааллй лака отин ба шиҳобин қабасй.

Корвон рафту ту дар хобу биёбон дар пеш,
Ваҳ, ки бас беҳабар аз ғулғули чандин чарасй!

Бол бикшову сафир аз шаҷари Тўбо зан.
Ҳайф бошад чу ту мурғе, ки асири қафасй!

То чу мичмар нафасе домани чонон гирам,
Чон ниҳодем бар оташ зи пайи хушнафасй.

Чанд пўяд ба ҳавои ту зи ҳар сў Ҳофиз,
Яссаруллоҳу тариқан бика ё мултамасй.

* * *

Навбаҳор аст, дар он кўш, ки хушдил бошй,
Ки базе гул бидамад бозу ту дар гил бошй!

Ман нагўям, ки кунун бо кй нишину чй бинўш,
Ки ту худ донй, агар зираку оқил бошй.

Чанг дар парда ҳамин медиҳадат панд, вале
Ваъзат он гоҳ кунад суд, ки қобил бошй.

Дар чаман ҳар вараке дафтари ҳоле дигар аст,
Ҳайф бошад, ки зи кори ҳама ғофил бошй.

Нақди умрат бибарад ғуссаи дунё ба газоф,
Гар шабу рўз дар ин қиссаи мушкил бошй.

Гарчи роҳест пур аз бим зи мо то бари дўст,
Рафтан осон бувад, ар воқифи манзил бошй.

Ҳофизо, гар мадад аз баҳти баландат бошад,
Сайди он шоҳиди матбўъшамоил бошй.

* * *

Ҳазор чаҳд бикардам, ки ёри ман бошӣ,
Муродбахши дили беқарори ман бошӣ.

Чароғи дидаи шабзиндадори ман гардӣ.
Аниси хотири уммедвори ман бошӣ.

Чу хусравони малоҳат ба бандагон нозанд,
Ту дар миёна худовандгори ман бошӣ.

Аз он ақиқ, ки хуниндилам зи ишваи ӯ,
Агар кунам гилае, ғамгусори ман бошӣ.

Дар он чаман, ки бутон дасти ошиқон гиранд,
Гарат зи даст барояд, нигори ман бошӣ.

Шабе ба кулбаи аҳзони ошиқон ойӣ,
Даме аниси дили сӯгвори ман бошӣ.

Шавад ғазолаи хуршед сайди лоғари ман,
Гар оҳуе чу ту як дам шикори ман бошӣ.

Се бўса, к-аз ду лабат кардаӣ вазифаи ман,
Агар адо накунӣ, қарздори ман бошӣ.

Ман ин мурод бибинам ба худ, ки нимишабе
Ба ҷои ашки равон дар канори ман бошӣ.

Ман арчи Ҳофизи шаҳрам, ҷаве намеарзам,
Магар ту аз карами хеш ёри ман бошӣ.

* * *

Эй дил, он дам, ки хароб аз маи гулгун бошӣ,
Бе зару ганҷ ба сад ҳашмати Қорун бошӣ.

Дар мақоме, ки садорат ба фақирон бахшанд,
Чашм дорам, ки ба чоҳ аз ҳама афзун бошӣ.

Дар раҳи манзили Лайлӣ, ки хатарҳост дар он,
Шарти аввалқадам он аст, ки Маҷнун бошӣ.

Нуқтаи ишқ намудам ба ту, ҳон, сахв макун,
В-арна, чун бингарӣ, аз доира берун бошӣ.

Корвон рафту ту дар хобу биёбон дар пеш,
Кай равӣ, раҳ зи кӣ пурсӣ, чӣ кунӣ, чун бошӣ?

Тоҷи шоҳӣ талабӣ, гавҳари зотӣ бинамой,
В-ар худ аз гавҳари Ҷамшеду Фаридун бошӣ.

Соғаре нӯш куну чуръа бар афлок фишон,
Чанду чанд аз ғами айём ҷигархун бошӣ?

Ҳофиз, аз фақр макун нола, ки гар шеър ин аст,
Ҳеч хушдил написаниедад, ки ту маҳзун бошӣ.

* * *

З-ин хуш рақам, ки бар гули рухсор мекашӣ,
Хат бар саҳифаи гулу гулзор мекашӣ.

Ашки ҳарамнишини ниҳонхонаи маро
З-он сӯи ҳафт парда ба бозор мекашӣ.

Коҳил равӣ, чу боди саборо ба бӯи зулф
Ҳар дам ба қайди силсила дар кор мекашӣ.

Ҳар дам ба ёди он лаби майгуну чашми маст
Аз хилватам ба хонаи хаммор мекашӣ.

Гуфтӣ: – Сари ту бастаи фитроки мо шавад,
Саҳл аст, агар ту заҳмати ин бор мекашӣ.

Бо чашму абруи ту чӣ тадбири дил кунам?
Ваҳ з-ин камон, ки бар мани бемор мекашӣ.

Боз о, ки чашми бад зи рухат дафъ мекунад,
Эй тозагул, ки доман аз ин хор мекашӣ.

Ҳофиз, дигар чӣ металабӣ аз наъими даҳр?
Май мехурию турраи дилдор мекашӣ.

* * *

Катабту қиссата шавқӣ ва мадмаъӣ боқӣ,
Биё, ки бе ту ба чон омадам зи ғамнокӣ.

Басо, ки гуфтаам аз шавқ бо ду дидаи хеш:
«Аё манозила Салмо, фа айна салмоқӣ?»

Ачиб воқеъаею ғариб ходисае,
Ана-стабарту қатилан ва қотилӣ шокӣ.

Киро расад, ки кунад айби домани покат,
Ки ҳамчу қатра, ки бар барги гул чакад поке?

Зи хоки пойи ту дод оби рӯй лолаву гул,
Чу килки сунъ рақам зад ба обию хокӣ.

Сабо абирфишон гашт, соқиё, бархез,
Ва ҳоти шамсата кармин мутаййибин зокӣ.

Даъи-т-такосула тағнам, фа қад чаро масалун,
Ки зоди роҳравон чустӣ асту чолокӣ.

Асар намонд зи ман бе шамоилат, оре,
Аро маосира маҳёя мин муҳайёкӣ.

Зи васфи ҳусни ту Ҳофиз чӣ гуна нутқ занад?
Ки чун сафоӣ илоҳӣ варои идроқӣ.

* * *

Ё мабсимаан юҳокӣ дурчан мина-л-лаолӣ,
Ё Раб, чӣ дархур омад гирдат хати ҳилолӣ!

Ҳолӣ хаёли васлат хуш медиҳад фиребам,
То худ чӣ нақш бозад ин сурати хаёлӣ.

Май дех, ки гарчи гаштам номасиёҳи олам,
Навмед кай тавон буд аз лутфи лоязолӣ?

Соқӣ, биёр чоме в-аз хилватам бурун каш,
То дар ба дар бигардам қаллошу лоуболӣ.

Аз чор чиз магзар, гар оқилию зирак:
Амну шароби беғаш, маъшуқу ҷойи холӣ.

Чун нест нақши даврон дар ҳеч ҳол собит,
Ҳофиз, макун шикоят, то май хӯрем ҳолӣ.

Софист чоми хотир дар даври Осафи аҳд,
Қум фасқинӣ раҳиқан асфо мина-з-зулолӣ,

Ал-мулку қад табоҳо мин чаддиҳи ва чиддиҳ,
Ё Раб, ки човидон бод ин қадру ин маъолӣ!

Маснадфурӯзи давлат, кони шукӯҳу шавкат,
Бурҳони мулку миллат, Бӯнастри Булмаолӣ.

* * *

Бигрифт кори ҳуснат чун ишқи ман камоле,
Хуб бош, з-он ки набвад ин ҳар дуру заволе.

Дар ваҳм менагунчад, к-андар тасаввури ақл
Ояд ба ҳеч маънӣ з-ин хубтар мисоле.

Шуд хатти умр ҳосил, гар з-он ки бо ту моро
Ҳаргиз ба умр рӯзе рӯзӣ шавад висоле.

Он дам, ки бо ту бошам, як сол ҳаст рӯзе,
В-он дам, ки бе ту бошам як лаҳза ҳаст соле.

Ман чун хаёли рӯят, чоно, ба хоб бинам,
К-аз хоб менабинад чашмам ба ҷуз хаёле.

Раҳм ор бар дили ман, к-аз меҳри рӯи хубат
Шуд шахси нотавонам борик чун ҳилоле.

Ҳофиз, макун шикоят, гар васли дӯст хоҳӣ,
З-ин бештар бибояд бар ҳаҷрат эҳтимоле.

* * *

Саломуллоҳи мо карра-л-лаёлӣ,
Ва ҷовабти-л-масонӣ ва-л-масолӣ.

Ало водӣ-л-Ароки-в ман алайҳо,
Ва доран би-л-Ливо фавқа-р-римолӣ.

Дуогӯи ғарибони чаҳонам,
Ва адъу би-т-тавотур ва-т-таволӣ.

Ба ҳар манзил, ки рӯ орад, Худоро,
Ниғаҳ дораш ба лутфи лоязолӣ!

Манол, эй дил, ки дар занчири зулфаш
Ҳама чамъийят аст ошуфтаҳоли!

Зи хаттат сад чамоли дигар афзуд,
Ки умрат бод сад соли чалолӣ!

Ту мебояд, ки бошӣ, в-арна, саҳл аст
Зиёни мояи чоҳию молӣ.

Бар он наққоши қудрат офарин бод,
Ки гирди маҳ кашад хатти ҳилолӣ!

Фа ҳуббук роҳатӣ фӣ кулли ҳинин,
Ва зикрук мӯнисӣ фӣ кулли ҳолӣ!

Сувайдои дили ман то қиёмат
Мабод аз ишқу савдои ту холӣ!

Кучо ёбам висоли чун ту шоҳе
Мани бадноми ринди лоуболӣ?!

Худо донад, ки Ҳофизро ғараз чист,
Ва илмуллоҳи ҳасбӣ мин суолӣ.

* * *

Рафтам ба боғ субҳдаме, то чинам гуле,
Омад ба гӯш ногаҳам овози булбуле.

Мискин чу ман ба ишқи гуле гашта мубтало
В-андар чаман фиканда зи фарёд ғулғуле.

Мегаштам андар он чаману боғ дам ба дам,
Мекардам андар он гулу булбул тааммуле.

Гул ёри ҳусн гаштаву булбул қарини ишқ,
Онро тафаззуле на-ву инро табаддуле.

Чун кард дар дилам асар овози андалеб,
Гаштам чунон, ки ҳеч намондам таҳаммуле

Бас гул шукуфта мешавад ин боғро, вале
Кас бе балои хор начидаст аз ӯ гуле.

Ҳофиз, мадор умеди фараҳ аз мадори чарх,
Дорад ҳазор айбу надорад тафаззуле.

* * *

Ин хирқа, ки ман дорам, дар раҳни шароб авло
В-ин дафтари бемаънӣ ғарқи майи ноб авло.

Чун умр табаҳ кардам, чандон ки ниғаҳ кардам,
Дар кунчи хароботе афтода хароб авло.

Чун маслиҳатандешӣ дур аст зи дарвешӣ,
Ҳам сина пуроташ бех, ҳам дида пуроб авло.

Ман ҳолати зоҳидро бо халқ нахоҳам гуфт,
Ин қисса агар гӯям, бо чангу рубоб авло.

То бесарупо бошад авзои фалак з-ин даст,
Дар сар ҳаваси соқӣ, дар даст шароб авло.

Аз ҳамчу ту дилдоре дил барнаканам, оре,
Чун тоб кашам, боре з-он зулфи батоб, авло.

Чун пир шудӣ. Ҳофиз, аз майкада берун шав,
Риндию ҳаваснокӣ дар аҳди шабоб авло.

* * *

З-он майи ишқ, к-аз ӯ пухта шавад ҳар хоме,
Гарчи моҳи рамазон аст, биёвар чоме

Рӯзҳо рафт, ки дасти мани мискин нагирифт.
Зулфи шамшодқаде, соъиди симандоме.

Рӯза ҳарчанд ки меҳмони азиз аст, эй дил,
Сухбаташ мавҳибате дону шудан инъоме.

Мурғи зирак ба дари хонақаҳ акнун напарад,
Ки ниҳода-ст ба ҳар маҷлиси ваъзе доме.

Гила аз зоҳиди бадхӯ накунам, расм ин аст,
Ки чу субҳе бидамад, дар паяш афтад шоме.

Ёри ман чун бихромад ба тамошои чаман,
Бирасонаш зи ман, эй пайки сабо, пайғоме!

Он ҳарифе, ки шабу рӯз майи соф кашад,
Бувад оё, ки кунад ёд зи дурдошоме?

Ҳофизо, гар надихад доди дилат Осафи аҳд,
Ком душвор ба даст оварӣ аз худкоме.

* * *

Атат ривоиху ранд-ил-ҳимо ва зода ғаромӣ,
Фидои хоки дари дӯст бод чони гиromӣ!

Паёми дӯст шунидан саодат асту саломат,
Мани-л-мубаллағу аннӣ ило Суоди саломӣ.

Биё ба шоми ғарибону оби дидаи ман бин
Ба сони бодаи софӣ дар обгинаи шомӣ.

Изо тағаррада ан зӣ-л-ароқи тоира хайрин.
Фало тафаррада ан равзиҳо анину ҳамомӣ.

Басе намонд, ки рӯзи фироқи ёр сар ояд,
Раайту мин ҳазабот-ил-ҳимо қибоба хиёмӣ.

Хушо даме, ки дароию гӯямат ба саломат:
Қадимта хайра қудумин, назалта хайра мақомӣ

Баъидту минка ва қад сирту зоибан қаҳилолин,
Агарчи рӯи чу моҳат надидаам ба тамомӣ.

Ва ин дуъийту би хулдин ва сирту ноқиза аҳдин,
Фамо татайяба нафсӣ ва мастатоба маномӣ.

Умед ҳаст, ки зудат ба бахти нек бибинам,
Ту шод гашта ба фармондиҳию ман ба гуломӣ.

Чу силки дурри хушоб аст назми хуби ту, Ҳофиз,
Ки гоҳи лутф сабақ мебарад зи назми Низомӣ.

* * *

Кӣ барад ба назди шоҳон зи мани гадо паёме,
Ки ба кӯйи майфурушон ду ҳазор Чам ба ҳома!

Шудаам харобу бадному ҳанӯз умедворам,
Ки ба ҳиммати азизон бирасам ба некномӣ.

Ту ки кимиёфурушӣ, назаре ба қалби мо кун,
Ки бизоате надорему фигадаем доме.

Аҷаб аз вафои ҳонон, ки инояте нафармуд
На ба номае паёме, на ба хомае саломе.

Агар ин шароби хом аст, агар он ҳарифи пухта,
Ба ҳазор бор беҳтар зи ҳазор пухта хома.

Зи раҳам маяфкан, эй шайх, ба донаҳои тасбеҳ,
Ки чу мурғ зирак афтад, нафтад ба ҳеч доме.

Сари хидмати ту дорам, бихарам ба лутфу мафруш,
Ки чу банда камтар афтад ба муборакӣ ғулуме.

Ба кучо барам шикоят, ба кӣ ғӯям ин ҳикоят?
Ки лабат ҳаёти мо буду надошти давоме?

Бигушой тири миҷгону бирез хуни Ҳофиз,
Ки чунин кушандаеро накунад кас интиқоме.

* * *

Соқӣ, биё, ки шуд қадаҳи лола пур зи май,
Томот то ба чанду хурофот то ба кай?

Бигзар зи кибру ноз, ки дидаст рӯзгор
Чини қабои Қайсару тарфи қулоҳи Кай.

Ҳушёр шав, ки мурғи чаман маст гашт, ҳон!
Бедор шав, ки хоби адам дар пай аст, ҳай!

Хуш нозукона мечамӣ, эй шохи навбахор,
К-ошуфтагӣ мабодат аз ошӯби боди дай!

Бар меҳри чарху шеваи ӯ эътимод нест,
Эй вой бар касе, ки шуд эмин зи макри вай!

Фардо шароби Кавсару хур аз барои мост,
В-имрӯз низ соқии маҳрӯю чоми май!

Боди сабо зи аҳди сибо ёд медиҳад,
Ҷондоруе, ки ғам бибарад, дардеҳ, эй субай!*

Ҳашмат мабину салтанати гул, ки биспарад
Фарроши бод ҳар варқашро ба зери пай.

Дардеҳ ба ёди Ҳотами Тай чоми якманӣ,
То номаи сиёҳи бахилон кунем тай.

З-он май, ки дод ҳусну латофат ба арғавон,
Берун фиғанд лутфи мизоҷ аз рухаш ба хай.

Маснад ба боғ бар, ки ба хидмат чу бандагон
Истодааст сарву камарбаста аст най.

Ҳофиз, ҳадиси сеҳрфиреби хушат расид
То ҳадди Мисру Чину ба атрофи Руму Рай.

---

* Субай – саббӣ: кӯдаки хурдсол, мурод муғбача ё тарсобача.

* * *

Зи дилбарам кӣ расонад навозиши қаламе?
Кучост пайки сабо, гар ҳамекунад караме?

Қиёс кардаму тадбири ақл дар раҳи ишқ,
Чу шабнамест, ки бар баҳр мекашад рақаме.

Биё, ки хирқаи ман гарчи раҳни майкадаҳост,
Зи моли вақф набинӣ ба номи ман дираме.

Ҳадиси чуну чаро дарди сар диҳад, эй дил,
Пиёла гиру биёсо зи умри хеш даме.

Табиби роҳнишин дарди ишқ нашносад,
Бирав, ба даст кун, эй мурдадил, масеҳдаме!

Дилам гирифт зи солусу табли зери гилем,
Хуш он ки бар дари майхона баркашам аламе.

Биё, ки вақтшиносон ду кавн бифурӯшанд
Ба як пиёла майи софу суҳбати санаме.

Давоми айшу танаъум на шеваи ишқ аст,
Агар муошири мойӣ, бинӯш неши ғаме!

Намекунам гилае, лек абри раҳмати дӯст
Ба киштзори чигарташнагон надод наме.

Чаро ба як найи қандаш намехаранд он кас,
Ки кард сад шакарфшонӣ аз найн қаламе?

Сазои кадри ту, шоҳо, ба дасти Ҳофиз чист,
Ниёзи нимишабию дуои субҳдаме.

* * *

Лабаш мебӯсаму дармекашам май,
Ба оби зиндагонӣ бурдаам пай.

На розаш метавонам гуфт бо кас,
На касро метавонам дид бо вай.

Лабаш мебӯсаду хун мехӯрад чом,
Рухаш мебӯсаду гул мекунад хай.

Бидеҳ чоми маю аз Чам макун ёд,
Кӣ медонад, ки Чам кай буду Кай кай?

Бизан дар парда чанг, эй моҳи мутриб,
Рагаш бихрош, то бихрӯшам аз вай.

Гул аз хилват ба боғ овард маснад,
Бисоти зуҳд ҳамчун ғунча кун тай.

Чу чашмаш мастро махмур магзор,
Ба ёди лаълаш, эй соқӣ, бидеҳ май!

Начӯяд чон аз он қолаб ҷудой,
Ки бошад хуни чомаш дар рагу пай.

Забонат даркаш, эй Ҳофиз, замоне
Ҳадиси безабонон бишнаваз аз най!

* * *

Сина молмоли дард аст, эй дароғо, марҳаме!
Дил зи танҳой ба чон омад, Худоро, ҳамдаме!

Чашми осоиш кӣ дорад аз сипехри тезрав?
Соқӣё, чоме ба ман дех, то биёсоям даме!

Зиракero гуфтам: «Ин аҳвол бин», хандиду гуфт:
«Саъб рӯзе, булғачаб коре, парешон оламе!»

Сӯхтам дар чоҳи сабр аз баҳри он шамъи Чигил,
Шоҳи туркон фориғ аст аз холи мо, ку Рустаме?

Дар тариқи ишқбозӣ амну осоиш балост,
Реш бод он дил, ки бо дарди ту хоҳад марҳаме!

Аҳли кому нозро дар кӯйи риндӣ роҳ нест,
Раҳраве бояд ҷаҳонсӯзе, на хоме, беғаме.

Одамӣ дар олами хокӣ намеояд ба даст,
Оламе дигар бибояд сохт в-аз нав одаме.

Хез, то хотир бад-он турки самарқандӣ диҳем,
К-аз насимаш «Бӯйи ҷӯйи Мулиён ояд ҳаме».

Гиряи Ҳофиз ҷӣ санҷад пеши истиғнои ишқ?
К-андар ин дарё намояд ҳафт дарё шабнаме.

* * *

Ба савти булбулу қумрӣ агар бинӯшӣ май,
Илоҷ кай кунамат охир-уд-даво-ал-кай?

Захирае бинех аз рангу бӯйи фасли баҳор,
Ки марасанд зи пай раҳзанони баҳману дай.

Чу гул никоб барафганду мурғ зад ҳу-ҳу,
Манех зи даст пиёла, ҷӣ мекунӣ ҳай-ҳай?

Шукӯҳи салтанату ҳусн кай суботе дод,
Зи тахти Ҷам суҳане мондасту афсари Кай.

Хазинадории меросхорагон куфр аст
Ба қавли мутрибу соқӣ, ба фатвии дафу най.

Замона ҳеч набахшад, ки боз настонад?
Мачӯ зи сифла мурувват, ки шайъуху лошай.

Навиштаанд бар айвони чаннат-ул-маъво,
Ки «Ҳар кӣ ишваи дунё харид, вой ба вай!»

Сахо намонд, сухан тай кунам, шароб кучост?
Бидеҳ ба шодии рӯху равони Ҳотами Тай.

Бахил бўйи Худо нашнавад, биё, Ҳофиз,
Пиёла гиру карам варз, ваз-з-амони алай.

* * *

Гуфтанд халоиқ, ки туй Юсуфи сонӣ,
Чун нек бидидам, ба ҳақиқат беҳ аз онӣ.

Ширинтар аз онӣ ба шакарханда, ки гӯям,
Эй хусрави хубон, ки ту Ширини замонӣ.

Ташбеҳи даҳонат натавон кард ба ғунча,
Ҳаргиз набувад ғунча бад-ин тангдаҳонӣ.

Сад бор бигуфтӣ, ки диҳам з-он даҳанат ком,
Чун савсани озода чаро чумла забонӣ?

Гӯйӣ: «Бидиҳам комату чонат наситонам»,
Тарсам, надиҳӣ комаму чонам наситонӣ!

Чашми ту хаданг аз сипари чон гузаронад,
Бемор кӣ дидаст бад-ин сахткамонӣ?

Чун ашк бияндозияш аз дидаи мардум
Онро, ки даме аз назари хеш биронӣ.

* * *

Насими субҳи саодат бад-он нишон, ки ту донӣ,
Гузар ба кӯйи фалон кун, дар он замон, ки ту донӣ.

Ту пайки хилвати розию дида бар сари роҳат,
Ба мардумӣ, на ба фармон, чунон бирон, ки ту донӣ.

Бигӯ, ки чони азизам зи даст рафт, Худоро,
Зи лаъли рӯҳфазояш бибахш он, ки ту донӣ.

Ман ин ду ҳарф навиштам чунон, ки ғайр надонист,
Ту ҳам зи рӯи каромат чунон бихон, ки ту донӣ.

Хаёли теғи ту бо мо ҳадиси ташнаву об аст,
Асири хеш гирифтӣ, бикуш, чунон ки ту донӣ.

Умед дар камари заркашат чӣ гуна бибандам?
Дақиқаест, нигоро, дар он миён, ки ту донӣ.

Якест туркию тозӣ дар ин муомила, Ҳофиз,
Ҳадиси ишқ баён кун бад-он забон, ки ту донӣ.

* * *

Ҳавохоҳи туам, чонову медонам, ки медонӣ,
Ки ҳам нодида мебинию ҳам нанвишта мехонӣ.

Маломатгӯ чӣ дарёбад миёни ошику маъшук,
Набинад чашми нобино хусус асрори пинҳонӣ.

Бияфшон зулфу сӯфиро ба побозию рақс овар,
Ки аз ҳар рукъаи далқаш ҳазорон бут бияфшонӣ.

Гушоди кори муштоқон дар он абрӯи дилбанд аст,
Худоро, як нафас биншин, гиреҳ бикшо зи пешонӣ.

Малак дар сачдаи Одам заминбӯси ту нийят кард,
Ки дар хусни ту лутфе дид беш аз ҳадди инсонӣ.

Чароғафрӯзи чашми мо насими зулфи чонон аст,
Мабод ин чамъро, ё Раб, ғам аз боди парешонӣ!

Дареғо, айши шабгире, ки дар хоби саҳар бигзашт,
Надонӣ қадри вақт, эй дил, магар вақте ки дармонӣ.

Малул аз ҳамраҳон будан тариқи корвонӣ нест,
Бикаш душвории манзил ба ёди аҳди осонӣ.

Хаёли чанбари зулфаш фиребат медиҳад, Ҳофиз,
Нигар, то ҳалқай иқболи номумкин начунбонӣ!

* * *

Аҳмадуллоҳа, ало муъдалати-с-султонӣ,
Аҳмади Шайх-Увайси Ҳасани Элхонӣ.

Хони бин хону шаҳаншоҳи шаҳаншоҳнаҷод,
Он ки мезабод, агар чони ҷаҳонаш хонӣ.

Дида нодида ба иқболи ту имон овард,
Марҳабо, эй ба чунин лутфи Худо арзонӣ!

Моҳ агар бе ту барояд, ба ду нимаш бизананд
Давлати аҳмадию муъчизаи субҳонӣ.

Чилваи бахти ту дил мебарад аз шоҳу гадо,
Чашми бад дур, ки ҳам чонию ҳам чононӣ.

Баршикан кокули туркона, ки дар толеъи туст
Бахшишу кӯшиши қоонию чингизхонӣ.

Гарчи дурем, ба ёди ту қадах мегирем,
Буъди манзил набувад дар сафари рӯхонӣ.

Аз гули порсиям ғунчаи айше нашукуфт,
Ҳаббазо Дачлаи Бағдоду майи райхонӣ.

Сари ошиқ, ки на хоки дари маъшуқ бувад,
Кай халосаш бувад аз меҳнату саргардонӣ?!

Эй насими сахарӣ, хоки дари ёр биёр,
То кунад Ҳофиз аз ӯ дидаи дил нуронӣ.

* * *

Вақтро ғанимат дон, он қадар ки битвонӣ,
Ҳосил аз ҳаёт, эй қон, ин дам аст, то донӣ.

Комбахшии гардун умр дар иваз дорад,
Қаҳд кун, ки аз давлат доди айш бистонӣ!

Боғбон, чу ман з-ин чо бигзарам, ҳаромат бод,
Гар ба қойи ман сарве ғайри дӯст биншонӣ.

Зоҳиди пушаймонро завқи бода хоҳад кушт,
Оқило, макун коре, к-оварад пушаймонӣ.

Мухтасиб намедонад ин қадар, ки сӯфиро
Чинси хонагӣ бошад ҳамчу лаъли руммонӣ.

Бо дуои шабхезон, зй шакардаҳон, мастез
Дар паноҳи як исм аст хотами сулаймонӣ.

Панди ошиқон бишнаваз дари тараб боз о,
К-ин ҳама намеарзад шуғли олами фонӣ.

Юсуфи азизам рафт, зй бародарон, раҳме,
К-аз ғамаш аҷаб бинам ҳоли пири канъонӣ!

Пеши зоҳид аз риндӣ дам мазан, ки натвон гуфт
Бо табиби номаҳрам ҳоли дарди пинҳонӣ.

Меравию мижгонат хуни халқ мерезад,
Тез меравӣ, чоно, тарсамат, фурӯ монӣ.

Дил зи новаки чашмат гӯш доштам, лекин
Абруи камондорат мебарад ба пешонӣ.

Гар ту фориғӣ аз мо, эй нигори сангиндил,
Ҳоли худ бихоҳам гуфт пеши Осафи сонӣ.

Чамъ кун ба эҳсоне Ҳофизи парешонро,
Эй шиканчи гесӯят маҷмаъи парешонӣ.

* * *

Эй ки дар куштани мо ҳеч мудоро накунӣ.
Суду сармоя бисӯзию муҳобо накунӣ.

Дардмандони бало захри халоҳил доранд.
Қасди ин қавм хато бошад, ҳон, то накунӣ.

Ранҷи моро, ки тавон бурд ба як гӯшаи чашм,
Шарти инсоф набошад, ки мудово накунӣ.

Дидаи мо чу ба уммеди ту дарёст, чаро
Ба тафarrуҷ гузаре бар лаби дарё накунӣ?

Нақли ҳар ҷавр, ки аз ҳулқи каримат карданд,
Қавли соҳибғаразон аст, ту онҳо накунӣ.

Бар ту гар ҷилва кунад шоҳиди мо, эй зоҳид,
Аз Худо ҷуз маю маъшук таманно накунӣ!

Ҳофизо, сачда ба абрӯи чу меҳробаш бар,
Ки дуое зи сари сидқ ҷуз он ҷо накунӣ.

* * *

Бишнави ин нукта, ки худро зи ғам озода кунӣ,
Хун хурӣ, гар талаби рӯзии нанҳода кунӣ.

Охируламр гили кӯзагарон хоҳӣ шуд,
Ҳолиё фикри сабӯ кун, ки пур аз бода кунӣ.

Гар аз он одамиёнӣ, ки биҳиштат ҳавас аст,
Айш бо одамие чанд паризода кунӣ?

Тақя бар ҷойи бузургон натавон зад ба газоф,
Магар асбоби бузургӣ ҳама омода кунӣ.

Аҷрҳо бошадат, эй Хусрави шириндаҳанон,
Гар нигоҳе суйи Фарҳоди дилафтода кунӣ.

Хотират кай рақами файз пазирад? Ҳайҳот!
Магар аз нақши пароканда варақ сода кунӣ!

Кори худ гар ба карам бозгузорӣ, Ҳофиз,
Эй басо айш, ки бо бахти худодода кунӣ!

Эй сабо, бандагии Ҳоча Ҷалолуддин кун,
Ки ҷаҳон пурсуману савсани озода кунӣ!

* * *

Эй дил, ба кӯйи ишқ гузоре намекунӣ,
Асбоби чамъ дорию коре намекунӣ.

Чавгони ҳукм дар кафу гӯе намезанӣ,
Бози зафар ба дасту шикоре намекунӣ,

Ин хун, ки мавҷ мезанад андар чигар туро,
Дар кори рангу бӯйи нигоре намекунӣ.

Мушкин аз он нашуд дами хулқат, ки чун сабо
Бар хоки кӯи дӯст гузоре намекунӣ.

Тарсам, к-аз ин чаман набарӣ остини гул,
К-аз гулшанаш таҳаммули хоре намекунӣ.

Дар остини ҷони ту сад нома мудраҷ аст,
В-онро фидои турраи ёре намекунӣ.

Соғар латифу дилкашу меафканӣ ба хок,
В-андеша аз балои хуморе намекунӣ.

Ҳофиз, бирав, ки бандагии подшоҳи вақт,
Гар чумла мекунанд, ту боре намекунӣ.

* * *

Нӯш кун чоми шароби якманӣ,
То бад-он беҳи ғам аз дил барканӣ.

Дил гушода дор чун чоми шароб,
Сар гирифта чанд чун хумми данӣ?

Чун зи чоми беҳудӣ ратле кашӣ,
Кам занӣ аз ҳештан лофи манӣ.

Сангсон шав дар қадам, не ҳамчу абр,
Ҷумла рангомезию тардоманӣ.

Дил ба май дарбанд, то мардонавор
Гардани солусу тақво бишканӣ.

Хезу чаҳде кун чу Ҳофиз, то магар
Ҳештан дар пойи маъшук афканӣ.

* * *

Ду ёри зираку аз бодаи куҳан ду мане,
Фароғатею китобею гӯшаи чамане.

Ман ин мақом ба дунёву охират надихам,
Агарчи дар паям афтанд ҳар дам анчумане.

Ҳар он ки кунчи қаноъат ба ганчи дунё дод,
Фурӯхт Юсуфи Мисрӣ ба камтарин самане.

Биё, ки равнақи ин корхона кам нашавад
Ба зухди ҳамчу тӯе ё ба фисқи ҳамчу мане.

Зи тундбоди ҳаводис наметавон дидан
Дар ин чаман, ки гуле будааст ё сумане.

Бибин дар оинаи чом нақшбандии ғайб,
Ки кас ба ёд надорад чунин ачаб замане.

Аз ин самум, ки бар тарфи бўстон бигузашт,
Ачаб, ки ранги гуле ҳасту бўйи ёсумане.

Ба сабр кӯш ту, эй дил, ки Ҳақ раҳо накунад
Чунин азиз нигине ба дасти Аҳримане.

Мизочи даҳр табаҳ шуд дар ин бало, Ҳофиз,
Кучост фикри ҳакимею ройи барҳамане?

* * *

Субҳ асту жола мечакад аз абри баҳманӣ,
Барги сабӯҳ созу бидеҳ чоми якманӣ.

Дар баҳри мою манӣ афтодаам, биёр
Май, то халос бахшад аз мою манӣ.

Хуни пиёла хур, ки ҳалол аст хуни ӯ,
Дар кори ёр бош, ки корест карданӣ.

Соқӣ, ба даст бош, ки ғам дар камини мост,
Мутриб, нигоҳ дор ҳамин раҳ, ки мезанӣ.

Май дех, ки сар ба гӯши ман овард чангу гуфт:
Хуш бигзарону бишнава аз ин пири мунҳанӣ.

Соқӣ, ба бениёзии риндон, ки май бидеҳ,
То бишнаваи зи савти муғаннӣ хувалғанӣ.

* * *

Ту магар бар лаби обе ба ҳавас биншинӣ
В-арна, ҳар фитна, ки бинӣ, ҳама аз худ бинӣ.

Ба Худое, ки туй бандаи бигзидаи ӯ,
Ки бар ин чокари дерина касе нагзинӣ.

Гар амонат ба саломат бибарам, боке нест,
Бедилӣ саҳл бувад, гар набувад бединӣ.

Адабу шарм туро хусрави маҳруён кард,
Офарин бар ту, ки шоистаи сад чандинӣ!

Аҷаб аз лутфи ту, эй гул, ки нишастӣ бо хор,
Зоҳиран маслиҳати вақт дар он мебинӣ.

Сабр бар ҷаври рақибат чӣ кунам, гар накунам,
Ошиқонро набувад чора ба ҷуз мискинӣ.

Боди субҳе ба ҳавоят зи гулистон бархост,
Ки ту хуштар зи гулу тозатар аз насринӣ.

Шишабозии сиришкам нигарӣ аз чапу рост,
Гар бар ин манзари биниш нафасе биншинӣ.

Сухане беғараз аз бандаи мухлис бишунав,
Эй ки манзури бузургони ҳақиқатбинӣ!

Нозанине чу ту покизадилу покниҳод,
Беҳтар он аст, ки бо мардуми бад наншинӣ.

Сели ин ашки равон сабру дили Ҳофиз бурд,
Балаға-т-тоқату, ё мақлата айни бинӣ.

Ту бад-ин нозукию саркашӣ, эй шамъи Чигил,
Лоиқи бандагии Хоча Чалолуддинӣ.

* * *

Саҳаргаҳ раҳраве дар сарзамине
Ҳамегуфт ин муаммо бо қарине,

Ки: – Эй сӯфӣ, шароб он гаҳ шавад соф,
Ки дар шиша барорад арбаъине.

Худо з-он хирқа безор аст сад бор,
Ки сад бут бошадар дар остине.

Мурувват гарчи номе бенишон аст,
Ниёзе арза кун бар нозанине.

Савобат бошад, эй дорои хирман,
Агар раҳме кунӣ бар хӯшачине.

Намебинам нишоту айш дар кас,
На дармони диле, на дарди дине.

Дарунҳо тира шуд, бошад, ки аз ғайб
Чароғе бар кунад хилватнишине?!

Гар ангушти Сулаймоне набошад,
Чӣ хосийят диҳад нақши нигине?

Агарчи расми хубон тундхӯист,
Чӣ бошад, гар бисозӣ бо ғамине?

Раҳи майхона бинмо, то бипурсам
Маоли хешро аз пешбине.

На Ҳофизро ҳузури дарси хилват,
На донишмандро илмуляқине!

* * *

Соқиё, сояи абр асту бахору лаби чӯй,
Ман нагӯям, чӣ кун, ар аҳли дилӣ, худ ту бигӯй!

Бӯйи якрангӣ аз ин нақш намеояд, хез,
Далқи олудаи сӯфӣ ба майи ноб бишӯй!

Сифлатабъ аст ҷаҳон, бар карамаш така макун,
Эй ҷаҳондида, суботи қадам аз сифла маҷӯй!

Ду насиҳат кунамат, бишнаву сад ганҷ бибар:
Аз дари айш дарову ба раҳи айб мапӯй!

Шукри онро, ки дигарбора расидӣ ба баҳор,
Беҳи некӣ бинишону раҳи таҳқиқ бичӯй!

Рӯйи ҷонон талабӣ, ойинаро қобил соз,
В-арна, ҳаргиз гулу насрин надамад з-оҳану рӯй.

Гӯш бигшой, ки булбул ба фиғон мегӯяд:
«Ҳоҷа, тақсир мафармо, гули тавфиқ бибӯй!»

Гуфтӣ: «Аз Ҳофизи мо бӯйи риё меояд»,
Офарин бар нафасат бод, ки хуш бурдӣ бӯй!

* * *

Эй беҳабар, бикӯш, ки соҳибҳабар шавӣ,
То роҳрав набошӣ, кай роҳбар шавӣ?

Дар мактаби ҳақоик пеши адиби ишқ,
Ҳон, эй писар, бикӯш, ки рӯзе падар шавӣ.

Даст аз миси вучуд чу мардони раҳ бишӯй,
То кимиёи ишқ биёбию зар шавӣ.

Хобу хурат зи мартабаи хеш дур кард,
Он гаҳ расӣ ба хеш, ки беҳобу х(в)ар шавӣ.

Гар нури ишқи Ҳақ ба дилу чонат уфтад,
Биллах, к-аз офтоби фалак хубтар шавӣ.

Як дам ғариқи баҳри Худо шав, гумон мабар,
К-аз оби ҳафт баҳр ба як мӯй тар шавӣ.

Аз пой то сарат ҳама нури Худо шавад,
Дар роҳи зулчалол чу беповусар шавӣ.

Ваҷҳи Худо агар шавадат манзари назар,
З-ин пас шаке намонд, ки соҳибназар шавӣ.

Бунёди ҳастии ту чу зеру забар шавад,
Дар дил мадор ҳеч, ки зеру забар шавӣ.

Гар дар сарат ҳавои васол аст, Ҳофизо,
Бояд, ки хоки даргаҳи аҳли ҳунар шавӣ.

* * *

Булбул зи шоҳи сарв ба гулбонги паҳлавӣ.
Мехонд дӯш дарси мақомоти маънавӣ.

Яъне, биё, ки оташи Мӯсо намуд гул,
То аз дарахт нуктаи тавҳид бишнавай.

Мурғони боғ қофиясанҷанду базлагӯй,
То хоҷа май хурад ба ғазалҳои паҳлавӣ.

Чамшед чуз ҳикояти чом аз ҷаҳон набурд,
Зинҳор дил мабанд бар асбоби дунявӣ.

Ин қиссаи аҷаб шунав аз бахти вожгун,
Моро бикӯшт ёр ба анфоси исавӣ.

Хуш вақти бўриёву гадоию хоби амн,
К-ин айш нест дархури авранги хусравӣ.

Чашмат ба ғамза хонаи мардум хароб кард,
Махмурият мабод, ки хуш маст меравӣ.

Дехқони солхӯрда чӣ хуш гуфт бо писар,
К-«Эй нури чашми ман, ба чуз аз кишта надравӣ!»

Соқӣ магар вазифаи Ҳофиз зиёда дод,
К-ошuftа гашт турраи дастори мавлавӣ.

* * *

Эй дар руҳи ту пайдо анвори подшоҳӣ,
Дар фикрати ту пинҳон сад ҳикмати илоҳӣ.

Килки ту, боракаллоҳ, бар мулку дин кушода
Сад чашма оби ҳайвон аз қатраи сиёҳӣ.

Бар Аҳриман натобад анвори Исми Аъзам,
Мулк они тусту хотам, фармой, ҳар чӣ хоҳӣ.

Дар ҳикмати Сулаймон ҳар кас, ки шак намояд,
Бар ақлу дониши ӯ ханданд мурғу моҳӣ.

Боз арчи гоҳ-гоҳе бар сар кунад кулоҳе,
Мурғони Қоф донанд ойини подшоҳӣ.

Теғе, ки осмонаш аз файзи худ диҳад об,
Танҳо ҷаҳон бигирад бе миннати сипоҳе.

Килки ту хуш нависад дар шаъни ёру агёр
Таъвизи чонфизойӣ, афсуни умрқоҳӣ.

Эй унсури ту махлук аз кимиёи иззат
В-эй давлати ту эмин аз васмати табақоҳӣ.

Соқӣ, биёр обе аз чашмаи харобот,
То хирқаҳо бишӯем аз учби хонақоҳӣ.

Умрест, подшоҳо, к-аз май тижист чомам,
Инак зи банда даъвӣ в-аз муҳтасиб гувоҳӣ.

Гар партаве зи теғат бар кону маъдан афтад,
Ёкути сурхрӯро бахшанд ранги қоҳӣ.

Донам, дилат бибахшад бар ачзи шабнишинон,
Гар ҳоли банда пурсӣ аз боди субҳгоҳӣ.

Чое, ки барқи исён бар Одами сафӣ зад,
Моро чӣ гуна зебад даъвои бегуноҳӣ?

Ҳофиз, чу подшоҳат гаҳ-гоҳ мебарад ном,
Ранчиш зи бахт манмо, боз о ба узрқоҳӣ.

* * *

Сахарам ҳотифи майхона ба давлатқоҳӣ
Гуфт: «Боз ой, ки деринаи ин дарғоҳӣ.

Ҳамчу Чам чуръаи май каш, ки зи сирри ду ҷаҳон
Партави қоми ҷаҳонбин диҳадат огоҳӣ».

Бар дари майкада риндони қаландар бошанд,
Ки ситонанду диҳанд афсари шоханшоҳӣ.

Хишт зери сару бар тораки ҳафт ахтар пой,
Дастӣ кудрат нигару мансаби соҳибҷоҳӣ.

Сари мову дари майхона, ки тарфи бомаш
Ба фалак бар шуду девор бад-ин кӯтоҳӣ.

Қатъи ин марҳала бе ҳамраҳии Хизр макун,
Зулумот аст, битарс аз хатари гумроҳӣ.

Агарат салтанати фақр бибахшанд, эй дил,
Камтарин мулки ту аз моҳ бувад то моҳӣ.

Ту дари фақр надонӣ задан, аз даст мадеҳ
Маснади хоҷагию мачлиси туроншоҳӣ.

Ҳофизи хомтамаъ, шарме аз ин қисса бидор,
Амалат чист, ки фирдавси барин меҳоҳӣ?

* * *

Эй дил, гар аз он чоҳи занахдон бадар ой,
Ҳар чо, ки равӣ, зуд пушаймон бадар ой.

Ҳуш дор, ки гар васвасаи ақл кунӣ гӯш,
Одамсифат аз равзаи ризвон бадар ой.

Шояд, ки ба обе фалакат даст нагирад,
Гар ташналаб аз чашмаи ҳайвон бадар ой.

Чон медиҳам аз ҳасрати дидори ту чун субҳ,
Бошад, ки чу хуршеди дурахшон бадар ой.

Чандон чу сабо бар ту гуморам дами ҳиммат,
К-аз ғунча чу гул хурраму хандон бадар ой.

Дар тирашаби ҳачри ту чонам ба лаб омад,
Вақт аст, ки ҳамчун маҳи тобон бадар ой.

Бар раҳгузарат бастаам аз дида дусад ҷўй,
То бу, ки ту чун сарви хиромон бадар ой.

Ҳофиз, макун андеша, ки он Юсуфи маҳрӯ
Боз ояду аз кулбаи аҳзон бадар ой.

* * *

Дар ҳама дайри муғон нест чу ман шайдое,
Хирқа ҷое гарави бодаву дафтар ҷое.

Дил, ки ойинаи софист, ғуборе дорад,
Аз Худо металабам суҳбати равшанрое.

Кардаам тавба ба дасти санами бодафурӯш,
Ки дигар май нахурам бе рухи базморое.

Наргис ар лоф зад аз шеваи чашми ту, маранҷ,
Нраванд аҳли назар аз пайи нобиное.

Шарҳи ин қисса магар шамъ барорад ба забон,
В-арна, парвона надорад ба сухан парвое.

Ҷўйҳо бастаам аз дида ба домон, ки магар
Дар канорам бинишонанд саҳиболое.

Киштии бода биёвар, ки маро бе рухи дўст
Гашта ҳар гўшаи чашм аз ғами дил дарёе.

Сухани ғайр мағӯ бо мани маъшуқапараст,
К-аз ваю ҷоми маям нест ба кас парвое.

Ин ҳадисам чӣ хуш омад, ки саҳаргаҳ мегуфт
Бар дари майкадае бо дафу най тарсое:

«Гар мусалмонӣ аз ин аст, ки Ҳофиз дорад,
Оҳ, агар аз пайи имрӯз бувад фардое!»

* * *

Ба чашм кардаам абрӯи моҳсимое,
Хаёли сарвкаде нақш бастаам чое.

Умед ҳаст, ки маншури ишқбозии ман
Аз он камончаи абрӯ расад ба туғрое.

Сарам зи даст бишуд, чашм аз интизор бисӯхт
Дар орзуи сару чашми маҷлисорое.

Мукаддар аст дил, оташ ба хирқа хоҳам зад,
Биё, бибин, ки киро мекунад тамошое.

Ба рӯзе воқеъа тобути мо зи сарв кунед,
Ки меравем ба доғи баландболое.

Зимоми дил ба касе додаам мани дарвеш,
Ки несташ ба кас аз тоҷу тахт парвое.

Дар он мақом, ки хубон зи ғамза теғ зананд,
Аҷаб мадор саре уфтода дар пое.

Маро, ки аз рухи ӯ моҳ дар шабистон аст,
Кучо бувад ба фуруғи ситора парвое?

Фироқу васл чӣ бошад? Ризои дӯст талаб,
Ки ҳайф бошад аз ӯ ғайри ӯ таманное.

Дурар зи шавқ бароранд моҳиён ба нисор,
Агар сафинаи Ҳофиз расад ба дарёе.

* * *

Саломе чу бӯйи хуши ошноӣ
Бад-он мардуми дидаи рӯшноӣ!

Дуруде чу нури дили порсоён
Бад-он шамъи хилватгаҳи порсоӣ!

Намебинам аз ҳамдамон ҳеч бар чой,
Дилам хун шуд аз ғусса, соқӣ, кучоӣ?

Зи кӯйи муғон рух магардон, ки он чо
Фурӯшанд мифтоҳи мушкилкушоӣ.

Арӯси чаҳон гарчи дар ҳадди ҳусн аст,
Зи ҳад мебарад шеваи бевафой.

Дили хастаи ман гараш ҳиммате ҳаст,
Нахоҳад зи сангиндилон мӯмиёӣ.

Маи сӯфияфган кучо мефурӯшанд,
Ки дар тобам аз дасти зухди риёӣ?!

Рафиқон чунон аҳди суҳбат шикастанд,
Ки гӯйӣ набудааст худ ошноӣ.

Маро гар ту бигзорӣ, эй нафси томеъ,
Басе подшоҳӣ кунам дар гадоӣ.

Биёмӯзамат кимиёи саодат:
Зи ҳамсуҳбати бад чудой, чудой!

Мақун, Ҳофиз, аз чаври даврон шикоят,
Чӣ донӣ ту, эй банда, кори худой?!

* * *

Эй подшаҳи хубон, дод аз ғами танҳой,
Дил бе ту ба қон омад, вақт аст, ки бозой!

Доим гули ин бустон шодоб намомонад,
Дарёб заифонро дар вақти тавоноӣ.

Дишаб гилаи зулфаш бо бод ҳамекардам,
Гуфто: «Ғалате, бигзар з-ин фикрати савдой».

Сад боди сабо ин ҷо бо силсила мерақсанд,
Ин аст ҳариф, эй дил, то бод напаймой.

Муштокию маҳчурӣ дур аз ту чунонам кард,
К-аз даст нахоҳад шуд поёби шикебой.

Ё Раб, ба кӣ бояд гуфт ин нукта, ки дар олам
Рухсора ба кас нанмуд он шоҳиди ҳарҷой?!

Соқӣ, чамани гулро бе рӯи ту ранге нест,
Шамшод хиромон кун, то боғ биёрой.

Эй дарди туам дармон дар бистари нокомӣ,
В-эй ёди туам мӯнис дар гӯшаи танҳой.

Дар доираи қисмат мо нуктаи паргорем,
Лутф, он чи ту андешӣ, ҳукм, он чи ту фармой.

Фикри худу ройи худ дар олами риндӣ нест,
Куфр аст дар ин мазҳаб худбинию худрой.

З-ин доираи мино хунинчигарам, май дех,
То ҳал кунам ин мушкил дар соғари миной.

Ҳофиз, шаби ҳичрон шуд, бӯи хуши васл омад,
Шодит муборак бод, эй ошиқи шайдой.

* * *

Май хоҳу гул афшон кун, аз даҳр чӣ мечӯӣ?
Ин гуфт саҳаргаҳ гул, булбул, ту чӣ мегӯӣ?

Маснад ба гулистон бар, то шоҳиду соқиро
Лаб гирию рух бӯсӣ, май нӯшию гул бӯӣ.

Шамшод хиромон кун в-оҳанги гулистон кун,
То сарв биёмӯзад аз қадди ту дилчӯӣ.

То ғунчаи хандонат давлат ба кӣ хоҳад дод,
Эй шохи гули раъно, аз баҳри кӣ мерӯӣ?

Имрӯз, ки бозорат пурчӯши харидор аст,
Дарёбу бинех ганче аз мояи некӯӣ.

Чун шамъи накӯрӯӣ дар раҳгузари бод аст,
Тарфи хунаре барбанд аз шамъи накӯрӯӣ.

Он турра, ки ҳар чаъдаш сад нофаи Чин арзад,
Хуш будӣ, агар будӣ бӯеш зи хушхӯӣ.

Ҳар мурғ ба дастоне дар гулшани шоҳ омад:
Булбул ба навосозӣ, Ҳофиз ба ғазалгӯӣ.

Қ А С О И Д

ҚАСИДА ДАР МАДҲИ ШОҲ ШУЧОЪ

Шуд арсаи замин чу бисоти Ирам чавон
Аз партави саодати шоҳи чаҳониён.

Хоқони шарқу ғарб, ки дар шарқу ғарб ўст
Соҳибқирони хусраву шоҳи худойгон.

Хуршеди мулкпарвару султони додгар,
Дорои додгустару Кисрои кайнишон.

Султоннишони арсаи иқлими салтанат,
Болонишини маснади айвони ломакон.

Аъзамчалолои давлату дин, он ки рифъаташ
Дорад ҳамеша тавсани айём зери рон.

Дорои даҳр – Шоҳ Шучоъ – офтоби мулк,
Хоқони комгору шаҳаншоҳи навҷавон.

Моҳе, ки шуд ба талъаташ афroxта замин,
Шоҳе, ки шуд ба ҳимматаш афroxта замон.

Симурғи ваҳро набувад қуввати уруч,
Он ҷо, ки бози ҳиммати ў созад ошён.

Гар дар хаёли чарх фитад акси теғи ў,
Аз якдигар ҷудо шавад аҷзои тавъамон.

Ҳукмаш равон чу бод дар атрофи барру баҳр,
Меҳраш ниҳон чу рӯҳ дар аъзои инсу ҷон.

Эй сурати ту мулки ҷамолу ҷамоли мулк
В-эй талъати ту ҷони ҷаҳону ҷаҳони ҷон.

Тахти ту рашки маснади Ҷамшеду Кайкубод,
Тоҷи ту ғабни афсари Дорову Ардавон.

Ту офтоби мулкию ҳар ҷо, ки меравӣ,
Чун соя аз қафои ту давлат бувад давон.

Аркон напарварад ҷу ту гавҳар ба ҳеч қарн,
Гардун наёварад ҷу ту ахтар ба сад қирон.

Бе талъати ту ҷон нагарояд бо қолбад,
Бе талъати ту мағз набандад дар устухон.

Ҳар донише, ки дар дили дафтар наёмадаст,
Дорад ҷу об хомаи ту бар сари забон.

Дасти туро ба абр кӣ ёрад шабеҳ қард,
Чун бадра-бадра ин диҳаду қатра-қатра он?

Бо пояи ҷалоли ту афлок поймол,
В-аз дасти баҳри ҷуди ту дар даҳр достон.

Бар қархи илм моҳию бар фарқи мулк тоҷ,
Шаръ аз ту дар ҳимояту дин аз ту дар амон.

Эй хусрави манёҷаноби рафеъқадр
В-эй довари азиммисоли рафеъшон!

Илм аз ту дар ҳимояту ақл аз ту бошукӯҳ,
Дар ҷашми фазл нурию дар ҷисми мулк ҷон.

Эй офтоби мулк, ки дар ҷанби ҳимматат
Чун зарраи ҳақир бувад ганчи шойгон.

Дар ҷанби баҳри ҷуди ту аз зарра камтар аст
Сад ганчи шойгон, ки бибахшӣ ба ройгон.

Исмат ниҳуфта рух ба саропардаат муқим,
Давлат кушода раҳти бақо зери кандулон.

Гардун барои хаймаи хуршедфулкаат
Аз кӯҳу абр сохта позеру соябон.

В-ин атласи муқарнаси зардӯзи зарнигор
Чатри баланд бар сари хиргоҳи хеш дон.

Баъд аз Каён ба мулки Сулаймон надод кас,
Ин созу ин хазинаву ин лашкари гарон.

Будӣ даруни гулшану аз пурдилони ту
Дар Ҳинд буд ғулғулу дар Занг буд фиғон.

Дар дашти Рум хайма задию ғиреви кӯс
Аз дашти Рум рафт ба саҳрои Систон.

То қасри зард тохтию ларза уфтод
Дар қасрҳои қайсару дар хонаҳои хон.

Он кист, к-ӯ ба мулк кунад бо ту ҳамсарӣ
Аз Миср то ба Руму зи Чин то ба Қайрувон?

Соли дигар зи қайсарат аз Рум боҷи сар,
В-аз Чинат оваранд ба даргаҳ хирочи чон.

Ту шокирї зи Холиқу халқ аз ту шокиранд,
Ту шодмон ба давлату мулк аз ту шодмон.

Инак ба тарфи гулшану бустон ҳамеравї
Бо бандагон саманди саодат ба зери рон.

Эй мулҳаме, ки дар сафи каррубиёни қудс
Файзе расад ба хотири покат замон-замон.

Эй ошкор пеши дилат, ҳар чї Кирдгор
Дорад ҳаме ба пардаи ғайб-андарун ниҳон.

Дода фалак инони иродат ба дасти ту,
Яъне, ки маркабам ба муроди худам бирон.

Гар кӯшишет афтад, пар додаам ба тир,
В-ар бахшишет бояд, зар додаам ба кон.

Хасмат кучост? Дар кафи пои худаш фиган,
Ёри ту кист? Бар сари чашми манаш нишон!

Ҳам коми ман ба хидмати ту гашта мунтазам,
Ҳам номи ман ба мидҳати ту гашта ҷовидон.

ҚАСИДА
ДАР МАДҲИ ҚАВОМУДДИНИ
МУҲАММАД СОҲИБЪИЁР
(ВАЗИРИ ШОҲ ШУҶОЪ)

Зи дилбарӣ натавон лоф зад ба осонӣ,
Ҳазор нукта дар ин кор ҳаст, то донӣ.

Ба чуз шакардаҳанӣ мояҳост хубиро,
Ба хотае натавон зад дами сулаймонӣ.

Ҳазор салтанати дилбарӣ бад-он нарасад,
Ки дар диле ба ҳунар хешро бигунҷонӣ.

Чӣ гардҳо, ки барангехтӣ зи ҳастии ман,
Мабод ҳаста самандат, ки тез меронӣ.

Ба ҳамнишинии риндон саре фуруд овар,
Ки ганҷҳост дар ин бесариюсомонӣ.

Биёр бодаи рангин, ки як ҳикояти рост
Бигӯям ба накунам раҳна дар мусалмонӣ.

Ба хоки пойи сабӯҳиқунон, ки то мани маст
Ситода бар дари майхонаам ба дарбонӣ.

Ба ҳеч зоҳиди зоҳирпараст нагзаштам,
Ки зери хирқа на зуннор дошт пинҳонӣ.

Ба номи турраи дилбанди хеш хайре кун,
Ки то Худош ниғаҳ дорад аз парешонӣ.

Магир чашми иноят зи ҳоли Ҳофиз боз,
В-агарна ҳол бигӯям ба Осафи сонӣ.

Вазири шоҳнишон, хоҷаи замину замон,
Ки хуррам аст бад-ӯ ҳоли инсию чонӣ.

Қавоми давлату дунӣ Муҳаммад ибни Алӣ,
Ки медурахшад аз чехра фарри яздонӣ.

Зиҳӣ ҳамидахисоле, ки гоҳи фикри савоб
Туро расад, ки кунӣ даъвии ҷаҳонбонӣ.

Тирози давлати боқӣ туро ҳамезебад,
Ки ҳимматат набарад номи олами фонӣ.

Агар на ганҷи атои ту дастгир шавад,
Хама басити замин рӯ ниҳад ба вайронӣ.

Туй, ки сурати ҷисми туро ҳаюлоест,
Чу ҷавҳари малакӣ дар либоси инсонӣ.

Кадам пояи таъзим насб шояд кард,
Ки дар масолики фикрат на бартар аз онӣ?!

Даруни хилвати каррубиёни олами қудс
Сарири килки ту бошад самоёи рӯҳонӣ.

Туро расад шакаровези хоҷагӣ гаҳи чуд,
Ки остин ба каримони олам афшонӣ.

Савоиқи сахататро чӣ гуна шарҳ диҳам,
Наузубиллаҳ аз он фитнаҳои тӯфонӣ!

Савобиқи караматро баён чӣ гуна кунам,
Таборакаллаҳ аз он корсози раббонӣ!

Кунун, ки шоҳиди гулро ба чилвагоҳи чаман
Ба чуз насими сабо нест ҳамдами ҷонӣ,

Шақоик аз пайи султони гул супорад боз
Ба бодбони сабо киллаҳои нуъмонӣ.

Бад-он расид зи саъйи насими боди баҳор,
Ки лоф мезанад аз рӯҳи роҳи райҳонӣ.

Саҳаргаҳам чӣ хуш омад, ки булбуле гулбонг
Ба ғунча мезаду мегуфт дар суханронӣ,

Ки тангдил чӣ нишинӣ, зи парда берун ой,
Ки дар хум аст шаробе чу лаъли руммонӣ.

Макун, ки май нахурӣ бе ҷамоли гул як моҳ,
Ки боз моҳи дигар мехурӣ пушаймонӣ.

Ба шукри тухмати такфир, к-аз миён бархост,
Бикӯш, к-аз гулу мул доди айш бистонӣ!

Ҷафо на шеваи динпарварӣ бувад, ҳошо,
Ҷама коромату лутф аст шаръи яздонӣ.

Румузи сирри «аналҳақ» чӣ донад он ғофил,
Ки мунҷазиб нашуд аз ҷазбаҳои субҳонӣ.

Даруни пардаи гул ғунча бин, ки месозад
Зи баҳри дидаи хасми ту лаъли пайконӣ.

Тарабсарои вазир аст, соқиё, магузор,
Ки ғайри ҷоми май он ҷо кунад гаронҷонӣ.

Ту будӣ он дами субҳи умед, к-аз сари меҳр
Баромадию сар омад шабони зулмонӣ.

Шунидаам, ки зи ман ёд макунӣ гаҳ-гаҳ,
Вале ба маҷлиси хоси худат намехонӣ.

Талаб намекунӣ аз ман сухан, ҷафо ин аст,
В-агарна, бо ту чӣ баҳс аст дар сухандонӣ?!

Зи ҳофизони ҷаҳон кас чу банда ҷамъ накард
Латоифи ҳикамӣ бо нукоти куръонӣ.

Ҳазор сол бақо бахшадат мадоиҳи ман,
Чунин нафис матоъе ба чун ту арзонӣ!

Сухан дароз кашидам, вале умедам ҳаст,
Ки зайли афв бад-ин мочаро бипӯшонӣ.

Ҳамеша то ба баҳорон ҳаво ба сафҳаи боғ
Ҳазор нақш нигорад зи хатти райҳонӣ,

Ба боғи мулк зи шоҳи амал ба умри дароз
Шукуфта бод гули давлатат ба осонӣ!

ҚАСИДА
ДАР МАДҲИ ШОҲ ШАЙХ АБЎИСҲОҚ

Сапедадам, ки сабо бӯи лутфи ҷон гирад,
Чаман зи лутфи ҳаво нукта бар ҷинон гирад.

Ҳаво зи накҳати гул дар чаман тутуқ бандад,
Уфуқ зи акси шафқат ранги гулситон гирад.

Навои чанг бад-он сон занад салои сабӯх,
Ки пири савмаа роҳи дари муғон гирад.

Зуголи шаб, ки кунад қадҳ дар сиёҳии мушк,
Дар ӯ шароғи чароғи саҳаргаҳон гирад.

Шаҳи сипеҳр чу зарринсипар кашад дар рӯй,
Ба теғи субҳу амуди уфуқ чаҳон гирад.

Ба рағми зоғи сияҳ шоҳбози зарринбол
Дар ин муқарнаси зангорӣ ошён гирад.

Ба базмгоҳи чаман рав, ки хуш тамошоест,
Чу лола косаи наспину арғавон гирад.

Чу шаҳсавори фалак бингарад ба ҷоми сабӯх,
Ки чун ба шаъшаъаи меҳр Ховарон гирад.

Муҳити шамс кашад сӯи хеш дурри хушоб,
Ки то ба қабзаи шамшери зарфишон гирад.

Сабо нигар, ки дамодам чу ринди шоҳидбоз
Гаҳе лаби гулу гаҳ зулфи займарон гирад.

Зи иттиҳоди ҳаюлову ихтилофи сувар
Хирад зи ҳар гули нав нақши сад бутон гирад.

Ман андар он, ки дами кист ин муборак дам,
Ки вақти субҳ дар ин тира хокдон гирад?

Чӣ ҳолат аст, ки гул дар сахар намояд рӯй,
Чӣ оташ аст, ки дар мурғи субҳхон гирад?

Чӣ партав аст, ки нури чароғи субҳ диҳад,
Чӣ шуъла аст, ки дар шамъи осмон гирад?

Чаро ба сад ғаму ҳасрат сипехри доирашакл
Маро чу нуқтаи паргор дар миён гирад?

Замири дил накушоям ба кас, маро он бех,
Ки рӯзгор ғаюр асту ногаҳон гирад.

Чу шамъ ҳар кӣ ба ифшои роз шуд машғул,
Басаш замона чу микроз дар забон гирад.

Кучост соқии маҳрӯи ман, ки аз сари меҳр
Чу чашми масти худаш соғари гарон гирад?!

Паёме оварад аз ёру дар паяш чоме
Ба шодии рухи он ёри меҳрубон гирад.

Навои маҷлиси моро чу баркашад мутриб,
Гаҳе «Ироқ» занад, гоҳе «Исфаҳон» гирад.

Фариштае ба ҳақиқат Суруши олами ғайб,
Ки равзаи карамаш нуқта бар чинон гирад.

Сикандаре, ки муқими ҳарими ӯ чун Хизр
Зи файзи хоки дараш умри ҷовидон гирад.

Чамоли чехраи ислом Шайх Абӯисҳоқ,
Ки мулк дар қадамаш зеби бўстон гирад.

Гаҳе ки бар фалаки сарварӣ уруч кунад,
Нахустпояи худ фарқи Фарқадон гирад.

Чароғи дидаи Маҳмуд он ки душманро
Ба зери теғи вай оташ ба дудмон гирад.

Ба авчи моҳ расад мавчи хун, чу теғ кашад,
Ба тири чарх барад ҳамла, чун камон гирад.

Арӯси ховарӣ аз шарми ройи анвари ӯ
Ба ҷои худ бувад, ар роҳи Қайрувон гирад.

Аё азимвикоре, ки ҳар кӣ бандаи туст,
Зи рафъи қадр камарбанди тавъамон гирад.

Расад зи чархи Уторид ҳазор таҳниятат,
Чу фикратат сифати амри кунфакон гирад.

Мудом дар пайи таън аст бар ҳасуду адӯт
Симоки ромеҳ аз он рӯзу шаб синон гирад.

Фалак чу чилвакунон бингирад саманди туро,
Камина пойгаҳаш авчи Каҳқашон гирад.

Малолате, ки кашидӣ, саодате диҳадат,
Ки Муштарӣ насақи кори худ аз он гирад.

Аз имтиҳони ту айёмро ғараз он аст,
Ки аз сафои риёзат дилат нишон гирад.

В-агарна, пояи иззат аз он баландтар аст,
Ки рӯзгор бар ӯ ҳарфи имтиҳон гирад.

Мазоқи чон-ш зи талхии ғам шавад эмин,
Касе, ки шаққари шукри ту дар даҳон гирад.

Зи умр бар хурад он кас, ки дар чамеъи сифот
Нахуст бингарад, он гаҳ тариқи он гирад.

Чу қойи қанг набинад, ба чом ёзад даст,
Чу вақти кор бувад, теғи қонфишон гирад.

Зи лутфи ғайб ба сахтӣ дил аз умед матоб,
Ки мағзи нағз мақом андар устухон гирад.

Шакар камоли ҳаловат пас аз риёзат ёфт,
Нахуст дар шикани тунг аз он макон гирад.

Дар он мақом, ки сели ҳаводис аз чапу рост
Чунон расад, ки амон аз миён қарон гирад,

Чӣ ғам бувад ба ҳама ҳол кӯҳи собитро,
Ки мавҷҳои чунон қулзуми гарон гирад?

Агарчи ҳасми ту густох меравад ҳолӣ,
Ту шод бош, ки густохияш инон гирад,

Ки ҳар чӣ дар ҳақи ин хонадону давлат кард,
Қазош дар зану фарзанду хонумон гирад.

Замони умри ту поянда бод, к-ин неъмат
Атийеаст, ки дар кори инсу чон гирад.

МАСНАВИЁТ

ОҶУИ ВАҲШӢ

Ало, эй оҷуи ваҳшӣ, кучой?
Маро бо туст чандин ошноӣ.

Ду танҳову ду саргардон, ду бекас,
Даду домат камин аз пешу аз пас.

Биё, то ҳоли якдигар бидонем,
Муроди ҳам бичӯем, ар тавонем,

Ки мебинам, ки ин дашти мушавваш
Чарогоҳе надорад хурраму х(в)аш.

Кӣ хоҳад шуд, бигӯед, эй ҳабибон,
Рафиқи бекасон, ёри ғарибон?

Магар Хизри муборакпай дарояд,
Зи юмни ҳимматаш коре гушояд.

Магар вақти вафо парвардан омад,
Ки фолам «ло тазарнӣ фардан» омад.

Чунинам ҳаст ёд аз пири доно,
Фаромӯшам нашуд харгиз ҳамоно,

Ки рӯзе раҳраве дар сарзамине,
Ба лутфаш гуфт ринде, раҳнишине.

Ки: Эй солик, чӣ дар анбона дорӣ?
Биё, доме бинех, гар дона дорӣ!

Чавобаш доду гуфто: Дом дорам,
Вале Симурғ мебояд шикорам.

Бигуфто: Чун ба даст орӣ нишонаш,
Ки аз мо бенишон аст ошёнаш?

Чу он сарви равон шуд корвонӣ,
Чу шохи сарв мекун дидабонӣ!

Мадех чоми маю пойи гул аз даст,
Вале ғофил мабош аз даҳри сармаст!

Лаби сарчашмаею тарфи чӯе,
Нами ашкею бо худ гуфтугӯе,

Ниёзи ман чӣ вазн орад бад-ин соз,
Ки хуршеди ғанӣ шуд кисапардоз.

Ба ёди рафтагону дӯстдорон
Мувофиқ гард бо абри баҳорон.

Чунон бераҳм зад теги чудой,
Ки гӯйӣ худ набудааст ошноӣ.

Накард он ҳамдами дерин мудоро,
Мусалмонон, мусалмонон, Худоро!

Магар Хизри муборакпай тавонад,
Ки ин танҳо бад-он танҳо расонад.

Ту гавҳар бину аз хармуҳра бигзар,
Зи тарзе, к-он нагардад шуҳра, бигзар!

Чу ман моҳии килк орам ба таҳрир,
Ту аз «Нун ва-л-қалам» мепурс тафсир.

Равонро бо хирад дар ҳам сириштам
В-аз он тухме, ки ҳосил буд, киштам.

Фараҳбахшӣ дар ин таркиб пайдост,
Ки нағзи шеърӯ мағзи ҷони аҷзост.

Биё в-аз накҳати ин тиби уммед
Машоми ҷон муаттар соз ҷовид,

Ки ин нофа зи Чини чайби хур аст,
На он оху, ки аз мардум нафур аст.

Рафиқон, қадри якдигар бидонед,
Чу маълум аст шарҳ, аз бар махонед!

Мақолоти насихатгӯ ҳамин аст,
Ки сангандози ҳичрон дар камин аст.

СОҶИНОМА

Биё, соқӣ, он май, ки ҳол оварад.
Каромат физояд, камол оварад.

Ба ман деҳ, ки бас бедил афтодаам,
В-аз ин ҳар ду беҳосил афтодаам.

Биё, соқӣ, он май, ки аксаш зи чом
Ба Кайхусраву Чам фиристад паём,

Бидеҳ, то бигӯям ба овози най,
Ки Чамшед кай буду Ковус кай?

Биё, соқӣ, он кимиёи футӯҳ,
Ки бо ганчи Қорун диҳад умри Нӯҳ.

Бидеҳ, то ба рӯят гушоянд боз
Дари комронию умри дароз.

Бидеҳ, соқӣ, он май, к-аз ӯ чоми Чам
Занад лофи биной андар адам.

Ба ман деҳ, ки гардам ба таъйиди чом
Чу Чам оғаҳ аз сирри олам тамом.

Дам аз сайри ин дайри дерина зан,
Салое ба шоҳони пешина зан.

Ҳамон манзил аст ин чаҳони хароб,
Ки дидаст айвони Афросиёб.

Кучо ройи Пирони лашкаркашаш?
Кучо Шеда, он турки ханҷаркашаш?

На танҳо шуд айвону касраш ба бод,
Ки кас дахма низаш надорад ба ёд.

Ҳамон марҳала-ст ин биёбони дур,
Ки гум шуд дар ӯ лашкари Салму Тур.

Бидех, соқӣ, он май, ки аксаш зи чом
Ба Кайхусраву Чам фиристад паём.

Чӣ хуш гуфт Чамшеди боточуганч,
Ки як ҷав наярзад сарои сипанч.

Биё, соқӣ, он оташи тобнок,
Ки Зардушт мечӯядаш зери хок.

Ба ман дех, ки дар кеши риндони маст
Чи оташпарасту чи дунёпараст.

Биё, соқӣ, он бикри мастури маст,
Ки андар харобот дорад нишаст.

Ба ман дех, ки бадном хоҳам шудан,
Хароби маю чом хоҳам шудан.

Биё,соқӣ, он оби андешасӯз,
Ки гар шер нӯшад, шавад бешасӯз.

Бидех, то равам бар фалак шергир,
Ба ҳам барзанам доми ин гурги пир.

Биё, соқӣ, он май, ки ҳури биҳишт
Абири малоик дар он месиришт.

Бидех, то бухуре дар оташ кунам,
Машоми хирад то абад х(в)аш кунам.

Бидех, соқӣ, он май, ки шоҳӣ диҳад,
Ба покии ӯ дил гувоҳӣ диҳад.

Маям дех, магар гардам аз айб пок,
Барорам ба ишрат саре з-ин мағок.

Чу шуд боғи рӯҳониён масканам,
Дар ин чо чаро тахтабанди танам?

Шаробам диҳу рӯйи давлат бибин,
Харобам куну ганчи ҳикмат бибин.

Ман онам, ки чун чом гирам ба даст,
Бибинам дар он оина, ҳар чӣ ҳаст.

Ба мастӣ дами подшой занам,
Дами хусравӣ дар гадоӣ занам.

Ба мастӣ тавон дурри асрор суфт,
Ки дар беҳудӣ роз натвон ниҳуфт,

Ки Ҳофиз чу мастона созад суруд,
Зи чархаш диҳад Зухра овози руд.

Муғаннӣ, кучой, ба гулбонги руд
Ба ёд овар он хусравонӣ суруд,

Ки то ваҷдро корсозӣ кунам,
Ба рақс ояму хирқабозӣ кунам.

Ба иқболи дорои дайҳиму тахт,
Беҳин меваи хусравонӣ дарахт.

Хадеви замин, подшоҳи замон,
Маҳи бурчи давлат, шаҳи комрон,

Ки тамкини авранги шоҳӣ аз ўст,
Таносоиши мурғу моҳӣ аз ўст.

Фурӯғи дилу дидаи мукбилон,
Валинеъматӣ чони соҳибдилон.

Ало, эй ҳумои ҳумоюнназар,
Хуҷастасурушу муборакхабар,

Фалакро гуҳар дар садаф чун ту нест,
Фаридуну Чамро халаф чун ту нест.

Ба чои Сикандар бимон солҳо,
Ба донодилӣ кашф кун ҳолҳо.

Сари фитна дорад дигар рӯзгор,
Ману мастию фитнаи чашми ёр.

Яке теғ донад задан рӯзгор,
Якero қаламзан кунад рӯзи кор.

Муғаннӣ, бизан он навоин суруд,
Бигӯ бо ҳарифон ба овози руд:

Маро бар адӯ оқибат фурсат аст,
Ки аз осмон муждаи нусрат аст.

Муғаннӣ, навои тараб соз кун,
Ба қавлу ғазал қисса оғоз кун,

Ки бори ғамам бар замин дӯхт пой,
Ба зарби усулам баровар зи чой.

Муғаннӣ, навое ба гулбонги руд
Бигӯю бизан хусравонӣ суруд.

Равони бузургон зи худ шод кун,
Зи Парвизу аз Борбад ёд кун.

Муғаннӣ, аз он парда нақше биёр,
Бибин, то чӣ гуфт аз дарун пардадор.

Чунон баркаш овози хунёгарӣ,
Ки Ноҳиди чангӣ ба рақс оварӣ.

Раҳе зан, ки сӯфӣ ба ҳолат равад,
Ба мастии васлаш ҳаволат равад.

Муғаннй, дафу чангро соз дех,
Ба ойини хушнағма овоз дех.

Фиреби чаҳон қиссаи равшан аст,
Бибин, то чй зояд шаб, обистан аст.

Муғаннй, малулам, дутой бизан,
Ба яктоии ў, ки тое бизан.

Ҳамебинам аз даври гардун шигифт,
Надонам, киро хок хоҳад гирифт?

Дигар ринди муғ оташе мезанад,
Надонам, чароғи кй бар мекунад?

Дар ин хунфишон арсаи растахез
Ту хуни суроҳию соғар бирез!

Ба мастон навиди суруде фирист,
Ба ёрони рафта дуруде фирист.

Қ И Т А О Т

* * *

Ту неку бади худ ҳам аз худ бипурс,
Чаро боядат дигаре муҳтасиб?
Ва ман яттақи-ллоҳа яҷғал лаҳу,
Ва юрзукҳу мин ҳайси ло яҳтасиб.

* * *

Сарои мадрасаву баҳси илму току равоқ,
Чӣ суд, чун дили донову чашми бино нест?
Сарои қозии Язд арчи манбаи фазл аст,
Хилоф нест, ки илми назар дар он чо нест.

* * *

Осафи аҳди замон, чони чаҳон Туроншоҳ,
Ки дар ин мазраа чуз донаи хайрот накишт
Нофи ҳафта буду аз моҳи сафар кофу алиф,
Ки ба гулшан шуду ин гулхани пурдуд биҳишт.
Он ки майлаш суйи ҳақбинию ҳақгӯй буд,
Соли таърихи вафоташ талаб аз «майли биҳишт».

* * *

Баҳо-ул-ҳаққи ва-д-дин, тоба мисвоҳ,
Имоми суннату шайхи чамоат,
Чу мерафт аз чаҳон, ин байт мехонд,
Ба аҳли фазлу арбоби бароат:
Ба тоат қурби Эзад метавон ёфт
Қадам дарнеҳ, гарат ҳаст иститоат.
Бад-ин дастур таърихи вафоташ,
Бурун ор аз ҳуруфи «қурби тоат».

* * *

Қуввати шоираи ман сахар аз фарти малол
Мутаннафир шуда, аз банда гурезон мерафт.
Нақши Хоразму ҳаёли лаби Чайхун мебаст,
Ба ҳазарон гила аз мулки Сулаймон мерафт.
Мешуд он кас, ки чуз ӯ чони сухан кас нашинохт,
Ман ҳамедидаму аз колбадам чон мерафт.
Гуфтам: «Акнун сухани хуш кӣ бигӯяд бо мо,
К-он шакарлаҳчаи хушхони хушалҳон мерафт?»
Лоба бисёр намудам, ки «марав», суд надошт,
З-он ки кор аз назари раҳмати султон мерафт.
Подшоҳо, зи сари лутфу карам бозам хон,
Чӣ кунад? Сӯхта аз ғояти ҳирмон мерафт.

* * *

Раҳмони лоямут чу он подшоҳро
Дид ончунон, к-аз ӯ амалулхайр лояфут.
Чонаш ғариқи раҳмати худ кард, то бувад
Таърихи ин муомила «раҳмони лоямут»

* * *

Ба аҳди салтанати шоҳ Шайх Абӯисҳоқ,
Ба панҷ шахс аҷаб мулки Форс буд обод.
Нахуст подшаҳе ҳамчу ӯ вилоятбахш,
Ки чони хеш бипарварду доди айш бидод.
Дигар мураббии ислом Шайх Мачдуддин,
Ки қозие беҳ аз он осмон надорад ёд.
Дигар бақийяи абдол Шайх Аминуддин,
Ки юмни ҳиммати ӯ қорҳои баста гушод.
Дигар шаҳаншаҳи дониш Азуд, ки дар тасниф
Бинои кори мувофиқ ба номи шоҳ ниҳод.
Дигар қарим чу Ҳоҷӣ Қавоми дарёдил,
Ки номи нек бибурд аз ҷаҳон ба бахшишу дод.
Назири хеш бинағзоштанду бигзаштанд,
Худои азза ва ҷал чумларо биёмурзод!

* * *

Хусраво, гӯйи фалак дар хамаи чавғони ту шуд,
Соҳати кавну макон арсаи майдони ту бод!
Зулфи хотуни зафар шефтаи парчами туст,
Дидаи фатҳи абад ошиқи чавлони ту бод!
Эй ки иншои Уторид сифати шавкати туст,
Ақли кул чокари туғрокаши девони ту бод!
Тираи чилваи Тубо қади чун сарви ту шуд,
Ғайрати хулди барин соҳати айвони ту бод!
На ба танҳо ҳаявоноту набототу чамод,
Ҳар чӣ дар олами амр аст, ба фармони ту бод!

* * *

Додгаро, туро фалак чуръакаши пиёла бод!
Душмани дилсиёҳи ту ғарқа ба хун чу лола бод!
Зурваи кохи рутбатат рост зи фарти иртифоъ,
Роҳравони ваҳро роҳи ҳазорсола бод!
Эй маҳи чархмаъдилат, чашму чароғи оламӣ,
Бодаи соф доимат дар қадаҳу пиёла бод!
Чун ба ҳавои мидҳатат Зухра шавад таронасоз,
Ҳосидат аз самоъи он маҳрамаи оҳу нола бод!
Нуҳ табақи сипехру он курсии моҳу хур, ки ҳаст,
Бар лаби хони қисматат саҳлтарин навола бод!
Духтари фикри бикри ман маҳрамаи мидҳати ту шуд,
Маҳри чунон арӯсро ҳам ба кафат ҳавола бод!

* * *

Рӯхулқудус, он Суруши фаррух
Бар қуббаи торуми забарҷад,
Меғуфт саҳарғаҳе, ки: Ё раб,
Дар давлату ҳашмати муҳаллад
Бар маснади хусравӣ бимонод
Мансури Музаффари Муҳаммад!

* * *

Ба самъи хоча расон, эй рафиқи вақтшинос,
Ба хилвате, ки дар ӯ ачнабӣ сабо бошад,
Латифае ба миён ору хуш бихандонаш,
Ба нуктае, ки дилашро дар он ризо бошад.
Пас он гаҳаш зи карам ин қадар ба лутф бипурс,
Ки гар вазифа тақозо кунам, раво бошад.

* * *

Шаммае аз достони ишқи шӯрангези мост,
Он ҳикоятҳо, ки аз Фарҳоду Ширин кардаанд.
Ҳеч мижғони дарозу ишваи чоду накард,
Он чи он зулфи дарозу холи мушкин кардаанд.
Соқиё, май дех, ки бо ҳукми азал тадбир нест,
Қобили тағйир набвад, он чи тағйин кардаанд.
Дар сафолин косаи риндон ба хорӣ мангаред,
К-ин ҳарифон хидмати чоми чаҳонбин кардаанд.
Накҳати чонбахш дорад хоки кӯйи дилбарон,
Орифон он чо машоми ақл мушкин кардаанд.
Соқиё, девонае чун ман кучо дар бар кашад
Духтари разро, ки накди ақл кобин кардаанд?
Хокиён бебаҳраанд аз чуръаи каъсулкиром,
Ин татовул бин, ки бо ушшоқи мискин кардаанд.
Шаҳпари зоғу заған зебои сайду қайд нест,
Ин каромат ҳамраҳи шаҳбозу шоҳин кардаанд.

* * *

Аъзам қавоми давлату дин, он ки бар дараш
Аз баҳри хокбӯс намудӣ фалак сучуд,
Бо он вучуду он азамат зери хок рафт,
Дар нисфи моҳи зикаъд аз арсаи вучуд.
То кас умеди чуд надорад дигар зи кас,
Омад хуруфи соли вафоташ: «Умеди чуд».

* * *

Дил манех бар дунию асбоби ӯ,
З-он ки аз вай кас вафодорӣ надид.
Кас асал бе неш аз ин дуккон нахӯрд,
Кас рутаб бе хор аз ин бустон начид.
Ҳар ба айёме чароғе барфурӯхт,
Чун тамои афрӯхт, бодаш дардамид.
Бе такаллуф ҳар кӣ дил бар вай ниҳод,
Чун бидидӣ, хасми худ мепарварид.
Шоҳи ғозӣ, хусрави гетиситон,
Он ки аз шамшери ӯ хун мечакид,
Гаҳ ба як ҳамла сипоҳе мешикаст,
Гаҳ ба ҳуе қалбгоҳе медарид.
Аз наҳибаш панҷа меафганд шер,
Дар биёбон номи ӯ чун мешунид.
Сарваронро бесабаб мекард ҳабс,
Гарданонро беҳатар сар мебурид.
Оқибат Шерозу Табрзу Ирок,
Чун мусаххар кард, вақташ даррасид,
Он ки равшан буд ҷаҳонбинаш бад-ӯ,
Мил дар ҷашми ҷаҳонбинаш кашид.

* * *

Бар сари бозори ҷонбозон мунодӣ мезананд,
Бишнавед, эй сокинони кӯйи риндӣ, бишнавед!
Духтари раз чанд рӯзе шуд, ки аз мо гум шудааст,
Рафт, то гирад сари худ, ҳону ҳон, ҳозир шавед!
Ҷомае дорад зи лаълу нимтоҷе аз ҳубоб,
Ақлу дониш бурду шуд, то эмин аз вай, нағнавед.
Ҳар кӣ он талхам диҳад, ҳалвобаҳо ҷонаш диҳам,
В-ар бувад пӯшидаву пинҳон, ба дӯзах дарравед.
Духтари шабгарди тунди талхи гулранг асту маст,
Гар биёбедаш, ба сӯи хонаи Ҳофиз баред!

* * *

Бародар Хоҷа Одил тоба мисво,
Пас аз панҷоҳу нуҳ сол аз ҳаёташ
Ба сӯи равзаи ризвон сафар кард,
Худо розӣ зи афъолу сифоташ.
«Халили одил»-аш пайваста бархон,
В-аз он чо фаҳм кун соли вафоташ.

* * *

Бар ту хонам зи дафтари ахлоқ
Ояте дар вафову дар бахшиш:
Ҳар кӣ бихрошадат чигар ба ҷафо,
Ҳамчу кони карим зар бахшаш.
Кам мабош аз дарахти сояфиган,
Ҳар кӣ сангат занад, самар бахшаш.
Аз садаф ёд дор нуктаи ҳилм,
Ҳар кӣ буррад сарат, гуҳар бахшаш!

* * *

З-он ҳаббаи хазро хур, к-аз рӯи сабукрӯхӣ
Ҳар к-ӯ бихурад як ҷав, бар сих занад сӣ мурғ.
З-он лукма, ки сӯфиро дар маърифат андозад,
Як зарраву сад мастӣ, як донаву сад симурғ.

* * *

Мачди дин, сарвару султони қузот Исмоил,
Ки задӣ килки забонвараш аз шаръ натақ,
Нофи ҳафта буду аз моҳи раҷаб кофу алиф,
Ки бурун рафт аз ин хонаи беназму насақ.
Канафи раҳмати Ҳақ манзили ӯ дон в-он гаҳ,
Соли таърихи вафоташ талаб аз «раҳмати ҳақ».

* * *

«Булбулу сарву суман» ё «суману лолаву гул»,
Ҳаст таърихи вафоти шаҳи мушкинкокул.
Хусрави рӯи замин, ғавси замон Бӯисҳок,
Ки ба маҳ талъати ӯ нозаду хандад бар гул.
Чумъаи бисту дувум моҳи чамодилаввал,
Дар пасин буд, ки пайваста шуд аз чузв ба кул.

* * *

Солу фолу молу ҳолу аслу наслу тахту бахт
Бодат андар шаҳрёрӣ барқарору бардавом!
Сол хуррам, фол некӯ, мол вофир, ҳол хуш,
Асл собит, насл боқӣ, тахт олій, бахт ром!

* * *

Саравари аҳли амоим, шамъи чамъи анчуман,
Соҳиби соҳибқирон Ҳочӣ Қавомуддин Ҳасан,
Содиси моҳи рабеъулохир андар ними рӯз,
Рӯзи одина ба ҳукми кирдгори зулминан,
Ҳафсаду панҷоҳу чор аз ҳичрати хайрулбашар,
Меҳрро Чавзо макону моҳро Хӯша ватан,
Мурғи рӯҳаш, к-ӯ хумои ошёнӣ қудс буд,
Шуд суйи боғи биҳишт аз доми ин дори миҳан.

* * *

Дило, дидӣ, ки он фарзона фарзанд
Чӣ дид андар хама ин тоқи рангин?
Ба ҷои лавҳи симин дар канораш
Фалак бар сар ниҳода лавҳи сангин.

* * *

Дар ин зулматсаро то кай ба бӯи дӯст биншинам,
Ғаҳе ангушт бар дандон, ғаҳе сар бар сари зону?
Биё, эй тоири давлат, биёвар муждаи васле,
Аса-л-айёму ан ярчина қавман ка-л-лазӣ кону.

* * *

Эй муъарро асли олиҷавҳарат аз хирсу оз
В-эй мубарро зоти маймунахтарат аз зарку реву,
Дар бузургӣ кай раво бошад, ки ташрифотро
Аз фаришта бозгирӣ в-он гаҳе бахшӣ ба дев.

* * *

Соқиё, паймона пур кун з-он ки соҳибмаҷлисат
Орзу мебахшаду асрор медорад нигоҳ.
Чаннати нақд аст ин ҷо, айшу ишрат тоза кун,
З-он ки дар чаннат Худо бар банда нанвисад гуноҳ.
Дӯстдорон дӯсткоманду ҳарифон боадаб,
Пешкорон некному сафнишинон некхоҳ.
Сози чанг-оҳанги ишрат, саҳни маҷлис-ҷойи рақс,
Холи ҷонон-донаи дил, зулфи соқӣ-доми роҳ.
Давр аз ин беҳтар набошад, соқиё, ишрат гузин!
Ҳол аз ин хуштар набошад, Ҳофизо, соғар бихоҳ!

* * *

Ба гӯши ҷони раҳӣ мунҳие нидо дардод
Зи ҳазрати аҳадӣ ло илоҳа илла-л-лоҳ,
Ки: Эй азиз касеро, ки хорӣ аст насиб,
Ҳақиқат он ки наёбад ба зӯр мансабу чоҳ.
Ба оби Замзаму Кавсар сафед натвон кард
Гилеми бахти касеро, ки бофтанд сиёҳ.

* * *

Ба рӯзи шанбаи содис зи моҳи зилҳичча
Ба соли ҳафсаду шаст аз ҷаҳон бишуд ногоҳ.
Зи шоҳроҳи саодат ба боғи ризвон рафт
Вазири комил Абӯнаسر Ҳоча Фатҳуллоҳ.

* * *

Ба ман салом фиристод дӯсте имрӯз,
Ки: Эй натиҷаи килкат саводи биной!
Пас аз ду сол, ки бахтат ба хона бозовард,
Чаро зи хонаи хоҷа бадар намеой?
Ҷавоб додаму гуфтам: Бидор маъзурам,
Ки ин тариқа на худкомиясту худрой.
Вакили қозиям андар гузар камин кардаст,
Ба каф қаболаи даъво, ки мо зи шайдой,
Ки гар бурун ниҳам аз остони хоҷа қадам,
Бигирадам, суйи зиндон барад ба расвой.
Ҷаноби хоҷа ҳисори ман аст, гар ин чо
Касе нафас занад аз ҳуччати тақозой.
Ба авни қуввати бозуи бандағони вазир
Ба силияш бишикофам димоғи савдой.
Ҳамеша бод ҷаҳонаш ба кому аз сари сидқ
Камар ба бандағияш баста чархи миной.

* * *

Гадо агар гуҳари пок доштӣ дар асл,
Бар оби нуктаи шармаш мадор боистӣ
В-ар офтоб накардӣ фусуси ҷоми зараш,
Чаро тихӣ зи майи хушгӯвор боистӣ?
В-агар сарои ҷаҳонро сари харобӣ нест,
Асоси ӯ беҳ аз ин устувор боистӣ.
Замона гар на зари қалб доштӣ, кораш
Ба дасти Осафи соҳиббӣёр боистӣ.
Чу рӯзгор ҷуз ин як азиз беш надошт,
Ба умр муҳлате аз рӯзгор боистӣ.

* * *

Он меваи биҳиштӣ, к-омад ба дастат, эй ҷон,
Дар дил чаро накиштӣ, аз даст чун биҳиштӣ?
Таърихи ин ҳикоят гар аз ту бозпурсанд,
Сарҷумлааш фуру хон аз «меваи биҳиштӣ».

* * *

Хусраво, додгаро, шердило, бахркафо,
Эй чалоли ту ба анвои хунар арзонӣ!
Ҳама офоқ гирифтӯ ҳама атроф кушод
Сити масъудию овозаи шаҳсултонӣ.
Гуфта бошад магарат мулҳами ғайб аҳволам,
Ин ки шуд рӯзи сафедам чу шаби зулмонӣ.
Дар се сол он чи бияндӯхтам аз шоҳу вазир,
Ҳама бирбуд ба як дам фалаки чавгонӣ.
Дӯш дар хоб чунон дид хаёлам, ки саҳар
Гузар афтод бар истабли шаҳам пинҳонӣ.
Баста бар охури ӯ, астари ман ҷав мехӯрд,
Тиза афшонд ба ман, гуфт: «Маро медонӣ?»
Ҳеч тадбир намедонамаш аз хоб, ки чист,
Ту бифармой, ки дар фаҳм надорӣ сонӣ.

* * *

Соқиё, бода, ки иксири ҳаёт аст, биёр,
То тани хокии ман айни бақо гардонӣ.
Чашм бар даври қадаҳ дораму чон бар кафи даст,
Ба сари хоча, ки то он надиҳӣ, настонӣ.
Ҳамчу гул бар чаман аз бод маяфшон доман,
З-он ки дар пойи ту дорам сари чонафшонӣ.
Бар масонию масолис бинавоз, эй мутриб,
Васфи он моҳ, ки дар ҳусн надорад сонӣ.

* * *

Подшоҳо, лашкари тавфиқ ҳамроҳи туанд,
Хез, агар бар азми тасхири ҷаҳон раҳ мекунӣ!
Бо чунин чоҳу чалол аз пешгоҳи салтанат
Оғахию хидмати дилҳои оғаҳ мекунӣ.
Бо фиреби ранги ин нилихуми зангорфом
Кор бар вифки муроди сибғатуллаҳ мекунӣ.
Он ки даҳ бо ҳафту ним овард, бас суде накард,
Фурсатат бодо, ки ҳафту ним бо даҳ мекунӣ!

РУБОИЁТ

Ќуз нақши ту дар назар наёмад моро,
Ќуз кӯйи ту раҳгузар наёмад моро.
Хоб арчи хуш омад ҳамаро дар дида,
Ҳаққо, ки ба чашм дарнаёмад моро.

Баргир шароби тарабангезу биё,
Пинҳон зи рақиби сафла бистезу биё!
Машнав сухани хасм, ки биншину марав,
Бишнав зи ман ин нукта, ки бархезу биё!

Гуфтам, ки «Лабат?» Гуфт: «Лабам об ҳаёт».
Гуфтам: «Даҳанат?» Гуфт: «Зиҳй ҳабби набот!»
Гуфтам: «Сухани ту?» Гуфт: «Ҳофиз гуфто:
Шодии ҳама латифагӯён саловот!»

Моҳе, ки қадаш ба сарв мемонад, рост,
Ойина ба дасту рӯи худ меорост.
Дасторчае пешкашаш кардам, гуфт:
«Васлам талабӣ? Зиҳй ҳаёле, ки турост!»

Ман бо камари ту дар миён кардам даст,
Пиндоштамаш, ки дар миён чизе ҳаст?
Пайдост аз он миён, чу барбаст камар,
То ман зи камар чӣ тарф хоҳам барбаст!

Ту бадрию хуршед туро банда шудааст,
То бандаи ту шудааст, тобанда шудааст.
З-он рӯй, ки аз шуъои нури рухи ту
Хуршед муниру моҳ тобанда шудааст.

Ҳар рӯз дилам ба зери боре дигар аст,
Дар дидаи ман зи ҳаҷр хоре дигар аст.
Ман ҷаҳд ҳамекунам, қазо мегӯяд:
«Берун зи кифояти ту коре дигар аст!»

Моҳам, ки рухаш равшани х(в)ар бигирифт,
Гирди хати ӯ чашмаи Кавсар бигирифт.
Дилхо ҳама дар чоҳи занаҳдон андохт,
В-он гаҳ сари чоҳро ба анбар бигирифт.

Имшаб зи ғамат миёни хун хоҳам хуфт
В-аз бистари офият бурун хоҳам хуфт.
Бовар накунӣ, хаёли худро бифирист,
То дарнигарад, ки бе ту чун хоҳам хуфт.

Не қиссаи он шамъи Чигил битвон гуфт,
Не ҳоли дили сӯхтадил битвон гуфт.
Ғам дар дили танги ман аз он аст, ки нест
Як дӯст, ки бо ӯ ғами дил битвон гуфт.

Аввал ба вафо майи висолам дардод,
Чун маст шудам, чоми чафоро сар дод.
Пуроб ду дидаву пур аз оташ дил,
Хоки раҳи ӯ шудам, ба бодам бардод.

Не давлати дунё ба ситам меарзад,
Не лаззати мастияш алам меарзад.
На ҳафтҳазорсола шодии чаҳон
Ин меҳнати ҳафтрӯза ғам меарзад.

Ҳар дӯст, ки дам зад зи вафо, душман шуд,
Ҳар покраве, ки буд, тардоман шуд.
Гӯянд шаб обистану ин аст аҷаб,
К-ӯ мард надид, аз чӣ обистан шуд?

Чун ғунчаи гул қаробапардоз шавад,
Наргис ба ҳавои май қадаҳсоз шавад.
Фориғ дили он касе, ки монанди хубоб
Ҳам дар сари майхона сарандоз шавад.

Бо май ба канори чӯй мебояд буд,
В-аз ғусса канораҷӯй мебояд буд.
Ин муддати умри мо чу гул даҳ рӯз аст,
Хандонлабу тозарӯй мебояд буд.

Ин гул зи бари ҳамнафасе меояд,
Шодӣ ба дилам аз ӯ басе меояд.
Пайваста аз он рӯй кунам ҳамдамияш,
К-аз ранги ваям бўйи касе меояд.

Аз чарх ба ҳар гуна ҳамедор умед,
В-аз гардиши рӯзгор меларз чу бед.
Гуфтӣ, ки «Пас аз сиёҳ ранге набувад!»
Пас, мӯйи сиёҳи ман чаро гашт сафед?

Айёми шабоб аст, шароб авлотар.
Бо сабзхатон бодаи ноб авлотар.
Олам ҳама сар ба сар работест хароб,
Дар чои хароб ҳам хароб авлотар.

Хубони ҷаҳон сайд тавон кард ба зар,
Хуш-хуш бар аз эшон битавон хӯрд ба зар.
Наргис, ки кулаҳдори ҷаҳон аст, бибин,
К-ӯ низ чӣ гуна сар даровард ба зар.

Селоб гирифт гирди вайронаи умр
В-оғози пурӣ ниҳод паймонаи умр.
Бедор шав, эй хоча, ки хуш-хуш бикашад
Ҳаммоли замона рахт аз хонаи умр.

Ишқи рухи ёр бар мани зор магир,
Бар хастадилони ринди хаммор магир.
Сӯфӣ, чу ту расми раҳравон медонӣ,
Бар мардуми ринд нукта бисёр магир!

Мардї зи канандаи дари Хайбар пурс,
Асрори карам зи хочаи Қанбар пурс.
Гар толиби файзи ҳақ ба сидкї, Ҳофиз,
Сарчашмаи он зи соқии Кавсар пурс!

Чашми ту, ки сеҳри Бобил аст устодаш,
Ё Раб, ки фусунҳо биравод аз ёдаш!
Он гӯш, ки ҳалқа кард дар гӯши чамол,
Овезаи дур зи назми Ҳофиз бодаш!

Эй дӯст, дил аз чафои душман даркаш,
Бо рӯи накӯ шароби равшан даркаш!
Бо аҳли ҳунар гӯйи гиребон бикушо
В-аз ноаҳлон тамои доман даркаш!

Моҳе, ки назир худ надорад ба чамол,
Чун ҷома зи тан баркашад он мушкинхол,
Дар сина дилаш зи нозукї битвон дид,
Монандаи санги хора дар оби зулол.

Дар боғ чу шуд боди сабо дояи гул,
Барбаст машотавор пирояи гул.
Аз соя ба хуршед агарат ҳаст амон,
Хуршедрухе талаб куну сояи гул.

Лаб бозмагир як замон аз лаби ҷом,
То бистонї коми ҷаҳон аз лаби ҷом.
Дар ҷоми ҷаҳон чу талху ширин ба ҳам аст,
Ин аз лаби ёр хоҳу он аз лаби ҷом.

Дар орзуи бўсу канорат мурдам
В-аз ҳасрати лаъли обдорат мурдам,
Қисса накунам дароз, кӯтоҳ кунам,
Боз о, боз о, к-аз интизорат мурдам!

Умре зи пайи мурод зоеъ дорам
В-аз даври фалак чист, ки нофеъ дорам?
Бо ҳар кӣ бигуфтам, ки туро дӯст шудам,
Шуд душмани ман, ваҳ, ки чӣ толеъ дорам!

Ман ҳосили умри худ надорам ҷуз ғам,
Дар ишқ зи неку бад надорам ҷуз ғам.
Як ҳамдами бевафо надидам ҷуз дард,
Як мӯниси номзад надорам ҷуз ғам.

Чун бода зи ғам чӣ боядат ҷӯшидан,
Бо лашқари ғам чӣ боядат кӯшидан?
Сабз аст лабат, соғар аз ӯ дур модар,
Май бар лаби сабза хуш бувад нӯшидан.

Эй шармзада ғунчаи мастур аз ту,
Ҳайрону хачил наргиси махмур аз ту!
Гул бо ту баробарӣ кучо ёрад қард,
К-ӯ нур зи маҳ дораду маҳ нур аз ту!

Чашмат, ки фусуну ранг меборад аз ӯ,
Афсӯс, ки тири чанг меборад аз ӯ.
Бас зуд малул гаштӣ аз ҳамнафасон,
Оҳ аз дили ту, ки санг меборад аз ӯ!

Эй бод, ҳадиси ман ниҳонаш мегӯ!
Сирри дили ман ба сад забонаш мегӯ!
Мегӯ на бад-он сон ки малолаш гирад,
Мегӯ суханею дар миёнаш мегӯ!

Эй сояи сунбулат суманпарварда,
Ёкути лабат дурри Адан парварда!
Ҳамчун лаби худ мудом чон мепарвар
З-он роҳ, ки рӯҳест ба тан парварда.

Гуфтї, ки «Туро шавам, мадор андеша,
Дил хуш куну бар сабр гумор андеша!»
Ку сабру чї дил, к-он чи дилаш мехонанд,
Як қатраи хун асту ҳазор андеша!

Он чоми тарабшикор бар дастам неҳ
В-он соғари чун нигор бар дастам неҳ.
Он май, ки чу занчир бипечад бар худ,
Девона шудам, биёр, бар дастам неҳ!

Бо шоҳиди шӯхи шангу бо барбату най
Кунчею фароғатею як шишаи май.
Чун гарм шавад зи бода моро рағу пай,
Миннат набарем як чав аз Ҳотами Тай!

Қассоми биҳишту дӯзах, он укдакушой
Моро нагузорад, ки дароём зи пой.
То кай бувад ин гурграбой, бинамой,
Сарпанчаи душман афган, эй шери Худой!

Эй кош, ки бахт созгорї кардї,
Бо чаври замона ёр ёрї кардї.
Аз дасти чавониям чу бирбуд инон,
Пирї чу рикоб пойдорї кардї!

Гар ҳамчу ман афтодаи ин дом шавї,
Эй бас, ки хароби бодаву чом шавї,
Мо ошику ринду масту оламсӯзем,
Бо мо манишин, агарна бадном шавї!

ФЕХРИСТ

<i>Абдунабӣ Сатторзода. Шоири шоирони асрҳо ва наслҳо</i>	5
Ало, ё айюҳассоқӣ, адир каъсан ва новилҳо	41
Дил меравад зи дастам, соҳибдилон, Худоро	41
Ба мулозимони султон кӣ расонад ин дуоро	42
Агар он турки шерозӣ ба даст орад дили моро	43
Сабо, ба лутф бигӯ он ғизоли раъноро.....	44
Сӯфӣ биё, ки ойина софист чомро	45
Сокиё, бархезу дардеҳ чомро.....	45
Равнақи аҳди шабоб аст дигар бустонро	46
Дӯш аз масҷид суи майхона омад пири мо.....	47
Эй фуруғи моҳи ҳусн аз рӯи рахшони шумо	48
Соқӣ, ба нури бода барафрӯз чоми мо	49
Салоҳи кор кучову мани хароб кучо	50
Медамад субҳу килла баста саҳоб.....	50
Гуфтам: –Эй султони хубон, раҳм кун бар ин ғариб.....	51
Эй шоҳиди кудсӣ, кӣ кашад банди никобат	52
Хаме, ки абруи шӯҳи ту дар камон андохт.....	53
Сина аз оташи дил дар ғами чонона бисӯхт	54
Сокиё, омадани ид муборак бодат.....	54
Эй насими саҳар, оромғаҳи ёр кучост.....	55
Рӯза як сӯ шуду ид омаду дилҳо бархост	56
Дилу динам шуду дилбар ба маломат бархост.....	57
Ҳоли дил бо ту гуфтанам ҳавас аст.....	57
Чу бишнавь сухани аҳли дил, мағӯ, ки хатост.....	58
Хаёли рӯи ту дар ҳар тариқ ҳамраҳи мост.....	59
Ба доми зулфи ту дил мубталои хештан аст.....	60
Моро зи хаёли ту чӣ парвои шароб аст.....	60
Зулфат ҳазор дил ба яке тори мӯ бибаст.....	61
Он шаби қадре, ки гӯянд аҳли хилват, имшаб аст	62
Худо чу сурати абрӯи дилкушои ту баст.....	63
Хилватгузидаро ба тамошо чӣ ҳоҷат аст	63
То сари зулфи ту дар дасти насим афтодаст	64
Бирав ба кори худ, эй воиз, ин чӣ фарёд аст	65
Биё, ки қасри амал сахт сустбунёд аст.....	66

Дар дайри муғон омад ёрам қадахе дар даст.....	67
Бе меҳри рухат рӯзи маро нур намондаст	67
Боғи маро чӣ ҳочати сарву санавбар аст	68
Ба чони хочаву ҳаққи қадиму аҳди дуруст.....	69
Алминнату лиллах, ки дари майкада боз аст	70
Агарчи бода фараҳбахшу бод гулбез аст.....	70
Саҳни бустон завқбахшу суҳбати ёрон хуш аст	71
Кунун, ки бар кафи гул чоми бодаи соф аст	72
Дар ин замона рафике, ки холӣ аз халал аст	72
Гул дар бару май дар кафу маъшуқ ба ком аст	73
Шукуфта шуд гули ҳамрову гашт булбул маст	74
Маталаб тоату паймону салоҳ аз мани маст	75
Зулфошуфтаву хайкардаву хандолабу маст.....	75
Ба кӯи майкада ҳар солике, ки раҳ донист	76
Сӯфӣ аз партави май рози ниҳонӣ донист.....	77
Равзаи хулди барин хилвати дарвешон аст	78
Лаъли сероби ба хун ташна лаби ёри ман аст	79
Рӯзгорест, ки савдои бутон дини ман аст.....	80
Манам, ки гӯшаи майхона хонақоҳи ман аст.....	80
Зи гиря мардуми чашмам нишаста дар хун аст	81
Хамаи зулфи ту доми куфру дин аст	82
Он сиёҳчарда, ки ширинии олам бо ўст	82
Дил саропардаи муҳаббати ўст.....	83
Равоқи манзари чашми ман остонаи туст.....	84
Дорам умеди отифате аз чаноби дӯст	85
Сари иродати мо в-остони ҳазрати дӯст.....	86
Он пайки номвар, ки расид аз диёри дӯст	86
Сабо, агар гузаре афтадат ба кишвари дӯст	87
Марҳабо, эй пайки муштоқон, бидеҳ пайғоми дӯст	88
Рӯи ту кас надиду ҳазорат рақиб ҳаст	89
Агарчи арзи хунар пеши ёр беадабист	89
Хуштар зи айшу суҳбати боғу баҳор чист.....	90
Бинол, булбул, агар бо манат сари ёрист	91
Ё Раб, ин шамъи дилафрӯз зи қошнои кист.....	92
Моҳам ин ҳафта шуд аз шаҳру ба чашмам солест	92
Кас нест, ки афтодаи он зулфи дуто нест	93
Мардуми дидаи мо чуз ба рухат нозир нест	94

Зоҳиди зоҳирпараст аз ҳоли мо огоҳ нест	95
Роҳест роҳи ишқ, ки ҳечаш канора нест	96
Равшан аз партави рӯят назаре нест, ки нест	96
Ҳосили корғаҳи кавну макон ин ҳама нест	97
Хоби он нарғиси фаттони ту бе чизе нест	98
Чуз остони туам дар чаҳон паноҳе нест.....	99
Булбуле барги гуле хушранг дар минқор дошт	100
Дидӣ, ки ёр чуз сари чавру ситам надошт	100
Айби риндон макун, эй зоҳиди покизасиришт	101
Кунун, ки медамад аз бӯстон насими биҳишт	102
Он турки паричехра, ки дӯш аз бари мо рафт	102
Шарбате аз лаби лаълаш начашидему бирафт	103
Гар зи дасти зулфи мушкинат хатое рафт, рафт	104
Соқӣ, биё, ки ёр зи рух парда баргирифт.....	104
Ҳуснат ба иттифоқи малоҳат чаҳон гирифт	105
Соқӣ, биёр бода, ки моҳи сиём рафт.....	106
Шунидаам сухане хуш, ки пири Канъон гуфт	107
Субҳдам мурғи чаман бо гули навхоста гуфт	108
Ё Раб, сабабе соз,ки ёрам ба саломат	109
Эй худҳуди сабо, ба Сабо мефиристамат	110
Эй ғоиб аз назар, ба Худо месупорамат.....	111
Мири ман, хуш меравӣ, к-андар саропо мирамат	112
Чӣ лутф буд, ки ногоҳ рашҳаи қаламат	112
З-он ёри дилнавозам шукрест бо шикоят	113
Мудомам маст медорад насими чаъди гесӯят.....	114
Дарди моро нест дармон, алғиёс	115
Туй, ки бар сари хубони кишварӣ чун тоҷ	115
Агар ба мазҳаби ту хуни ошиқ аст мубоҳ.....	116
Дили ман дар ҳавои рӯи фаррух	117
Дӯш оғаҳи зи ёри сафаркарда дод бод.....	117
Рӯзи васли дӯстдорон ёд бод	118
Чамолат офтоби ҳар назар бод.....	119
Дӣ пири майфурӯш, ки зикраш ба хайр бод.....	119
Сӯфӣ ар бода ба андоза хӯрад, нӯшаш бод.....	120
Танат ба нози табибон ниёзманд мабод.....	121
Ҳусни ту ҳамеша дар фузун бод.....	121
Хусраво, гӯи фалак дар ҳами чавғони ту бод.....	122

Дерест, ки дилдор паёме нафистод	123
Пиронасарам ишқи чавонӣ ба сар афтод	123
Акси рӯи ту чу дар ойинаи чом афтод	124
Он ки рухсори туро ранги гули насрин дод	125
Бунафша дӯш ба гул гуфту хуш нишоне дод	126
Шаробу айши ниҳон чист? Кори бебунёд	126
Ҳумои авчи саодат ба доми мо афтад	127
Дарахти дӯстӣ биншон, ки коми дил ба бор орад	128
Касе, ки ҳусни хати дӯст дар назар дорад	128
Дили мо ба даври рӯят зи чаман фароғ дорад	129
Он кас, ки ба даст чом дорад	130
Диле, ки айбнамоясту чоми Чам дорад	131
Буте дорам, ки гирди гул зи сунбул соябон дорад	131
Ҳар он, к-ӯ хотири мачмӯъу ёри нозанин дорад	133
Ҳар он ки чониби аҳли Худо ниғаҳ дорад	133
Он ки аз сунбули ӯ ғолия тобе дорад	134
Шоҳид он нест, ки мӯеву миёне дорад	135
Мутриби ишқ аҷаб созу навое дорад	136
Чон бе чамоли чонон майли чаҳон надорад	137
Равшании талғати ту моҳ надорад	137
Агар на бода ғами дил зи ёди мо бибарад	138
Нест дар шаҳр нигоре, ки дили мо бибарад	139
Саҳар булбул ҳикоят бо сабо кард	140
Биё, ки турки фалак хони рӯза ғорат кард	141
Ба оби равшани май орифе таҳорат кард	142
Сӯфӣ ниҳод дому сари хуққа боз кард	142
Булбуле хуни диле хӯрду гуле ҳосил кард	143
Чу бод азми сари кӯйи ёр хоҳам кард	144
Даст дар ҳалқайи он зулфи дуто натвон кард	144
Дил аз ман бурду рӯй аз ман ниҳон кард	145
Ёд бод, он ки зи мо вақти сафар ёд накард	146
Дилбар бирафту дилшудагонро хабар накард	147
Рӯ бар раҳаш ниҳодаму бар ман гузар накард	147
Дидӣ, эй дил, ки ғами ишқ дигар бор чӣ кард	148
Дӯстон, духтари раз тавба зи мастурӣ кард	148
Солҳо дил талаби чоми Чам аз мо мекард	149
Ба сирри чоми Чам он гаҳ назар тавонӣ кард	150

Чй мастй аст, надонам, ки рӯ ба мо овард	151
Сабо вақти саҳар бӯе зи зулфи ёр меовард.....	152
Бариди боди сабо дӯшам огаҳй овард.....	153
Ёрам чу қадаҳ ба даст гирад.....	153
Дилам чуз меҳри маҳруён тариқе бар намегирад	154
Соқй ар бода аз ин даст ба чом андозад.....	155
Даме бо ғам ба сар бурдан чаҳон яксар намеарзад.....	156
Дар азал партави ҳуснат зи таҷаллй дам зад	156
Саҳар чун ҳусрави Ховар алам бар кӯҳсорон зад.....	157
Роҳе бизан, ки оҳе бар сози он тавон зад.....	158
Агар равам зи паяш, фитнаҳо барангезад.....	159
Ба ҳусни хулқу вафо кас ба ёри мо нарасад	160
Ҳар киро бо хати сабзат сари савдо бошад	161
Ману инкори шароб, ин чй ҳикоят бошад.....	161
Нақди сӯфй на ҳама софийи беғаш бошад	162
Хуш омад гул в-аз он хуштар набошад	163
Гул бе рухи ёр хуш набошад.....	164
Хуш аст хилват, агар ёр ёри ман бошад.....	164
Кай шеърӣ тар ангезад, хотир ки ҳазин бошад	165
Нафаси боди сабо мушқфишон хоҳад шуд	166
Маро меҳри сияҳчашмон зи сар берун нахоҳад шуд	166
Рӯзи ҳичрону шаби фурқати ёр охир шуд	167
Ситорае бидурахишду моҳи маҷлис шуд	168
Гудохт чон, ки шавад кори дил тамому нашуд.....	169
Ёрй андар кас намебинем, ёронро чй шуд.....	170
Зоҳиди хилватнишин дӯш ба майхона шуд.....	170
Дӯш аз чаноби Осаф пайки башорат омад	171
Ишқи ту ниҳоли ҳайрат омад.....	172
Дар намозам хами абрӯи ту бо ёд омад	173
Мужда, эй дил, ки дигар боди сабо боз омад	173
Сабо ба таҳнияти пири майфуруш омад.....	174
Саҳарам давлати бедор ба болин омад	175
На ҳар кй чехра барафрӯхт, дилбарй донад.....	175
Ҳар кй шуд маҳрами дил, дар ҳарами ёр бимонд	176
Расид мужда, ки айёми ғам нахоҳад монд.....	177
Ҳасби ҳоле нанавиштию шуд айёме чанд	178
Дӯш вақти саҳар аз ғусса наҷотам доданд.....	179

Дӯш дидам, ки малоик дари майхона заданд.....	180
Нақдхоро бувад оё, ки иёре гиранд.....	180
Эй пистаи ту ханда зада бар ҳадиси қанд.....	181
Гар майфурӯш ҳочати риндон раво кунад	182
Дило, бисӯз, ки сӯзи ту корҳо бикунад.....	182
Тоири давлат агар боз гузоре бикунад.....	183
Маро ба риндию ишқ он фузул айб кунад	184
Килки мушкини ту рӯзе, ки зи мо ёд кунад	185
Он кист, к-аз рӯи карам бо мо вафодорӣ кунад	185
Сарви чамони ман чаро майли чаман намекунад	186
Баъд аз ин дасти ману домани он сарви баланд.....	187
Фуломи наргиси масти ту тоҷдоронанд	188
Дар назарбозии мо беҳабарон ҳайронанд.....	189
Суманбӯён ғубори ғам, чу биншинанд, биншонанд	190
Онон ки хокро ба назар кимиё кунанд.....	190
Гуфтам: Каям даҳону лабат комрон кунанд.....	191
Шоҳидон гар дилбарӣ з-ин сон кунанд	192
Воизон, к-ин ҷилва дар меҳробу минбар мекунанд	193
Донӣ, ки чангу уд чӣ тақрир мекунанд.....	194
Шароби беғашу сокии хуш ду доми раҳанд.....	195
Бувад оё, ки дари майкадаҳо бикшоянд	196
Солҳо дафтари мо дар гарави сахбо буд	196
Ёд бод, он ки ниҳонат назаре бо мо буд	197
То зи майхонаву май ному нишон хоҳад буд	198
Пеш аз инат беш аз ин андешаи ушшоқ буд.....	199
Ёд бод, он ки сари кӯйи туам манзил буд	200
Хастагонро чу талаб бошаду қувват набувад	200
Қатли ин хаста ба шамшери ту тақдир набуд	201
Дӯш дар ҳалқайи мо қиссаи гесӯйи ту буд.....	202
Дӯш меомаду рухсора барафрӯхта буд.....	203
Як-ду чомам дӣ сахарғах иттифоқ афтада буд	204
Гавҳари маҳзани асрор ҳамон аст, ки буд.....	204
Дидам ба хоби хуш, ки ба дастам пиёла буд.....	205
Ба кӯйи майкада, ё Раб, сахар чӣ машғала буд	206
Он ёр, к-аз ӯ хонаи мо чойи парӣ буд.....	207
Мусулмонон, маро вақте диле буд.....	208
Дар азал ҳар к-ӯ ба файзи давлат арзонӣ бувад	208

Кунун, ки дар чаман омад гул аз адам ба вучуд	209
Аз дида хуни дил ҳама бар рӯи мо равад.....	210
Чу даст бар сари зулфаш занам, ба тоб равад	211
Аз сари кӯи ту ҳар к-ӯ ба маломат биравад.....	212
Хушо диле, ки мудом аз пайи назар наравад	212
Сокӣ, ҳадиси сарву гулу лола меравад	213
Тарсам, ки ашк дар ғами мо пардадар шавад.....	214
Гарчи бар воизи шаҳр ин сухан осон нашавад.....	215
Гар ман аз боғи ту як мева бичинам, чӣ шавад.....	216
Бахт аз даҳони дӯст нишонам намедихад.....	216
Бар сари онам, ки гар зи даст барояд	217
Даст аз талаб надорам, то коми ман барояд	218
Чу офтоби май аз машриқи пиёла барояд.....	218
Гуфтам: Ғами ту дорам. Гуфто: Ғамат сар ояд	219
Зиҳӣ хучаста замоне, ки ёр боз ояд	220
Агар он тоири қудсӣ зи дарам боз ояд.....	220
Нафас баромаду ком аз ту барнамеояд	221
Агар ба бодаи мушкин дилам кашад, шояд.....	222
Муоширон, зи ҳарифи шабона ёд оред.....	223
Абри озорӣ баромад, боди наврӯзӣ вазид.....	223
Биё, ки рояти Мансури подшоҳ расид	224
Қаҳон бар абруи ид аз ҳилол вусма кашид.....	225
Расид мужда, ки омад баҳору сабза дамид.....	226
Бӯи хуши ту ҳар кӣ зи боди сабо шунид	227
Муоширон, гираҳ аз зулфи ёр боз кунед.....	228
Эй сабо, накҳате аз кӯи фалоне ба ман ор.....	229
Сабо, зи манзили чонон гузар дарег мадор	229
Ало, зӣ тӯтии гӯёи асрор	230
Ид асту охири гулу ёрон дар интизор	231
Эй сабо, накҳате аз кӯи дари ёр биёр.....	232
Рӯй бинмову вучуди худам аз ёд бибар.....	233
Шаби васл асту тай шуд номаи ҳаҷр.....	234
Гар бувад умр, ба майхона равам бори дигар	234
Эй хуррам аз фӯрӯғи рухат лолазори умр	235
Дигар зи шохи сарви саҳӣ булбули сабур	236
Юсуфи гумгашта боз ояд ба Канъон, ғам махур	237
Рӯй бинмою маро гӯ, ки зи чон дил баргир.....	238

Насиҳате кунамат, бишнаву баҳона магир.....	239
Ҳазор шукр, ки дидам ба коми хешат боз	240
Даро, ки дар дили хаста тавон дарояд боз.....	241
Ҳоли хуниндилон кӣ гӯяд боз	241
Манам, ки дида ба дидори дӯст кардам боз	242
Биёву киштии мо дар шати шароб андоз.....	243
Хезу дар косаи зар оби тарабнок андоз	243
Эй сарви нози ҳусн, ки хуш меравӣ ба ноз	244
Барнаёмад аз таманнои лабат комам ҳанӯз	245
Дилам рамидаи лӯливашест шӯрангез.....	246
Гулъизоре зи гулистони чаҳон моро бас	247
Дило, рафиқи сафар бахти неkhoҳат бас	248
Эй сабо, гар бигзарӣ аз соҳили рӯди Арас	248
Дарди ишқе кашидаам, ки мапурс	249
Дорам аз зулфи сиёҳаш гила чандон, ки мапурс	250
Боз ою дили танги маро мӯниси ҷон бош	251
Агар рафиқи шафиқӣ, дурустпаймон бош	251
Ба даври лола қадаҳ гиру бериё мебош	252
Сӯфӣ, гуле бичину мураққаъ ба хор бахш	253
Боғбон, гар панҷ рӯзе суҳбати гул боядаш.....	254
Фикри булбул ҳама он аст, ки гул шуд ёраш.....	254
Шароби талх мехоҳам, ки мардафкан бувад зӯраш	255
Хушо Шерозу вазъи бемисолаш	256
Чу баршикаст сабо зулфи анбарафшонаш	257
Ё Раб, ин навгули хандон ки супурдӣ ба манаш.....	257
Дар аҳди подшоҳи хатобахши чурмпӯш	258
Эй ҳама шакли ту матбӯъу ҳама ҷойи ту хуш	259
Канори обу пойи беду табъи шеърӯ ёре хуш	260
Ҳотифе аз гӯшаи майхона дӯш.....	260
Саҳар зи хотифи ғайбам расид мужда ба гӯш.....	261
Дӯш бо ман гуфт пинҳон кордоне тезхуш	262
Бибурд аз ман қарору тоқату хуш	263
Маҷмаъи хубию лутф аст изори чун маҳаш.....	263
Мо озмудаем дар ин шаҳр бахти хеш	264
Дилам рамида шуду ғофилам мани дарвеш	265
Қасам ба ҳашмати чоҳу чалоли Шоҳ Шучоъ.....	266
Бомдодон, ки зи хилватғаҳи коҳи ибдоъ	266

Дар вафои ишки ту машҳури хубонам чу шамъ	267
Саҳар ба бӯи гулистон даме шудам дар боғ	268
Толеъ агар мадад кунад, доманаш оварам ба каф	269
Сулаймо мунзу ҳаллат би-л-Ироқӣ	270
Забони хома надорад сари баёни фироқ	271
Мақоми амну майи беғашу рафиқи шафик	272
Агар шароб хурӣ, чуръае фишон бар хок	273
Ҳазор душманам ар мекунанд қасди ҳалок	273
Эй дили реши маро бо лаби ту ҳаққи намак	274
Шамамту руҳа видодин ва шимту барқа висол	275
Хушхабар бошӣ, эй насими шамол	276
Ҳар нуктае, ки гуфтам дар васфи он шамоил	277
Ба вақти гул шудам аз тавбаи шароб ҳаҷил	277
Дорои чаҳон, нусрати дин, хусрави комил	278
Агар ба кӯи ту бошад маро маҷоли вусул	279
Эй руҳат чун хулду лаълат Салсабил	280
Ишқбозию ҷавонию шароби лаълфом	280
Ошиқи рӯи ҷавоне хушу навхостаам	281
Марҳабо, тоири фаррухпайи фархундапаём	282
Дӯш бемории чашми ту бибурд аз дастам	283
Ба ғайр аз он ки бишуд дину дониш аз дастам	283
Боз ой, сокиё, ки ҳавохоҳи хидматам	284
Зулф бар бод мадеҳ, то надихӣ бар бодам	285
Фош мегӯяму аз гуфтаи худ дилшодам	286
Маро мебинию ҳар дам зиёдат мекунӣ дардам	287
Солҳо пайравии мазҳаби риндон кардам	287
Дишаб ба сели ашк раҳи хоб мезадам	288
Ҳарчанд пиру хастадилу нотавон шудам	289
Ҳаёли нақши ту дар коргоҳи дида кашидам	290
Зи дасти кӯтаҳи худ зери борам	291
Дар ниҳонхонаи ишрат санаме х(в)аш дорам	292
Маро аҳдест бо ҷонон, ки то ҷон дар бадан дорам	292
Гарчи афтод зи зулфаш гираҳе дар қорам	293
Гар даст диҳад хоки кафи пой нигорам	294
Ҷавзо саҳар ниҳод ҳамоил баробарам	295
Ту ҳамчу субҳию ман шамъи хилвати саҳарам	297
Ман кӣ бошам, ки бар он хотири отир гузарам	298

Мазан бар дил зи нӯки ғамза тирам	298
Ба теғам гар қушад, дасташ нагирам	299
Дар хароботи муғон гар гузар афтад бозам	300
Гар даст расад дар сари зулфайни ту бозам	301
Намози шомӣ ғарибон чу гирия оғозам	302
Муждаи васли ту ку, к-аз сари ҷон бархезам	303
Чаро на дар пайи азми диёри худ бошам	303
Хаёли рӯйи ту чун бигзарад ба гулшани чашм	304
Ман дӯстдори рӯйи хушу мӯйи дилкашам	305
Ман, ки аз оташи дил чун хуми май дар ҷӯшам	305
Гар ман аз сарзаниши муддаиён андешам	306
Бушро, из-ис-саломату ҳаллат бизӣ салам	307
Ҳичоби чеҳраи ҷон мешавад ғубори танам	308
Чил сол беш рафт, ки ман лоф мезанам	308
Умрест, то ман дар талаб ҳар рӯз гоме мезанам	309
Ман на он риндам, ки тарки шоҳиду соғар кунам	310
Санамо, бо ғами ишқи ту ҷӣ тадбир кунам	311
Дида дарё кунаму сабр ба сахро фиканам	312
Дӯш савдои рухаш, гуфтам, зи сар берун кунам	312
Бе ту, эй сарви равон, бо гулу гулшан ҷӣ кунам	313
Ба азми тавба сахар гуфтам истихора кунам	314
Рӯзгоре шуд, ки дар майхона хидмат мекунам	314
Ҳошо, ки ман ба мавсими гул тарки май кунам	315
Ман тарки ишқи шоҳиду соғар намекунам	316
Дар хароботи муғон нури Худо мебинам	316
Ҳолиё маслиҳати вақт дар он мебинам	317
Ғами замона, ки ҳечаш карон намебинам	318
Ба мижғони сияҳ кадӣ ҳазорон раҳна дар динам	319
Гарам аз даст бархезад, ки бо дилдор биншинам	320
Хуррам он рӯз, к-аз ин манзили вайрон биравам	320
Гар аз ин манзили вайрон ба суйи хона равам	321
Он ки помоли ҷафо кард чу хоки роҳам	322
Дидор шуд муяссару бўсу канор ҳам	323
Дардам аз ёр асту дармон низ ҳам	324
Мо беғамони маст, дилаздастдодаем	325
Умрест, то ба роҳи ғамат рӯ ниҳодаем	326
Мо бад-ин дар на пайи ҳашмату чоҳ омадаем	327

Хез, то аз дари майхона гушоде талабем.....	327
Мо зи ёрон чашми ёрї доштем.....	328
Салоҳ аз мо мечўйї, ки мастонро сало гуфтем.....	329
Мо дарси саҳар дар раҳи майхона ниҳодем.....	329
Фатвии пири муғон дораму қавлест қадим.....	330
Хез, то хиркаи сўфї ба харобот барем.....	331
Бигзор, то ба шориъи майхона бигзарем.....	332
Биё, то гул барафшонему май дар соғар андозем.....	333
Сўфї, биё, ки хиркаи солус баркашем.....	334
Дўстон, вақти гул он бех, ки ба ишрат кўшем.....	335
Мо шабе даст барорему дуое бикунем.....	335
Мо нагўем баду майл ба ноҳақ накунем.....	336
Сарам хуш асту ба бонги баланд мегўям.....	337
Борхо гуфтааму бори дигар мегўям.....	337
Гарчи мо бандағони подшаҳем.....	338
Чандон ки гуфтам ғам бо табибон.....	339
Месўзам аз фироқат, рўй аз чафо бигардон.....	340
Ё Раб, он оҳуи мушкин ба Хутан бозрасон.....	340
Худоро, кам нишин бо хирқапўшон.....	341
Шоҳи шамшодқадон, хусрави шириндаҳанон.....	342
Фотиҳае, чу омадї, бар сари хастае бихон.....	342
Чу гул ҳар дам ба бўят чома дар тан.....	343
Хуштар аз фикри маю чом чї хоҳад будан.....	344
Донї, ки чист давлат? Дидори ёр дидан.....	345
Манам, ки шуҳраи шаҳрам ба ишқ варзидан.....	345
Эй рўйи моҳманзари ту навбаҳори хусн.....	345
Субҳ аст, сокиё, қадаҳе пуршароб кун.....	347
Гулбаргро зи сунбули мушкин ниқоб кун.....	347
Зи дар дарою шабистони мо мунаввар кун.....	348
Карашмае куну бозори соҳирї бишикан.....	349
Эй нури чашми ман, сухане ҳаст, гўш куш.....	350
Баҳору гул тарабангез гашту тавбашикан.....	351
Афсари султони гул пайдо шуд аз тарфи чаман.....	351
Болобаланди ишвағари нақшбози ман.....	352
Чун шавам хоки раҳаш, доман бияфсонад зи ман.....	353
Нуктае дилкаш бигўям: холи он маҳрў бибин.....	354
Шароби лаъл кашу рўйи маҳчабинон бин.....	355

Мефикан бар сари риндон назаре бехтар аз ин.....	355
Ба чони пири хароботу ҳаққи суҳбати ӯ.....	356
Эй офтоб ойнадори чамоли ту.....	357
Эй хунбаҳои нофаи Чин хоки роҳи ту.....	358
Тоби бунафша медиҳад турраи мушксои ту.....	358
Эй қабои подшоҳӣ рост бар болои ту.....	359
Маро чашмест хунафшон зи дасти он камонабрӯ.....	360
Хатти узори ёр, ки бигрифт моҳ аз ӯ.....	361
Гулбуни айш медамад, сокии гулғизор ку.....	361
Эй пайки ростон, хабари сарви мо бигӯ.....	362
Гуфто: Бурун шудӣ ба тамошои моҳи нав.....	363
Мазраи сабзи фалак дидаму доси маҳи нав.....	364
Гар теғ борад дар кӯйи он моҳ.....	365
Айшам мудом аст аз лаъли дилхоҳ.....	365
Хунук насими муанбаршамомаи дилхоҳ.....	366
Висоли ӯ зи умри ҷовидон беҳ.....	367
Ногаҳон парда барандохтай, яъне чӣ.....	368
Дари сарои муғон руфта буду обзада.....	368
Дӯш рафтам ба дари майкада хоболуда.....	369
Доманкашон ҳамешуд дар шарби заркашида.....	370
Аз хуни дил навиштам наздики ёр нома.....	371
Саҳаргоҳон, ки махмури шабона.....	372
Чароғи рӯйи туро шамъ гашт парвона.....	373
Эй ки бо силсилаи зулфи дароз омадаӣ.....	373
Аз ман чудо машав, ки туам нури дидаӣ.....	374
Махмури чоми ишқам, соқӣ, бидеҳ шаробе.....	375
Эй ки бар моҳ аз хати мушкин ниқоб андохтӣ.....	375
Он ғолияхат гар суйи мо нома навиштӣ.....	376
Бо муддаӣ мағӯед асрори ишқу мастӣ.....	377
Эй дил, мабош холӣ як дам зи ишқу мастӣ.....	378
Эй қиссаи бихишт зи кӯят ҳикояте.....	379
Сабат Салмо бисудғайҳо фуодӣ.....	379
Дидам ба хоб дӯш, ки моҳе баромадӣ.....	380
Саҳар бо бод меғуфтам ҳадиси орзумандӣ.....	381
Чӣ будӣ, ар дили он моҳ меҳрубон будӣ.....	382
Ба чони ӯ, ки гарам дастрас ба чон будӣ.....	382
Туро, ки ҳар чӣ мурод аст дар ҷаҳон, дорӣ.....	383

Сабо, ту накҳати он зулфи мушкбӯ дорӣ.....	384
Биё, бо мо маварз ин кинадорӣ.....	385
Эй ки дар кӯйи харобот мақоме дорӣ	385
Эй ки маҳчурии ушшоқ раво медорӣ.....	386
Рӯзгорест, ки моро нигарон медорӣ.....	387
Чу сарв агар бихиромӣ даме ба гулзоре	388
Шаҳрест пурзарифон в-аз ҳар тараф нигоре	388
Тӯфайли ҳастии ишқанд одамию парӣ	389
Хуш кард ёварӣ фалакат рӯзи доварӣ	391
Эй ки доим ба хеш мағрурӣ	391
Зи кӯи ёр меояд насими боди наврӯзӣ	392
Умр бигзашт ба беҳосилию булҳавасӣ	393
Навбаҳор аст, дар он кӯш, ки хушдил бошӣ	394
Ҳазор чаҳд бикардам, ки ёри ман бошӣ.....	395
Эй дил, он дам, ки хароб аз маи гулгун бошӣ.....	396
З-ин хуш рақам, ки бар гули рухсор мекашӣ	396
Катабту қиссата шавқӣ ва мадмаъӣ боқӣ	397
Ё мабсиман юҳоки дурҷан мина-л-лаоли	398
Бигрифт кори хуснат чун ишқи ман камоле.....	399
Саломуллоҳи мо карра-л-лаёлӣ	399
Рафтам ба боғ субҳдаме, то чинам гуле.....	401
Ин хирқа, ки ман дорам, дар раҳни шароб авло	401
З-он майи ишқ, к-аз ӯ пухта шавад ҳар хоме	402
Атат ривоиху ранд-ил-ҳимо ва зода ғаромӣ.....	403
Кӣ барад ба назди шоҳон зи мани гадо паёме.....	404
Соқӣ, биё, ки шуд қадаҳи лола пур зи май	404
Зи дилбарам кӣ расонад навозиши қаламе	406
Лабаш мебӯсаму дармекашам май	407
Сина молмоли дард аст, эй дарёго, марҳаме	407
Ба савти булбулу кумрӣ агар бинӯшӣ май	408
Гуфтанд халоиқ, ки туй Юсуфи сонӣ	409
Насими субҳи саодат бад-он нишон, ки ту донӣ	410
Ҳавохоҳи туам, чонову медонам, ки медонӣ	410
Аҳмадуллоҳа, ало муъдалати-с-султонӣ.....	411
Вактро ғанимат дон, он қадар ки битвонӣ.....	412
Эй ки дар куштани мо ҳеч мудоро накунӣ	413
Бишнави ин нукта, ки худро зи ғам озода кунӣ	414

Эй дил, ба кӯйи ишқ гузоре намекуни	415
Нӯш кун чоми шароби якмани	416
Ду ёри зираку аз бодаи куҳан ду мане	416
Субҳ асту жола мечакад аз абри баҳмани	417
Ту магар бар лаби обе ба ҳавас биншини	418
Саҳаргах раҳраве дар сарзамине	419
Соқиё, сояи абр асту баҳору лаби чӯй	420
Эй беҳабар, бикӯш, ки соҳибҳабар шави	420
Булбул зи шоҳи сарв ба гулбонги паҳлави	421
Эй дар руҳи ту пайдо анвори подшоҳи	422
Саҳарам ҳотифи майхона ба давлатхоҳи	423
Эй дил, гар аз он чоҳи занаҳдон бадар ой	424
Дар ҳама дайри муғон нест чу ман шайдо	425
Ба чашм кардаам абрӯи моҳсимое	426
Саломе чу бӯи хуши ошнои	427
Эй подшоҳи хубон, дод аз ғами танҳой	428
Май хоҳу гул афшон кун, аз даҳр чӣ мечӯй	429

ҚАСОИД

Қасида дар мадҳи Шоҳ Шучоъ	430
Қасида дар мадҳи Қавомуддини Муҳаммад Соҳибъиёр (Вазири Шоҳ Шучоъ)	434
Қасида дар мадҳи Шоҳ Шайх Абӯисҳок	438

МАСНАВИЁТ. Оҳуи ваҳшӣ	442
------------------------------	-----

СОҚИНОМА	445
ҚИТАОТ	450
РУБОИЁТ	460

**«АХТАРОНИ АДАБ» (СИЛСИЛА)
ИБОРАТ АЗ 50 ЧИЛД**

Чилди 29

ҲОФИЗИ ШЕРОЗӢ

ДЕВОН

Мухаррири ороиш *Р.Шералӣ*
Мухаррири саҳифабандӣ *М. Саидова*

Ба матбаа 24.11.2015 супурда шуд.
Чопаш 27.11.2015 ба имзо расид.
Ҷузъи чопӣ 30,0. Андозаи 60x90 ¹/₁₆.
Адади нашр 5000 нусха

Муассисаи нашриявии «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н. Қаробоев 17а

Дар чопхонаи ҚДММ «Илм» чоп шудааст.